



# ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

12 Ιουνίου 2018

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟ

Αρ. Φύλλου 101

## ΝΟΜΟΣ ΥΠ' ΑΡΙΘΜ. 4546

Ενσωμάτωση στην ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 2014/89/ΕΕ «περί θεσπίσεως πλαισίου για το θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό» και άλλες διατάξεις.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ  
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

Εκδίδομε τον ακόλουθο νόμο που ψήφισε η Βουλή:

ΜΕΡΟΣ Α'  
ΕΝΣΩΜΑΤΩΣΗ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2014/89/ΕΕ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι  
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1  
Αντικείμενο  
(άρθρο 1 της Οδηγίας 2014/89/ΕΕ)

1. Σκοπός των άρθρων 1 έως και 15 είναι: α) η ενσωμάτωση στην ελληνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2014/89/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 2014, «Περί θεσπίσεως πλαισίου για το θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό» (ΕΕ L 257/135/28.8.2014) και β) ο καθορισμός ενός πλαισίου για το θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό, με σκοπό την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης των θαλάσσιων οικονομιών, τη βιώσιμη ανάπτυξη των θαλάσσιων περιοχών και τη βιώσιμη χρήση των θαλάσσιων πόρων.

2. Ο θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός εντάσσεται στην ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ως το διατομεακό μέσο πολιτικής που επιτρέπει στις δημόσιες αρχές και τους ενδιαφερομένους να εφαρμόζουν συντονισμένη, ολοκληρωμένη και διασυνοριακή προσέγγιση και συμβάλλει στην επίτευξη των στόχων του άρθρου 3, σύμφωνα και με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας (Σύμβαση UNCLOS), που κυρώθηκε με το ν. 2321/1995 (Α' 136).

Άρθρο 2  
Πεδίο εφαρμογής  
(άρθρο 2 της Οδηγίας 2014/89/ΕΕ)

1. Ο παρών νόμος εφαρμόζεται στα θαλάσσια ύδατα και στις παράκτιες ζώνες, όπως ορίζονται στις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 3.

2. Ο νόμος αυτός δεν εφαρμόζεται σε δραστηριότητες με αποκλειστικό σκοπό την άμυνα ή την εθνική ασφάλεια.

3. Η εφαρμογή του παρόντος δεν θίγει τη χάραξη και την οριοθέτηση των θαλάσσιων ζωνών, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας.

Άρθρο 3  
Ορισμοί  
(άρθρο 3 της Οδηγίας 2014/89/ΕΕ)

Α. Για τους σκοπούς του παρόντος ισχύουν οι εξής ορισμοί:

1. «ολοκληρωμένη θαλάσσια πολιτική»: η πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης που έχει ως στόχο να προαγάγει τη συντονισμένη και συνεπή λήψη αποφάσεων με σκοπό τη μεγιστοποίηση της βιώσιμης ανάπτυξης, της οικονομικής ανάπτυξης και της κοινωνικής συνοχής των κρατών-μελών, ιδίως σε οτιδήποτε αφορά τις παράκτιες, νησιωτικές και εξόχως απόκεντρες περιοχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και τους θαλάσσιους τομείς της, μέσω συνεκτικών και συνδεδεμένων με τη θάλασσα πολιτικών και μέσω της διεθνούς συνεργασίας,

2. «θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός»: η διαδικασία με την οποία η αρμόδια αρχή αναλύει και οργανώνει τις ανθρωπίνες δραστηριότητες στις θαλάσσιες και παράκτιες περιοχές για να επιτευχθεί η σύνθεση οικολογικών, περιβαλλοντικών, οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών παραμέτρων με στόχο την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης,

3. «θαλάσσια περιοχή ή υποπεριοχή»: η θαλάσσια περιοχή ή υποπεριοχή, όπως ορίζεται στην παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 3983/2011 (Α' 144),

4.α. «θαλάσσια ύδατα»: τα ύδατα, ο θαλάσσιος βυθός και το υπέδαφος, όπως ορίζονται στην περίπτωση α' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3983/2011,

β. «παράκτια ύδατα»: τα ύδατα, ο θαλάσσιος βυθός και το υπέδαφος, όπως ορίζονται στην περίπτωση β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 3983/2011.

Β. Λοιποί ορισμοί

5. «Παράκτια ζώνη»: η γεωμορφολογική περιοχή εκατέρωθεν της ακτογραμμής, στην οποία η αλληλεπίδραση μεταξύ του θαλάσσιου και του χερσαίου τμήματος αποκτά τη μορφή πολύπλοκων συστημάτων οικολογικών στοιχείων και πόρων αποτελούμενων από βιοτικές και

αβιοτικές συνιστώσες που συνυπάρχουν και αλληλεπιδρούν με τις ανθρώπινες κοινότητες και τις σχετικές κοινωνικοοικονομικές δραστηριότητες.

6. «Ολοκληρωμένη διαχείριση της παράκτιας ζώνης»: δυναμική διαδικασία με σκοπό την αειφόρο διαχείριση και χρήση των παράκτιων ζωνών, κατά την οποία λαμβάνονται ταυτόχρονα υπόψη η ευπαθής φύση των παράκτιων οικοσυστημάτων και τοπίων, η ποικιλομορφία των δραστηριοτήτων και χρήσεων, οι αλληλεπιδράσεις τους, ο θαλάσσιος προσανατολισμός ορισμένων δραστηριοτήτων και χρήσεων και ο αντίκτυπός τους στο θαλάσσιο και το χερσαίο τμήμα.

#### **Άρθρο 4**

##### **Στόχοι του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού (άρθρο 5 της Οδηγίας 2014/89/ΕΕ)**

1. Η στήριξη και προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης και της χωρικής συνοχής μεταξύ του θαλάσσιου και του παράκτιου χώρου, μέσα από τη σύνθεση των οικολογικών, περιβαλλοντικών, οικονομικών, κοινωνικών και πολιτισμικών παραμέτρων, λαμβάνοντας υπόψη τις αλληλεπιδράσεις ξηράς-θάλασσας, την οικοσυστημική προσέγγιση και γενικότερα τις αρχές της αειφορικής διαχείρισης.

2. Η ορθολογική και ολοκληρωμένη χωρική ανάπτυξη δραστηριοτήτων στο θαλάσσιο και παράκτιο χώρο, όπως είναι μεταξύ άλλων οι μεταφορές, η ναυτιλία, ο ενεργειακός τομέας, η εξόρυξη πρώτων υλών, ορυκτών και αδρανών υλικών, η αλιεία, η υδατοκαλλιέργεια και ο τουρισμός, καθώς και η διατήρηση, προστασία και βελτίωση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος, λαμβάνοντας υπόψη εν γένει την ενάλια πολιτιστική κληρονομιά. Στο πλαίσιο αυτό επιδιώκεται η αρμονική συνύπαρξη όλων των σχετικών δραστηριοτήτων και χρήσεων και διασφαλίζεται η ανθεκτικότητα στις επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής.

#### **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ**

#### **ΘΑΛΑΣΣΙΟΣ ΧΩΡΟΤΑΞΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ**

#### **Άρθρο 5**

##### **Θέσπιση και εφαρμογή του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού (άρθρα 4, 6 παρ. 3 και 15 παρ. 3 της Οδηγίας 2014/89/ΕΕ)**

1. Η αρμόδια αρχή του άρθρου 14 έχει την ευθύνη για την κατάρτιση, εφαρμογή και αξιολόγηση του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τις ιδιαιτερότητες των θαλάσσιων περιοχών και παράκτιων ζωνών, καθώς και τις συναφείς υπάρχουσες και μελλοντικές δραστηριότητες και χρήσεις και επιπτώσεις τους στο περιβάλλον, στους φυσικούς πόρους και εν γένει στην πολιτιστική κληρονομιά. Λαμβάνει επίσης υπόψη τις αλληλεπιδράσεις ξηράς - θάλασσας.

2. Ο θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός περιλαμβάνει:

- α) την εθνική χωρική στρατηγική για το θαλάσσιο χώρο του άρθρου 6,
- β) τα θαλάσσια χωροταξικά σχέδια του άρθρου 6.

Κατά την εκπόνηση της εθνικής χωρικής στρατηγικής για το θαλάσσιο χώρο και των θαλάσσιων χωροταξικών σχεδίων, μπορεί να περιλαμβάνονται και να αξιοποιούνται υφιστάμενες εθνικές πολιτικές και ιδίως η νησιωτική πολιτική, κανονισμοί και μηχανισμοί που έχουν θεσπιστεί πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος, εφόσον συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας Πολιτικής και συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις του άρθρου 7.

3. Ο θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός ολοκληρώνεται το συντομότερο δυνατόν και το αργότερο έως τις 31 Μαρτίου 2021.

4. Η αρμόδια αρχή του άρθρου 14 αξιολογεί κάθε πέντε (5) έτη την εφαρμογή του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού, με την κατάρτιση σχετικής έκθεσης αξιολόγησης, με την οποία τεκμηριώνεται η αναγκαιότητα ή μη της αναθεώρησής του. Η έκθεση αξιολόγησης υποβάλλεται στον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Διαβιβάζεται στα εμπλεκόμενα Υπουργεία και τις Περιφέρειες και δημοσιοποιείται στο διαδικτυακό τόπο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Σε κάθε περίπτωση, αναθεωρείται τουλάχιστον κάθε δέκα (10) έτη, ανεξάρτητα από την ύπαρξη ή μη έκθεσης αξιολόγησής του, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στις παραγράφους 4, 5 και 6 του άρθρου 6.

#### **Άρθρο 6**

##### **Δομή του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού**

1. Η εθνική χωρική στρατηγική για το θαλάσσιο χώρο αποτελεί μέρος της εθνικής χωρικής στρατηγικής του άρθρου 3 του ν. 4447/2016. Κατά την πρώτη εφαρμογή του παρόντος, είναι δυνατή η κατάρτιση και έγκριση της εθνικής χωρικής στρατηγικής για το θαλάσσιο χώρο, χωρίς την ύπαρξη εγκεκριμένης εθνικής χωρικής στρατηγικής.

Η εθνική χωρική στρατηγική για το θαλάσσιο χώρο:

α) προσδιορίζει τις στρατηγικές κατευθύνσεις για τις θαλάσσιες περιοχές και τις παράκτιες ζώνες, που στοχεύουν στη βιώσιμη ανάπτυξη,

β) υποδεικνύει και αιτιολογεί τις προτεραιότητες για την εκπόνηση θαλάσσιων χωροταξικών σχεδίων σε επιμέρους χωρικές ενότητες με βάση:

αα) τις υποδιαιρέσεις του θαλάσσιου χώρου, που προβλέπονται στα άρθρα 5 και 20 του ν. 3983/2011, ή

ββ) διαφορετικές από τις προαναφερόμενες υποδιαιρέσεις, εφόσον προκύπτει ότι ο προσδιορισμός τους είναι αναγκαίος για την επίτευξη των στόχων του άρθρου 4.

2. Η εθνική χωρική στρατηγική για το θαλάσσιο χώρο καταρτίζεται από την αρμόδια αρχή του άρθρου 14, εγκρίνεται με πράξη υπουργικού συμβουλίου, ύστερα από εισήγηση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και ανακοινώνεται στη Βουλή.

3. Πριν από την υποβολή της εθνικής χωρικής στρατηγικής για το θαλάσσιο χώρο προς το Υπουργικό Συμβούλιο απαιτείται:

α) τήρηση της διαδικασίας δημόσιας διαβούλευσης και συμμετοχής του κοινού, σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 9,

β) γνωμοδότηση του εθνικού συμβουλίου χωροταξίας του άρθρου 4 του ν. 4447/2016, η οποία παρέχεται

μέσα σε δύο (2) μήνες από την υποβολή του σχεδίου προς αυτό. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, δεν εμποδίζεται η πρόοδος της διαδικασίας. Για τις ανάγκες εφαρμογής της διάταξης αυτής, στο Εθνικό Συμβούλιο Χωροταξίας μπορεί να συμμετέχουν, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου του, εκπρόσωποι και άλλων δημόσιων αρχών και φορέων, καθώς και επαγγελματικών και επιστημονικών φορέων για να αναπτύξουν τις απόψεις τους κατά τις συνεδριάσεις του Συμβουλίου,

γ) γνωμοδότηση των εμπλεκόμενων Υπουργείων μέσα σε δύο (2) μήνες από την υποβολή του σχεδίου προς αυτά. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, δεν εμποδίζεται η πρόοδος της διαδικασίας.

4. Τα θαλάσσια χωροταξικά σχέδια αντιστοιχούν στο περιφερειακό επίπεδο σχεδιασμού του άρθρου 2 του ν. 4447/2016. Αναφέρονται σε θαλάσσιες και παράκτιες χωρικές ενότητες, οι οποίες μπορεί να είναι υποπεριφερειακού, περιφερειακού ή διαπεριφερειακού επιπέδου. Καθορίζονται από την εθνική χωρική στρατηγική για το θαλάσσιο χώρο, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 1. Αν η εθνική χωρική στρατηγική για το θαλάσσιο χώρο δεν έχει εγκριθεί, ο καθορισμός χωρικών ενότητων για την εκπόνηση θαλάσσιων χωροταξικών σχεδίων γίνεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ύστερα από εισήγηση του Γενικού Γραμματέα Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, λαμβάνοντας υπόψη και τις υποδιαιρέσεις του θαλάσσιου χώρου που προβλέπονται στην παρ. 2 του άρθρου 5 και στο άρθρο 20 του ν. 3983/2011.

5. Κατά την κατάρτιση των θαλάσσιων χωροταξικών σχεδίων λαμβάνονται υπόψη οι απαιτήσεις του άρθρου 7, οι κατευθύνσεις της εθνικής χωρικής στρατηγικής για το θαλάσσιο χώρο, εφόσον έχει θεσμοθετηθεί, οι άξονες και οι στόχοι της Εθνικής Χωρικής Στρατηγικής, το περιφερειακό πρόγραμμα δημόσιων επενδύσεων, τα προγράμματα περιφερειακής ανάπτυξης, καθώς και άλλα γενικά ή ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα συγχρηματοδοτούμενα ή μη, στρατηγικές περιφερειακές συμβάσεις, διεθνείς, ευρωπαϊκές και εθνικές συμφωνίες και στρατηγικές που επηρεάζουν τη διάρθρωση και ανάπτυξη του χώρου, οι κατευθύνσεις του υφιστάμενου Χωρικού Σχεδιασμού του ν. 4447/2016, στο βαθμό που αφορούν τον παράκτιο και θαλάσσιο χώρο.

6. Τα θαλάσσια χωροταξικά σχέδια υπόκεινται σε διαδικασία στρατηγικής περιβαλλοντικής εκτίμησης, σύμφωνα με την ΥΠΕΧΩΔΕ/ΕΥΠΕ/οικ.107017/2006 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων και του Υφυπουργού Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης (Β' 1225) και εγκρίνονται μαζί με τις Στρατηγικές Μελέτες Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (ΣΜΠΕ) με ενιαία απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Πριν από την έγκρισή τους απαιτείται:

α) τήρηση της διαδικασίας της δημόσιας διαβούλευσης με τις δημόσιες αρχές, τους ενδιαφερόμενους φορείς και το κοινό, σύμφωνα με την περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 9,

β) γνωμοδότηση του Εθνικού Συμβουλίου Χωροταξίας του άρθρου 4 του ν. 4447/2016, η οποία παρέχεται μέσα σε δύο (2) μήνες από την υποβολή του σχεδίου

προς αυτό. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, δεν εμποδίζεται η πρόοδος της διαδικασίας. Για τις ανάγκες εφαρμογής της διάταξης αυτής, στο Εθνικό Συμβούλιο Χωροταξίας μπορεί να συμμετέχουν, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ύστερα από πρόσκληση του Προέδρου του, εκπρόσωποι και άλλων δημόσιων αρχών και φορέων, καθώς και επαγγελματικών και επιστημονικών φορέων, για να αναπτύξουν τις απόψεις τους κατά τις συνεδριάσεις του Συμβουλίου,

γ) γνωμοδότηση των εμπλεκόμενων Υπουργείων μέσα σε δύο (2) μήνες από την υποβολή του σχεδίου προς αυτά. Αν η προθεσμία αυτή παρέλθει άπρακτη, δεν εμποδίζεται η πρόοδος της διαδικασίας.

7. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας εγκρίνονται οι προδιαγραφές για την εκπόνηση, αξιολόγηση και τροποποίηση των θαλάσσιων χωροταξικών σχεδίων, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος.

#### **Άρθρο 7**

##### **Ελάχιστες απαιτήσεις**

##### **για το θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό (άρθρο 6 της Οδηγίας 2014/89/ΕΕ)**

Για να επιτευχθούν οι στόχοι του άρθρου 4 και η συνεκτικότητα μεταξύ του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού και του χωροταξικού σχεδιασμού του χερσαίου χώρου, η αρμόδια αρχή του άρθρου 14 κατά την κατάρτιση της «Εθνικής Χωρικής Στρατηγικής για το Θαλάσσιο Χώρο» και των «Θαλάσσιων Χωροταξικών Σχεδίων»:

1. λαμβάνει υπόψη:

α) τις σχετικές δραστηριότητες και χρήσεις στα θαλάσσια ύδατα και στις παράκτιες ζώνες, σύμφωνα με τις παραγράφους 4 και 5 του άρθρου 2,

β) τις αλληλεπιδράσεις ξηράς-θάλασσας,

γ) τις περιβαλλοντικές, οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές παραμέτρους, καθώς και ζητήματα κλιματικής αλλαγής και ασφάλειας,

δ) τον ασφαλή ενεργειακό εφοδιασμό των νησιωτικών περιοχών και του ηπειρωτικού τμήματος της χώρας,

2. εξασφαλίζει τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων φορέων, σύμφωνα με το άρθρο 9,

3. οργανώνει τη χρήση των βέλτιστων διαθέσιμων δεδομένων, σύμφωνα με το άρθρο 10,

4. εξασφαλίζει τη διασυννοιακή συνεργασία με άλλα κράτη-μέλη, σύμφωνα με το άρθρο 11,

5. προωθεί τη συνεργασία με τρίτες χώρες, σύμφωνα με το άρθρο 12.

#### **Άρθρο 8**

##### **Περιεχόμενο του θαλάσσιου**

##### **χωροταξικού σχεδιασμού**

##### **(άρθρο 8 της Οδηγίας 2014/89/ΕΕ)**

1. Ο θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός προσδιορίζει την κατανομή υφιστάμενων και μελλοντικών δραστηριοτήτων και χρήσεων στις θαλάσσιες περιοχές και στις παράκτιες ζώνες, για την επίτευξη των στόχων του άρθρου 3.

2. Στο πλαίσιο της παραγράφου 1 και κατ'εφαρμογή της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 14, λαμβάνονται υπόψη οι αλληλεπιδράσεις των δραστηρι-



οτήτων και των χρήσεων, οι οποίες μπορεί μεταξύ άλλων να περιλαμβάνουν:

α) την αλιεία, β) την υδατοκαλλιέργεια, γ) τις εγκαταστάσεις, τις υποδομές και τα υποθαλάσσια έργα για την έρευνα, την εκμετάλλευση και την εξόρυξη πετρελαίου, φυσικού αερίου, καθώς και άλλων ενεργειακών πόρων, πρώτων υλών, ορυκτών και αδρανών υλικών και για την παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και συμβατικές πηγές, δ) τις θαλάσσιες οδούς και τις κυκλοφοριακές ροές, ε) τις λιμενικές εγκαταστάσεις κάθε είδους, στ) τις περιοχές διεξαγωγής στρατιωτικών ασκήσεων, ζ) τις προστατευόμενες περιοχές και τις περιοχές όπου εφαρμόζεται η νομοθεσία για την προστασία της βιοποικιλότητας και τα κρίσιμα ενδιαίτηματα των ειδών (ν. 3937/2011, Α' 60), καθώς και οι σχετικές διεθνείς συμβάσεις και συμφωνίες, η) την επιστημονική έρευνα, θ) τις οδεύσεις υποβρύχιων καλωδίων και αγωγών, ι) τον τουρισμό, ια) τους προστατευόμενους ενάλιους αρχαιολογικούς χώρους και τα ενάλια μνημεία, σύμφωνα με το ν. 3028/2002, ιβ) τις παράκτιες χρήσεις γης.

#### **Άρθρο 9** **Δημόσια διαβούλευση- Συμμετοχή του κοινού** **(άρθρο 9 της Οδηγίας 2014/89/ΕΕ)**

1. Η αρμόδια αρχή του άρθρου 14 εξασφαλίζει, ήδη κατά το πρώιμο στάδιο κατάρτισης του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού, τη δυνατότητα συμμετοχής σε δημόσια διαβούλευση των δημόσιων αρχών, των ενδιαφερόμενων φορέων, καθώς και του κοινού. Η διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης πραγματοποιείται ως εξής:

α) ως προς την εθνική χωρική στρατηγική για το θαλάσσιο χώρο:

αα) η αρμόδια αρχή του άρθρου 14 ενημερώνει τα κατά περίπτωση αρμόδια Υπουργεία σχετικά με την έναρξη της διαδικασίας εκπόνησης της εθνικής χωρικής στρατηγικής για το θαλάσσιο χώρο, ώστε να διασφαλίζει, κατά τη διαμόρφωση του σχεδίου, τη συνεργασία με όλες τις εμπλεκόμενες δημόσιες αρχές,

ββ) το σχέδιο της εθνικής χωρικής στρατηγικής για το θαλάσσιο χώρο τίθεται σε δημόσια διαβούλευση, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 6 του ν. 4048/2012 (Α' 34), χρονικής διάρκειας δύο (2) μηνών,

β) ως προς τα θαλάσσια χωροταξικά σχέδια:

αα) η αρμόδια αρχή του άρθρου 14 ενημερώνει τα συναρμόδια Υπουργεία σχετικά με την έναρξη της διαδικασίας εκπόνησης του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδίου, ώστε να διασφαλίζει, σε επίπεδο συνδιαμόρφωσης σχεδίου, τη συνεργασία με όλες τις εμπλεκόμενες δημόσιες αρχές. Παράλληλα, ενημερώνει τις οικείες Περιφέρειες,

ββ) το θαλάσσιο χωροταξικό σχέδιο τίθεται σε δημόσια διαβούλευση σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 6 του ν. 4048/2012, χρονικής διάρκειας ενός (1) μήνα.

2. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να καθορίζεται κάθε θέμα σχετικό με τη διαδικασία για την εφαρμογή της παραγράφου 1.

#### **Άρθρο 10** **Χρήση και ανταλλαγή δεδομένων** **(άρθρο 10 της Οδηγίας 2014/89/ΕΕ)**

1. Η αρμόδια αρχή του άρθρου 14 οργανώνει και χρη-

σιμοποιεί τα βέλτιστα διαθέσιμα δεδομένα και συντονίζει τη διαδικασία της απαιτούμενης ανταλλαγής των πληροφοριών, για την κατάρτιση των θαλάσσιων χωροταξικών σχεδίων.

2. Τα δεδομένα της παραγράφου 1 είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

α) περιβαλλοντικά, κοινωνικά και οικονομικά δεδομένα, καθώς και εν γένει δεδομένα της πολιτιστικής κληρονομιάς, που έχουν συλλεχθεί σύμφωνα με τις διατάξεις της εθνικής και ενωσιακής νομοθεσίας που διέπει τις δραστηριότητες του άρθρου 8,

β) φυσικά δεδομένα για τα θαλάσσια ύδατα.

3. Κατά την εφαρμογή της παραγράφου 1, η αρμόδια αρχή του άρθρου 14 χρησιμοποιεί τα σχετικά μέσα και εργαλεία, περιλαμβανομένων αυτών που είναι ήδη διαθέσιμα σύμφωνα με το ν. 3882/2010 (Α' 166), την Ολοκληρωμένη Θαλάσσια Πολιτική και άλλες συναφείς πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας και του κατά περίπτωση συναρμόδιου Υπουργού μπορεί να καθορίζεται κάθε θέμα σχετικό με την εφαρμογή του παρόντος άρθρου.

#### **Άρθρο 11** **Συνεργασία μεταξύ κρατών-μελών** **(άρθρο 11 της Οδηγίας 2014/89/ΕΕ)**

1. Στο πλαίσιο της διαδικασίας σχεδιασμού και διαχείρισης, η αρμόδια αρχή συνεργάζεται με τις αντίστοιχες αρμόδιες αρχές των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης με τα οποία η Ελληνική Δημοκρατία μοιράζεται θαλάσσια ύδατα με σκοπό να διασφαλίζεται ότι ο θαλάσσιος χωροταξικός σχεδιασμός είναι συντονισμένος και έχει συνοχή σε όλη την εν λόγω θαλάσσια περιοχή. Η συνεργασία λαμβάνει υπόψη, ιδίως, ζητήματα διακρατικού χαρακτήρα.

2. Η συνεργασία σύμφωνα με την παράγραφο 1 επιδιώκεται μέσω:

α) υφιστάμενων περιφερειακών θεσμικών δομών συνεργασίας, όπως οι περιφερειακές συμβάσεις για τη θάλασσα, ή/και

β) δικτύων ή δομών των αρμόδιων αρχών των κρατών-μελών, ή/και

γ) οποιασδήποτε άλλης μεθόδου που πληροί τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1, όπως στο πλαίσιο των στρατηγικών για τις θαλάσσιες λεκάνες.

#### **Άρθρο 12** **Συνεργασία με τρίτες χώρες** **(άρθρο 12 της Οδηγίας 2014/89/ΕΕ)**

Η αρμόδια αρχή του άρθρου 14 όταν αναπτύσσει δράσεις που αφορούν το θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό στις οικείες θαλάσσιες περιοχές καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για τη δημιουργία πλαισίου συνεργασίας με τρίτες χώρες, σύμφωνα με το διεθνές δίκαιο και τις διεθνείς συμβάσεις, όπως με την αξιοποίηση υφιστάμενων διεθνών φόρουμ ή με περιφερειακή θεσμική συνεργασία, μεταξύ των οποίων εντάσσεται η Περιφερειακή Σύμβαση για τη Μεσόγειο Θάλασσα (Σύμβαση της Βαρκελώνης).

**Άρθρο 13**  
**Παρακολούθηση του θαλάσσιου**  
**χωροταξικού σχεδιασμού**  
**(άρθρο 14 της Οδηγίας 2014/89/ΕΕ)**

Η αρμόδια αρχή του άρθρου 14 διαβιβάζει υποχρεωτικά στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή και σε οποιαδήποτε άλλα ενδιαφερόμενα κράτη - μέλη, ύστερα από αίτημα, αντίγραφα της εθνικής χωρικής στρατηγικής για το θαλάσσιο χώρο και των θαλάσσιων χωροταξικών σχεδίων, συμπεριλαμβανομένου σχετικού επεξηγηματικού υλικού για την εφαρμογή του νόμου, μέσα σε τρεις (3) μήνες από την έγκρισή τους. Η ίδια υποχρέωση ισχύει και για τις επακόλουθες επικαιροποιήσεις και αναθεωρήσεις της εθνικής χωρικής στρατηγικής για το θαλάσσιο χώρο και των θαλάσσιων χωροταξικών σχεδίων.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ III**  
**ΕΘΝΙΚΑ ΜΕΤΡΑ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ**  
**ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2014/89/ΕΕ**

**Άρθρο 14**  
**Αρμόδια αρχή**  
**(άρθρο 13 της Οδηγίας 2014/89/ΕΕ)**

1. Αρμόδια αρχή με αποκλειστική ευθύνη την εφαρμογή του παρόντος ορίζεται ο Υπουργός Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Ειδικότερα, η αρμόδια αρχή έχει τις εξής αρμοδιότητες:

α) σχεδιάζει, εντός των θαλάσσιων υδάτων και παράκτιων ζωνών, την έκταση και το περιεχόμενο του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού,

β) μεριμνά για την κατάρτιση της εθνικής χωρικής στρατηγικής για το θαλάσσιο χώρο και των θαλάσσιων χωροταξικών σχεδίων, στο πλαίσιο εφαρμογής του παρόντος,

γ) αξιολογεί την εφαρμογή του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού κατ' εφαρμογή της παραγράφου 4 του άρθρου 5 και εκκινεί τη διαδικασία τροποποίησης ή αναθεώρησής του, σύμφωνα με όσα προβλέπονται στο άρθρο 6,

δ) διαβουλεύεται με τις συναφείς αρχές άλλων κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τρίτων χωρών στο πλαίσιο εφαρμογής των άρθρων 11 και 12 για τη διαμόρφωση συνεργασίας και κοινής προσέγγισης, καθώς και το συντονισμό των δράσεων τους που αφορούν το θαλάσσιο χωροταξικό σχεδιασμό, σύμφωνα με τις γενικές κατευθύνσεις της εθνικής χωρικής στρατηγικής για το θαλάσσιο χώρο,

ε) εξασφαλίζει κάθε πρόσφορο μέσο, διαδικασία, μηχανισμό ή πρόγραμμα για την εφαρμογή του παρόντος, στ) λαμβάνει κάθε αναγκαίο μέτρο για τη διασφάλιση της συντονισμένης εφαρμογής του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού από τις εμπλεκόμενες δημόσιες αρχές και φορείς σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης (εθνικό, περιφερειακό και διεθνές ή διακρατικό επίπεδο),

ζ) αποτελεί σημείο επαφής προς την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα αρμόδια όργανα της για θέματα που αφορούν την εφαρμογή της Οδηγίας 2014/89/ΕΕ,

η) συμμετέχει σε εθνικά, διακρατικά και διασυνοριακά προγράμματα, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της,

θ) εποπτεύει και συντονίζει προγράμματα και μελέτες που άπτονται του χωρικού σχεδιασμού και υλοποιούνται στον εθνικό θαλάσσιο και παράκτιο χώρο,

ι) οφείλει να ενημερώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για μεταβολές των πληροφοριών που αφορούν τη νομική και διοικητική της υπόσταση, σύμφωνα με το Παράρτημα του παρόντος, μέσα σε έξι (6) μήνες από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της μεταβολής.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζεται η αρμόδια Υπηρεσία για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος και μεταβιβάζεται σε αυτήν η άσκηση των σχετικών αρμοδιοτήτων.

2. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να συνιστώνται στη Γενική Γραμματεία Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος για την υποστήριξη του έργου της μη αμειβόμενες ομάδες εργασίας εμπειρογνομόνων με συμμετοχή, κατά περίπτωση, εκπροσώπων εμπλεκόμενων δημόσιων αρχών και φορέων, καθώς επίσης και επιστημονικών φορέων.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV**  
**ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

**Άρθρο 15**  
**Μεταβατικές διατάξεις**

1. Κατά την πρώτη έκδοση των κανονιστικών πράξεων που προβλέπονται στις παραγράφους 2 και 6 του άρθρου 6 για την έγκριση του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού, λαμβάνονται υπόψη οι κατευθύνσεις των εγκεκριμένων χερσαίων χωροταξικών σχεδίων και προγραμμάτων.

2. Μετά την έκδοση των κανονιστικών πράξεων για την έγκριση του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού, οι κανονιστικές πράξεις χωροταξικού σχεδιασμού του χερσαίου χώρου λαμβάνουν υπόψη τις κατευθύνσεις του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού, σχετικά με τη χωρική ανάπτυξη και ρύθμιση των θαλάσσιων περιοχών και την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων ζωνών, στο πλαίσιο της αλληλεπίδρασης ξηράς-θάλασσας.

3. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος, προγράμματα, μελέτες και έργα εμπλεκόμενων αρχών και φορέων που άπτονται του θαλάσσιου χωροταξικού σχεδιασμού κοινοποιούνται στην αρμόδια αρχή του άρθρου 14 για να διευκολύνεται ο συντονισμός των τομεακών πολιτικών.

4. Κατά την εφαρμογή των διατάξεων του Μέρους Α' διατηρούνται σε ισχύ οι ειδικότερες διατάξεις του ν.δ. 420/1970 (Α' 27).

**ΜΕΡΟΣ Β'**  
**ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

**Άρθρο 16**  
**(παρ. 8 του άρθρου 2 της Οδηγίας (ΕΕ)**  
**2015/1513)**

1. Η παρ. 3 του άρθρου 15Α του ν. 3054/2002 (Α'230) καταργείται.

2. Το άρθρο 17 του ν. 4062/2012 (Α'70) καταργείται.

**Άρθρο 17**  
**Τροποποίηση του άρθρου 1 του ν. 3468/2006**  
**(παρ. 1 του άρθρου 3 της Οδηγίας 2009/28/**  
**ΕΚ, όπως τροποποιήθηκε με την περίπτωση**  
**α' της παρ. 2 του άρθρου 2 της Οδηγίας (ΕΕ)**  
**2015/1513)**

Στην περίπτωση α της παρ. 3 του άρθρου 1 του

ν. 3468/2006 (Α' 129), η οποία προστέθηκε με το άρθρο 1 του ν. 3851/2010 (Α' 85), προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Για τη συμμόρφωση με το στόχο, το μέγιστο από κοινού μερίδιο των βιοκαυσίμων και βιορευστών που παράγονται από σιτηρά και άλλα αμυλούχα, σακχαρούχα και ελαιούχα φυτά και από φυτά που καλλιεργούνται ως βασικές καλλιέργειες κυρίως για ενεργειακούς σκοπούς σε γεωργικές γαίες δεν υπερβαίνει την ποσότητα ενέργειας η οποία αντιστοιχεί στο μέγιστο μερίδιο που ορίζεται στην περίπτωση δ' της παραγράφου 6 του άρθρου 2Α.».

#### **Άρθρο 18**

##### **Τροποποίηση του άρθρου 2 του ν. 3468/2006 (περιπτώσεις ιγ', ιδ' και ιε του άρθρου 2 της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ και άρθρο 2 παρ. 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/1513)**

Μετά την παρ. 32ε του άρθρου 2 του ν. 3468/2006 (Α' 129) προστίθενται παράγραφοι 32στ έως 32ιθ ως εξής:

«32στ. Πραγματική τιμή: η μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου για ορισμένες ή όλες τις φάσεις μιας συγκεκριμένης διαδικασίας παραγωγής βιοκαυσίμου, η οποία υπολογίζεται με τη μεθοδολογία του Παραρτήματος 4 Μέρους Γ'.

32ζ. Τυπική τιμή: εκτίμηση της μείωσης των αντιπροσωπευτικών εκπομπών αερίων θερμοκηπίου για συγκεκριμένη οδό παραγωγής βιοκαυσίμων.

32η. Προκαθορισμένη τιμή: τιμή η οποία προκύπτει βάσει τυπικής τιμής με την εφαρμογή προκαθορισμένων παραγόντων και η οποία, υπό συνθήκες που καθορίζονται στον παρόντα νόμο, μπορεί να χρησιμοποιείται αντί της πραγματικής τιμής.

32θ. Ο όρος «απόβλητα» ορίζεται όπως στο άρθρο 11 παρ. 1 του ν. 4042/2012. Ουσίες που έχουν σκοπίμως τροποποιηθεί ή μολυνθεί για να εμπίπτουν στον εν λόγω ορισμό δεν εντάσσονται στον παρόντα ορισμό.

32ι. Αμυλούχα φυτά: φυτά στα οποία συγκαταλέγονται κυρίως τα σιτηρά (ανεξαρτήτως εάν χρησιμοποιείται μόνο ο σπόρος ή ολόκληρο το φυτό, όπως στην περίπτωση του χλωρού αραβοσίτου), οι κόνδυλοι και τα ριζώματα (όπως οι πατάτες, το κολοκάσι, οι γλυκοπατάτες, η μανιόκα και η δισκουρέα), καθώς και οι βολβοί (όπως η κολοκασία η εδώδιμος και το ξανθόσωμα το βελόφυλλο).

32ια. Λιγνοκυτταρινούχες ύλες: οι ύλες που συντίθενται από λιγνίνη, κυτταρίνη και ημικυτταρίνη, όπως η βιομάζα που προέρχεται από τα δάση, οι ξυλώδεις ενεργειακές καλλιέργειες, καθώς και τα κατάλοιπα και τα λύματα των δασοπονικών βιομηχανιών.

32ιβ. Μη εδώδιμες κυτταρινούχες ύλες: ύλες που συντίθενται κυρίως από κυτταρίνη και ημικυτταρίνη και η περιεκτικότητά τους σε λιγνίνη είναι χαμηλότερη σε σχέση με αυτή των λιγνοκυτταρινούχων υλών σε αυτές περιλαμβάνονται κατάλοιπα φυτών που καλλιεργούνται ως τρόφιμα και ζωοτροφές (όπως το άχυρο, τα φύλλα και οι μίσχοι, οι φλοιοί και τα κελύφη), φυτά ενεργειακών χορτοκαλλιεργειών με χαμηλή περιεκτικότητα σε άμυλο (όπως η ήρα, το *Panicum virgatum*, ο μίσχανθος, το καλάμι και οι καλλιέργειες εδαφοκάλυψης πριν και μετά τις κύριες καλλιέργειες), βιομηχανικά υπολείμματα (επίσης από φυτά που καλλιεργούνται ως τρόφιμα και ζωοτροφές μετά την

εγκύλιση φυτικών ελαίων, σακχάρων, αμύλων και πρωτεϊνών), καθώς και ύλες από βιολογικά απόβλητα.

32ιγ. Υπόλειμμα μεταποίησης: η ουσία που δεν αποτελεί το τελικό προϊόν ή τα τελικά προϊόντα, την παραγωγή των οποίων επιδιώκει άμεσα η διεργασία παραγωγής δεν αποτελεί πρωταρχικό στόχο της διεργασίας παραγωγής και η διεργασία αυτή δεν έχει τροποποιηθεί σκόπιμα με στόχο την παραγωγή του.

32ιδ. Ανανεώσιμα υγρά και αέρια καύσιμα κίνησης μη βιολογικής προέλευσης: υγρά ή αέρια καύσιμα πλην των βιοκαυσίμων, το ενεργειακό περιεχόμενο των οποίων προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας πλην της βιομάζας και τα οποία χρησιμοποιούνται στις μεταφορές.

32ιε. Υπολείμματα από τη γεωργία, την υδατοκαλλιέργεια, την αλιεία και τη δασοκομία: τα υπολείμματα που δημιουργούνται άμεσα από τη γεωργία, την υδατοκαλλιέργεια, την αλιεία και τη δασοκομία- δεν περιλαμβάνουν τα υπολείμματα από τις συναφείς βιομηχανίες ή τη συναφή μεταποίηση.

32ιστ. Βιοκαύσιμα και βιορευστά χαμηλού κινδύνου έμμεσης αλλαγής στη χρήση γης: τα βιοκαύσιμα και τα βιορευστά των οποίων οι πρώτες ύλες παράχθηκαν στο πλαίσιο συστημάτων που μειώνουν τον εκτοπισμό της παραγωγής για άλλους σκοπούς εκτός της παραγωγής βιοκαυσίμων και βιορευστών και παράχθηκαν σύμφωνα με τα κριτήρια αειφορίας για βιοκαύσιμα και βιορευστά που θεσπίζονται στο άρθρο 32ζ.

32ιζ. Οικονομικός φορέας: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εμπλέκεται σε ένα ή περισσότερα στάδια της διαδικασίας παραγωγής βιοκαυσίμων και βιορευστών από τις πρώτες ύλες μέχρι και το τελικό προϊόν, καθώς και της διάθεσής τους έως και τον προμηθευτή, για τους σκοπούς των άρθρων 32ζ έως 32θ.

32ιη. Φορέας επαλήθευσης: το ανεξάρτητο νομικό πρόσωπο-οργανισμός αξιολόγησης της συμμόρφωσης, όπως ορίζεται στον Κανονισμό (ΕΚ) 765/2008, το οποίο έχει διαπιστευθεί από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης (Ε.ΣΥ.Δ. Α.Ε.) ή άλλο ισότιμο οργανισμό-εγκεκριμένο σύστημα διαπίστευσης κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την επαλήθευση των πληροφοριών που υποχρεούνται να υποβάλουν οι οικονομικοί φορείς και οι προμηθευτές, για τους σκοπούς των άρθρων 32ζ έως 32θ.

32ιθ. Προμηθευτής: ο φορέας που είναι υπεύθυνος για τη διέλευση των καυσίμων από σημείο επιβολής ειδικού φόρου κατανάλωσης ή, εάν δεν οφείλεται ειδικός φόρος κατανάλωσης, κάθε άλλος σχετικός φορέας σύμφωνα με τις εκάστοτε κείμενες διατάξεις.».

#### **Άρθρο 19**

##### **Τροποποίηση του άρθρου 2Α του ν. 3468/2006 (παρ. 4 του άρθρου 3 της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ όπως τροποποιήθηκε με τις περιπτώσεις β' και δ' της παρ. 2 του άρθρου 2 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/1513 και παρ. 5 του άρθρου 5 της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 2 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/1513)**

Τροποποιείται το άρθρο 2Α του ν. 3468/2006, που προστέθηκε με το άρθρο 16 του ν. 4062/2012, ως εξής:

1. Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 6 διαγράφεται.



2. Η περίπτωση α' της παραγράφου 6 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) για τον υπολογισμό του παρονομαστή, δηλαδή της συνολικής ποσότητας ενέργειας που καταναλίσκονται στις μεταφορές για τους σκοπούς του πρώτου εδαφίου, λαμβάνονται υπόψη μόνον η βενζίνη, το πετρέλαιο ντίζελ, τα βιοκαύσιμα που καταναλίσκονται στις οδικές και σιδηροδρομικές μεταφορές και η ηλεκτρική ενέργεια, συμπεριλαμβανομένης εκείνης που χρησιμοποιείται για την παραγωγή υγρών και αερίων καυσίμων κίνησης από ανανεώσιμες πηγές μη βιολογικής προέλευσης.»

3. Στην περίπτωση β' της παραγράφου 6 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Το παρόν στοιχείο ισχύει με την επιφύλαξη της περίπτωσης δ' και της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 32ζ.»

4. Η περίπτωση γ' της παραγράφου 6 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) για τον υπολογισμό του μεριδίου της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από ανανεώσιμες πηγές και καταναλίσκονται από όλα τα είδη ηλεκτρικών οχημάτων και για την παραγωγή υγρών και αερίων καυσίμων κίνησης από ανανεώσιμες πηγές μη βιολογικής προέλευσης, για τους σκοπούς των περιπτώσεων α' και β', χρησιμοποιείται είτε το μέσο μερίδιο ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στην Ευρωπαϊκή Ένωση είτε το μερίδιο ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στην Ελλάδα, όπως μετρήθηκε δύο (2) έτη πριν από το υπό συζήτηση έτος. Επιπλέον, για τον υπολογισμό της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές που καταναλίσκονται από ηλεκτροκίνητες αμαξοστοιχίες, αυτή η κατανάλωση υπολογίζεται ως το γινόμενο επί 2,5 του ενεργειακού περιεχομένου της παρεχόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Για τον υπολογισμό της ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές που καταναλίσκονται από ηλεκτρικά οδικά οχήματα στην περίπτωση β', αυτή η κατανάλωση υπολογίζεται ως το γινόμενο επί πέντε του ενεργειακού περιεχομένου της παρεχόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές.»

5. Στην παράγραφο 6 προστίθενται περιπτώσεις δ', ε' και στ' ως εξής:

«δ) για τον υπολογισμό των βιοκαυσίμων στον αριθμητή, το μερίδιο της ενέργειας από τα βιοκαύσιμα που παράγονται από σιτηρά και άλλα αμυλούχα, σακχαρούχα και ελαιούχα φυτά, καθώς και από φυτά που καλλιεργούνται ως βασικές καλλιέργειες κυρίως για ενεργειακούς σκοπούς σε γεωργικές γαίες, δεν υπερβαίνει το 2020 το 7% της τελικής κατανάλωσης ενέργειας στις μεταφορές.

Βιοκαύσιμα που παράγονται από πρώτες ύλες που εκτίθενται στο Παράρτημα 6 δεν προσμετρώνται στο όριο που ορίζεται στο πρώτο εδάφιο της περίπτωσης αυτής.

Το μερίδιο ενέργειας από βιοκαύσιμα που παράγονται από φυτά που καλλιεργούνται ως βασικές καλλιέργειες κυρίως για ενεργειακούς σκοπούς σε γεωργικές γαίες, εκτός από σιτηρά και άλλα αμυλούχα, σακχαρούχα και ελαιούχα φυτά, δεν προσμετράται στο όριο που ορίζεται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας περίπτωσης υπό τον όρο ότι:

αα) η επαλήθευση της συμμόρφωσης με τα κριτήρια αειφορίας των παραγράφων 2 έως 5 του άρθρου 32ζ έγινε σύμφωνα με το άρθρο 32η, και

ββ) τα φυτά αυτά καλλιεργήθηκαν σε έδαφος που εμπύπτει στο σημείο 8 του Μέρους Γ' του Παραρτήματος 4, η

δε αντίστοιχη προσαύξηση «εβ» που ορίζεται στο σημείο 7 του Μέρους Γ' του Παραρτήματος 4, συμπεριλήφθηκε στον υπολογισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, για τους σκοπούς απόδειξης συμμόρφωσης με την παράγραφο 2 του άρθρου 32ζ.

ε) Το ελάχιστο επίπεδο κατανάλωσης των βιοκαυσίμων που παράγονται από πρώτες ύλες και των άλλων καυσίμων που απαριθμούνται στο Μέρος Α' του Παραρτήματος 6 ορίζεται σε 0,2% σε ενεργειακό περιεχόμενο του μεριδίου της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σε όλες τις μορφές μεταφορών το 2020, το οποίο αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο, λαμβάνοντας υπόψη την ιεράρχηση των αποβλήτων που ορίζεται στο άρθρο 29 του ν. 4042/2012, συμπεριλαμβανομένων των διατάξεων σχετικά με την ανάλυση κύκλου ζωής ως προς το συνολικό αντίκτυπο της παραγωγής και διαχείρισης των διαφορετικών ροών αποβλήτων. Επιπλέον, τα παραγόμενα από πρώτες ύλες βιοκαύσιμα που δεν απαριθμούνται στο Παράρτημα 6 και που έχουν προσδιοριστεί ως απόβλητα, κατάλοιπα, μη εδωδιμες κυτταρινούχες και λιγνοκυτταρινούχες ύλες και χρησιμοποιούνται σε υφιστάμενες εγκαταστάσεις πριν τις 9.9.2015, μπορεί να συυπολογιστούν για την επίτευξη του ανωτέρω υποστόχου.

στ) Βιοκαύσιμα παραγόμενα από τις πρώτες ύλες που απαριθμούνται στο Παράρτημα 6 θεωρούνται ως το διπλάσιο του ενεργειακού περιεχομένου τους για την εκκλήρωση του στόχου που προβλέπεται στο πρώτο εδάφιο της παρούσας παραγράφου.»

6. Προστίθεται παράγραφος 7 ως εξής:

«7. Με σκοπό την ελαχιστοποίηση του κινδύνου πολλαπλής διεκδίκησης μεμονωμένων παρτίδων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η αρμόδια αρχή για θέματα τήρησης των κριτηρίων αειφορίας βιοκαυσίμων και βιορευστών, που προβλέπονται στο άρθρο 32ζ, συνεργάζεται με τις αντίστοιχες αρχές άλλων κρατών-μελών και με εθελοντικά συστήματα που καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 18 της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ, συμπεριλαμβανομένης, όπου απαιτείται, της ανταλλαγής δεδομένων. Η αποτροπή της σκόπιμης τροποποίησης ή απόρριψης υλικών, ώστε να εμπόσουν στο Παράρτημα 6, βασίζεται στην ανάπτυξη και τη χρήση συστημάτων παρακολούθησης και εντοπισμού των πρώτων υλών και των παραγόμενων βιοκαυσίμων σε ολόκληρη την αλυσίδα αξίας βάσει των δεδομένων των εθελοντικών συστημάτων που καθορίζονται με το άρθρο 18 της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ. Σε περίπτωση εντοπισμού φαινομένων απάτης εφαρμόζονται οι προβλέψεις της απόφασης της παραγράφου 7 του άρθρου 32η. Με την έκθεση του άρθρου 21 υποβάλλονται στοιχεία σχετικά με την αξιοπιστία και την προστασία από απάτες.»

#### **Άρθρο 20**

**Τροποποίηση του άρθρου 21 του ν. 3468/2006 (παρ. 1 του άρθρου 22 της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 9 του άρθρου 2 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/1513, παρ. 2 του άρθρου 22 της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ, παρ. 2 του άρθρου 4 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/1513)**

Το άρθρο 21 του ν. 3468/2006 τροποποιείται ως εξής:

1. Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Με μέριμνα της Διεύθυνσης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και Εναλλακτικών Καυσίμων της Γενικής Γραμματείας Ενέργειας και Ορυκτών Πρώτων Υλών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε συνεργασία με τη Ρ.Α.Ε., συντάσσεται έκθεση σχετικά με την πρόοδο που σημειώνεται ως προς την προώθηση και τη χρήση της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Η έκθεση αυτή υποβάλλεται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ανά διετία, κατόπιν έγκρισης της από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας.».

2. Η περίπτωση θ' της παραγράφου 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«θ) την ανάπτυξη και το μερίδιο των βιοκαυσίμων που παράγονται από τις πρώτες ύλες που απαριθμούνται στο Παράρτημα 6, μεταξύ άλλων και αξιολόγηση των πόρων που εστιάζει στις σχετικές με την αειφορία πτυχές που συνδέονται με τον αντίκτυπο της αντικατάστασης προϊόντων διατροφής και ζωοτροφών για την παραγωγή βιοκαυσίμων, λαμβανομένων δεόντως υπόψη των αρχών της ιεράρχησης των αποβλήτων που θεσπίζονται στο ν. 4042/2012 και της αρχής της διαδοχικής χρήσης της βιομάζας, λαμβάνοντας υπόψη τις περιφερειακές και τοπικές οικονομικές και τεχνολογικές συνθήκες, τη διατήρηση των αναγκαίων αποθεμάτων άνθρακα στο έδαφος και την ποιότητα του εδάφους και των οικοσυστημάτων».

3. Στην παράγραφο 1 προστίθεται περίπτωση ιε' ως εξής:

«ιε) οι ποσότητες βιοκαυσίμων και βιορευστών σε μονάδες ενέργειας που αντιστοιχούν σε κάθε κατηγορία ομάδας πρώτων υλών του Μέρους Α' του Παραρτήματος 5 που λαμβάνονται υπόψη για την εκπλήρωση των στόχων που προβλέπονται στην περίπτωση α' της παραγράφου 3 του άρθρου 1 και στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 2Α».

4. Προστίθενται παράγραφοι 5 και 6 ως εξής:

«5. Για την εκτίμηση της καθαρής μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από τη χρήση βιοκαυσίμων, για τους σκοπούς της έκθεσης του παρόντος άρθρου, μπορούν να χρησιμοποιούνται οι τυπικές τιμές του Παραρτήματος 4 Μέρη Α' και Β'.

6. Το 2020 υποβάλλεται έκθεση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ύστερα από έγκριση από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ως προς την επίτευξη του υποστόχου που ορίζεται στην περίπτωση ε της παραγράφου 6 του άρθρου 2Α, διευκρινίζοντας τους λόγους οποιασδήποτε ανεπάρκειας.».

#### **Άρθρο 21**

**Τροποποίηση του άρθρου 32Α του ν. 3468/2006 (παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 6 της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ, όπως αντικαταστάθηκαν με την παρ. 4 του άρθρου 2 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/1513)**

Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 32Α του ν. 3468/2006, που προστέθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 16 του ν. 4062/2012, αντικαθίστανται ως εξής:

«1. Είναι δυνατή η συμφωνία με κράτη-μέλη με την οποία μπορεί να ρυθμίζεται η στατιστική μεταβίβαση συγκεκριμένης ποσότητας ενέργειας από ανανεώσιμες

πηγές από ή προς άλλο κράτος-μέλος. Η μεταβιβαζόμενη ποσότητα:

Αν μεταβιβάζεται από την Ελλάδα, αφαιρείται από την ποσότητα ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, η οποία λαμβάνεται υπόψη κατά την εκτίμηση της συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του άρθρου 1 και του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 2Α.

Αν μεταβιβάζεται προς την Ελλάδα, προστίθεται στην ποσότητα ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, η οποία λαμβάνεται υπόψη κατά την εκτίμηση της συμμόρφωσης προς τις απαιτήσεις της περίπτωσης α' της παραγράφου 3 του άρθρου 1 και του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 6 του άρθρου 2Α.

2. Οι ρυθμίσεις της παραγράφου 1, όσον αφορά την περίπτωση α' της παραγράφου 3 του άρθρου 1 και το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 2Α, μπορεί να ισχύουν επί ένα ή περισσότερα έτη. Κοινοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή το αργότερο μέσα σε τρεις (3) μήνες μετά το τέλος κάθε έτους κατά το οποίο ισχύουν. Στις πληροφορίες που διαβιβάζονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή συγκαταλέγονται η ποσότητα και η τιμή της συγκεκριμένης ενέργειας.».

#### **Άρθρο 22**

Μετά το άρθρο 32στ του ν. 3468/2006 προστίθενται άρθρα 32ζ, 32η, 32θ και 32ι ως εξής:

##### **«Άρθρο 32ζ**

Κριτήρια αειφορίας για τα βιοκαύσιμα και τα βιορευστά (άρθρο 17 της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκε με την περίπτωση α' της παρ. 5 του άρθρου 2 της (ΕΕ) 2015/1513)

1. Ασχέτως αν οι πρώτες ύλες καλλιεργούνται εντός ή εκτός του εδάφους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ενέργεια από τα βιοκαύσιμα και τα βιορευστά λαμβάνεται υπόψη, για τους σκοπούς που αναφέρονται στις περιπτώσεις α', β' και γ', μόνον εφόσον πληρούν τα κριτήρια αειφορίας των παραγράφων 2 έως και 6:

α) για την αξιολόγηση της τήρησης των απαιτήσεων του παρόντος νόμου ως προς τους εθνικούς στόχους,  
β) για την αξιολόγηση της τήρησης των υποχρεώσεων που αφορούν την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές,  
γ) για τον προσδιορισμό της επιλεξιμότητας για χρηματοδοτική υποστήριξη για την κατανάλωση βιοκαυσίμων και βιορευστών.

Ωστόσο, για να λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς που απαριθμούνται στις περιπτώσεις α', β' και γ', τα βιοκαύσιμα και τα βιορευστά που παράγονται από απόβλητα και υπολείμματα, πλην των υπολειμμάτων υδατοκαλλιεργειών και αλιείας και των γεωργικών και δασικών υπολειμμάτων, χρειάζεται να τηρούν μόνον τα κριτήρια αειφορίας που ορίζονται στην παράγραφο 2.

2. Η μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου που επιτυγχάνεται με τη χρήση βιοκαυσίμων και βιορευστών, τα οποία λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς της παραγράφου 1, είναι τουλάχιστον 60% για βιοκαύσιμα και βιορευστά παραγόμενα σε εγκαταστάσεις που τίθενται σε λειτουργία μετά τις 5 Οκτωβρίου 2015. Μια εγκατάσταση θεωρείται ότι είναι σε λειτουργία αν έχει διεξαχθεί πραγματική παραγωγή βιοκαυσίμων ή βιορευστών.



Στην περίπτωση εγκαταστάσεων που βρίσκονταν σε λειτουργία κατά ή πριν από τις 5 Οκτωβρίου 2015, για τους σκοπούς της παραγράφου 1, τα βιοκαύσιμα και τα βιορευστά πρέπει να επιτυγχάνουν μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 35% έως τις 31 Δεκεμβρίου 2017 και κατά τουλάχιστον 50% από την 1η Ιανουαρίου 2018.

Η μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου που επιτυγχάνεται με τη χρήση βιοκαυσίμων και βιορευστών, υπολογίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 32θ.

3. Τα βιοκαύσιμα και τα βιορευστά που λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς που αναφέρονται στις περιπτώσεις α', β' και γ' της παραγράφου 1, δεν πρέπει να έχουν παραχθεί από πρώτες ύλες προερχόμενες από εδάφη με υψηλή αξία βιοποικιλότητας και ειδικό καθεστώς προστασίας, δηλαδή από εδάφη που είχαν έναν από τους ακόλουθους χαρακτηρισμούς τον Ιανουάριο 2008 ή μετέπειτα, ανεξαρτήτως εάν τα εδάφη αυτά εξακολουθούν να έχουν αυτόν τον χαρακτηρισμό:

α) πρωτογενή δάση και άλλες δασώδεις εκτάσεις, ήτοι δάση και άλλες δασώδεις εκτάσεις γηγενών ειδών (όπως θαμνώνες), εφόσον δεν υπάρχει σαφής ένδειξη ανθρώπινης δραστηριότητας και δεν έχουν διαταραχθεί σημαντικά οι οικολογικές διεργασίες, και εν γένει δάση, δασικά οικοσυστήματα και δασικές εκτάσεις, σύμφωνα με την ερμηνευτική δήλωση που προστέθηκε στο άρθρο 24 του Συντάγματος με το Ψήφισμα της 6ης Απριλίου 2001 και το άρθρο 3 του ν. 998/1979 (Α' 289), καθώς και αναδασωτέες εκτάσεις,

β) περιοχές:

αα) των οποίων η φύση έχει κηρυχθεί ως προστατευόμενη εκ του νόμου ή από τη σχετική αρμόδια αρχή, όπως οι περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης και οι περιοχές προστασίας της φύσης, όπως ορίζονται με βάση τους νόμους 3937/2011 (Α' 60) και 1650/1986 (Α' 160) και με δεδομένο ότι έχουν οριοθετηθεί, ή

ββ) για την προστασία σπάνιων, απειλούμενων ή υπό εξαφάνιση οικοσυστημάτων ή ειδών, αναγνωρισμένες από διεθνείς συμφωνίες ή περιλαμβανόμενες σε καταλόγους που καταρτίζονται από διακυβερνητικές οργανώσεις ή τη Διεθνή Ένωση για τη Διατήρηση της Φύσης και των Φυσικών Πόρων, με την επιφύλαξη της αναγνώρισής τους, σύμφωνα με τη διαδικασία του δεύτερου εδαφίου της παρ. 4 του άρθρου 18 της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000 (Ζώνες Ειδικής Προστασίας και Ειδικές Ζώνες Διατήρησης), οι οποίες εξαιρούνται στο σύνολό τους και μέχρι την ολοκλήρωση των σχεδίων διαχείρισης και τον καθορισμό των χρήσεων γης και των επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων, οι οποίες θα ισχύουν στο εξής. Για τις περιοχές αυτές και για το χρονικό διάστημα μέχρι την ολοκλήρωση των σχεδίων διαχείρισης, με απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, δύναται, μετά από αιτιολογημένη γνωμοδότηση του αρμόδιου φορέα, να καθορίζονται οι χρήσεις γης και οι επιτρεπόμενες δραστηριότητες στο

μεταβατικό στάδιο, κατά προτεραιότητα στις περιοχές όπου ήδη καλλιεργούνται ενεργειακά φυτά, εκτός εάν υποβάλλονται στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η παραγωγή των εν λόγω πρώτων υλών δεν θίγει τους ανωτέρω σκοπούς προστασίας της φύσης,

γ) λειμώνες υψηλής βιοποικιλότητας (highly biodiverse grassland):

αα) φυσικοί λειμώνες υψηλής βιοποικιλότητας, ήτοι λειμώνες οι οποίοι θα παραμείνουν λειμώνες, ελλείψει ανθρώπινων δραστηριοτήτων και στους οποίους διατηρούνται η σύνθεση των φυσικών ειδών και τα οικολογικά χαρακτηριστικά και διεργασίες, ή

ββ) μη φυσικοί λειμώνες υψηλής βιοποικιλότητας, ήτοι λειμώνες οι οποίοι θα παύσουν να είναι λειμώνες, ελλείψει ανθρώπινων δραστηριοτήτων και οι οποίοι παρουσιάζουν μεγάλο πλούτο ειδών και καμία υποβάθμιση, εκτός αν αποδεικνύεται ότι η συγκομιδή πρώτων υλών είναι απαραίτητη για τη διατήρηση του χαρακτηρισμού τους ως λειμώνων.

4. Τα βιοκαύσιμα και βιορευστά που λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς που απαριθμούνται στις περιπτώσεις α', β' και γ' της παραγράφου 1 δεν πρέπει να έχουν παραχθεί από πρώτες ύλες προερχόμενες από εκτάσεις υψηλών αποθεμάτων άνθρακα, δηλαδή από εκτάσεις που είχαν τον Ιανουάριο του έτους 2008 και δεν έχουν πλέον ένα από τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

α) υγρότοποι (wetlands), δηλαδή εκτάσεις καλυπτόμενες ή κορεσμένες από νερό είτε μόνιμα είτε για σημαντικό μέρος του έτους,

β) συνεχώς δασωμένες περιοχές, δηλαδή εκτάσεις με επιφάνεια μεγαλύτερη από ένα (1) εκτάριο, με δένδρα ύψους άνω των πέντε (5) μέτρων και με συγκόμωση μεγαλύτερη του 30%, ή με δένδρα που έχουν τη δυνατότητα να φθάσουν, επιτόπου, τα όρια αυτά,

γ) εκτάσεις με επιφάνεια μεγαλύτερη από ένα (1) εκτάριο, με δένδρα ύψους άνω των πέντε (5) μέτρων και με συγκόμωση μεταξύ 10% και 30%, ή με δένδρα που έχουν τη δυνατότητα να φθάσουν, επιτόπου, τα όρια αυτά, εκτός αν παρασχεθούν στοιχεία, σύμφωνα με τα οποία τα αποθέματα άνθρακα στη συγκεκριμένη περιοχή πριν και μετά τη μετατροπή είναι τέτοια που, εάν εφαρμοστεί η μεθοδολογία που καθορίζεται στο Μέρος Γ' του Παραρτήματος 4, πληρούνται οι προϋποθέσεις που καθορίζονται στην παράγραφο 2.

Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση που κατά το χρόνο λήψης των πρώτων υλών η έκταση είχε τα ίδια χαρακτηριστικά με εκείνα που είχε τον Ιανουάριο 2008.

5. Τα βιοκαύσιμα και τα βιορευστά που λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς που απαριθμούνται στις περιπτώσεις α', β' και γ' της παραγράφου 1, δεν πρέπει να παράγονται από πρώτες ύλες που προέρχονται από εκτάσεις που είχαν χαρακτηριστεί τυρφώνες τον Ιανουάριο του έτους 2008, εκτός εάν αποδειχτεί ότι η καλλιέργεια και η συγκομιδή της συγκεκριμένης πρώτης ύλης δεν συνεπάγεται την αποξήρανση προηγουμένως μη αποξηραμένου εδάφους.

6. Οι γεωργικές πρώτες ύλες που καλλιεργούνται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και χρησιμοποιούνται για την παραγωγή βιοκαυσίμων και βιορευστών, τα οποία λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς που απαριθμούνται στις περιπτώσεις α', β' και γ' της παραγράφου 1, πρέπει να λαμβάνονται τηρώντας τις δεσμεύσεις της πολλαπλής συμμόρφωσης και τις κανονιστικές απαιτήσεις και πρότυπα διαχείρισης που προβλέπονται στο Σημείο Α «Περιβάλλον» και στην παράγραφο 9 του Παραρτήματος II του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009 του Συμβουλίου, της 19ης Ιανουαρίου 2009, σχετικά με τη θέσπιση κοινών κανόνων για τα καθεστώτα άμεσης στήριξης για τους γεωργούς, στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής και τη θέσπιση ορισμένων καθεστώτων στήριξης για τους γεωργούς (EEL 30) και σύμφωνα με τις στοιχειώδεις απαιτήσεις για την καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση που καθορίζονται στο άρθρο 6 παράγραφος 1 και το Παράρτημα III του ίδιου Κανονισμού. Η επαλήθευση της τήρησης του κριτηρίου αυτού βασίζεται στους ελέγχους που διενεργεί ο Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.). Το ελεγκτικό σύστημα της παρούσας παραγράφου εφαρμόζεται υποχρεωτικά και στους γεωργούς που προμηθεύουν πρώτες ύλες για βιοκαύσιμα ή βιορευστά και δεν καλύπτονται από αυτό υπό άλλες συνθήκες.

7. Με αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, δύναται να ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο θέμα σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

#### Άρθρο 32η

Επαλήθευση της τήρησης των κριτηρίων αειφορίας για τα βιοκαύσιμα και τα βιορευστά (άρθρο 18 της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ)

1. Όταν βιοκαύσιμα και βιορευστά πρόκειται να ληφθούν υπόψη για τους σκοπούς που αναφέρονται στις περιπτώσεις α', β' και γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 32ζ, οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να αποδείξουν ότι πληρούνται τα κριτήρια αειφορίας που καθορίζονται στις παραγράφους 2 έως και 5 του ίδιου άρθρου. Για το σκοπό αυτόν, οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να χρησιμοποιούν ένα σύστημα ισοζυγίου μάζας, το οποίο:

α) επιτρέπει παρτίδες πρώτων υλών ή βιοκαυσίμων με διαφορετικά χαρακτηριστικά αειφορίας να αναμειγνύονται,

β) απαιτεί οι πληροφορίες σχετικά με τα χαρακτηριστικά αειφορίας και τα μεγέθη των παρτίδων που αναφέρονται στην περίπτωση α' να αποδίδονται επίσης στο μείγμα, και

γ) προβλέπει ότι το σύνολο όλων των παρτίδων που αποσύρονται από το μείγμα περιγράφεται ως έχον τα ίδια χαρακτηριστικά αειφορίας, στις ίδιες ποσότητες, με το σύνολο όλων των παρτίδων που προστίθενται στο μείγμα.

2. Οι οικονομικοί φορείς οφείλουν, για κάθε αποστολή βιοκαυσίμων ή βιορευστών, να υποβάλλουν αξιόπιστες πληροφορίες ιδίως:

α) για την τήρηση των κριτηρίων αειφορίας των παραγράφων 2 έως και 5 του άρθρου 32ζ,

β) για τα μέτρα που λαμβάνονται για την προστασία του εδάφους, του νερού και του αέρα, την αποκατάσταση των υποβαθμισμένων εδαφών και την αποφυγή υπερβολικής κατανάλωσης νερού σε περιοχές όπου το νερό σπανίζει, εφόσον διαπιστωθεί κάτι τέτοιο, και

γ) για τα μέτρα που λαμβάνονται για να συνυπολογισθούν τα στοιχεία που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 17 της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ.

Ο οικονομικός φορέας είναι υπεύθυνος για την ακρίβεια των πληροφοριών που υποβάλλει μόνο για τα στάδια της διαδικασίας παραγωγής και διάθεσης βιοκαυσίμων και βιορευστών στα οποία εμπλέκεται.

3. Όταν ένας οικονομικός φορέας υποβάλλει αποδείξεις ή δεδομένα που έχουν αποκτηθεί στο πλαίσιο συμφωνίας ή συστήματος για τα οποία έχει ληφθεί απόφαση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 18 της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ και στο βαθμό που καλύπτονται από την εν λόγω απόφαση, δεν απαιτείται από τον προμηθευτή να υποβάλει περαιτέρω αποδείξεις της τήρησης των κριτηρίων αειφορίας που καθορίζονται στις παραγράφους 2 έως και 5 του άρθρου 32ζ ή τις πληροφορίες για τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

4. Οι πληροφορίες που οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να υποβάλλουν επαληθεύονται από φορείς επαλήθευσης βάσει προτύπων που αφορούν την πιστοποίηση της τήρησης των κριτηρίων αειφορίας.

5. Οι υποχρεώσεις που ορίζονται στο άρθρο αυτό ισχύουν ανεξάρτητα αν τα βιοκαύσιμα ή τα βιορευστά παράγονται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή εισάγονται από τρίτες χώρες.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθορίζεται η διαδικασία και οι απαιτήσεις πιστοποίησης των οικονομικών φορέων και επαλήθευσης των πληροφοριών που υποβάλλουν σχετικά με την τήρηση των κριτηρίων αειφορίας για τα βιοκαύσιμα και τα βιορευστά, η διαδικασία και το είδος των πληροφοριών που διακινούνται μεταξύ των οικονομικών φορέων, η διαδικασία υποβολής και το είδος των πληροφοριών που υποβάλλονται στην αρμόδια αρχή και ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο θέμα σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Με ίδια απόφαση γίνονται αποδεκτά εθελοντικά εθνικά ή διεθνή συστήματα, τα οποία έχουν γίνει αποδεκτά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 18 της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ, καθώς και πρότυπα αειφορίας και διαδικασίες επαλήθευσης και πιστοποίησης των οικονομικών φορέων εγκεκριμένες από άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο σχετικό θέμα.

7. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας επιβάλλεται πρόστιμο σε όσους παραβιάζουν τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις διατάξεις του άρθρου 32ζ, του παρόντος άρθρου και του άρθρου 32θ, καθώς και των κατ' εξουσιοδότησή τους εκδιδόμενων κανονιστικών πράξεων, το οποίο αποδίδεται στο Πράσινο Ταμείο.

Το ύψος του προστίμου είναι ανάλογο της βαρύτητας, της συχνότητας και των συνεπειών της παράβασης, του

βαθμού υπαιτιότητας και της τυχόν υποτροπής του παραβάτη. Σε υποτροπή βρίσκεται όποιος σε τρία (3) χρόνια από την επιβολή σε αυτόν προστίμου για κάποια από τις ανωτέρω παραβάσεις, τελεί νέα παράβαση.

Το πρόστιμο κυμαίνεται από χίλια (1.000) έως και ένα εκατομμύριο (1.000.000) ευρώ. Τα όρια του προστίμου μπορούν να αναπροσαρμόζονται με απόφαση του ανωτέρω Υπουργού.

8. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατηγοριοποιούνται οι παραβάσεις της παραγράφου 7 και τα όρια του προστίμου κάθε κατηγορίας ή και κάθε επί μέρους παράβασης εντός των ορίων των προστίμων που καθορίζονται στην ίδια παράγραφο. Επίσης, καθορίζονται η διαδικασία επιβολής των προστίμων, τα κριτήρια επιμέτρησής τους, η διαδικασία υποβολής και εξέτασης ενστάσεων κατά της απόφασης επιβολής τους και κάθε άλλο σχετικό θέμα.

Η επιβολή προστίμου δεν αποκλείει την επιβολή άλλων διοικητικών κυρώσεων που τυχόν προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις.

#### Άρθρο 32θ

Υπολογισμός του αντικτύπου των βιοκαυσίμων και βιορευστών στα αέρια θερμοκηπίου (άρθρο 19 της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ όπως τροποποιήθηκε με την περίπτωση α' της παρ. 7 του άρθρου 2 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/1513)

1. Η μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από τη χρήση βιοκαυσίμων και βιορευστών, τα οποία λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς της παραγράφου 2 του άρθρου 32ζ, υπολογίζεται ως εξής:

α) στην περίπτωση των βιοκαυσίμων, εάν στο Μέρος Α' ή Β' του Παραρτήματος 4 προβλέπεται προκαθορισμένη τιμή για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου για την οδό παραγωγής και όταν η τιμή εΙ για τα εν λόγω βιοκαύσιμα ή βιορευστά που έχει υπολογισθεί σύμφωνα με το σημείο 7 του Μέρους Γ' του ως άνω Παραρτήματος ισούται ή είναι μικρότερη του μηδενός, χρησιμοποιώντας αυτή την προκαθορισμένη τιμή,

β) χρησιμοποιώντας μια πραγματική τιμή, η οποία έχει υπολογισθεί σύμφωνα με τη μεθοδολογία που καθορίζεται στο Μέρος Γ' του Παραρτήματος 4, ή

γ) χρησιμοποιώντας μια τιμή που υπολογίζεται ως το άθροισμα των παραγόντων του τύπου ο οποίος αναφέρεται στο σημείο 1 του Μέρους Γ' του Παραρτήματος 4, όταν μπορούν να χρησιμοποιούνται αναλυτικές προκαθορισμένες τιμές του Μέρους Δ' ή Ε' του ίδιου Παραρτήματος για ορισμένους παράγοντες, και πραγματικές τιμές που υπολογίζονται σύμφωνα με τη μεθοδολογία του Μέρους Γ' του ίδιου Παραρτήματος, για όλους τους άλλους παράγοντες.

2. Οι τυπικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, από την καλλιέργεια γεωργικών πρώτων υλών που περιλαμβάνονται στην εθνική έκθεση που αναφέρεται στην παρ. 2 του άρθρου 19 της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ, μπορούν να υποβάλλονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

3. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, μπορεί να ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο θέμα σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

#### Άρθρο 32ι

1. Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του παρόντος νόμου τα Παραρτήματα 1 έως 6.

2. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να προσαρμόζονται στην επιστημονική και τεχνική πρόοδο τα Παραρτήματα 1,2 και 3, καθώς και το Μέρος Α' του Παραρτήματος 6, μετά από σχετική πράξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

3. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να τροποποιείται το Παράρτημα 4 με την προσθήκη τιμών για περαιτέρω οδούς παραγωγής βιοκαυσίμων για τις ίδιες ή για άλλες πρώτες ύλες μετά από σχετική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Με ίδια απόφαση μπορεί να προστίθενται εκτιμώμενες τυπικές και προκαθορισμένες τιμές στο Παράρτημα 4 Μέρη Α', Β', Δ' και Ε' για τις οδούς βιοκαυσίμων και βιορευστών για τις οποίες δεν προβλέπονται ακόμη συγκεκριμένες τιμές στο εν λόγω παράρτημα μετά από σχετική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατόπιν επανεξέτασης των προκαθορισμένων τιμών για το βιοντίζελ από χρησιμοποιημένα φυτικά έλαια ή ζωικά λίπη.».

#### Άρθρο 23

##### Αντικατάσταση του άρθρου 19 του

##### ν. 4062/2012 (άρθρο 2 της Οδηγίας 98/70/ΕΚ

##### όπως τροποποιείται με την παρ. 2 του άρθρου 1

##### της Οδηγίας 2009/30/ΕΚ και την παρ. 1 του άρθρου 1

##### της Οδηγίας 2015/1513 (ΕΕ) και

##### άρθρο 2 της Οδηγίας 2015/652 (ΕΕ))

Το άρθρο 19 του ν. 4062/2012 αντικαθίσταται ως εξής: «Για τους σκοπούς των άρθρων 19Α έως 22 εφαρμόζονται οι κάτωθι ορισμοί:

1. Βενζίνη: όπως ορίζεται στην παρ. 1 του άρθρου 2 της 316/2010 απόφασης του Ανωτάτου Χημικού Συμβουλίου που εγκρίθηκε με την 316/2010/24.2.2012 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 501).

2. Ντίζελ: όπως ορίζεται στην παρ. 2 του άρθρου 2 της 316/2010 απόφασης του Ανωτάτου Χημικού Συμβουλίου που εγκρίθηκε με την 316/2010/24.2.2012 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 501).

3. Πετρέλαια εσωτερικής καύσης που προορίζονται για χρήση από κινητά μη οδικά μηχανήματα (συμπεριλαμβανομένων των σκαφών εσωτερικής ναυσιπλοΐας), γεωργικούς και δασικούς ελκυστήρες και σκάφη αναψυχής: όπως ορίζεται στην παρ. 3 του άρθρου 2 της 316/2010 απόφασης του Ανωτάτου Χημικού Συμβουλίου που εγκρίθηκε με την 316/2010/24.2.2012 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 501).

4. Εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά τον κύκλο ζωής: όλες οι καθαρές τιμές εκπομπών CO<sub>2</sub>, CH<sub>4</sub> και N<sub>2</sub>O που μπορούν να αποδοθούν στα καύσιμα (περιλαμβανομένων τυχόν συστατικών ανάμειξης) ή στην παρεχόμενη ενέργεια. Σε αυτές περιλαμβάνονται όλα τα σχετικά στάδια, από τη λήψη ή την καλλιέργεια, περιλαμβανομένων των αλλαγών στη χρήση γης, έως τις μεταφορές και τη διανομή, την επεξεργασία και την καύση, ανεξάρτητα από το στάδιο κατά το οποίο παράγονται.



5. Εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου ανά μονάδα ενέργειας: η συνολική μάζα εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ισοδύναμων με CO<sub>2</sub> που συνδέονται με το καύσιμο ή με την παρεχόμενη ενέργεια, διαιρούμενη διά του συνολικού ενεργειακού περιεχομένου του καυσίμου ή της παρεχόμενης ενέργειας (το καύσιμο εκφρασμένο στη χαμηλή θερμογόνο δύναμή του).

6. Προμηθευτής: ο φορέας ο οποίος είναι υπεύθυνος για τη διέλευση των καυσίμων από σημείο επιβολής ειδικού φόρου κατανάλωσης ή, εάν δεν οφείλεται ειδικός φόρος κατανάλωσης, κάθε άλλος σχετικός φορέας σύμφωνα με τις εκάστοτε κείμενες διατάξεις.

7. Βιοκαύσιμα: όπως ορίζονται στην παρ. 8 του άρθρου 2 του ν. 3468/2006.

8. Ανανεώσιμα υγρά και αέρια καύσιμα κίνησης μη βιολογικής προέλευσης: υγρά ή αέρια καύσιμα πλην των βιοκαυσίμων το ενεργειακό περιεχόμενο των οποίων προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας πλην της βιομάζας, και τα οποία χρησιμοποιούνται στις μεταφορές.

9. Αμυλούχα φυτά: τα φυτά στα οποία συγκαταλέγονται κυρίως τα σιτηρά (ανεξαρτήτως εάν χρησιμοποιείται μόνο ο σπόρος ή ολόκληρο το φυτό, όπως στην περίπτωση του χλωρού αραβοσίτου), οι κόνδυλοι και τα ριζώματα (όπως οι πατάτες, το κολοκάσι, οι γλυκοπατάτες, η μανιόκα και η δισκουρέα), καθώς και οι βολβοί (όπως η κολοκασία η εδώδιμος και το ξανθόσωμα το βελόφυλλο).

10. Βιοκαύσιμα χαμηλού κινδύνου έμμεσης αλλαγής στη χρήση γης: τα βιοκαύσιμα των οποίων οι πρώτες ύλες παράχθηκαν στο πλαίσιο συστημάτων που μειώνουν τον εκτοπισμό της παραγωγής για άλλους σκοπούς εκτός της παραγωγής βιοκαυσίμων και παράχθηκαν σύμφωνα με τα κριτήρια αειφορίας για βιοκαύσιμα που θεσπίζονται στο άρθρο 20.

11. Υπόλειμμα μεταποίησης: η ουσία που δεν αποτελεί το τελικό προϊόν ή τα τελικά προϊόντα την παραγωγή των οποίων επιδιώκει άμεσα η διεργασία παραγωγής, δεν αποτελεί πρωταρχικό στόχο της διεργασίας παραγωγής και η διεργασία αυτή δεν έχει τροποποιηθεί σκόπιμα με στόχο την παραγωγή του.

12. Υπολείμματα από τη γεωργία, την υδατοκαλλιέργεια, την αλιεία και τη δασοκομία: τα υπολείμματα που δημιουργούνται άμεσα από τη γεωργία, την υδατοκαλλιέργεια, την αλιεία και τη δασοκομία, δεν περιλαμβάνουν τα κατάλοιπα από τις συναφείς βιομηχανίες ή τη συναφή μεταποίηση.

13. Εκπομπές κατά το πρώτο στάδιο: κάθε εκπομπή αερίων του θερμοκηπίου που πραγματοποιείται προτού η πρώτη ύλη εισέλθει στο διυλιστήριο ή στην εγκατάσταση επεξεργασίας όπου παρήχθη το καύσιμο που αναφέρεται στο Παράρτημα Δ'.

14. Φυσική ασφάλτος: κάθε πηγή πρώτων υλών διυλιστηρίου η οποία:

α) έχει πυκνότητα κατά API (American Petroleum Institute) 10 βαθμών ή μικρότερη, η οποία μετράται στο κοίτασμα, στον τόπο εξόρυξής του, σύμφωνα με τη μέθοδο δοκιμής D287 της American Society for Testing and Materials (ASTM),

β) έχει ετήσιο μέσο ιξώδες σε θερμοκρασία κοιτάσματος μεγαλύτερο από εκείνο που υπολογίζεται με την εξί-

σωση:  $iξώδες (centipoise) = 518,98e - 0,038T$ , όπου T είναι η θερμοκρασία σε βαθμούς Κελσίου,

γ) εμπίπτει στον ορισμό για τις ασφαλτούχες άμμους με τον κωδικό ΣΟ 2714 της συνδυασμένης ονοματολογίας (ΣΟ), όπως αναφέρεται στον Κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2658/1987 του Συμβουλίου της 23ης Ιουλίου 1987 (ΕΕ L 256 της 7.9.1987) και

δ) χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι η αξιοποίηση της πηγής της πρώτης ύλης επιτυγχάνεται με την εξόρυξη ή τη θερμικώς υποβοηθούμενη στράγγιση με βαρύτητα, κατά την οποία η θερμική ενέργεια προέρχεται κυρίως από καύσιμα διαφορετικά από την ίδια την πρώτη ύλη.

15. Πισσούχος σχιστόλιθος: κάθε πηγή πρώτης ύλης διυλιστηρίου που βρίσκεται σε σχηματισμό πετρωμάτων που περιέχει στερεά κηροζίνη και εμπίπτει στον ορισμό για τον πισσούχο σχιστόλιθο με τον κωδικό ΣΟ 2714, όπως αναφέρεται στον Κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2658/1987. Η αξιοποίηση της πηγής της πρώτης ύλης επιτυγχάνεται με την εξόρυξη ή τη θερμικώς υποβοηθούμενη στράγγιση με βαρύτητα.

16. Βασικό πρότυπο καυσίμου: βασικό πρότυπο καυσίμου βασιζόμενο στις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου κύκλου ζωής ανά μονάδα ενεργείας από ορυκτά καύσιμα το 2010.

17. Συμβατικό αργό πετρέλαιο: κάθε πρώτη ύλη διυλιστηρίου με πυκνότητα κατά API μεγαλύτερη από 10 βαθμούς, η οποία μετράται στο κοίτασμα, στον τόπο προέλευσής του, σύμφωνα με τη μέθοδο δοκιμής D287 της ASTM και δεν εμπίπτει στον ορισμό για τον κωδικό ΣΟ 2714, όπως αναφέρεται στον Κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2658/1987.

18. Οικονομικός φορέας: το φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εμπλέκεται σε ένα ή περισσότερα στάδια της διαδικασίας παραγωγής βιοκαυσίμων και βιορευστών από τις πρώτες ύλες μέχρι και το τελικό προϊόν, καθώς και της διάθεσής τους έως και τον προμηθευτή.

19. Φορέας επαλήθευσης: το ανεξάρτητο νομικό πρόσωπο-οργανισμός αξιολόγησης της συμμόρφωσης όπως ορίζεται στον Κανονισμό (ΕΚ) 765/2008, το οποίο έχει διαπιστευθεί από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης (Ε.Σ.Υ.Δ. Α.Ε.) ή άλλο ισότιμο οργανισμό-εγκεκριμένο σύστημα διαπίστευσης κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, για την επαλήθευση των πληροφοριών που υποχρεούνται να υποβάλουν οι οικονομικοί φορείς και οι προμηθευτές.».

#### **Άρθρο 24**

**(άρθρο 7α της Οδηγίας 98/70/ΕΚ όπως προστέθηκε με το άρθρο 1 περίπτωση 5 της Οδηγίας 2009/30/ΕΚ και όπως τροποποιείται με τις περιπτώσεις α' και δ' της παρ. 2 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/1513, άρθρα 1 και 3 έως 6 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/652)**

Μετά το άρθρο 19 του ν. 4062/2012 προστίθεται άρθρο 19Α ως εξής:

#### **«Άρθρο 19Α**

1. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αφενός στα καύσιμα που χρησιμοποιούνται για την κί-

νηση των οδικών οχημάτων και των μη οδικών κινητών μηχανημάτων (συμπεριλαμβανομένων των σκαφών εσωτερικής ναυσιπλοΐας όταν δεν βρίσκονται στη θάλασσα), των γεωργικών και δασικών ελκυστήρων, των σκαφών αναψυχής όταν δεν βρίσκονται στη θάλασσα και αφετέρου στον ηλεκτρισμό που χρησιμοποιείται στα οδικά οχήματα.

2. Οι προμηθευτές της παραγράφου 3 καταρτίζουν ετησίως έκθεση για την ένταση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου των καυσίμων και της ενέργειας που προμηθεύουν στην εγχώρια αγορά, παρέχοντας τουλάχιστον τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) το συνολικό όγκο κάθε τύπου παρεχόμενου καυσίμου ή ενέργειας, αναφέροντας τον τόπο αγοράς και την προέλευσή του,

β) τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου καθ' όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής των καυσίμων ανά μονάδα ενέργειας και

γ) στοιχεία σχετικά με τις οδούς παραγωγής των βιοκαυσίμων, τον όγκο των βιοκαυσίμων που προέρχονται από τις πρώτες ύλες όπως είναι ταξινομημένες στο Μέρος Α' του Παραρτήματος Γ' και τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου κατά τον κύκλο ζωής των καυσίμων ανά Μονάδα ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων των προσωρινών μέσων τιμών των εκτιμώμενων εκπομπών λόγω έμμεσης αλλαγής στη χρήση γης από τα βιοκαύσιμα.

3. Υποχρέωση παρακολούθησης και υποβολής της έκθεσης της παραγράφου 2 σχετικά με τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κύκλου ζωής ανά μονάδα ενέργειας από τα παρεχόμενα καύσιμα και ενέργεια και για τις ποσότητες καυσίμων που εκτελωνίζουν οι ίδιοι και διοχετεύουν στην εγχώρια αγορά, έχουν οι κάτωθι προμηθευτές:

α) οι κάτοχοι άδειας εμπορίας κατηγορίας Α' της παρ. 4 του άρθρου 6 του ν. 3054/2002,

β) οι κάτοχοι άδειας εμπορίας κατηγορίας Γ' της παρ. 4 του άρθρου 6 του ν. 3054/2002,

γ) οι κάτοχοι άδειας διάθεσης βιοκαυσίμων του άρθρου 5Α του ν. 3054/2002,

δ) οι μεγάλοι τελικοί καταναλωτές της παρ. 13 του άρθρου 3 του ν. 3054/2002,

ε) οι κάτοχοι άδειας λιανικής εμπορίας των περιπτώσεων α' και β' της παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 3054/2002,

στ) οι προμηθευτικοί συνεταιρισμοί και κοινοπραξίες της παρ. 10 του άρθρου 7 του ν. 3054/2002,

ζ) οι κάτοχοι άδειας προμήθειας φυσικού αερίου του άρθρου 81 του ν. 4001/2011.

Την ανωτέρω υποχρέωση έχει και κάθε άλλος προμηθευτής που διαθέτει καύσιμα σε χρήσεις της παραγράφου 1.

4. Οι κάτοχοι άδειας προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας του άρθρου 134 του ν. 4001/2011, που προμηθεύουν ηλεκτρική ενέργεια για χρήση σε οδικά οχήματα, μπορούν να επιλέγουν να συμβάλλουν στην υποχρέωση μείωσης εκπομπών της παραγράφου 5 εάν μπορούν να αποδείξουν ότι μπορούν να μετρούν και να παρακολουθούν καταλλήλως την παρεχόμενη ηλεκτρική ενέργεια για χρήση σε αυτά τα οχήματα, σύμφωνα με την παράγραφο 12.

Οι προμηθευτές βιοκαυσίμων που προορίζονται για χρήση στις αερομεταφορές μπορούν να επιλέγουν να συμβάλλουν στην υποχρέωση μείωσης της παραγράφου 5 εφόσον τα εν λόγω βιοκαύσιμα πληρούν τα κριτήρια αειφορίας που ορίζονται στο άρθρο 20.

5. Οι προμηθευτές της παραγράφου 3 οφείλουν να μειώσουν τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κύκλου ζωής ανά μονάδα ενέργειας από το παρεχόμενο καύσιμο ή ενέργεια κατά τουλάχιστον 6% και έως 10% έως την 31η Δεκεμβρίου 2020, με ενδιάμεσο ενδεικτικό στόχο 3% έως τις 31 Δεκεμβρίου 2019, σε σύγκριση με το βασικό πρότυπο καυσίμου που καθορίζεται στο Παράρτημα Ε'.

Για την επίτευξη ενδεικτικού στόχου μέχρι την 31η Δεκεμβρίου 2020 επιπλέον της αναφερομένης στο προηγούμενο εδάφιο μείωσης 6% των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κύκλου ζωής ανά μονάδα ενέργειας από το παρεχόμενο καύσιμο ή ενέργεια και μέχρι 4% επιπλέον, μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι κατωτέρω μέθοδοι, σε ποσοστό 2% η καθεμία:

α) παροχή ενέργειας για μεταφορές προς χρήση σε οποιοδήποτε τύπο οδικού οχήματος ή μη οδικού κινητού μηχανήματος (περιλαμβανομένων των πλοίων εσωτερικής ναυσιπλοΐας), σε γεωργικούς και δασικούς ελκυστήρες και σκάφη αναψυχής ή/και χρήση οποιασδήποτε τεχνολογίας (περιλαμβανομένης της τεχνολογίας δέσμευσης και αποθήκευσης του άνθρακα) ικανής να μειώσει τις ανά μονάδα ενέργειας εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά τον κύκλο ζωής του καυσίμου ή της παρεχόμενης ενέργειας,

β) χρήση πιστωτικών μορίων, τα οποία αγοράζονται διά του μηχανισμού καθαρής ανάπτυξης του Πρωτοκόλλου του Κιότο, δυνάμει των όρων που τίθενται στην 181478/965/2017 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Υποδομών και Μεταφορών (Β' 3763).

6. Οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου στον κύκλο ζωής από βιοκαύσιμα υπολογίζονται σύμφωνα με το άρθρο 22. Οι εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κατά τον κύκλο ζωής άλλων καυσίμων και ενέργειας υπολογίζονται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο που ορίζεται στο Παράρτημα Δ'.

7. Ομάδα προμηθευτών μπορεί να επιλέξει να εκπληρώσει από κοινού τις υποχρεώσεις μείωσης της παραγράφου 5. Στην περίπτωση αυτή η ομάδα προμηθευτών θεωρείται ως ένας και μόνο προμηθευτής για τους σκοπούς της παραγράφου 5. Η ομάδα προμηθευτών εκπληρώνει την ανωτέρω υποχρέωση εντός της Ελληνικής Επικράτειας.

8. Για τους σκοπούς της παραγράφου 5 οι προμηθευτές εφαρμόζουν τη μέθοδο υπολογισμού που ορίζεται στο Παράρτημα Δ' για να προσδιορίσουν την ένταση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τα καύσιμα που προμηθεύουν.

Για τους σκοπούς των παραγράφων 2 και 5 οι προμηθευτές υποβάλουν τα στοιχεία χρησιμοποιώντας τους ορισμούς και τη μέθοδο υπολογισμού που καθορίζονται στο Παράρτημα Δ'. Τα στοιχεία υποβάλλονται σε ετήσια βάση σύμφωνα με το υπόδειγμα που παρατίθεται στο Παράρτημα Ζ'.

Οι προμηθευτές καυσίμων που είναι μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ), κατά την έννοια της σύστασης 2003/361/ΕΚ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 6ης Μαΐου 2003, υποβάλλουν τα στοιχεία εφαρμόζοντας την απλουστευμένη μέθοδο που παρατίθεται στο Παράρτημα Δ'.

9. Για την επαλήθευση της συμμόρφωσης των προμηθευτών με την υποχρέωση της παραγράφου 5 οι προμηθευτές συγκρίνουν τις μειώσεις που έχουν επιτύχει όσον αφορά τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου κύκλου ζωής από τα καύσιμα και τον ηλεκτρισμό με το βασικό πρότυπο καυσίμου που ορίζεται στο Παράρτημα Ε'.

10. Το αργότερο μέχρι την 30ή Απριλίου κάθε έτους, κάθε προμηθευτής της παραγράφου 3 οφείλει να υποβάλλει την έκθεση της παραγράφου 2, με τα στοιχεία του προηγούμενου έτους (έτος αναφοράς) στον φορέα της παραγράφου 15, κατόπιν επαλήθευσης σύμφωνα με την παράγραφο 11. Η πρώτη έκθεση υποβάλλεται το 2019 και περιλαμβάνει τα στοιχεία του έτους 2018. Τα στοιχεία των εκθέσεων υποβάλλονται ως εξής: α) με τη μορφή ηλεκτρονικού αρχείου τύπου λογιστικών φύλλων σε ηλεκτρονική διεύθυνση του φορέα της παραγράφου 15, σύμφωνα με ηλεκτρονικό υπόδειγμα το οποίο αναρτάται στο δικτυακό τόπο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, και

β) σε έντυπη μορφή υπογεγραμμένη από τον νόμιμο εκπρόσωπο του προμηθευτή ή από τους νομίμους εκπροσώπους των προμηθευτών στην περίπτωση ομάδας προμηθευτών, η οποία συνοδεύεται από πόρισμα επαλήθευσης του φορέα επαλήθευσης, σύμφωνα με την παράγραφο 11.

11. Τα στοιχεία των εκθέσεων επαληθεύονται από κατάλληλα αναγνωρισμένους φορείς (φορείς επαλήθευσης), οι οποίοι οφείλουν να είναι διαπιστευμένοι, από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης (Ε.Σ.Υ.Δ. Α.Ε.) ή άλλο ισότιμο εγκεκριμένο σύστημα διαπίστευσης κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τις πλέον πρόσφατες εκδόσεις των ακόλουθων προτύπων:

α) κατά το πρότυπο ISO 14065 το οποίο ορίζει απαιτήσεις για τους φορείς επικύρωσης και επαλήθευσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου προς χρήση στη διαπίστευση ή σε άλλες μορφές αναγνώρισης, ή

β) κατά το πρότυπο ISO 17065 το οποίο ορίζει απαιτήσεις για τους φορείς πιστοποίησης προϊόντων, διαδικασιών και υπηρεσιών.

12. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η συμβολή της ηλεκτρικής ενέργειας που παρέχεται για χρήση σε οδικά οχήματα, με την έκθεση της παραγράφου 2 απαιτείται η συνυποβολή βεβαίωσης του κατόχου άδειας προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας του άρθρου 134 του ν. 4001/2011 για την επιβεβαίωση της ποσότητας ηλεκτρικής ενέργειας που συμπεριλαμβάνεται στην έκθεση.

Επιπλέον, απαιτείται η συνυποβολή βεβαίωσης του ΔΕΔΔΗΕ για τη συνολική ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας που διέθεσε ο κάτοχος άδειας προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας για χρήση σε οδικά οχήματα. Εφόσον ο ΔΕΔΔΗΕ δεν διαθέτει σχετικά στοιχεία για την έκδοση της βεβαίωσης η συμβολή της ηλεκτρικής ενέργειας δεν λαμβάνεται υπόψη.

13. Κατά την υποβολή της εθνικής έκθεσης σύμφωνα με το άρθρο 9 της 316/2010 απόφασης του Ανωτά-

του Χημικού Συμβουλίου (Α.Χ.Σ.) που εγκρίθηκε με την 316/2010/24.2.2012 κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, Οικονομίας και Οικονομικών, Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημοσίων Έργων (Β' 501) παρέχονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στοιχεία σχετικά με τη συμμόρφωση με το παρόν άρθρο, όπως ορίζεται στο Παράρτημα ΣΤ'.

Για την υποβολή των στοιχείων που ορίζονται στο Παράρτημα ΣΤ' χρησιμοποιούνται τα εργαλεία του ReportNet του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος, τα οποία παρέχονται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 401/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 23ης Απριλίου 2009. Τα στοιχεία διαβιβάζονται ηλεκτρονικά στο κεντρικό αποθετήριο δεδομένων (Central Data Repository), το οποίο διαχειρίζεται ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Περιβάλλοντος.

Τα στοιχεία υποβάλλονται έως τις 31 Αυγούστου κάθε έτους από τη Διεύθυνση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και Εναλλακτικών Καυσίμων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ύστερα από έγκριση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, σύμφωνα με το υπόδειγμα που ορίζεται στο Παράρτημα Ζ'. Η Διεύθυνση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και Εναλλακτικών Καυσίμων, που είναι αρμόδια για την επαλήθευση και την υποβολή των στοιχείων, κοινοποιεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή την ημερομηνία διαβίβασης.

Επιπλέον, κατά την υποβολή της εθνικής έκθεσης υποβάλλονται τα στοιχεία του σημείου γ' της παραγράφου 2.

14. Η Διεύθυνση Κλιματικής Αλλαγής και Ποιότητας της Ατμόσφαιρας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας είναι αρμόδια για τον έλεγχο της επιλεξιμότητας των μειώσεων εκπομπών κατά το πρώτο στάδιο (UERs) που υποβάλλονται σύμφωνα με το σημείο 1 του Μέρους 2 του Παραρτήματος Δ' καθώς και για οποιαδήποτε συνεργασία με αντίστοιχες αρχές άλλων κρατών-μελών που κρίνεται απαραίτητη στο πλαίσιο του ελέγχου των UERs. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορούν να εξειδικεύονται οι απαιτήσεις του σημείου δ της παρ. 3 του Μέρους 1 του Παραρτήματος Δ' σχετικά με την επιλεξιμότητα και τον τρόπο υπολογισμού των μειώσεων εκπομπών κατά το πρώτο στάδιο (UERs).

15. Η Διεύθυνση Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και Εναλλακτικών Καυσίμων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας είναι αρμόδια για τη διασφάλιση της τήρησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από το παρόν άρθρο και την εισήγηση για την επιβολή κυρώσεων της παραγράφου 17 για μη τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων.

Το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών και Εξοικονόμησης Ενέργειας (Κ.Α.Π.Ε.) ορίζεται ως ο φορέας για την υποστήριξη της Διεύθυνσης Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) και Εναλλακτικών Καυσίμων του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται οι απαιτούμενες δράσεις που υλοποιεί το Κ.Α.Π.Ε. και ιδίως η κατάρτιση και επικαιροποίηση Μητρώου των προμηθευτών των παραγράφων 3 και 4, η παραλαβή και ο έλεγχος των εκθέσεων της πα-



ραγράφου 2, η συνεργασία με τις αδειοδοτούσες αρχές των προμηθευτών και με τους αρμόδιους φορείς για την τήρηση στατιστικών και λοιπών στοιχείων που σχετίζονται με τον έλεγχο της τήρησης των υποχρεώσεων του παρόντος άρθρου, η υλοποίηση δράσεων ενημέρωσης.

Οι δαπάνες για τις δράσεις της παρούσας παραγράφου μπορεί να θεωρηθούν επιλέξιμες στο πλαίσιο υλοποίησης συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων εφόσον πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις.

16. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, κατόπιν σχετικής απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, δύναται να καθορίζονται προκαθορισμένες τιμές για τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου σε σχέση με:

α) καύσιμα κίνησης από ανανεώσιμες πηγές μη βιολογικής προέλευσης, τα οποία έχουν υγρή ή αέρια μορφή, β) δέσμευση και χρήση του διοξειδίου του άνθρακα στις μεταφορές.

17. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας επιβάλλεται πρόστιμο στους προμηθευτές οι οποίοι δεν τηρούν τις υποχρεώσεις που ορίζονται στο παρόν άρθρο, το οποίο αποδίδεται στο Πράσινο Ταμείο.

Το ύψος του προστίμου είναι ανάλογο της βαρύτητας, της συχνότητας και των συνεπειών της παράβασης, του βαθμού υπαιτιότητας και της τυχόν υποτροπής του παραβάτη. Σε υποτροπή βρίσκεται όποιος σε τρία (3) χρόνια από την επιβολή σε αυτόν προστίμου για κάποια παράβαση τελεί νέα παράβαση.

Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας κατηγοριοποιούνται οι παραβάσεις και τα όρια του προστίμου κάθε κατηγορίας ή και κάθε επί μέρους παράβασης. Επίσης, καθορίζονται ο τρόπος υπολογισμού του προστίμου στην περίπτωση ομάδας προμηθευτών, ο τρόπος υπολογισμού του προστίμου για μη τήρηση της υποχρέωσης μείωσης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου της παραγράφου 5 για το έτος αναφοράς 2020 στην περίπτωση που ο υπόχρεος προμηθευτής δεν έχει υποβάλει την έκθεση της παραγράφου 2 ή η έκθεση είναι ελλιπής, η διαδικασία επιβολής των προστίμων, η διαδικασία υποβολής και εξέτασης ενστάσεων κατά της απόφασης επιβολής των προστίμων και κάθε άλλο σχετικό θέμα.»

#### **Άρθρο 25**

#### **Αντικατάσταση του άρθρου 20 του ν. 4062/2012**

Το άρθρο 20 του ν. 4062/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

#### **«Άρθρο 20**

Κριτήρια αειφορίας για τα βιοκαύσιμα (άρθρο 7β της Οδηγίας 98/70/ΕΚ όπως προστέθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2009/30/ΕΚ και τροποποιήθηκε με την περίπτωση α' της παρ. 3 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/1513)

1. Ασχέτως αν οι πρώτες ύλες καλλιεργούνται εντός ή εκτός του εδάφους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η ενέργεια από βιοκαύσιμα λαμβάνεται υπόψη, για τους σκοπούς που αναφέρονται στο άρθρο 19Α, μόνον εφόσον πληρούν τα κριτήρια αειφορίας των παραγράφων 2 έως και 6.

Ωστόσο, για να λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς που αναφέρονται στο άρθρο 19Α, τα βιοκαύσιμα που παράγονται από απόβλητα και υπολείμματα, πλην των υπολειμμάτων υδατοκαλλιεργειών και αλιείας και των γεωργικών και δασικών υπολειμμάτων, χρειάζεται να τηρούν μόνον τα κριτήρια αειφορίας που ορίζονται στην παράγραφο 2.

2. Η μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου που επιτυγχάνεται με τη χρήση βιοκαυσίμων τα οποία λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς της παραγράφου 1 είναι τουλάχιστον 60% για βιοκαύσιμα παραγόμενα σε εγκαταστάσεις που τίθενται σε λειτουργία μετά τις 5 Οκτωβρίου 2015. Μια εγκατάσταση θεωρείται ότι είναι σε λειτουργία αν έχει διεξαχθεί πραγματική παραγωγή βιοκαυσίμων.

Στην περίπτωση εγκαταστάσεων που βρίσκονταν σε λειτουργία κατά ή πριν από τις 5 Οκτωβρίου 2015, για τους σκοπούς της παραγράφου 1, τα βιοκαύσιμα θα πρέπει να επιτυγχάνουν μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου κατά τουλάχιστον 35% έως τις 31 Δεκεμβρίου 2017 και κατά τουλάχιστον 50% από την 1η Ιανουαρίου 2018.

Η μείωση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου που επιτυγχάνεται με τη χρήση βιοκαυσίμων υπολογίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 22.

3. Τα βιοκαύσιμα που λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν πρέπει να έχουν παραχθεί από πρώτες ύλες προερχόμενες από εδάφη με υψηλή αξία βιοποικιλότητας και ειδικό καθεστώς προστασίας, δηλαδή από εδάφη που είχαν έναν από τους ακόλουθους χαρακτηρισμούς τον Ιανουάριο 2008 ή μετέπειτα, ανεξαρτήτως εάν τα εδάφη αυτά εξακολουθούν να έχουν αυτόν τον χαρακτηρισμό:

α) πρωτογενή δάση και άλλες δασώδεις εκτάσεις, ήτοι δάση και άλλες δασώδεις εκτάσεις γηγενών ειδών (όπως θαμνώνες), εφόσον δεν υπάρχει σαφής ένδειξη ανθρώπινης δραστηριότητας και δεν έχουν διαταραχθεί σημαντικά οι οικολογικές διεργασίες, και εν γένει δάση, δασικά οικοσυστήματα και δασικές εκτάσεις, σύμφωνα με την ερμηνευτική δήλωση που προστέθηκε στο άρθρο 24 του Συντάγματος με το Ψήφισμα της 6ης Απριλίου 2001 και το άρθρο 3 του ν. 998/1979 (Α' 289), καθώς και αναδασωτέες εκτάσεις,

β) περιοχές:

αα) των οποίων η φύση έχει κηρυχθεί ως προστατευόμενη εκ του νόμου ή από τη σχετική αρμόδια αρχή, όπως οι περιοχές απόλυτης προστασίας της φύσης και οι περιοχές προστασίας της φύσης όπως ορίζονται με βάση τους ν. 3937/2011 (Α' 60) και ν. 1650/1986 (Α' 160) και με δεδομένο ότι έχουν οριοθετηθεί, ή

ββ) για την προστασία σπάνιων, απειλούμενων ή υπό εξαφάνιση οικοσυστημάτων ή ειδών, αναγνωρισμένες από διεθνείς συμφωνίες ή περιλαμβανόμενες σε καταλόγους που καταρτίζονται από διακυβερνητικές οργανώσεις ή τη Διεθνή Ένωση για τη Διατήρηση της Φύσης και των Φυσικών Πόρων, με την επιφύλαξη της αναγνώρισής τους σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 18 παρ. 4

δεύτερο εδάφιο της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ. Σε αυτές περιλαμβάνονται οι προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000 (Ζώνες Ειδικής Προστασίας και Ειδικές Ζώνες Διατήρησης), οι οποίες εξαιρούνται στο σύνολό τους και μέχρι την ολοκλήρωση των σχεδίων διαχείρισης και τον καθορισμό των χρήσεων γης και των επιτρεπόμενων δραστηριοτήτων, οι οποίες θα ισχύουν στο εξής. Για τις περιοχές αυτές και για το χρονικό διάστημα μέχρι την ολοκλήρωση των σχεδίων διαχείρισης, με απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, δύναται, μετά από αιτιολογημένη γνωμοδότηση του αρμόδιου φορέα, να καθορίζονται οι χρήσεις γης και οι επιτρεπόμενες δραστηριότητες στο μεταβατικό στάδιο, κατά προτεραιότητα στις περιοχές όπου ήδη καλλιεργούνται ενεργειακά φυτά, εκτός εάν υποβάλλονται στοιχεία που αποδεικνύουν ότι η παραγωγή των εν λόγω πρώτων υλών δεν θίγει τους ανωτέρω σκοπούς προστασίας της φύσης,

γ) λειμώνες υψηλής βιοποικιλότητας (highly biodiverse grassland):

αα) φυσικοί λειμώνες υψηλής βιοποικιλότητας, ήτοι λειμώνες οι οποίοι θα παραμείνουν λειμώνες ελλείψει ανθρώπινων δραστηριοτήτων και στους οποίους διατηρούνται η σύνθεση των φυσικών ειδών και τα οικολογικά χαρακτηριστικά και διεργασίες, ή

ββ) μη φυσικοί λειμώνες υψηλής βιοποικιλότητας, ήτοι λειμώνες οι οποίοι θα παύσουν να είναι λειμώνες ελλείψει ανθρώπινων δραστηριοτήτων και οι οποίοι παρουσιάζουν μεγάλο πλούτο ειδών και καμία υποβάθμιση, εκτός αν αποδεικνύεται ότι η συγκομιδή πρώτων υλών είναι απαραίτητη για τη διατήρηση του χαρακτηρισμού τους ως λειμώνων.

4. Τα βιοκαύσιμα που λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν πρέπει να έχουν παραχθεί από πρώτες ύλες προερχόμενες από εκτάσεις υψηλών αποθεμάτων άνθρακα, δηλαδή από εκτάσεις που είχαν τον Ιανουάριο του έτους 2008 και δεν έχουν πλέον ένα από τα ακόλουθα χαρακτηριστικά:

α) υγρότοποι (wetlands), δηλαδή εκτάσεις καλυπτόμενες ή κορεσμένες από νερό είτε μόνιμα είτε για σημαντικό μέρος του έτους,

β) συνεχώς δασωμένες περιοχές, δηλαδή εκτάσεις με επιφάνεια μεγαλύτερη από 1 εκτάριο, με δένδρα ύψους άνω των 5 μέτρων και με συγκόμωση μεγαλύτερη του 30%, ή με δένδρα που έχουν τη δυνατότητα να φθάσουν, επιτόπου, τα όρια αυτά,

γ) εκτάσεις με επιφάνεια μεγαλύτερη από 1 εκτάριο, με δένδρα ύψους άνω των 5 μέτρων και με συγκόμωση μεταξύ 10% και 30%, ή με δένδρα που έχουν τη δυνατότητα να φθάσουν, επιτόπου, τα όρια αυτά, εκτός αν παρασχεθούν στοιχεία σύμφωνα με τα οποία τα αποθέματα άνθρακα στη συγκεκριμένη περιοχή πριν και μετά τη μετατροπή είναι τέτοια που, εάν εφαρμοστεί η μεθοδολογία που καθορίζεται στο Μέρος Γ' του Παραρτήματος Β', πληρούνται οι προϋποθέσεις που καθορίζονται στην παράγραφο 2.

Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν εφαρμόζονται σε περίπτωση που κατά τον χρόνο λήψης των

πρώτων υλών η έκταση είχε τα ίδια χαρακτηριστικά με εκείνα που είχε τον Ιανουάριο 2008.

5. Τα βιοκαύσιμα που λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν πρέπει να παράγονται από πρώτες ύλες που προέρχονται από εκτάσεις που είχαν χαρακτηριστεί τυρφώνες τον Ιανουάριο του έτους 2008, εκτός εάν αποδειχτεί ότι η καλλιέργεια και η συγκομιδή της συγκεκριμένης πρώτης ύλης δεν συνεπάγεται την αποξήρανση προηγουμένως μη αποξηραμένου εδάφους.

6. Οι γεωργικές πρώτες ύλες που καλλιεργούνται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης και χρησιμοποιούνται για την παραγωγή βιοκαυσίμων, τα οποία λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς που αναφέρονται στο άρθρο 19Α, πρέπει να λαμβάνονται τηρώντας τις δεσμεύσεις της πολλαπλής συμμόρφωσης και τις κανονιστικές απαιτήσεις και πρότυπα διαχείρισης που προβλέπονται στο Σημείο Α «Περιβάλλον» και στην παράγραφο 9 του Παραρτήματος ΙΙ του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 73/2009 του Συμβουλίου, της 19ης Ιανουαρίου 2009, σχετικά με τη θέσπιση κοινών κανόνων για τα καθεστώτα άμεσης στήριξης για τους γεωργούς στο πλαίσιο της κοινής γεωργικής πολιτικής και τη θέσπιση ορισμένων καθεστώτων στήριξης για τους γεωργούς (ΕΕ L 30) και σύμφωνα με τις στοιχειώδεις απαιτήσεις για την καλή γεωργική και περιβαλλοντική κατάσταση που καθορίζονται στο άρθρο 6 παράγραφο 1 και το Παράρτημα ΙΙΙ του ίδιου Κανονισμού. Η επαλήθευση της τήρησης του κριτηρίου αυτού βασίζεται στους ελέγχους που διενεργεί ο Οργανισμός Πληρωμών και Ελέγχου Κοινοτικών Ενισχύσεων Προσανατολισμού και Εγγυήσεων (Ο.Π.Ε.Κ.Ε.Π.Ε.). Το ελεγκτικό σύστημα της παρούσας παραγράφου εφαρμόζεται υποχρεωτικά και στους γεωργούς που προμηθεύουν πρώτες ύλες για βιοκαύσιμα και δεν καλύπτονται από αυτό υπό άλλες συνθήκες.

7. Με αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, δύναται να ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο θέμα σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου αυτού.»

#### **Άρθρο 26**

#### **Αντικατάσταση του άρθρου 21 του ν. 4062/2012**

Το άρθρο 21 του ν. 4062/2012 αντικαθίσταται ως εξής:

#### **«Άρθρο 21**

Επαλήθευση της τήρησης των κριτηρίων αειφορίας για τα βιοκαύσιμα (άρθρο 7γ της Οδηγίας 98/70/ΕΚ όπως προστέθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2009/30/ΕΚ)

1. Όταν βιοκαύσιμα πρόκειται να ληφθούν υπόψη για τους σκοπούς που αναφέρονται στο άρθρο 19Α, οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να αποδείξουν ότι πληρούνται τα κριτήρια αειφορίας που καθορίζονται στις παραγράφους 2 έως και 5 του άρθρου 20. Για το σκοπό αυτόν, οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να χρησιμοποιούν ένα σύστημα ισοζυγίου μάζας, το οποίο:

α) επιτρέπει παρτίδες πρώτων υλών ή βιοκαυσίμων με διαφορετικά χαρακτηριστικά αειφορίας να αναμειγνύονται,

β) απαιτεί οι πληροφορίες σχετικά με τα χαρακτηριστικά αειφορίας και τα μεγέθη των παρτίδων που αναφέρονται στην περίπτωση α' να αποδίδονται επίσης στο μείγμα, και

γ) προβλέπει ότι το σύνολο όλων των παρτίδων που αποσύρονται από το μείγμα περιγράφεται ως έχουν τα ίδια χαρακτηριστικά αειφορίας, στις ίδιες ποσότητες, με το σύνολο όλων των παρτίδων που προστίθενται στο μείγμα.

2. Οι οικονομικοί φορείς οφείλουν, για κάθε αποστολή βιοκαυσίμων, να υποβάλλουν αξιόπιστες πληροφορίες ιδίως:

α) για την τήρηση των κριτηρίων αειφορίας των παραγράφων 2 έως και 5 του άρθρου 20,

β) για τα μέτρα που λαμβάνονται για την προστασία του εδάφους, του νερού και του αέρα, την αποκατάσταση των υποβαθμισμένων εδαφών και την αποφυγή υπερβολικής κατανάλωσης νερού σε περιοχές όπου το νερό σπανίζει, εφόσον διαπιστωθεί κάτι τέτοιο, και

γ) για τα μέτρα που λαμβάνονται για να συνυπολογισθούν τα στοιχεία που αναφέρονται στο δεύτερο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 7β της Οδηγίας 98/70/ΕΚ.

Ο οικονομικός φορέας είναι υπεύθυνος για την ακρίβεια των πληροφοριών που υποβάλλει μόνο για τα στάδια της διαδικασίας παραγωγής και διάθεσης βιοκαυσίμων στα οποία εμπλέκεται.

3. Όταν ένας οικονομικός φορέας υποβάλλει αποδείξεις ή δεδομένα που έχουν αποκτηθεί στο πλαίσιο συμφωνίας ή συστήματος για τα οποία έχει ληφθεί απόφαση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 7γ της Οδηγίας 98/70/ΕΚ και στο βαθμό που καλύπτονται από την εν λόγω απόφαση, δεν απαιτείται από τον προμηθευτή να υποβάλει περαιτέρω αποδείξεις της τήρησης των κριτηρίων αειφορίας που καθορίζονται στις παραγράφους 2 έως και 5 του άρθρου 20, ή τις πληροφορίες για τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

4. Οι πληροφορίες που οι οικονομικοί φορείς οφείλουν να υποβάλλουν επαληθεύονται από φορείς επαλήθευσης βάσει προτύπων που αφορούν την πιστοποίηση της τήρησης των κριτηρίων αειφορίας.

5. Οι υποχρεώσεις που ορίζονται στο άρθρο αυτό ισχύουν ανεξάρτητα αν τα βιοκαύσιμα παράγονται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή εισάγονται από τρίτες χώρες.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, καθορίζεται η διαδικασία και οι απαιτήσεις πιστοποίησης των οικονομικών φορέων σχετικά με την τήρηση των κριτηρίων αειφορίας για τα βιοκαύσιμα, η διαδικασία και το είδος των πληροφοριών που διακινούνται μεταξύ των οικονομικών φορέων και ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο θέμα σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου αυτού.

Με ίδια απόφαση γίνονται αποδεκτά εθελοντικά εθνικά ή διεθνή συστήματα, τα οποία έχουν γίνει αποδεκτά από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 7γ της Οδηγίας 98/70/ΕΚ, καθώς και πρότυπα αειφορίας και διαδικασίες επαλήθευσης και πιστοποίησης των οικονομικών φορέων εγκεκριμένες από άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο σχετικό θέμα.

Οι πληροφορίες σχετικά με τα βιοκαύσιμα που υποβάλλονται στην αρμόδια αρχή, οι απαιτήσεις επαλήθευσης τους και η διαδικασία υποβολής τους καθορίζονται στο άρθρο 19Α.»

#### **Άρθρο 27**

#### **Αντικατάσταση του άρθρου 22 του ν. 4062/2012**

«Άρθρο 22

Υπολογισμός του κύκλου ζωής των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από βιοκαύσιμα (άρθρο 7δ της Οδηγίας 98/70/ΕΚ όπως προστέθηκε με την παρ. 6 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2009/30/ΕΚ και τροποποιήθηκε με την παρ. 5 του άρθρου 1 της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/1513)

1. Οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου κύκλου ζωής από βιοκαύσιμα, για τους σκοπούς του άρθρου 19Α και της παραγράφου 2 του άρθρου 20, υπολογίζονται ως εξής:

α) εάν στο Μέρος Α' ή Β' του Παραρτήματος Β' προβλέπεται προκαθορισμένη τιμή για τη μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου για την οδό παραγωγής του βιοκαυσίμου και εάν η τιμή ε1 για τα εν λόγω βιοκαύσιμα που έχει υπολογισθεί σύμφωνα με το σημείο 7 του Μέρους Γ' του ως άνω Παραρτήματος ισούται ή είναι μικρότερη του μηδενός, χρησιμοποιώντας αυτή την προκαθορισμένη τιμή,

β) χρησιμοποιώντας μια πραγματική τιμή, η οποία έχει υπολογισθεί σύμφωνα με τη μεθοδολογία που καθορίζεται στο Μέρος Γ' του Παραρτήματος Β', ή

γ) χρησιμοποιώντας μια τιμή που υπολογίζεται ως το άθροισμα των παραγόντων του τύπου ο οποίος αναφέρεται στο σημείο 1 του Μέρους Γ' του Παραρτήματος Β', όταν μπορούν να χρησιμοποιούνται αναλυτικές προκαθορισμένες τιμές του Μέρους Δ' ή Ε' του ίδιου Παραρτήματος για ορισμένους παράγοντες, και πραγματικές τιμές που υπολογίζονται σύμφωνα με τη μεθοδολογία του Μέρους Γ' του ίδιου Παραρτήματος, για όλους τους άλλους παράγοντες.

2. Οι τυπικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου, από την καλλιέργεια γεωργικών πρώτων υλών που περιλαμβάνονται στην εθνική έκθεση που αναφέρεται στην παρ. 2 του άρθρου 7δ της Οδηγίας 98/70/ΕΚ, μπορούν να υποβάλλονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

3. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, μπορεί να ρυθμίζεται κάθε ειδικότερο θέμα σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου αυτού.»

#### **Άρθρο 28**

#### **Αντικατάσταση του άρθρου 36 του ν. 4062/2012**

Το άρθρο 36 του ν. 4062/2012 αντικαθίσταται ως εξής: «1. Προσαρτώνται και αποτελούν αναπόσπαστο μέρος του παρόντος νόμου το Παράρτημα Α' που αναφέρεται στην παράγραφο 1β του άρθρου 7 της Ενότητας Α' και τα Παραρτήματα Β', Γ', Δ', Ε', ΣΤ' και Ζ' που αναφέρονται στην Ενότητα Γ'.

2. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να τροποποιείται το Παράρτημα Β' με την προσθήκη τιμών για περαιτέρω οδούς παραγωγής βιοκαυσί-



μων για τις ίδιες ή για άλλες πρώτες ύλες μετά από σχετική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Με ίδια απόφαση μπορεί να προστίθενται εκτιμώμενες τυπικές και προκαθορισμένες τιμές στο Παράρτημα Β' μέρη Α', Β', Δ' και Ε' για τις οδούς βιοκαυσίμων για τις οποίες δεν προβλέπονται ακόμη συγκεκριμένες τιμές στο εν λόγω παράρτημα μετά από σχετική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατόπιν επανεξέτασης των προκαθορισμένων τιμών για το βιοντίζελ από χρησιμοποιημένα φυτικά έλαια ή ζωικά λίπη.».

#### **Άρθρο 29**

##### **Τροποποίηση του άρθρου 15Α του ν. 3054/2002**

Η παρ. 10 του άρθρου 15Α του ν. 3054/2002, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 22 του ν. 3769/2009 (Α' 105), αντικαθίσταται ως εξής:

«10. α) Από 1.1.2019 η βενζίνη που καταναλώνεται εγχώρια για χρήση στις μεταφορές αναμειγνύεται υποχρεωτικά είτε με αυτούσια βιοαιθανόλη είτε με βιοαιθέρους που παράγονται από αλκοόλες βιολογικής προέλευσης.

Η συμμετοχή της αυτούσιας βιοαιθανόλης και της αλκοόλης βιολογικής προέλευσης που χρησιμοποιείται για την παραγωγή βιοαιθέρων επί του ενεργειακού περιεχομένου του τελικού μείγματος βενζίνης ορίζεται σε 1% για το έτος 2019 και 3,3% για το έτος 2020 και για τα επόμενα έτη.

Μετά το έτος 2020, η συμμετοχή της βιοαιθανόλης και της αλκοόλης βιολογικής προέλευσης που χρησιμοποιείται για την παραγωγή βιοαιθέρων επί του ενεργειακού περιεχομένου του τελικού μείγματος βενζίνης μπορεί να αυξηθεί με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, λαμβάνοντας υπόψη το μέγιστο ποσοστό ανάμειξης βιοαιθανόλης και βιοαιθέρων με βενζίνη, σύμφωνα με την 316/2010 απόφαση του Ανωτάτου Χημικού Συμβουλίου (Α.Χ.Σ.) που εγκρίθηκε με την 316/2010/24.2.2012 κοινή υπουργική απόφαση (Β'501), καθώς και τις ανάγκες ασφαλούς εφοδιασμού του υπάρχοντος στόλου οχημάτων.

Για την ανάμειξη της βενζίνης ως ανωτέρω, το σύνολο της απαιτούμενης ποσότητας της βιοαιθανόλης και της αλκοόλης βιολογικής προέλευσης που χρησιμοποιείται για την παραγωγή βιοαιθέρων οφείλει να πληροί τα κριτήρια αειφορίας σύμφωνα με τα άρθρα 32η, 32θ και 32ι του ν. 3468/2006.

β) Υπόχρεοι για την ανάμειξη βενζίνης σύμφωνα με την περίπτωση α' της παρούσας παραγράφου είναι:

αα) οι κάτοχοι άδειας διύλισης, για τις ποσότητες βενζίνης που διαθέτουν για εγχώρια κατανάλωση,

ββ) οι κάτοχοι άδειας εμπορίας πετρελαιοειδών προϊόντων κατηγορίας Α', εφόσον πραγματοποιούν εγχώριες παραλαβές ή εισαγωγές, σύμφωνα με το στοιχείο 4 του άρθρου 3, βενζίνης που δεν πληροί τις απαιτήσεις ανάμειξης της περίπτωσης α' και την οποία διαθέτουν για εγχώρια κατανάλωση.

Για τη διάθεση του τελικού μείγματος βενζίνης στην τελική κατανάλωση απαιτείται η έκδοση πιστοποιητικού χημικής ανάλυσης το οποίο πιστοποιεί ότι το τελικό προϊόν πληροί τις προδιαγραφές για τη βενζίνη σύμφωνα με την 316/2010 απόφαση του Ανωτάτου Χημικού Συμ-

βουλίου (Α.Χ.Σ.) που εγκρίθηκε με την 316/2010/24.2.2012 κοινή υπουργική απόφαση (Β'501) όπως εκάστοτε ισχύει. Το πιστοποιητικό εκδίδεται με ευθύνη του υπόχρεου ανάμειξης από φορέα διαπιστευμένο σύμφωνα με το πρότυπο ΕΛΟΤ EN ISO 17025. Το ανωτέρω πιστοποιητικό απαιτείται για την έκδοση Δελτίου Χημικής Ανάλυσης.

γ) Η παραγωγή, κατοχή, αποθήκευση, μετουσίωση και διακίνηση αιθυλικής αλκοόλης που προορίζεται να χρησιμοποιηθεί ως βιοαιθανόλη, γίνεται σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του ν. 2960/2001 (Α' 265) και του ν. 2969/2001 (Α' 281).

Οι υπόχρεοι ανάμειξης της περίπτωσης β' παραλαμβάνουν τις απαιτούμενες ποσότητες βιοκαυσίμου από κατόχους Άδειας Διάθεσης Βιοκαυσίμων του άρθρου 5Α.

Η αποθήκευση και διακίνηση της βιοαιθανόλης και του μείγματος βενζίνης με βιοαιθανόλη γίνεται σύμφωνα με τη Δ3/Α/οικ.15225/7.8.2013 απόφαση του Υφυπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής «Τεχνικός Κανονισμός με τίτλο: «Τεχνικές οδηγίες για την αποθήκευση και διακίνηση βιοκαυσίμων στις εγκαταστάσεις διυλιστηρίων και στις εγκαταστάσεις αποθήκευσης και διακίνησης πετρελαιοειδών προϊόντων.» (Β' 2055).

δ) Στους υπόχρεους ανάμειξης, οι οποίοι δεν τηρούν τις υποχρεώσεις της παρούσας παραγράφου, επιβάλλονται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, ανάλογα με τη σοβαρότητα της παράβασης και την υποτροπή τους, οι διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 17.».

#### **Άρθρο 30**

Για την τήρηση των υποχρεώσεων του ν. 3054/2002 (Α' 230) που αφορούν την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές, πρέπει να ισχύουν οι διατάξεις για τα κριτήρια αειφορίας των άρθρων 32ζ, 32η και 32θ του ν. 3468/2006.

#### **Άρθρο 31**

##### **Μεταβατικές διατάξεις**

1. Με την επιφύλαξη του επόμενου εδαφίου, η Δ1/Α/οικ. 10839/15.5.2012 κοινή απόφαση των Υφυπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 1667) καταργείται. Για την εφαρμογή της περίπτωσης γ' του άρθρου 2 της Δ1/Α/οικ.2497/8.2.2013 κοινής απόφασης (Β' 253) ως πρώτες ύλες εξακολουθούν να νοούνται αυτές του άρθρου 2 της Δ1/Α/οικ.10839/15.5.2012 κοινής απόφασης των Υφυπουργών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

2. Οι παρ. 23 έως και 25 του άρθρου 3 και το άρθρο 15B του ν. 3054/2002 καταργούνται.

3. Οι παρ. 2 και 3 του άρθρου 15, η παρ. 2 του άρθρου 27, τα άρθρα 29, 31, 32 και η παρ. 2 του άρθρου 33 του ν. 4062/2012 καταργούνται.

4. Η αριθμ. Δ1/Α/οικ.10838/15.5.2012 απόφαση «Γραφείο Εποπτείας της Αειφορίας των Βιοκαυσίμων και Βιορευστών» των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 1661) καταργείται.

5. Η αριθμ. Δ1/Α/οικ.8876/20.4.2012 απόφαση «Ορισμός αρμόδιας Υπηρεσίας σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15B παρ. 2 και 3 του ν. 3054/2002» του Υφυπουργού

γού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής (Β' 1421) καταργείται.

6. Μέχρι την έκδοση των αποφάσεων που προβλέπονται στην παρ. 6 του άρθρου 32η του ν. 3468/2006 (Α' 129) και στην παρ. 6 του άρθρου 21 του ν. 4062/2012 παραμένει σε ισχύ η απόφαση αριθμ. 175700/14.4.2016 «Σύστημα αειφορίας βιοκαυσίμων και βιορευστών των Υπουργών Οικονομικών, Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 1212).

7. Μέχρι την έκδοση της απόφασης που προβλέπεται στην παρ. 8 του άρθρου 32η του ν. 3468/2006 (Α' 129) παραμένει σε ισχύ η απόφαση η αριθμ. 184182/5.10.2016 «Κατηγοριοποίηση παραβάσεων και καθορισμός διαδικασίας επιβολής προστίμων σχετικά με την τήρηση των κριτηρίων αειφορίας βιοκαυσίμων και βιορευστών και αναπροσαρμογή ανωτάτου ορίου προστίμων» του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Β' 3278).

8. Όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται αναφορά στις διατάξεις του καταργούμενου άρθρου 15B του ν. 3054/2002 νοείται το άρθρο 19Α του ν. 4062/2012.

9. Για τους σκοπούς εφαρμογής του ν. 3468/2006 και του άρθρου 15Α του ν. 3054/2002, όπου στην κείμενη νομοθεσία γίνεται αναφορά στα άρθρα 20 έως 22 του ν. 4062/2012, νοούνται τα άρθρα 32ζ έως 32θ του ν. 3468/2006.

### Άρθρο 32

Στο ν. 3468/2006 προσαρτώνται τα Παραρτήματα 1 έως 6 ως εξής:

#### «Παράρτημα 1 Κανονικοποίηση για τον καταλογισμό της παραγωγής υδροηλεκτρικής και αιολικής ηλεκτρικής ενέργειας (Παράρτημα II της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ)

Για τον καταλογισμό της υδροηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται στην επικράτεια, εφαρμόζεται ο ακόλουθος κανόνας:

$$Q_{N(norm)} = C_N \times \left[ \sum_{i=N-14}^N \frac{Q_i}{C_i} \right] / 15$$

όπου:

N = έτος αναφοράς-

$Q_{N(norm)}$  = κανονικοποιημένη ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας που έχει παραχθεί από όλους τους υδροηλεκτρικούς σταθμούς το έτος N, για λογιστικούς σκοπούς

$Q_i$  = η ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας που όντως παράγουν το έτος i όλοι οι υδροηλεκτρικοί σταθμοί, μετρούμενη σε GWh, εξαιρουμένης της ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται με συστήματα αποθήκευσης μέσω άντλησης από νερό που έχει προηγουμένως αντληθεί στον άνω ταμιευτήρα

$C_i$  = η συνολική εγκατεστημένη ισχύς, αφαιρουμένων

των συστημάτων αποθήκευσης μέσω άντλησης, όλων των υδροηλεκτρικών σταθμών στο τέλος του έτους i, μετρούμενη σε MW.

Για τον καταλογισμό της αιολικής ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται στην επικράτεια, εφαρμόζεται ο ακόλουθος κανόνας:

$$Q_{N(norm)} = \frac{C_N + C_{N-1}}{2} \times \frac{\sum_{i=N-n}^N Q_i}{\sum_{j=N-n}^N \left( \frac{C_j + C_{j-1}}{2} \right)}$$

όπου:

N = έτος αναφοράς

$Q_{N(norm)}$  = κανονικοποιημένη ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας που έχει παραχθεί από όλους τους αιολικούς σταθμούς το έτος N, για λογιστικούς σκοπούς

$Q_i$  = η ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας που όντως παράγουν το έτος i όλοι οι αιολικοί σταθμοί, μετρούμενη σε GWh

$C_j$  = η συνολική εγκατεστημένη ισχύς όλων των αιολικών σταθμών στο τέλος του έτους j, μετρούμενη σε MW  
n = 4 ή ο αριθμός ετών που προηγούνται του έτους N για το οποίο υπάρχουν δεδομένα εγκατεστημένης ισχύος και παραγωγής, εάν ο αριθμός αυτός είναι χαμηλότερος.

### Παράρτημα 2

#### Καταλογισμός της παραγωγής ενέργειας από αντλίες θερμότητας (Παράρτημα VII της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ)

Το ποσό της αεροθερμικής, γεωθερμικής ή υδροθερμικής ενέργειας που δεσμεύεται από αντλίες θερμότητας και μπορεί να θεωρηθεί ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές για τους σκοπούς του παρόντος νόμου, ERES, υπολογίζεται σύμφωνα με τον ακόλουθο τύπο:

$$E_{RES} = Q_{usable} * (1-1/SPF)$$

όπου:

-  $Q_{usable}$  = η υπολογιζόμενη συνολική χρήσιμη θερμική ενέργεια από αντλίες θερμότητας σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 2Α παρ. 3, εφαρμόζεται ως εξής: λαμβάνονται υπόψη μόνο αντλίες θερμότητας για τις οποίες  $SPF > 1.15 * 1/n$

-  $SPF$  = ο υπολογιζόμενος παράγοντας μέσης εποχιακής απόδοσης για τις συγκεκριμένες αντλίες θερμότητας.

- n είναι ο λόγος μεταξύ της συνολικής ακαθάριστης παραγωγής ενέργειας και της κατανάλωσης πρωτογενούς ενέργειας για παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και υπολογίζεται ως μέσος όρος της ΕΕ επί τη βάση στοιχείων της Eurostat. Για τον υπολογισμό των  $Q_{usable}$  και  $SPF$ , λαμβάνοντας υπόψη τις διαφορετικές περιβαλλοντικές συνθήκες θα χρησιμοποιηθούν οι κατευθυντήριες γραμμές που θα θεσπιστούν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, μόλις αυτές είναι διαθέσιμες.

**Παράρτημα 3**  
**Ενεργειακό περιεχόμενο των καυσίμων κίνησης (για μεταφορές)**  
**(Παράρτημα ΙΙΙ της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ)**

Καύσιμο	Ενεργειακό περιεχόμενο κατά βάρος (κατώτερη θερμογόνοος δύναμη, MJ/kg)	Ενεργειακό περιεχόμενο κατ' όγκο (κατώτερη θερμογόνοος δύναμη, MJ/l)
Βιοιθανόλη (αιθανόλη που παράγεται από βιομάζα)	27	21
Βιο-ΕΤΒΕ (αιθυλοτριτοβουτυλαιθέρας που παράγεται από βιοιθανόλη)	36 (εκ των οποίων 37% από ανανεώσιμες πηγές)	27 (εκ των οποίων 37% από ανανεώσιμες πηγές)
Βιομεθανόλη (μεθανόλη που παράγεται από βιομάζα, για χρήση ως βιοκαύσιμο)	20	16
Βιο-ΜΤΒΕ (μεθυλοτριτοβουτυλαιθέρας που παράγεται από βιομεθανόλη)	35 (εκ των οποίων 22% από ανανεώσιμες πηγές)	26 (εκ των οποίων 22% από ανανεώσιμες πηγές)
Βιο-ΔΜΕ (διμεθυλαιθέρας που παράγεται από βιομάζα, για χρήση ως βιοκαύσιμο)	28	19
Βιο-ΤΑΕΕ (τριταμυλαιθυλαιθέρας που παράγεται από βιοιθανόλη)	38 (εκ των οποίων 29% από ανανεώσιμες πηγές)	29 (εκ των οποίων 29% από ανανεώσιμες πηγές)
Βιοβουτανόλη (βουτανόλη που παράγεται από βιομάζα, για χρήση ως βιοκαύσιμο)	33	27
Βιοντίζελ (μεθυλεστέρας που παράγεται από φυτικά ή ζωικά έλαια, ποιότητας ντίζελ, για χρήση ως βιοκαύσιμο)	37	33
Ντίζελ Fischer-Tropsch (συνθετικός υδρογονάνθρακας ή μείγμα συνθετικών υδρογονανθράκων που παράγεται από βιομάζα)	44	34
Υδρογονοκατεργασμένα φυτικά έλαια (φυτικά έλαια που έχουν υποβληθεί σε θερμοχημική κατεργασία με υδρογόνο)	44	34
Καθαρά φυτικά έλαια (έλαια από ελαιούχα φυτά, παραγόμενα με συμπίεση, έκθλιψη ή ανάλογες μεθόδους, φυσικά ή εξευγενισμένα αλλά μη χημικώς τροποποιημένα, όταν είναι συμβατά με τον τύπο του οικείου κινητήρα και τις αντίστοιχες απαιτήσεις όσον αφορά τις εκπομπές)	37	34
Βιοαέριο (καύσιμο αέριο που παράγεται από βιομάζα ή/και από το βιοαποικοδομήσιμο κλάσμα αποβλήτων, το οποίο μπορεί να καθαριστεί και να αναβαθμιστεί σε ποιότητα φυσικού αερίου, για χρήση ως βιοκαύσιμο, ή ξυλαέριο)	50	-
Βενζίνη	43	32
Ντίζελ	43	36



**Παράρτημα 4**

(Παράρτημα V της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του Παραρτήματος II της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/1513)

**Κανόνες υπολογισμού του αντίκτυπου των βιοκαυσίμων, βιορευστών και των συγκριτικών τους ορυκτών καυσίμων στα αέρια θερμοκηπίου**

A. Τυπικές και προκαθορισμένες τιμές για τα βιοκαύσιμα τα οποία παράγονται χωρίς καθαρές εκπομπές άνθρακα λόγω αλλαγών στις χρήσεις γης

Οδός παραγωγής βιοκαυσίμου	Τυπικές τιμές μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου	Προκαθορισμένες τιμές μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου
αιθανόλη ζαχαρότευτλων	61 %	52%
αιθανόλη σίτου (δεν διευκρινίζεται το καύσιμο διεργασίας)	32%	16%
αιθανόλη σίτου (με χρήση λιγνίτη ως καυσίμου διεργασίας σε σταθμό ΣΗΘ)	32%	16%
αιθανόλη σίτου (με χρήση φυσικού αερίου ως καυσίμου διεργασίας σε συμβατικό λέβητα)	45%	34%
αιθανόλη σίτου (με χρήση φυσικού αερίου ως καυσίμου διεργασίας σε σταθμό ΣΗΘ)	53%	47%
αιθανόλη σίτου (με χρήση άχυρου ως καυσίμου διεργασίας σε σταθμό ΣΗΘ)	69%	69%
αιθανόλη αραβοσίτου (με χρήση φυσικού αερίου ως καυσίμου διεργασίας σε σταθμό ΣΗΘ), παραγόμενη στην Ευρωπαϊκή Ένωση	56%	49%
αιθανόλη ζαχαροκάλαμου	71 %	71 %
το ποσοστό αιθυλοτριτοβουτυλαιθέρα (ETBE) που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ίδιες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής αιθανόλης	
το ποσοστό τριταμυλαιθυλαιθέρα (TAEE) που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ίδιες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής αιθανόλης	
βιοντίζελ κράμβης	45%	38%
βιοντίζελ ηλίανθου	58%	51 %
βιοντίζελ σπόρων σόγιας	40%	31 %
βιοντίζελ φοινικέλαιου (δεν διευκρινίζεται η μέθοδος επεξεργασίας)	36%	19%
βιοντίζελ φοινικέλαιου (με δέσμευση μεθανίου στη μονάδα επεξεργασίας)	62%	56%
βιοντίζελ από χρησιμοποιημένα φυτικά έλαια ή ζωικά λίπη (*)	88%	83%
βιοντίζελ από βαμβακόσπορο (**)	80%	-
υδρογονοκατεργασμένο κραμβέλαιο	51 %	47%
υδρογονοκατεργασμένο ηλιέλαιο	65%	62%
υδρογονοκατεργασμένο φυτικό έλαιο από φοινικέλαιο (δεν διευκρινίζεται η μέθοδος επεξεργασίας)	40%	26%
υδρογονοκατεργασμένο φυτικό έλαιο από φοινικέλαιο (με δέσμευση μεθανίου στη μονάδα επεξεργασίας)	68%	65%
καθαρό κραμβέλαιο	58%	57%
Βιοαέριο από αστικά οργανικά απόβλητα, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	80%	73%

Βιοαέριο από υγρή ζωική κοπριά, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	84%	81 %
Βιοαέριο από ξηρή ζωική κοπριά, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	86%	82%
(*) Δεν περιλαμβάνονται τα ζωικά λίπη που παράγονται από ζωικά υποπροϊόντα, τα οποία ταξινομούνται ως υλικό κατηγορίας 3 σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 3ης Οκτωβρίου 2002, για τον καθορισμό υγειονομικών κανόνων σχετικά με τα ζωικά υποπροϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο (ΕΕ L 273/10.10.2002 σ. 1)		
(**) Ο βαμβακόσπορος αποτελεί παραπροϊόν γεωργικής βιομηχανικής επεξεργασίας		

Β. Εκτιμώμενες τυπικές και προκαθορισμένες τιμές για τα μελλοντικά βιοκαύσιμα - ανύπαρκτα ή υπάρχοντα μόνο σε αμελητέες ποσότητες στην αγορά τον Ιανουάριο του 2008 - που παράγονται χωρίς καθαρές εκπομπές άνθρακα λόγω αλλαγών στις χρήσεις γης

Οδός παραγωγής βιοκαυσίμου	Τυπικές τιμές μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου	Προκαθορισμένες τιμές μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου
αιθανόλη από άχυρο σίτου	87%	85%
αιθανόλη από απόβλητα ξύλου	80%	74%
αιθανόλη από ξυλεία καλλιέργειας	76%	70%
ντίζελ Fischer-Tropsch από απόβλητα ξύλου	95%	95%
ντίζελ Fischer-Tropsch από ξυλεία καλλιέργειας	93%	93%
διμεθυλαιθέρας από απόβλητα ξύλου (ΔΜΕ)	95%	95%
ΔΜΕ από ξυλεία καλλιέργειας	92%	92%
μεθανόλη από απόβλητα ξύλου	94%	94%
μεθανόλη από ξυλεία καλλιέργειας	91 %	91 %
το ποσοστό μεθυλοτριτοβουτυλαιθέρα (ΜΤΒΕ) που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ίδιες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής μεθανόλης	

### Γ. Μεθοδολογία

1. Οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου που οφείλονται στην παραγωγή και τη χρήση καυσίμων για τις μεταφορές, βιοκαυσίμων και βιορευστών υπολογίζονται σύμφωνα με τον ακόλουθο τύπο:

$$E = e_{ec} + e_l + e_p + e_{td} = e_u - e_{sca} - e_{ccs} - e_{ccr} - e_{ee}$$

όπου:

$E$  = συνολικές εκπομπές από τη χρήση του καυσίμου,

$e_{ec}$  = εκπομπές από τη λήψη ή την καλλιέργεια των πρώτων υλών,

$e_l$  = ετήσιες εκπομπές από την τροποποίηση των αποθεμάτων άνθρακα που οφείλονται σε αλλαγή των χρήσεων γης,

$e_p$  = εκπομπές από την επεξεργασία,

$e_{td}$  = εκπομπές από τη μεταφορά και διανομή,

$e_u$  = εκπομπές από το χρησιμοποιούμενο καύσιμο,

$e_{sca}$  = μείωση εκπομπών μέσω σώρευσης άνθρακα στο έδαφος χάρη στην καλύτερη γεωργική διαχείριση,

$e_{ccs}$  = μείωση εκπομπών μέσω δέσμευσης και παγίδευσης του άνθρακα και γεωλογικής αποθήκευσης,

$e_{ccr}$  = μείωση εκπομπών μέσω δέσμευσης και αντικατάστασης του άνθρακα, και

$e_{ee}$  = μείωση εκπομπών λόγω πλεονάζουσας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στους σταθμούς συμπαραγωγής ηλεκτρισμού-θερμότητας.

Οι εκπομπές από την κατασκευή των μηχανημάτων και εξοπλισμών δεν λαμβάνονται υπόψη.

2. Οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου που οφείλονται στη χρήση των καυσίμων ( $E$ ) εκφράζονται σε γραμμάρια ισοδυνάμου  $CO_2$  ανά MJ καυσίμου ( $g CO_2eq/MJ$ ).

3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2, για τα καύσιμα κίνησης, οι τιμές που εκφράζονται σε  $g CO_2eq/MJ$  μπορούν να αναπροσαρμόζονται κατά τρόπο ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι διαφορές μεταξύ της χρήσιμης απόδοσης των καυσίμων, εκφραζόμενης σε  $km/MJ$ . Προσαρμογές αυτού του είδους επιτρέπονται μόνο εφόσον αποδεικνύονται οι διαφορές ως προς τη χρήσιμη απόδοση.

4. Η μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου που οφείλεται στα βιοκαύσιμα και βιορευστά υπολογίζεται σύμφωνα με τον ακόλουθο τύπο:

$$ΜΕΙΩΣΗ = (E_f - E_b) / E_p$$

όπου:

$E_B$  = συνολικές εκπομπές από το βιοκαύσιμο ή βιορευστό, και

$E_F$  = συνολικές εκπομπές από το συγκριτικό ορυκτό καύσιμο.

5. Τα αέρια θερμοκηπίου που λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς της παραγράφου 1 είναι τα ακόλουθα:  $CO_2$ ,  $N_2O$  και  $CH_4$ . Για τους σκοπούς του υπολογισμού της ισοδυναμίας  $CO_2$ , στα αέρια αυτά αποδίδονται οι ακόλουθες τιμές:

$CO_2$ : 1

$N_2O$ : 296

$CH_4$ : 23.

6. Στις εκπομπές από τη λήψη ή την καλλιέργεια των πρώτων υλών ( $e_{ec}$ ) συμπεριλαμβάνονται οι εκπομπές από την ίδια τη διαδικασία εξόρυξης, λήψης ή καλλιέργειας, από τη συλλογή των πρώτων υλών, από τα απόβλητα και τις διαρροές, και από την παραγωγή των χημικών ουσιών ή προϊόντων που χρησιμοποιούνται για τη λήψη και την καλλιέργεια των πρώτων υλών. Δεν λαμβάνεται υπόψη η δέσμευση του  $CO_2$  κατά την καλλιέργεια των πρώτων υλών. Αφαιρούνται οι πιστοποιημένες μειώσεις εκπομπών αερίων θερμοκηπίου λόγω καύσης αερίου στους πυρσούς ασφαλείας των ανά τον κόσμο εγκαταστάσεων πετρελαίου. Για τις εκτιμήσεις των εκπομπών από τις καλλιέργειες πρώτων υλών μπορούν να χρησιμοποιούνται μέσοι όροι υπολογιζόμενοι για μικρότερες γεωγραφικές περιοχές από εκείνες που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό των προκαθορισμένων τιμών, εάν δεν είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν πραγματικές τιμές.

7. Οι ετήσιες εκπομπές από τη μεταβολή των αποθεμάτων άνθρακα λόγω αλλαγής της χρήσης γης,  $e_p$ , υπολογίζονται με ισομερή διαίρεση των συνολικών εκπομπών μιας εικοσαετίας. Για τον υπολογισμό αυτών των εκπομπών, εφαρμόζεται ο ακόλουθος τύπος:

$$e_p = (CS_R - CS_A) \times 3,664 \times 1/20 \times 1/P - e_B \quad (1)$$

όπου

$e_p$  = ετήσιες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου από τη μεταβολή των αποθεμάτων άνθρακα λόγω αλλαγής της χρήσης γης [μετρούμενες σε μάζα (γραμμάρια) ισοδυναμίου  $CO_2$  ανά μονάδα ενέργειας παραγόμενης από βιοκαύσιμο ή βιορευστό (megajoule)]. Οι «καλλιεργήσιμες εκτάσεις»<sup>(2)</sup> και οι «πολυτεείς καλλιέργειες»<sup>(3)</sup> θεωρούνται ως μία χρήση γης,

$CS_R$  = απόθεμα άνθρακα ανά μονάδα επιφάνειας συνδεδεμένο με τη χρήση γης αναφοράς [μετρούμενο ως μάζα (τόνοι) άνθρακα ανά μονάδα επιφάνειας, συμπεριλαμβανομένων του εδάφους και της βλάστησης]. Η χρήση γης αναφοράς είναι η χρήση γης τον Ιανουάριο του 2008 ή 20 έτη πριν από τη λήψη των πρώτων υλών, όποια είναι η μεταγενέστερη ημερομηνία,

<sup>1</sup> Η σταθερά που προκύπτει από τη διαίρεση του μοριακού βάρους του  $CO_2$  (44,010 g/mol) με το μοριακό βάρος του άνθρακα (12,011 g/mol) ισούται προς 3,664.

<sup>2</sup> Πρόκειται για τις καλλιεργήσιμες εκτάσεις κατά IPCC.

<sup>3</sup> Ως πολυτεείς καλλιέργειες ορίζονται οι καλλιέργειες στις οποίες η συγκομιδή των βλαστών δεν είναι συνήθως ετήσια, όπως οι πρεμνοφυείς καλλιέργειες δασικών ειδών μικρού περιόπου χρόνου και ο ελαιοφώινικας.

$CS_A$  = απόθεμα άνθρακα ανά μονάδα επιφάνειας συνδεδεμένο με την πραγματική χρήση γης [μετρούμενο ως μάζα (τόνοι) άνθρακα ανά μονάδα επιφάνειας, συμπεριλαμβανομένων του εδάφους και της βλάστησης]. Όταν το απόθεμα άνθρακα συσσωρεύεται επί περισσότερα του ενός έτη, η τιμή του  $CS_A$  είναι το υπολογιζόμενο απόθεμα ανά μονάδα επιφάνειας ύστερα από 20 έτη ή όταν η καλλιέργεια ωριμάσει, όποια ημερομηνία προηγείται,  $P$  = παραγωγικότητα της καλλιέργειας (μετρούμενη ως ενέργεια παραγόμενη από βιοκαύσιμα ή βιορευστά ανά μονάδα επιφάνειας ετησίως) και

$e_B$  = προσαύξηση 29 g  $CO_{2eq}$ /MJ για τα βιοκαύσιμα ή βιορευστά των οποίων η βιομάζα προέρχεται από αποκατεστημένα υποβαθμισμένα εδάφη υπό τους όρους του σημείου 8.

8. Η προσαύξηση 29 g  $CO_{2eq}$ /MJ αναγνωρίζεται εφόσον διατεθούν στοιχεία ότι τα εδάφη:

α) δεν χρησιμοποιούνταν για γεωργικούς ή οιοσδήποτε άλλους σκοπούς τον Ιανουάριο 2008, και

β) εμπίπτουν σε μια από τις ακόλουθες κατηγορίες:

i) ήταν είτε σοβαρά υποβαθμισμένα, συμπεριλαμβανομένων των εδαφών που προηγουμένως χρησιμοποιούνταν για γεωργικούς σκοπούς,

ii) είτε έντονα μολυσμένα.

Η προσαύξηση 29 g  $CO_{2eq}$ /MJ εφαρμόζεται επί 10 το πολύ έτη από την ημερομηνία μετατροπής των εδαφών σε γεωργική εκμετάλλευση, υπό τον όρο ότι εξασφαλίζονται τακτική αύξηση του αποθέματος άνθρακα και μείωση της διάβρωσης των σοβαρά υποβαθμισμένων εδαφών της περίπτωσης i) και, στην περίπτωση των μολυσμένων εδαφών της περίπτωσης ii), μείωση της μόλυνσης.

9. Οι κατηγορίες της παραγράφου 8, στοιχείο β) ορίζονται ως εξής:

α) «σοβαρά υποβαθμισμένα εδάφη»: εδάφη των οποίων η περιεκτικότητα σε αλάτι αυξήθηκε σημαντικά κατά τη διάρκεια σημαντικής περιόδου ή των οποίων η περιεκτικότητα σε οργανικές ύλες είναι ιδιαίτερα χαμηλή και τα οποία είναι σοβαρά διαβρωμένα,

β) «σημαντικά μολυσμένα εδάφη»: εδάφη που δεν προσφέρονται για την παραγωγή τροφίμων ή ζωοτροφών λόγω του επιπέδου μόλυνσης.

Συμπεριλαμβάνονται τα εδάφη για τα οποία η Επιτροπή έχει λάβει απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 4 τέταρτο εδάφιο της Οδηγίας 2009/28/EK.

10. Ο οδηγός της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον υπολογισμό των αποθεμάτων άνθρακα του εδάφους βάσει των κατευθυντήριων γραμμών της IPCC (Διακυβερνητική Ομάδα για την Αλλαγή του Κλίματος) του 2006 για τις εθνικές στατιστικές απογραφές αερίων του θερμοκηπίου - τόμος 4 χρησιμεύει ως βάση για τον υπολογισμό των αποθεμάτων άνθρακα του εδάφους για τους σκοπούς του παρόντος.

11. Στις εκπομπές από την επεξεργασία,  $e_p$ , περιλαμβάνονται οι εκπομπές από την ίδια τη διαδικασία επεξεργασίας, από τα απόβλητα και τις διαρροές, και από την παραγωγή των χημικών ουσιών ή προϊόντων που χρησιμοποιούνται στην επεξεργασία.



Για τον υπολογισμό της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας μη παραγόμενης στη μονάδα παραγωγής καυσίμου, η ένταση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου της παραγωγής και διανομής αυτής της ηλεκτρικής ενέργειας λογίζεται ως ίση με τη μέση ένταση εκπομπών της παραγωγής και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας σε μια δεδομένη περιφέρεια. Κατ' εξαίρεση του κανόνα αυτού οι παραγωγοί μπορούν να χρησιμοποιούν μια μέση τιμή για την ηλεκτρική ενέργεια που έχει παραχθεί από έναν μεμονωμένο σταθμό ηλεκτροπαραγωγής, εφόσον ο σταθμός αυτός δεν είναι συνδεδεμένος με το δίκτυο ηλεκτροδότησης.

12. Στις εκπομπές από τη μεταφορά και διανομή,  $e_{td}$  συμπεριλαμβάνονται οι εκπομπές από τη μεταφορά και αποθήκευση πρώτων υλών και ημιτελών υλικών και από την αποθήκευση και διανομή τελικών υλικών. Οι εκπομπές από τη μεταφορά και τη διανομή που πρέπει να ληφθούν υπόψη στο σημείο 6 δεν καλύπτονται από το σημείο αυτό.

13. Οι εκπομπές από το χρησιμοποιούμενο καύσιμο,  $e_{c}$ , λογίζονται ως μηδενικές για τα βιοκαύσιμα και τα βιορευστά.

14. Η μείωση εκπομπών μέσω δέσμησης και γεωλογικής αποθήκευσης του άνθρακα  $e_{ccs}$  που δεν έχει ήδη ληφθεί υπόψη στο  $e_p$  περιορίζεται στις εκπομπές που αποφεύγονται μέσω της δέσμησης και παγίδευσης του εκπεμπόμενου  $CO_2$  που συνδέεται άμεσα με την εξόρυξη, μεταφορά, επεξεργασία και διανομή του καυσίμου.

15. Η μείωση εκπομπών μέσω δέσμησης και υποκατάστασης του άνθρακα,  $e_{ccr}$ , περιορίζεται στις εκπομπές που αποφεύγονται μέσω της δέσμησης του  $CO_2$  που προέρχεται από βιομάζα και που χρησιμοποιείται προς υποκατάσταση του ορυκτής προέλευσης  $CO_2$  που χρησιμοποιείται σε εμπορικά προϊόντα και υπηρεσίες.

16. Η μείωση εκπομπών λόγω πλεονάζουσας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στους σταθμούς συμπαραγωγής ηλεκτρισμού-θερμότητας,  $e_{ee}$ , λαμβάνεται υπόψη σε σχέση με την πλεονάζουσα ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από συστήματα παραγωγής καυσίμου που χρησιμοποιούνται συμπαραγωγή εκτός εάν το καύσιμο που χρησιμοποιείται για τη συμπαραγωγή είναι παραπροϊόν άλλο πλην υπολείμματος γεωργικής συγκομιδής. Για τον υπολογισμό αυτής της πλεονάζουσας ηλεκτρικής ενέργειας, το μέγεθος της μονάδας συμπαραγωγής λογίζεται ως το ελάχιστο απαιτούμενο για την παροχή, από τη μονάδα συμπαραγωγής, της θερμότητας που χρειάζεται για την παραγωγή του καυσίμου. Η μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου που συνδέεται με αυτή την πλεονάζουσα ηλεκτρική ενέργεια λογίζεται ως ίση με την ποσότητα αερίων θερμοκηπίου που θα εκπέμπονταν εάν ίση ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας παραγόταν σε σταθμό ηλεκτροπαραγωγής που χρησιμοποιεί το ίδιο καύσιμο με τη μονάδα συμπαραγωγής.

17. Όταν μια διαδικασία παραγωγής καυσίμου παράγει, σε συνδυασμό, το καύσιμο για το οποίο υπολογίζονται οι εκπομπές και ένα ή περισσότερα άλλα προϊόντα («παραπροϊόντα»), οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου διαιρούνται μεταξύ του τελικού καυσίμου ή του ενδιάμεσου καυσίμου προϊόντος και των παραπροϊόντων

κατ' αναλογία προς το ενεργειακό τους περιεχόμενο (που προσδιορίζεται από την κατώτερη θερμογόνο δύναμη στην περίπτωση παραπροϊόντων διαφορετικών από την ηλεκτρική ενέργεια).

18. Για τους σκοπούς του υπολογισμού που αναφέρεται στο σημείο 17, οι προς διαίρεση εκπομπές είναι  $e_{ec} + e_i$  + τα κλάσματα εκπομπών  $e_{e'}$ ,  $e_{td}$  και  $e_{ee}$  που παράγονται κατά τα στάδια της διαδικασίας μέχρι και το στάδιο παραγωγής παραπροϊόντος. Εάν ο καταλογισμός εκπομπών σε παραπροϊόντα έχει γίνει σε προηγούμενο στάδιο της διαδικασίας στο πλαίσιο του κύκλου ζωής, το κλάσμα των εκπομπών που αποδίδονται κατά το τελευταίο αυτό στάδιο της διαδικασίας στο ενδιάμεσο καύσιμο προϊόν χρησιμοποιείται για τον σκοπό αυτό, αντί του συνόλου των εκπομπών αυτών.

Στην περίπτωση των βιοκαυσίμων και βιορευστών, για τους σκοπούς του εν λόγω υπολογισμού λαμβάνονται υπόψη όλα τα παραπροϊόντα, συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρικής ενέργειας που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του σημείου 16, με εξαίρεση τα υπολείμματα γεωργικής συγκομιδής (π.χ. άχυρο, υπολείμματα ζαχαροκάλαμου, φλοιοί, σπάδικες αραβοσίτου και κελύφη καρπών). Για τους σκοπούς του ίδιου υπολογισμού, τα παραπροϊόντα που έχουν αρνητικό ενεργειακό περιεχόμενο λογίζονται ως έχοντα μηδενικό ενεργειακό περιεχόμενο.

Τα απόβλητα, τα υπολείμματα γεωργικής καλλιέργειας όπως άχυρο, υπολείμματα ζαχαροκάλαμου, φλοιοί, σπάδικες αραβοσίτου και κελύφη καρπών και τα υπολείμματα επεξεργασίας, συμπεριλαμβανομένης της ακαθάριστης γλυκερίνης (ήτοι, μη διυλισμένης γλυκερίνης), λογίζεται ότι έχουν μηδενικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου κατά τον κύκλο ζωής τους μέχρι τη διαδικασία συλλογής τους.

Στην περίπτωση των καυσίμων που παράγονται σε διυλιστήρια, η μονάδα ανάλυσης για τους σκοπούς του υπολογισμού που αναφέρεται στο σημείο 17 είναι το διυλιστήριο.

19. Στην περίπτωση των βιοκαυσίμων, για τους σκοπούς του υπολογισμού που αναφέρεται στην παράγραφο 4, οι εκπομπές από το αντικαθιστάμενο ορυκτό καύσιμο  $E_f$  είναι οι πιο πρόσφατες διαθέσιμες πραγματικές μέσες εκπομπές από το ορυκτό μέρος της βενζίνης και του ντίζελ που καταναλώνονται στην Κοινότητα, όπως κοινοποιούνται δυνάμει της οδηγίας 98/70/EK. Εάν δεν διατίθενται τέτοια δεδομένα, χρησιμοποιείται η τιμή 83,8 g  $CO_2$ eq/MJ.

Στην περίπτωση των βιορευστών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας, για τους σκοπούς του υπολογισμού που αναφέρεται στην παράγραφο 4 η τιμή του συντελεστή  $E_f$  είναι 91 g  $CO_2$ eq/MJ.

Στην περίπτωση των βιορευστών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή θερμότητας, για τους σκοπούς του υπολογισμού που αναφέρεται στην παράγραφο 4 η τιμή του συντελεστή  $E_f$  είναι 77 g  $CO_2$ eq/MJ.

Στην περίπτωση των βιορευστών που χρησιμοποιούνται για τη συμπαραγωγή ηλεκτρισμού-θερμότητας, για τους σκοπούς του υπολογισμού που αναφέρεται στην παράγραφο 4 η τιμή του συντελεστή  $E_f$  είναι 85 g  $CO_2$ eq/MJ.

Δ. Αναλυτικές προκαθορισμένες τιμές για τα βιοκαύσιμα και τα βιορευστά

Αναλυτικές προκαθορισμένες τιμές για καλλιέργεια: « $e_{ec}$ » όπως ορίζεται στο μέρος Γ του παρόντος παραρτήματος

Οδός παραγωγής βιοκαυσίμου ή βιορευστού	Τυπικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)	Προκαθορισμένες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)
αιθανόλη ζαχαρότευτλων	12	12
αιθανόλη σίτου	23	23
αιθανόλη αραβοσίτου, παραγόμενη στην Κοινότητα	20	20
αιθανόλη ζαχαροκάλαμου	14	14
το ποσοστό ΕΤΒΕ που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ίδιες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής αιθανόλης	
το ποσοστό ΤΑΕΕ που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ίδιες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής αιθανόλης	
βιοντίζελ κράμβης	29	29
βιοντίζελ ηλίανθου	18	18
βιοντίζελ σπόρων σόγιας	19	19
βιοντίζελ φοινικέλαιου	14	14
βιοντίζελ από χρησιμοποιημένα φυτικά έλαια ή ζωικά λίπη (*)	0	0
βιοντήζελ από βαμβακόσπορο (**)	0	—
υδρογονοκατεργασμένο κραμβέλαιο	30	30
υδρογονοκατεργασμένο ηλιέλαιο	18	18
υδρογονοκατεργασμένο φυτικό έλαιο από φοινικέλαιο	15	15
καθαρό κραμβέλαιο	30	30
Βιοαέριο από αστικά οργανικά απόβλητα, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	0	0
Βιοαέριο από υγρή ζωική κοπριά, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	0	0
Βιοαέριο από ξηρή ζωική κοπριά, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	0	0

(\*) Δεν περιλαμβάνονται τα ζωικά λίπη που παράγονται από ζωικά υποπροϊόντα τα οποία ταξινομούνται ως υλικό κατηγορίας 3 σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002

(\*\*) Το βαμβάκι δεν αποτελεί ενεργειακή καλλιέργεια και ο βαμβακόσπορος αποτελεί παραπροϊόν γεωργικής βιομηχανικής επεξεργασίας επομένως θεωρείται ότι οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου της καλλιέργειας δεν επιβαρύνουν το τελικό ενεργειακό προϊόν

Αναλυτικές προκαθορισμένες τιμές για επεξεργασία (συμπεριλαμβανομένης της πλεονάζουσας ηλεκτρικής ενέργειας): « $e_p - e_{ee}$ » όπως ορίζεται στο μέρος Γ του παρόντος παραρτήματος

Οδός παραγωγής βιοκαυσίμου ή βιορευστού	Τυπικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)	Προκαθορισμένες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)
αιθανόλη ζαχαρότευτλων	19	26
αιθανόλη σίτου (δεν διευκρινίζεται το καύσιμο διεργασίας)	32	45
αιθανόλη σίτου (με χρήση λιγνίτη ως καυσίμου διεργασίας σε σταθμό ΣΗΘ)	32	45
αιθανόλη σίτου (με χρήση φυσικού αερίου ως καυσίμου διεργασίας σε συμβατικό λέβητα)	21	30
αιθανόλη σίτου (με χρήση φυσικού αερίου ως καυσίμου διεργασίας σε σταθμό ΣΗΘ)	14	19
αιθανόλη σίτου (με χρήση άχυρου ως καυσίμου διεργασίας σε σταθμό ΣΗΘ)	1	1

αιθανόλη αραβοσίτου (με χρήση φυσικού αερίου ως καυσίμου διεργασίας σε σταθμό ΣΗΘ), παραγόμενη στην Ευρωπαϊκή Ένωση	15	21
αιθανόλη ζαχαροκάλαμου	1	1
το ποσοστό ΕΤΒΕ που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ίδιες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής αιθανόλης	
το ποσοστό ΤΑΕΕ που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ίδιες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής αιθανόλης	
βιοντίζελ κράμβης	16	22
βιοντίζελ ηλίανθου	16	22
βιοντίζελ σπόρων σόγιας	18	26
βιοντίζελ φοινικέλαιου (δεν διευκρινίζεται η μέθοδος επεξεργασίας)	35	49
βιοντίζελ φοινικέλαιου (με δέσμευση μεθανίου στη μονάδα επεξεργασίας)	13	18
βιοντίζελ από χρησιμοποιημένα φυτικά έλαια ή ζωικά λίπη	9	13
βιοντίζελ από βαμβακόσπορο (*)	16	—
υδρογονοκατεργασμένο κραμβέλαιο	10	13
υδρογονοκατεργασμένο ηλιέλαιο	10	13
υδρογονοκατεργασμένο φυτικό έλαιο από φοινικέλαιο (δεν διευκρινίζεται η μέθοδος επεξεργασίας)	30	42
υδρογονοκατεργασμένο φυτικό έλαιο από φοινικέλαιο (με δέσμευση μεθανίου στη μονάδα επεξεργασίας)	7	9
καθαρό κραμβέλαιο	4	5
Βιοαέριο από αστικά οργανικά απόβλητα, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	14	20
Βιοαέριο από υγρή ζωική κοπριά, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	8	11
Βιοαέριο από ξηρή ζωική κοπριά, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	8	11
(*) Ο βαμβακόσπορος ακολουθεί παρόμοια οδό επεξεργασίας με κράμβη και ηλίανθο.		

Αναλυτικές προκαθορισμένες τιμές για μεταφορά και διανομή: «e<sub>td</sub>» όπως ορίζεται στο μέρος Γ του παρόντος παραρτήματος

Οδός παραγωγής βιοκαυσίμου ή βιορευστού	Τυπικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου g CO <sub>2</sub> eq/MJ	Προκαθορισμένες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)
αιθανόλη ζαχαρότευτλων	2	2
αιθανόλη σίτου	2	2
αιθανόλη αραβοσίτου, παραγόμενη στην Κοινότητα	2	2
αιθανόλη ζαχαροκάλαμου	9	9
το ποσοστό ΕΤΒΕ που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ίδιες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής αιθανόλης	
το ποσοστό ΤΑΕΕ που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ίδιες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής αιθανόλης	
βιοντίζελ κράμβης	1	1
βιοντίζελ ηλίανθου	1	1
βιοντίζελ σπόρων σόγιας	13	13
βιοντίζελ φοινικέλαιου	5	5
βιοντίζελ από χρησιμοποιημένα φυτικά έλαια ή ζωικά λίπη	1	1
βιοντίζελ από βαμβακόσπορο (*)	1	—



υδρογονοκατεργασμένο κραμβέλαιο	1	1
υδρογονοκατεργασμένο ηλιέλαιο	1	1
υδρογονοκατεργασμένο φυτικό έλαιο από φοινικέλαιο	5	5
καθαρό κραμβέλαιο	1	1
Βιοαέριο από αστικά οργανικά απόβλητα, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	3	3
Βιοαέριο από υγρή ζωική κοπριά, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	5	5
Βιοαέριο από ξηρή ζωική κοπριά, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	4	4
(*) Ο βαμβακόσπορος ακολουθεί παρόμοια οδό επεξεργασίας με κράμβη και ηλιανθο.		
Σύνολο για καλλιέργεια, επεξεργασία, μεταφορά και διανομή		
Οδός παραγωγής βιοκαυσίμου και βιορευστού	Τυπικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)	Προκαθορισμένες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)
αιθανόλη ζαχαρότευτλων	33	40
αιθανόλη σίτου (δεν διευκρινίζεται το καύσιμο διεργασίας)	57	70
αιθανόλη σίτου (με χρήση λιγνίτη ως καυσίμου διεργασίας σε σταθμό ΣΗΘ)	57	70
αιθανόλη σίτου (με χρήση φυσικού αερίου ως καυσίμου διεργασίας σε συμβατικό λέβητα)	46	55
αιθανόλη σίτου (με χρήση φυσικού αερίου ως καυσίμου διεργασίας σε σταθμό ΣΗΘ)	39	44
αιθανόλη σίτου (με χρήση άχυρου ως καυσίμου διεργασίας σε σταθμό ΣΗΘ)	26	26
αιθανόλη αραβοσίτου (με χρήση φυσικού αερίου ως καυσίμου διεργασίας σε σταθμό ΣΗΘ), παραγόμενη στην Ευρωπαϊκή Ένωση	37	43
αιθανόλη ζαχαροκάλαμου	24	24
το ποσοστό ΕΤΒΕ που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ιδίες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής αιθανόλης	
το ποσοστό ΤΑΕΕ που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ιδίες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής αιθανόλης	
βιοντίζελ κράμβης	46	52
βιοντίζελ ηλιανθου	35	41
βιοντίζελ σπόρων σόγιας	50	58
βιοντίζελ φοινικέλαιου (δεν διευκρινίζεται η μέθοδος επεξεργασίας)	54	68
βιοντίζελ φοινικέλαιου (με δέσμευση μεθανίου στη μονάδα επεξεργασίας)	32	37
βιοντίζελ από χρησιμοποιημένα φυτικά έλαια ή ζωικά λίπη	10	14
βιοντίζελ από βαμβακόσπορο (*)	17	—
υδρογονοκατεργασμένο κραμβέλαιο	41	44
υδρογονοκατεργασμένο ηλιέλαιο	29	32
υδρογονοκατεργασμένο φυτικό έλαιο από φοινικέλαιο (δεν διευκρινίζεται η μέθοδος επεξεργασίας)	50	62

υδρογονοκατεργασμένο φυτικό έλαιο από φοινικέλαιο (με δέσμευση μεθανίου στη μονάδα επεξεργασίας)	27	29
καθαρό κραμβέλαιο	35	36
Βιοαέριο από αστικά οργανικά απόβλητα, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	17	23
Βιοαέριο από υγρή ζωική κοπριά, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	13	16
Βιοαέριο από ξηρή ζωική κοπριά, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	12	15
(*) Ο βαμβακόσπορος ακολουθεί παρόμοια οδό επεξεργασίας, μεταφοράς και διανομής με κράμβη και ηλιάνθο		

Ε. Εκτιμώμενες αναλυτικές προκαθορισμένες τιμές για τα μελλοντικά βιοκαύσιμα και βιορευστά ανύπαρκτα ή υπάρχοντα σε αμελητέες ποσότητες στην αγορά τον Ιανουάριο του 2008

Αναλυτικές προκαθορισμένες τιμές για την καλλιέργεια: « $e_{ec}$ » όπως ορίζεται στο μέρος Γ του παρόντος παραρτήματος

Οδός παραγωγής βιοκαυσίμου ή βιορευστού	Τυπικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)	Προκαθορισμένες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)
αιθανόλη από άχυρο σίτου	3	3
αιθανόλη από απόβλητα ξύλου	1	1
αιθανόλη από ξυλεία καλλιέργειας	6	6
ντίζελ Fischer-Tropsch από απόβλητα ξύλου	1	1
ντίζελ Fischer-Tropsch από ξυλεία καλλιέργειας	4	4
ΔΜΕ από απόβλητα ξύλου	1	1
ΔΜΕ από ξυλεία καλλιέργειας	5	5
μεθανόλη από απόβλητα ξύλου	1	1
μεθανόλη από ξυλεία καλλιέργειας	5	5
το ποσοστό MTBE που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ίδιες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής μεθανόλης	

Αναλυτικές προκαθορισμένες τιμές για την επεξεργασία (συμπεριλαμβανομένης της πλεονάζουσας ηλεκτρικής ενέργειας): « $e_p - e_{ee}$ » όπως ορίζεται στο μέρος Γ του παρόντος παραρτήματος

Οδός παραγωγής βιοκαυσίμου ή βιορευστού	Τυπικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)	Προκαθορισμένες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)
αιθανόλη από άχυρο σίτου	5	7
αιθανόλη από ξύλο	12	17
ντίζελ Fischer-Tropsch από ξύλο	0	0
ΔΜΕ από ξύλο	0	0
μεθανόλη από ξύλο	0	0
το ποσοστό MTBE που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ίδιες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής μεθανόλης	

Αναλυτικές προκαθορισμένες τιμές για τη μεταφορά και τη διανομή: « $e_{td}$ » όπως ορίζεται στο μέρος Γ του παρόντος παραρτήματος

Οδός παραγωγής βιοκαυσίμου ή βιορευστού	Τυπικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)	Προκαθορισμένες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)
αιθανόλη από άχυρο σίτου	2	2
αιθανόλη από απόβλητα ξύλου	4	4

αιθανόλη από ξυλεία καλλιέργειας	2	2
ντίζελ Fischer-Tropsch από απόβλητα ξύλου	3	3
ντίζελ Fischer-Tropsch από ξυλεία καλλιέργειας	2	2
ΔΜΕ από απόβλητα ξύλου	4	4
ΔΜΕ από ξυλεία καλλιέργειας	2	2
μεθανόλη από απόβλητα ξύλου	4	4
μεθανόλη από ξυλεία καλλιέργειας	2	2
το ποσοστό MTBE που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ίδιες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής μεθανόλης	

Σύνολο για την καλλιέργεια, την επεξεργασία, τη μεταφορά και τη διανομή

Οδός παραγωγής βιοκαυσίμου ή βιορευστού	Τυπικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)	Προκαθορισμένες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)
αιθανόλη από άχυρο σίτου	11	13
αιθανόλη από απόβλητα ξύλου	17	22
αιθανόλη από ξυλεία καλλιέργειας	20	25
ντίζελ Fischer-Tropsch από απόβλητα ξύλου	4	4
ντίζελ Fischer-Tropsch από ξυλεία καλλιέργειας	6	6
ΔΜΕ από απόβλητα ξύλου	5	5
ΔΜΕ από ξυλεία καλλιέργειας	7	7
μεθανόλη από απόβλητα ξύλου	5	5
μεθανόλη από ξυλεία καλλιέργειας	7	7
το ποσοστό MTBE που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ίδιες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής μεθανόλης	

#### Παράρτημα 5

(Παράρτημα VIII της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ όπως προστέθηκε με την παρ. 2 του Παραρτήματος II της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/1513)

Μέρος Α. Προσωρινές εκτιμώμενες εκπομπές λόγω έμμεσης αλλαγής της χρήσης γης από πρώτες ύλες βιοκαυσίμων και βιορευστών (gCO<sub>2</sub>eq/MJ)(<sup>+</sup>)

Ομάδα πρώτων υλών	Μέση τιμή(*)	Διεκατοστημοριακό εύρος σύμφωνα με την ανάλυση ευαισθησίας (**)
Σιτηρά και άλλα αμυλούχα φυτά	12	8 έως 16
Σακχαρούχα φυτά	13	4 έως 17
Ελαιούχα φυτά	55	33 έως 66

(\*) Οι αναφερόμενες μέσες τιμές αντιστοιχούν στον σταθμισμένο μέσο όρο των ανά πρώτη ύλη τιμών βάσει χωριστών προσομοιώσεων.

(\*\*) Το προβλεπόμενο εύρος αντιστοιχεί στο 90% των αποτελεσμάτων με χρησιμοποίηση των τιμών του πέμπτου και ενενηκοστού πέμπτου εκατοστημόριου που προέκυψαν από την ανάλυση. Ως πέμπτο εκατοστημόριο νοείται τιμή κάτω της οποίας τοποθετείται το 5 % των παρατηρήσεων (δηλαδή το 5 % των συνολικών δεδομένων έδειξε αποτελέσματα κάτω των 8, 4 και 33 gCO<sub>2</sub>eq/MJ). Ως ενενηκοστό πέμπτο εκατοστημόριο νοείται τιμή κάτω της οποίας τοποθετείται το 95 % των παρατηρήσεων (δηλαδή το 5 % των συνολικών δεδομένων έδειξε αποτελέσματα άνω των 16, 17 και 66 gCO<sub>2</sub>eq/MJ).

(+) Οι μέσες τιμές που αναφέρονται εδώ αντιστοιχούν στον σταθμισμένο μέσο όρο των ανά πρώτη ύλη τιμών βάσει χωριστών προσομοιώσεων. Το μέγεθος των τιμών στο παρόν παράρτημα είναι ευαίσθητο στο εύρος των παραδοχών (όπως η μεταχείριση των παραπροϊόντων, οι εξελίξεις στην απόδοση της εσοδείας, τα αποθέματα άνθρακα και ο εκτοπισμός άλλων βασικών προϊόντων) που χρησιμοποιούνται στα οικονομικά μοντέλα που έχουν αναπτυχθεί για την εκτίμησή τους. Κατά συνέπεια, μολονότι δεν είναι δυνατόν να οριστεί πλήρως το εύρος αβεβαιότητας που συνδέεται με τις εκτιμήσεις αυτές, διενεργήθηκε ανάλυση ευαισθησίας των σχετικών αποτελεσμάτων με βάση την τυχαία διακύμανση των βασικών παραμέτρων, η λεγόμενη «ανάλυση του Μόντε Κάρλο».



**Μέρος Β.****Βιοκαύσιμα και βιορευστά των οποίων οι εκτιμώμενες εκπομπές λόγω έμμεσης αλλαγής της χρήσης γης θεωρούνται μηδενικές**

Τα βιοκαύσιμα και βιορευστά που παράγονται από τις εξής κατηγορίες πρώτων υλών θα θεωρούνται ότι έχουν μηδενικές εκπομπές λόγω έμμεσης αλλαγής της χρήσης γης:

1. πρώτες ύλες που δεν απαριθμούνται στο μέρος Α του παρόντος παραρτήματος,

2. πρώτες ύλες των οποίων η παραγωγή έχει επιφέρει άμεση αλλαγή της χρήσης γης, δηλαδή μετάβαση από μια από τις εξής κατηγορίες κάλυψης γης κατά IPCC: δασική γη, λειμώνες, υδροβιότοπους, οικισμούς ή λοιπά εδάφη σε καλλιεργήσιμες εκτάσεις ή εκτάσεις πολυετών καλλιεργειών (\*\*). Στην περίπτωση αυτή η τιμή εκπομπών λόγω άμεσης αλλαγής της χρήσης γης (e) θα έπρεπε να έχει υπολογιστεί σύμφωνα με το σημείο 7 του μέρους Γ του Παραρτήματος 4.

(++) Ως πολυετείς καλλιέργειες ορίζονται οι καλλιέργειες στις οποίες η συγκομιδή των βλαστών δεν είναι συνήθως ετήσια, όπως οι πρεμνοφυείς καλλιέργειες δασικών ειδών μικρού περιόδου χρόνου και ο ελαιοφοίνικας.

**Παράρτημα 6**

**(Παράρτημα ΙΧ της Οδηγίας 2009/28/ΕΚ όπως προστέθηκε με την παρ. 3 του Παραρτήματος ΙΙ της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/1513)**

**Μέρος Α.**

Πρώτες ύλες και καύσιμα, των οποίων το μερίδιο στον στόχο που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 2Α θεωρείται ότι είναι το διπλάσιο του ενεργειακού περιεχομένου τους:

α) Φύκη, εφόσον καλλιεργούνται στην ξηρά σε τεχνητές λίμνες ή φωτοβιοαντιδραστήρες.

β) Κλάσματα βιομάζας των μεικτών αστικών αποβλήτων, αλλά όχι των διαχωριζόμενων οικιακών απορριμμάτων για τα οποία ισχύουν στόχοι ανακύκλωσης σύμφωνα με την περίπτ. α' της παρ. 2 του άρθρου 27 του ν. 4042/2012.

γ) Βιολογικά απόβλητα σύμφωνα με το στοιχείο 4 του άρθρου 11 του ν. 4042/2012 από νοικοκυριά, τα οποία συλλέγονται χωριστά σύμφωνα με το στοιχείο 11 του άρθρου 11 του ίδιου νόμου.

δ) Κλάσματα βιομάζας των βιομηχανικών αποβλήτων που δεν είναι κατάλληλα για χρήση στην τροφική αλυσίδα των ανθρώπων και των ζώων, περιλαμβανομένων των υλικών που προέρχονται από το λιανικό και χονδρικό εμπόριο και από τη βιομηχανία γεωργικών τροφίμων καθώς και αλιευτικών προϊόντων και προϊόντων υδατοκαλλιέργειας, εκτός από τις πρώτες ύλες που απαριθμούνται στο μέρος Β του παρόντος παραρτήματος.

ε) Άχυρο.

στ) Ζωική κοπριά και λυματολάσπη.

ζ) Λύματα μονάδων παραγωγής φοινικέλαιου και σαμπιά άδειων καρπών ελαιούχων φοινίκων.

η) Πίσσα ταλλελαίου.

θ) Ακατέργαστη γλυκερίνη.

ι) Βαγάσση.

ια) Στέμφυλα σταφυλιών και οινολάσπη.

ιβ) Κελύφη καρπών.

ιγ) Φλοιοί.

ιδ) Σπάδικες αραβοσίτου χωρίς πυρήνες.

ιε) Κλάσματα βιομάζας αποβλήτων και υπολειμμάτων που προέρχονται από τη δασοκομία και τις συναφείς βιομηχανίες, δηλαδή φλοιοί, κλαδιά, προεμπορικές αραιώσεις, φύλλα, βελόνες, κορυφές δέντρων, πριονίδι, ροκανίδια, μαύρη αλυσίδα, καφέ αλυσίδα, λάσπη από ίνες, λιγνίνη και ταλλέλαιο.

ιστ) Άλλες μη εδωδιμες κυτταρινούχες ύλες όπως ορίζονται στην παρ. 32ιβ του άρθρου 2.

ιζ) Άλλες λιγνοκυτταρούχες ύλες όπως ορίζονται στην παρ. 32ια του άρθρου 2, πλην των σανοδοκορμών και της πριστής ξυλείας.

ιη) Υγρά και αέρια καύσιμα κίνησης από ανανεώσιμες πηγές μη βιολογικής προέλευσης.

ιθ) Δέσμευση διοξειδίου του άνθρακα και χρήση στις μεταφορές, εάν η πηγή ενέργειας είναι ανανεώσιμη σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 2.

κ) Βακτήρια, αν η πηγή ενέργειας είναι ανανεώσιμη σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 2.

**Μέρος Β.**

Πρώτες ύλες των οποίων το μερίδιο στον στόχο που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο της παρ. 6 του άρθρου 2Α θεωρείται ότι είναι το διπλάσιο του ενεργειακού περιεχομένου τους:

α) Χρησιμοποιημένα μαγειρικά έλαια.

β) Ζωικά λίπη των κατηγοριών 1 και 2 σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1069/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Οκτωβρίου 2009 (ΕΕ L 300 της 14.11.2009).».

**Άρθρο 33**

1. Στο ν. 4062/2012 αντικαθίστανται τα Παραρτήματα Β' και Γ' ως εξής:

**«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β**

**(Παράρτημα ΙV της Οδηγίας 98/70/ΕΚ όπως τροποποιήθηκε με το Παράρτημα Ι της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/1513)**

**Κανόνες για τον υπολογισμό του κύκλου ζωής των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου από βιοκαύσιμα**

Α. Τυπικές και προκαθορισμένες τιμές για τα βιοκαύσιμα τα οποία παράγονται χωρίς καθαρές εκπομπές άνθρακα λόγω αλλαγών στις χρήσεις γης

Οδός παραγωγής βιοκαυσίμου	Τυπικές τιμές μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου	Προκαθορισμένες τιμές μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου
αιθανόλη ζαχαρότευτλων	61 %	52%
αιθανόλη σίτου (δεν διευκρινίζεται το καύσιμο διεργασίας)	32%	16%
αιθανόλη σίτου (με χρήση λιγνίτη ως καυσίμου διεργασίας σε σταθμό ΣΗΘ)	32%	16%
αιθανόλη σίτου (με χρήση φυσικού αερίου ως καυσίμου διεργασίας σε συμβατικό λέβητα)	45%	34%
αιθανόλη σίτου (με χρήση φυσικού αερίου ως καυσίμου διεργασίας σε σταθμό ΣΗΘ)	53%	47%
αιθανόλη σίτου (με χρήση άχυρου ως καυσίμου διεργασίας σε σταθμό ΣΗΘ)	69%	69%
αιθανόλη αραβοσίτου (με χρήση φυσικού αερίου ως καυσίμου διεργασίας σε σταθμό ΣΗΘ), παραγόμενη στην Ευρωπαϊκή Ένωση	56%	49%
αιθανόλη ζαχαροκάλαμου	71 %	71 %
το ποσοστό αιθυλοτριτοβουτυλαιθέρα (ETBE) που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ίδιες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής αιθανόλης	
το ποσοστό τριταμυλαιθυλαιθέρα (TAEΕ) που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ίδιες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής αιθανόλης	
βιοντίζελ κράμβης	45%	38%
βιοντίζελ ηλίανθου	58%	51 %
βιοντίζελ σπόρων σόγιας	40%	31 %
βιοντίζελ φοινικέλαιου (δεν διευκρινίζεται η μέθοδος επεξεργασίας)	36%	19%
βιοντίζελ φοινικέλαιου (με δέσμευση μεθανίου στη μονάδα επεξεργασίας)	62%	56%
βιοντίζελ από χρησιμοποιημένα φυτικά έλαια ή ζωικά λίπη (*)	88%	83%
βιοντίζελ από βαμβακόσπορο (**)	80%	---
υδρογονοκατεργασμένο κραμβέλαιο	51 %	47%
υδρογονοκατεργασμένο ηλιέλαιο	65%	62%
υδρογονοκατεργασμένο φυτικό έλαιο από φοινικέλαιο (δεν διευκρινίζεται η μέθοδος επεξεργασίας)	40%	26%
υδρογονοκατεργασμένο φυτικό έλαιο από φοινικέλαιο (με δέσμευση μεθανίου στη μονάδα επεξεργασίας)	68%	65%
καθαρό κραμβέλαιο	58%	57%
Βιοαέριο από αστικά οργανικά απόβλητα, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	80%	73%
Βιοαέριο από υγρή ζωική κοπριά, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	84%	81 %
Βιοαέριο από ξηρή ζωική κοπριά, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	86%	82%
(*) Δεν περιλαμβάνονται τα ζωικά λίπη που παράγονται από ζωικά υποπροϊόντα, τα οποία ταξινομούνται ως υλικό κατηγορίας 3 σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 3ης Οκτωβρίου 2002, για τον καθορισμό υγειονομικών κανόνων σχετικά με τα ζωικά υποπροϊόντα που δεν προορίζονται για κατανάλωση από τον άνθρωπο (ΕΕ L 273/10.10.2002 σ. 1)		
(**) Ο βαμβακόσπορος αποτελεί παραπροϊόν γεωργικής βιομηχανικής επεξεργασίας		

Β. Εκτιμώμενες τυπικές και προκαθορισμένες τιμές για τα μελλοντικά βιοκαύσιμα - ανύπαρκτα ή υπάρχοντα μόνο σε αμελητέες ποσότητες στην αγορά τον Ιανουάριο του 2008 - που παράγονται χωρίς καθαρές εκπομπές άνθρακα λόγω αλλαγών στις χρήσεις γης

Οδός παραγωγής βιοκαυσίμου	Τυπικές τιμές μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου	Προκαθορισμένες τιμές μείωσης των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου
αιθανόλη από άχυρο σίτου	87%	85%
αιθανόλη από απόβλητα ξύλου	80%	74%
αιθανόλη από ξυλεία καλλιέργειας	76%	70%
ντίζελ Fischer-Tropsch από απόβλητα ξύλου	95%	95%
ντίζελ Fischer-Tropsch από ξυλεία καλλιέργειας	93%	93%
διμεθυλαιθέρας από απόβλητα ξύλου (ΔΜΕ)	95%	95%
ΔΜΕ από ξυλεία καλλιέργειας	92%	92%
μεθανόλη από απόβλητα ξύλου	94%	94%
μεθανόλη από ξυλεία καλλιέργειας	91 %	91 %
το ποσοστό μεθυλοτριτοβουτυλαιθέρα (MTBE) που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ίδιες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής μεθανόλης	

### Γ. Μεθοδολογία

1. Οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου που οφείλονται στην παραγωγή και τη χρήση βιοκαυσίμων υπολογίζονται σύμφωνα με τον ακόλουθο τύπο:

$$E = e_{ec} + e_l + e_p + e_{td} + e_u - e_{sca} - e_{ccs} - e_{ccr} - e_{ee}$$

όπου:

$E$  = συνολικές εκπομπές από τη χρήση του καυσίμου,

$e_{ec}$  = εκπομπές από τη λήψη ή την καλλιέργεια των πρώτων υλών,

$e_l$  = ετήσιες εκπομπές από την τροποποίηση των αποθεμάτων άνθρακα που οφείλονται σε αλλαγή των χρήσεων γης,

$e_p$  = εκπομπές από την επεξεργασία,

$e_{td}$  = εκπομπές από τη μεταφορά και διανομή,

$e_u$  = εκπομπές από το χρησιμοποιούμενο καύσιμο,

$e_{sca}$  = μείωση εκπομπών μέσω σύρρευσης άνθρακα στο έδαφος χάρη στην καλύτερη γεωργική διαχείριση,

$e_{ccs}$  = μείωση εκπομπών μέσω δέσμευσης και παγίδευσης του άνθρακα και γεωλογικής αποθήκευσης,

$e_{ccr}$  = μείωση εκπομπών μέσω δέσμευσης και αντικατάστασης του άνθρακα, και

$e_{ee}$  = μείωση εκπομπών λόγω πλεονάζουσας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στους σταθμούς συμπαραγωγής ηλεκτρισμού-θερμότητας.

Οι εκπομπές από την κατασκευή των μηχανημάτων και εξοπλισμών δεν λαμβάνονται υπόψη.

2. Οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου που οφείλονται στη χρήση των καυσίμων ( $E$ ) εκφράζονται σε γραμμάρια ισοδυναμίου  $CO_2$  ανά MJ καυσίμου ( $g CO_{2eq}/MJ$ ).

3. Κατά παρέκκλιση από την παρ. 2, οι τιμές που εκφράζονται σε  $gCO_{2eq}/MJ$  μπορούν να αναπροσαρμόζονται κατά τρόπο ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι διαφορές μεταξύ της χρήσιμης απόδοσης των καυσίμων, εκφραζόμενης σε  $km/MJ$ . Προσαρμογές αυτού του είδους επιτρέπονται μόνο εφόσον αποδεικνύονται οι διαφορές ως προς τη χρήσιμη απόδοση.

4. Η μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου που οφείλεται στα βιοκαύσιμα υπολογίζεται σύμφωνα με τον ακόλουθο τύπο:

$$ΜΕΙΩΣΗ = (E_f - E_b) / E_f$$

όπου:

$E_b$  = συνολικές εκπομπές από το βιοκαύσιμο και

$E_f$  = συνολικές εκπομπές από το συγκριτικό ορυκτό καύσιμο.

5. Τα αέρια θερμοκηπίου που λαμβάνονται υπόψη για τους σκοπούς της παραγράφου 1 είναι τα ακόλουθα:  $CO_2$ ,  $N_2O$  και  $CH_4$ . Για τους σκοπούς του υπολογισμού της ισοδυναμίας  $CO_2$ , στα αέρια αυτά αποδίδονται οι ακόλουθες τιμές:

$CO_2$ : 1

$N_2O$ : 296

$CH_4$ : 23.

6. Στις εκπομπές από τη λήψη ή την καλλιέργεια των πρώτων υλών ( $e_{ec}$ ) συμπεριλαμβάνονται οι εκπομπές από την ίδια τη διαδικασία εξόρυξης, λήψης ή καλλιέργειας, από τη συλλογή των πρώτων υλών, από τα απόβλητα και τις διαρροές, και από την παραγωγή των χημικών ουσιών ή προϊόντων που χρησιμοποιούνται για τη λήψη και την



καλλιέργεια των πρώτων υλών. Δεν λαμβάνεται υπόψη η δέσμευση του CO<sub>2</sub> κατά την καλλιέργεια των πρώτων υλών. Αφαιρούνται οι πιστοποιημένες μειώσεις εκπομπών αερίων θερμοκηπίου λόγω καύσης αερίου στους πυρσούς ασφαλείας των ανά τον κόσμο εγκαταστάσεων πετρελαίου. Για τις εκτιμήσεις των εκπομπών από τις καλλιέργειες πρώτων υλών μπορούν να χρησιμοποιούνται μέσοι όροι υπολογιζόμενοι για μικρότερες γεωγραφικές περιοχές από εκείνες που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό των προκαθορισμένων τιμών, εάν δεν είναι δυνατό να χρησιμοποιηθούν πραγματικές τιμές.

7. Οι ετήσιες εκπομπές από τη μεταβολή των αποθεμάτων άνθρακα λόγω αλλαγής της χρήσης γης, e<sub>p</sub>, υπολογίζονται με ισομερή διαίρεση των συνολικών εκπομπών μιας εικοσαετίας. Για τον υπολογισμό αυτών των εκπομπών, εφαρμόζεται ο ακόλουθος τύπος:

$$e_l = (CS_R - CS_A) \times 3,664 \times 1/20 \times 1/P - e_B^{(1)}$$

όπου

e<sub>p</sub>=ετήσιες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου από τη μεταβολή των αποθεμάτων άνθρακα λόγω αλλαγής της χρήσης γης [μετρούμενες σε μάζα (γραμμάρια) ισοδυναμού CO<sub>2</sub> ανά μονάδα ενέργειας παραγόμενης από βιοκαύσιμο (megajoule)]. Οι «καλλιέργειες εκτάσεις»<sup>(2)</sup> και οι «πολυετείς καλλιέργειες»<sup>(3)</sup> θεωρούνται ως μία χρήση γης,

CS<sub>R</sub>=απόθεμα άνθρακα ανά μονάδα επιφάνειας συνδεδεμένο με τη χρήση γης αναφοράς [μετρούμενο ως μάζα (τόνοι) άνθρακα ανά μονάδα επιφάνειας, συμπεριλαμβανομένων του εδάφους και της βλάστησης]. Η χρήση γης αναφοράς είναι η χρήση γης τον Ιανουάριο του 2008 ή 20 έτη πριν από τη λήψη των πρώτων υλών, όποια είναι η μεταγενέστερη ημερομηνία,

CS<sub>A</sub>=απόθεμα άνθρακα ανά μονάδα επιφάνειας συνδεδεμένο με την πραγματική χρήση γης [μετρούμενο ως μάζα (τόνοι) άνθρακα ανά μονάδα επιφάνειας, συμπεριλαμβανομένων του εδάφους και της βλάστησης]. Όταν το απόθεμα άνθρακα συσσωρεύεται επί περισσότερα του ενός έτη, η τιμή του CS<sub>A</sub> είναι το υπολογιζόμενο απόθεμα ανά μονάδα επιφάνειας ύστερα από 20 έτη ή όταν η καλλιέργεια ωριμάσει, όποια ημερομηνία προηγείται,

P = παραγωγικότητα της καλλιέργειας (μετρούμενη ως ενέργεια παραγόμενη από βιοκαύσιμα ανά μονάδα επιφάνειας ετησίως) και

e<sub>B</sub>=προσαύξηση 29 gCO<sub>2</sub><sub>2eq</sub>/MJ για τα βιοκαύσιμα των οποίων η βιομάζα προέρχεται από αποκατεστημένα υποβαθμισμένα εδάφη υπό τους όρους του σημείου 8.

8. Η προσαύξηση 29 g CO<sub>2</sub><sub>2eq</sub>/MJ αναγνωρίζεται εφόσον διατεθούν στοιχεία ότι τα εδάφη:

α) δεν χρησιμοποιούνταν για γεωργικούς ή οίσιουδής-ποτε άλλους σκοπούς τον Ιανουάριο 2008, και

β) εμπίπτουν σε μια από τις ακόλουθες κατηγορίες:

i) ήταν είτε σοβαρά υποβαθμισμένα, συμπεριλαμβανομένων των εδαφών που προηγουμένως χρησιμοποιούνταν για γεωργικούς σκοπούς,

<sup>1</sup> Η σταθερά που προκύπτει από τη διαίρεση του μοριακού βάρους του CO<sub>2</sub> (44,010 g/mol) με το μοριακό βάρος του άνθρακα (12,011 g/mol) ισούται προς 3,664.

<sup>2</sup> Πρόκειται για τις καλλιεργήσιμες εκτάσεις κατά IPCC.

<sup>3</sup> Ως πολυετείς καλλιέργειες ορίζονται οι καλλιέργειες στις οποίες η συγκομιδή των βλαστών δεν είναι συνήθως ετήσια, όπως οι προμνοφειές καλλιέργειες δασικών ειδών μικρού περιόδου χρόνου και ο ελαιοφθίνικας.

ii) είτε έντονα μολυσμένα.

Η προσαύξηση 29 g CO<sub>2</sub><sub>2eq</sub>/MJ εφαρμόζεται επί 10 το πολύ έτη από την ημερομηνία μετατροπής των εδαφών σε γεωργική εκμετάλλευση, υπό τον όρο ότι εξασφαλίζονται τακτική αύξηση του αποθέματος άνθρακα και μείωση της διάβρωσης των σοβαρά υποβαθμισμένων εδαφών της περίπτωσης i) και, στην περίπτωση των μολυσμένων εδαφών της περίπτωσης ii), μείωση της μόλυνσης.

9. Οι κατηγορίες της παραγράφου 8, στοιχείο β) ορίζονται ως εξής:

α) «σοβαρά υποβαθμισμένα εδάφη»: εδάφη των οποίων η περιεκτικότητα σε αλάτι αυξήθηκε σημαντικά κατά τη διάρκεια σημαντικής περιόδου ή των οποίων η περιεκτικότητα σε οργανικές ύλες είναι ιδιαίτερα χαμηλή και τα οποία είναι σοβαρά διαβρωμένα,

β) «σημαντικά μολυσμένα εδάφη»: εδάφη που δεν προσφέρονται για την παραγωγή τροφίμων ή ζωοτροφών λόγω του επιπέδου μόλυνσης.

Συμπεριλαμβάνονται τα εδάφη για τα οποία η Επιτροπή έχει λάβει απόφαση σύμφωνα με το τέταρτο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 7γ της Οδηγίας 98/70/ΕΚ.

10. Ο οδηγός του σημείου 10 του μέρους Γ του Παραρτήματος 4 του ν. 3468/2006 χρησιμεύει ως βάση για τον υπολογισμό των αποθεμάτων άνθρακα του εδάφους για τους σκοπούς του παρόντος.

11. Στις εκπομπές από την επεξεργασία, e<sub>p</sub>, περιλαμβάνονται οι εκπομπές από την ίδια τη διαδικασία επεξεργασίας, από τα απόβλητα και τις διαρροές, και από την παραγωγή των χημικών ουσιών ή προϊόντων που χρησιμοποιούνται στην επεξεργασία.

Για τον υπολογισμό της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας μη παραγόμενης στη μονάδα παραγωγής καυσίμου, η ένταση εκπομπών αερίων θερμοκηπίου της παραγωγής και διανομής αυτής της ηλεκτρικής ενέργειας λογίζεται ως ίση με τη μέση ένταση εκπομπών της παραγωγής και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας σε μια δεδομένη περιφέρεια. Κατ'εξαιρέση του κανόνα αυτού οι παραγωγοί μπορούν να χρησιμοποιούν μια μέση τιμή για την ηλεκτρική ενέργεια που έχει παραχθεί από έναν μεμονωμένο σταθμό ηλεκτροπαραγωγής, εφόσον ο σταθμός αυτός δεν είναι συνδεδεμένος με το δίκτυο ηλεκτροδότησης.

12. Στις εκπομπές από τη μεταφορά και διανομή, e<sub>td</sub>, συμπεριλαμβάνονται οι εκπομπές από τη μεταφορά και αποθήκευση πρώτων υλών και ημιτελών υλικών και από την αποθήκευση και διανομή τελικών υλικών. Οι εκπομπές από τη μεταφορά και τη διανομή που πρέπει να ληφθούν υπόψη στο σημείο 6 δεν καλύπτονται από το σημείο αυτό.

13. Οι εκπομπές από το χρησιμοποιούμενο καύσιμο, e<sub>v</sub>, λογίζονται ως μηδενικές για τα βιοκαύσιμα.

14. Η μείωση εκπομπών μέσω δέσμευσης και γεωλογικής αποθήκευσης του άνθρακα e<sub>ccs</sub> που δεν έχει ήδη ληφθεί υπόψη στο e<sub>p</sub> περιορίζεται στις εκπομπές που αποφεύγονται μέσω της δέσμευσης και παγίδευσης του εκπεμπόμενου CO<sub>2</sub> που συνδέεται άμεσα με την εξόρυξη, μεταφορά, επεξεργασία και διανομή του καυσίμου.

15. Η μείωση εκπομπών μέσω δέσμευσης και υποκατάστασης του άνθρακα,  $e_{ccr}$ , περιορίζεται στις εκπομπές που αποφεύγονται μέσω της δέσμευσης του  $CO_2$  που προέρχεται από βιομάζα και που χρησιμοποιείται προς υποκατάσταση του ορυκτής προέλευσης  $CO_2$  που χρησιμοποιείται σε εμπορικά προϊόντα και υπηρεσίες.

16. Η μείωση εκπομπών λόγω πλεονάζουσας παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στους σταθμούς συμπαραγωγής ηλεκτρισμού-θερμότητας,  $e_{ee}$ , λαμβάνεται υπόψη σε σχέση με την πλεονάζουσα ηλεκτρική ενέργεια που παράγεται από συστήματα παραγωγής καυσίμου που χρησιμοποιούν συμπαραγωγή εκτός εάν το καύσιμο που χρησιμοποιείται για τη συμπαραγωγή είναι παραπροϊόν άλλο πλην υπολείμματος γεωργικής συγκομιδής. Για τον υπολογισμό αυτής της πλεονάζουσας ηλεκτρικής ενέργειας, το μέγεθος της μονάδας συμπαραγωγής λογίζεται ως το ελάχιστο απαιτούμενο για την παροχή, από τη μονάδα συμπαραγωγής, της θερμότητας που χρειάζεται για την παραγωγή του καυσίμου. Η μείωση των εκπομπών αερίων θερμοκηπίου που συνδέεται με αυτή την πλεονάζουσα ηλεκτρική ενέργεια λογίζεται ως ίση με την ποσότητα αερίων θερμοκηπίου που θα εκπέμπονταν εάν ίση ποσότητα ηλεκτρικής ενέργειας παραγόταν σε σταθμό ηλεκτροπαραγωγής που χρησιμοποιεί το ίδιο καύσιμο με τη μονάδα συμπαραγωγής.

17. Όταν μια διαδικασία παραγωγής καυσίμου παράγει, σε συνδυασμό, το καύσιμο για το οποίο υπολογίζονται οι εκπομπές και ένα ή περισσότερα άλλα προϊόντα («παραπροϊόντα»), οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου διαιρούνται μεταξύ του τελικού καυσίμου ή του ενδιάμεσου καυσίμου προϊόντος και των παραπροϊόντων κατ' αναλογία προς το ενεργειακό τους περιεχόμενο (που προσδιορίζεται από την κατώτερη θερμογόνο δύναμη στην περίπτωση παραπροϊόντων διαφορετικών από την ηλεκτρική ενέργεια).

18. Για τους σκοπούς του υπολογισμού που αναφέρεται στο σημείο 17, οι προς διαίρεση εκπομπές είναι  $e_{ec} + e_i +$  τα κλάσματα εκπομπών  $e_p$ ,  $e_{td}$  και  $e_{ee}$  που παράγονται κατά τα στάδια της διαδικασίας μέχρι και το στάδιο παραγωγής παραπροϊόντος. Εάν ο καταλογισμός εκπομπών σε παραπροϊόντα έχει γίνει σε προηγούμενο στάδιο της διαδικασίας στο πλαίσιο του κύκλου ζωής, το κλάσμα των εκπομπών που αποδίδονται κατά το τελευταίο αυτό στάδιο της διαδικασίας στο ενδιάμεσο καύσιμο προϊόν χρησιμοποιείται για τον σκοπό αυτό, αντί του συνόλου των εκπομπών αυτών.

Για τους σκοπούς του εν λόγω υπολογισμού λαμβάνονται υπόψη όλα τα παραπροϊόντα, συμπεριλαμβανομένης της ηλεκτρικής ενέργειας που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του σημείου 16, με εξαίρεση τα υπολείμματα γεωργικής συγκομιδής (π.χ. άχυρο, υπολείμματα ζαχαροκάλαμου, φλοιοί, σπάδικες αραβοσίτου και κελύφη καρπών). Για τους σκοπούς του ίδιου υπολογισμού, τα παραπροϊόντα που έχουν αρνητικό ενεργειακό περιεχόμενο λογίζονται ως έχοντα μηδενικό ενεργειακό περιεχόμενο.

Τα απόβλητα, τα υπολείμματα γεωργικής καλλιέργειας όπως άχυρο, υπολείμματα ζαχαροκάλαμου, φλοιοί, σπάδικες αραβοσίτου και κελύφη καρπών και τα υπολείμματα επεξεργασίας, συμπεριλαμβανομένης της ακαθάρστης γλυκερίνης (ήτοι, μη διυλισμένης γλυκερίνης), λογίζεται ότι έχουν μηδενικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου κατά τον κύκλο ζωής τους μέχρι τη διαδικασία συλλογής τους.

Στην περίπτωση των καυσίμων που παράγονται σε διυλιστήρια, η μονάδα ανάλυσης για τους σκοπούς του υπολογισμού που αναφέρεται στο σημείο 17 είναι το διυλιστήριο.

19. Για τους σκοπούς του υπολογισμού που αναφέρεται στην παρ. 4, οι εκπομπές από το αντικαθιστάμενο ορυκτό καύσιμο  $E_f$  είναι οι πιο πρόσφατες διαθέσιμες πραγματικές μέσες εκπομπές από το ορυκτό μέρος της βενζίνης και του ντίζελ που καταναλώνονται στην Κοινότητα, όπως κοινοποιούνται δυνάμει της Οδηγίας 98/70/EK. Εάν δεν διατίθενται τέτοια δεδομένα, χρησιμοποιείται η τιμή 83,8 g  $CO_2$ eq/MJ.

Δ. Αναλυτικές προκαθορισμένες τιμές για τα βιοκαύσιμα

Αναλυτικές προκαθορισμένες τιμές για καλλιέργεια: « $e_{ec}$ » όπως ορίζεται στο μέρος Γ του παρόντος παραρτήματος

Οδός παραγωγής βιοκαυσίμου	Τυπικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g $CO_2$ eq/MJ)	Προκαθορισμένες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g $CO_2$ eq/MJ)
αιθανόλη ζαχαρότευλων	12	12
αιθανόλη σίτου	23	23
αιθανόλη αραβοσίτου, παραγόμενη στην Κοινότητα	20	20
αιθανόλη ζαχαροκάλαμου	14	14
το ποσοστό ΕΤΒΕ που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ίδιες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής αιθανόλης	
το ποσοστό ΤΑΕΕ που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ίδιες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής αιθανόλης	
βιοντίζελ κράμβης	29	29
βιοντίζελ ηλίανθου	18	18

βιοντίζελ σπόρων σόγιας	19	19
βιοντίζελ φοινικέλαιου	14	14
βιοντίζελ από χρησιμοποιημένα φυτικά έλαια ή ζωικά λίπη (*)	0	0
βιοντήζελ από βαμβακόσπορο (**)	0	—
υδρογονοκατεργασμένο κραμβέλαιο	30	30
υδρογονοκατεργασμένο ηλιέλαιο	18	18
υδρογονοκατεργασμένο φυτικό έλαιο από φοινικέλαιο	15	15
καθαρό κραμβέλαιο	30	30
Βιοαέριο από αστικά οργανικά απόβλητα, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	0	0
Βιοαέριο από υγρή ζωική κοπριά, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	0	0
Βιοαέριο από ξηρή ζωική κοπριά, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	0	0
(*) Δεν περιλαμβάνονται τα ζωικά λίπη οποία ταξινομούνται ως υλικό κατηγορίας 3 σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1774/2002		
(**) Το βαμβάκι δεν αποτελεί ενεργειακή καλλιέργεια και ο βαμβακόσπορος αποτελεί παραπροϊόν γεωργικής βιομηχανικής επεξεργασίας, επομένως θεωρείται ότι οι εκπομπές αερίων θερμοκηπίου της καλλιέργειας δεν επιβαρύνουν το τελικό ενεργειακό προϊόν		

Αναλυτικές προκαθορισμένες τιμές για επεξεργασία (συμπεριλαμβανομένης της πλεονάζουσας ηλεκτρικής ενέργειας): « $e_p - e_{ee}$ » όπως ορίζεται στο μέρος Γ του παρόντος παραρτήματος

Οδός παραγωγής βιοκαυσίμου	Τυπικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)	Προκαθορισμένες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)
αιθανόλη ζαχαρότευτλων	19	26
αιθανόλη σίτου (δεν διευκρινίζεται το καύσιμο διεργασίας)	32	45
αιθανόλη σίτου (με χρήση λιγνίτη ως καυσίμου διεργασίας σε σταθμό ΣΗΘ)	32	45
αιθανόλη σίτου (με χρήση φυσικού αερίου ως καυσίμου διεργασίας σε συμβατικό λέβητα)	21	30
αιθανόλη σίτου (με χρήση φυσικού αερίου ως καυσίμου διεργασίας σε σταθμό ΣΗΘ)	14	19
αιθανόλη σίτου (με χρήση άχυρου ως καυσίμου διεργασίας σε σταθμό ΣΗΘ)	1	1
αιθανόλη αραβοσίτου (με χρήση φυσικού αερίου ως καυσίμου διεργασίας σε σταθμό ΣΗΘ), παραγόμενη στην Ευρωπαϊκή Ένωση	15	21
αιθανόλη ζαχαροκάλαμου	1	1
το ποσοστό ΕΤΒΕ που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ίδιες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής αιθανόλης	
το ποσοστό ΤΑΕΕ που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ίδιες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής αιθανόλης	
βιοντίζελ κράμβης	16	22
βιοντίζελ ηλιάνθου	16	22
βιοντίζελ σπόρων σόγιας	18	26
βιοντίζελ φοινικέλαιου (δεν διευκρινίζεται η μέθοδος επεξεργασίας)	35	49



βιοντίζελ φοινικέλαιου (με δέσμευση μεθανίου στη μονάδα επεξεργασίας)	13	18
βιοντίζελ από χρησιμοποιημένα φυτικά έλαια ή ζωικά λίπη	9	13
βιοντίζελ από βαμβακόσπορο (*)	16	—
υδρογονοκατεργασμένο κραμβέλαιο	10	13
υδρογονοκατεργασμένο ηλιέλαιο	10	13
υδρογονοκατεργασμένο φυτικό έλαιο από φοινικέλαιο (δεν διευκρινίζεται η μέθοδος επεξεργασίας)	30	42
υδρογονοκατεργασμένο φυτικό έλαιο από φοινικέλαιο (με δέσμευση μεθανίου στη μονάδα επεξεργασίας)	7	9
καθαρό κραμβέλαιο	4	5
Βιοαέριο από αστικά οργανικά απόβλητα, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	14	20
Βιοαέριο από υγρή ζωική κοπριά, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	8	11
Βιοαέριο από ξηρή ζωική κοπριά, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	8	11

(\*) Ο βαμβακόσπορος ακολουθεί παρόμοια οδό επεξεργασίας με κράμβη και ηλιάνθο

Αναλυτικές προκαθορισμένες τιμές για μεταφορά και διανομή: «e<sub>td</sub>» όπως ορίζεται στο μέρος Γ του παρόντος παραρτήματος

Οδός παραγωγής βιοκαυσίμου	Τυπικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)	Προκαθορισμένες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)
αιθανόλη ζαχαρότευτλων	2	2
αιθανόλη σίτου	2	2
αιθανόλη αραβοσίτου, παραγόμενη στην Κοινότητα	2	2
αιθανόλη ζαχαροκάλαμου	9	9
το ποσοστό ΕΤΒΕ που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ίδιες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής αιθανόλης	
το ποσοστό ΤΑΕΕ που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ίδιες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής αιθανόλης	
βιοντίζελ κράμβης	1	1
βιοντίζελ ηλιάνθου	1	1
βιοντίζελ σπόρων σόγιας	13	13
βιοντίζελ φοινικέλαιου	5	5
βιοντίζελ από χρησιμοποιημένα φυτικά έλαια ή ζωικά λίπη	1	1
βιοντίζελ από βαμβακόσπορο (*)	1	—
υδρογονοκατεργασμένο κραμβέλαιο	1	1
υδρογονοκατεργασμένο ηλιέλαιο	1	1
υδρογονοκατεργασμένο φυτικό έλαιο από φοινικέλαιο	5	5
καθαρό κραμβέλαιο	1	1
Βιοαέριο από αστικά οργανικά απόβλητα, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	3	3
Βιοαέριο από υγρή ζωική κοπριά, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	5	5
Βιοαέριο από ξηρή ζωική κοπριά, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	4	4

(\*) Ο βαμβακόσπορος ακολουθεί παρόμοια οδό μεταφοράς και διανομής με κράμβη και ηλίανθο

Σύνολο για καλλιέργεια, επεξεργασία, μεταφορά και διανομή

Οδός παραγωγής βιοκαυσίμου	Τυπικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)	Προκαθορισμένες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)
αιθανόλη ζαχαρότευτλων	33	40
αιθανόλη σίτου (δεν διευκρινίζεται το καύσιμο διεργασίας)	57	70
αιθανόλη σίτου (με χρήση λιγνίτη ως καυσίμου διεργασίας σε σταθμό ΣΠΗΘ)	57	70
αιθανόλη σίτου (με χρήση φυσικού αερίου ως καυσίμου διεργασίας σε συμβατικό λέβητα)	46	55
αιθανόλη σίτου (με χρήση φυσικού αερίου ως καυσίμου διεργασίας σε σταθμό ΣΠΗΘ)	39	44
αιθανόλη σίτου (με χρήση άχυρου ως καυσίμου διεργασίας σε σταθμό ΣΠΗΘ)	26	26
αιθανόλη αραβοσίτου (με χρήση φυσικού αερίου ως καυσίμου διεργασίας σε σταθμό ΣΠΗΘ), παραγόμενη στην Ευρωπαϊκή Ένωση	37	43
αιθανόλη ζαχαροκάλαμου	24	24
το ποσοστό ETBE που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ίδιες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής αιθανόλης	
το ποσοστό TAEΕ που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ίδιες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής αιθανόλης	
βιοντίζελ κράμβης	46	52
βιοντίζελ ηλίανθου	35	41
βιοντίζελ σπόρων σόγιας	50	58
βιοντίζελ φοινικέλαιου (δεν διευκρινίζεται η μέθοδος επεξεργασίας)	54	68
βιοντίζελ φοινικέλαιου (με δέσμευση μεθανίου στη μονάδα επεξεργασίας)	32	37
βιοντίζελ από χρησιμοποιημένα φυτικά έλαια ή ζωικά λίπη	10	14
βιοντίζελ από βαμβακόσπορο (*)	17	—
υδρογονοκατεργασμένο κραμβέλαιο	41	44
υδρογονοκατεργασμένο ηλιέλαιο	29	32
υδρογονοκατεργασμένο φυτικό έλαιο από φοινικέλαιο (δεν διευκρινίζεται η μέθοδος επεξεργασίας)	50	62
υδρογονοκατεργασμένο φυτικό έλαιο από φοινικέλαιο (με δέσμευση μεθανίου στη μονάδα επεξεργασίας)	27	29
καθαρό κραμβέλαιο	35	36
βιοαέριο από αστικά οργανικά απόβλητα, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	17	23
βιοαέριο από υγρή ζωική κοπριά, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	13	16
βιοαέριο από ξηρή ζωική κοπριά, ως συμπιεσμένο φυσικό αέριο	12	15
(*) Ο βαμβακόσπορος ακολουθεί παρόμοια οδό επεξεργασίας, μεταφοράς και διανομής με κράμβη και ηλίανθο		

Ε. Εκτιμώμενες αναλυτικές προκαθορισμένες τιμές για τα μελλοντικά βιοκαύσιμα που ήταν ανύπαρκτα ή υπήρχαν μόνο σε αμελητέες ποσότητες στην αγορά τον Ιανουάριο του 2008

Αναλυτικές τιμές για την καλλιέργεια: «e<sub>cc</sub>» όπως ορίζεται στο μέρος Γ του παρόντος παραρτήματος

Οδός παραγωγής βιοκαυσίμου	Τυπικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)	Προκαθορισμένες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)
αιθανόλη από άχυρο σίτου	3	3
αιθανόλη από απόβλητα ξύλου	1	1
αιθανόλη από ξυλεία καλλιέργειας	6	6
ντίζελ Fischer-Tropsch από απόβλητα ξύλου	1	1
ντίζελ Fischer-Tropsch από ξυλεία καλλιέργειας	4	4
ΔΜΕ από απόβλητα ξύλου	1	1
ΔΜΕ από ξυλεία καλλιέργειας	5	5
μεθανόλη από απόβλητα ξύλου	1	1
μεθανόλη από ξυλεία καλλιέργειας	5	5
το ποσοστό ΜΤΒΕ που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ίδιες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής μεθανόλης	

Αναλυτικές τιμές για την επεξεργασία (συμπεριλαμβανομένης της πλεονάζουσας ηλεκτρικής ενέργειας): «e<sub>p</sub> - e<sub>ee</sub>» όπως ορίζεται στο μέρος Γ του παρόντος παραρτήματος

Οδός παραγωγής βιοκαυσίμου	Τυπικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)	Προκαθορισμένες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)
αιθανόλη από άχυρο σίτου	5	7
αιθανόλη από ξύλο	12	17
ντίζελ Fischer-Tropsch από ξύλο	0	0
ΔΜΕ από ξύλο	0	0
μεθανόλη από ξύλο	0	0
το ποσοστό ΜΤΒΕ που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ίδιες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής μεθανόλης	

Αναλυτικές τιμές για τη μεταφορά και τη διανομή: «e<sub>td</sub>» όπως ορίζεται στο μέρος Γ του παρόντος παραρτήματος

Οδός παραγωγής βιοκαυσίμου	Τυπικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)	Προκαθορισμένες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)
αιθανόλη από άχυρο σίτου	2	2
αιθανόλη από απόβλητα ξύλου	4	4
αιθανόλη από ξυλεία καλλιέργειας	2	2
ντίζελ Fischer-Tropsch από απόβλητα ξύλου	3	3
ντίζελ Fischer-Tropsch από ξυλεία καλλιέργειας	2	2
Δ Μ Ε από απόβλητα ξύλου	4	4
ΔΜΕ από ξυλεία καλλιέργειας	2	2
μεθανόλη από απόβλητα ξύλου	4	4
μεθανόλη από ξυλεία καλλιέργειας	2	2
το ποσοστό ΜΤΒΕ που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ίδιες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής μεθανόλης	

Σύνολο για την καλλιέργεια, την επεξεργασία, τη μεταφορά και τη διανομή

Οδός παραγωγής βιοκαυσίμου	Τυπικές εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)	Προκαθορισμένες εκπομπές αερίων θερμοκηπίου (g CO <sub>2</sub> eq/MJ)
αιθανόλη από άχυρο σίτου	11	13



αιθανόλη από απόβλητα ξύλου	17	22
αιθανόλη από ξυλεία καλλιέργειας	20	25
ντίζελ Fischer-Tropsch από απόβλητα ξύλου	4	4
ντίζελ Fischer-Tropsch από ξυλεία καλλιέργειας	6	6
ΔΜΕ από απόβλητα ξύλου	5	5
ΔΜΕ από ξυλεία καλλιέργειας	7	7
μεθανόλη από απόβλητα ξύλου	5	5
μεθανόλη από ξυλεία καλλιέργειας	7	7
το ποσοστό MTBE που προέρχεται από ανανεώσιμες πηγές	Ίδιες τιμές με εκείνες που προβλέπονται για τη χρησιμοποιούμενη οδό παραγωγής μεθανόλης	

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Γ**

(Παράρτημα V της Οδηγίας 98/70/ΕΚ όπως προστέθηκε με την παρ. 2 του Παραρτήματος I της Οδηγίας (ΕΕ) 2015/1513)

**Μέρος Α.**

Προσωρινές εκτιμώμενες εκπομπές λόγω έμμεσης αλλαγής της χρήσης γης από βιοκαύσιμα ( $\text{gCO}_{2\text{eq}}/\text{MJ}$ )(<sup>+</sup>)

Ομάδα πρώτων υλών	Μέση τιμή(*)	Διεκατοστημοριακό εύρος σύμφωνα με την ανάλυση ευαισθησίας (**)
Σιτηρά και άλλα αμυλούχα φυτά	12	8 έως 16
Σακχαρούχα φυτά	13	4 έως 17
Ελαιούχα φυτά	55	33 έως 66

(\*) Οι αναφερόμενες μέσες τιμές αντιστοιχούν στον σταθμισμένο μέσο όρο των ανά πρώτη ύλη τιμών βάσει χωριστών προσομοιώσεων.

(\*\*) Το προβλεπόμενο εύρος αντιστοιχεί στο 90% των αποτελεσμάτων με χρησιμοποίηση των τιμών του πέμπτου και ενενηκοστού πέμπτου εκατοστημόριου που προέκυψαν από την ανάλυση. Ως πέμπτο εκατοστημόριο νοείται τιμή κάτω της οποίας τοποθετείται το 5 % των παρατηρήσεων (δηλαδή το 5 % των συνολικών δεδομένων έδειξε αποτελέσματα κάτω των 8, 4 και 33  $\text{gCO}_{2\text{eq}}/\text{MJ}$ ). Ως ενενηκοστό πέμπτο εκατοστημόριο νοείται τιμή κάτω της οποίας τοποθετείται το 95 % των παρατηρήσεων (δηλαδή το 5 % των συνολικών δεδομένων έδειξε αποτελέσματα άνω των 16, 17 και 66  $\text{gCO}_{2\text{eq}}/\text{MJ}$ ).

Μέρος Β. Βιοκαύσιμα των οποίων οι εκτιμώμενες εκπομπές λόγω έμμεσης αλλαγής της χρήσης γης θεωρούνται μηδενικές

Τα βιοκαύσιμα που παράγονται από τις εξής κατηγορίες πρώτων υλών θα θεωρούνται ότι έχουν μηδενικές εκπομπές λόγω έμμεσης αλλαγής της χρήσης γης:

1. πρώτες ύλες που δεν απαριθμούνται στο μέρος Α του παρόντος παραρτήματος,

2. πρώτες ύλες των οποίων η παραγωγή έχει επιφέρει άμεση αλλαγή της χρήσης γης, δηλαδή μετάβαση από μια από τις εξής κατηγορίες κάλυψης γης κατά IPCC: δασική γη, λειμώνες, υδροβιότοπους, οικισμούς ή λοιπά εδάφη σε καλλιεργήσιμες εκτάσεις ή εκτάσεις πολυετών καλλιεργειών (\*\*). Στην περίπτωση αυτή η τιμή εκπομπών λόγω άμεσης αλλαγής της χρήσης γης (e) θα έπρεπε να έχει υπολογιστεί σύμφωνα με το σημείο 7 του μέρους Γ του Παραρτήματος Β.»

2. Στο ν. 4062/2012 προστίθενται Παραρτήματα Δ', Ε', ΣΤ' και Ζ' ως εξής:

(<sup>+</sup>) Οι μέσες τιμές που αναφέρονται εδώ αντιστοιχούν στον σταθμισμένο μέσο όρο των ανά πρώτη ύλη τιμών βάσει χωριστών προσομοιώσεων. Το μέγεθος των τιμών στο παρόν παράρτημα είναι ευαίσθητο στο εύρος των παραδοχών (όπως η μεταχείριση των παραπροϊόντων, οι εξελίξεις στην απόδοση της εσοδείας, τα αποθέματα άνθρακα και ο εκποτισμός άλλων βασικών προϊόντων) που χρησιμοποιούνται στα οικονομικά μοντέλα που έχουν αναπτυχθεί για την εκτίμησή τους. Κατά συνέπεια, μολονότι δεν είναι δυνατόν να οριστεί πλήρως το εύρος αβεβαιότητας που συνδέεται με τις εκτιμήσεις αυτές, διενεργήθηκε ανάλυση ευαισθησίας των σχετικών αποτελεσμάτων με βάση την τυχαία διακύμανση των βασικών παραμέτρων, η λεγόμενη «ανάλυση του Μόντε Κάρλο».

(<sup>++</sup>) Ως πολυετείς καλλιέργειες ορίζονται οι καλλιέργειες στις οποίες η συγκομιδή των βλαστών δεν είναι συνήθως ετήσια, όπως οι πρεμνοφυείς καλλιέργειες δασικών ειδών μικρού περιτρόπου χρόνου και ο ελαιοφοίνικας.

«ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Δ  
(Παράρτημα Ι της Οδηγίας (ΕΕ) 652/2015 )

ΜΕΘΟΔΟΣ ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΥΠΟΒΟΛΗΣ  
ΕΚΘΕΣΕΩΝ ΑΠΟ ΠΡΟΜΗΘΕΥΤΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ  
ΜΕ ΤΗΝ ΕΝΤΑΣΗ ΕΚΠΟΜΠΩΝ ΑΕΡΙΩΝ ΤΟΥ  
ΘΕΡΜΟΚΗΠΙΟΥ ΚΥΚΛΟΥ ΖΩΗΣ ΤΩΝ  
ΚΑΥΣΙΜΩΝ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Μέρος 1

Υπολογισμός της έντασης εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου των καυσίμων και της  
ενέργειας ενός προμηθευτή

Η ένταση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου των καυσίμων και της ενέργειας εκφράζεται σε γραμμάρια ισοδύναμου διοξειδίου του άνθρακα ανά megajoule (MJ) καυσίμου ( $gCO_{2eq}/MJ$ ).

1. Τα αέρια του θερμοκηπίου που λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της έντασης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου των καυσίμων είναι το διοξείδιο του άνθρακα ( $CO_2$ ), το υποξείδιο του αζώτου ( $N_2O$ ) και το μεθάνιο ( $CH_4$ ). Για τον υπολογισμό της ισοδυναμίας  $CO_2$ , οι εκπομπές αυτών των αερίων ανάγονται σε ισοδύναμες εκπομπές  $CO_2$  ως εξής:

$CO_2:1 \quad CH_4:25 \quad N_2O:298$

2. Στον υπολογισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου δεν λαμβάνονται υπόψη οι εκπομπές από την κατασκευή των μηχανημάτων και του εξοπλισμού που χρησιμοποιούνται για την εξόρυξη, την παραγωγή, τη διύλιση και την κατανάλωση των ορυκτών καυσίμων.

3. Η ένταση αερίων θερμοκηπίου ενός προμηθευτή, από τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου κύκλου ζωής όλων των παρεχόμενων καυσίμων και ενέργειας, υπολογίζεται σύμφωνα με τον ακόλουθο τύπο:

$$\text{Ένταση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ενός προμηθευτή}_{(\#)} = \frac{\sum_x (GHGi_x \times AF \times MJ_x) - UER}{\sum_x MJ_x}$$

Όπου:

α) «#» είναι η ταυτοποίηση του προμηθευτή (δηλαδή ταυτοποίηση της οντότητας που υποχρεούται να καταβάλει τον ειδικό φόρο κατανάλωσης), όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 684/2009 της Επιτροπής της 24ης Ιουλίου 2009, ως ο αριθμός ειδικού φόρου κατανάλωσης του συναλλασσομένου (αριθμός μητρώου SEED — σύστημα ανταλλαγής δεδομένων σχετικά με τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης) ή Αριθμός Φορολογικού Μητρώου ΦΠΑ του πίνακα 1 σημείο 5 στοιχείο α) του Παραρτήματος Ι του εν λόγω Κανονισμού για τους κωδικούς τύπου προορισμού 1-5 και 8, που είναι επίσης ο φορέας που οφείλει να καταβάλει τον ειδικό φόρο κατανάλωσης σύμφωνα με το άρθρο 56 του ν. 2960/2001 τη στιγμή που ο φόρος κατέστη απαιτητός σύμφωνα με την παρ. 2 του ίδιου άρθρου. Εάν αυτή η ταυτοποίηση δεν είναι διαθέσιμη εξασφαλίζεται αντίστοιχο μέσο ταυτοποίησης σύμφωνα με σύστημα υποβολής στοιχείων σχετικά με τον ειδικό φόρο κατανάλωσης.

β) «x» είναι τα είδη καυσίμων και ενέργειας της παρ. 1 του άρθρου 19Α όπως εκφράζονται στο στοιχείο (γ) του σημείου 17 του πίνακα 1 του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 684/2009. Εάν δεν είναι διαθέσιμα τα στοιχεία αυτά συλλέγονται ισοδύναμα στοιχεία σύμφωνα με σύστημα υποβολής στοιχείων σχετικά με τον ειδικό φόρο κατανάλωσης.

γ) «MJx» είναι η εκφραζόμενη σε megajoule συνολική ενέργεια που παραδόθηκε και μετατράπηκε από τις υποβαλλόμενες ποσότητες του καυσίμου «x». Υπολογίζεται ως εξής:

αα) Η ποσότητα κάθε καυσίμου ανά τύπο καυσίμου

Προέρχεται από δεδομένα που υποβάλλονται σύμφωνα με τα στοιχεία δ), στ) και ιε) του σημείου 17 του πίνακα 1 του Παραρτήματος Ι του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 684/2009. Οι ποσότητες των βιοκαυσίμων μετατρέπονται στο ενεργειακό περιεχόμενο της κατώτερης θερμογόνου δύναμής τους με βάση την ενεργειακή πυκνότητα που ορίζεται στο Παράρτημα 3 του ν. 3468/2006. Οι ποσότητες καυσίμων μη βιολογικής προέλευσης μετατρέπονται σε ενεργειακό περιεχόμενο της κατώτερης θερμογόνου δύναμής τους σύμφωνα με την ενεργειακή πυκνότητα που ορίζεται στο προσάρτημα 1 της έκθεσης «Well-to-Tank» του Κοινού Ερευνητικού Κέντρου της Επιτροπής (Joint Research Centre)-European Council for Automotive R&D (EUCAR)-Ευρωπαϊκή Ένωση των εταιρειών πετρελαίου για το περιβάλλον, την υγεία και την ασφάλεια στη διύλιση και διανομή (CONCAWE) (JEC) (έκδοση 4) Ιούλιος 2013.

ββ) Ταυτόχρονη συνεπεξεργασία ορυκτών καυσίμων και βιοκαυσίμων

Η επεξεργασία περιλαμβάνει κάθε μεταβολή κατά τον κύκλο ζωής του παρεχόμενου καυσίμου ή της ενέργειας και προκαλεί αλλαγή της μοριακής δομής του προϊόντος. Η προσθήκη μετουσιωτών δεν εμπίπτει στο πλαίσιο της εν λόγω επεξεργασίας. Η ποσότητα των βιοκαυσίμων που υποβάλλονται σε συνεπεξεργασία με καύσιμα μη βιολογικής προέλευσης αντικατοπτρίζει την κατάσταση του βιοκαυσίμου μετά την επεξεργασία. Η ποσότητα ενέργειας

του συνεπεξεργασμένου βιοκαυσίμου καθορίζεται ανάλογα με το ενεργειακό ισοζύγιο και την αποδοτικότητα της συνεπεξεργασίας, όπως ορίζεται στο σημείο 17 του μέρους Γ του Παράρτηματος Β.

Όταν αναμειγνύονται πολλά βιοκαύσιμα με ορυκτά καύσιμα, η ποσότητα και το είδος κάθε βιοκαυσίμου λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό και αναφέρονται από τους προμηθευτές.

Η ποσότητα των προμηθευόμενων βιοκαυσίμων τα οποία δεν πληρούν τα κριτήρια αειφορίας της παρ. 1 του άρθρου 32ζ λογίζεται ως ορυκτό καύσιμο.

Το μείγμα βενζίνης-αιθανόλης Ε85 υπολογίζεται ως χωριστό καύσιμο για τους σκοπούς του άρθρου 6 του Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 443/2009 της 23ης Απριλίου 2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Εάν οι ποσότητες δεν συλλέγονται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 684/2009 συλλέγονται ισοδύναμα στοιχεία σύμφωνα με το σύστημα υποβολής στοιχείων σχετικά με τον ειδικό φόρο κατανάλωσης.

γγ) Η ποσότητα ηλεκτρισμού που καταναλώνεται

Είναι η ποσότητα ηλεκτρισμού που καταναλώνεται από οδικά οχήματα ή μοτοσικλές, όπου ένας προμηθευτής δηλώνει την ποσότητα αυτή της ενέργειας, σύμφωνα με τον ακόλουθο τύπο:

Κατανάλωση ηλεκτρισμού = διανυόμενη απόσταση (km) × απόδοση της κατανάλωσης ηλεκτρισμού (MJ/km)

δ) Μείωση των εκπομπών κατά το πρώτο στάδιο (UER)

«UER» είναι η μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κατά το πρώτο στάδιο την οποία δηλώνει ο προμηθευτής και μετρείται σε  $gCO_{2eq}$  αν ποσοτικοποιηθεί και υποβληθεί σύμφωνα με τις ακόλουθες απαιτήσεις:

αα) Επιλεξιμότητα

Οι UERs εφαρμόζονται μόνο στο πρώτο στάδιο των εκπομπών των μέσων προκαθορισμένων τιμών για τη βενζίνη, το πετρέλαιο, το συμπιεσμένο φυσικό αέριο (CNG) ή το υγροποιημένο αέριο πετρελαίου (LPG).

UERs προερχόμενες από οποιαδήποτε χώρα επιτρέπεται να καταλογίζονται ως μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από καύσιμα παραγόμενα από οποιαδήποτε πηγή πρώτων υλών που προμηθεύει οποιοσδήποτε προμηθευτής.

Οι UERs υπολογίζονται μόνο αν συνδέονται με έργα που άρχισαν μετά την 1η Ιανουαρίου 2011.

Δεν είναι απαραίτητο να αποδεικνύεται ότι οι UERs δεν θα είχαν πραγματοποιηθεί χωρίς την υποχρέωση υποβολής εκθέσεων κατά το άρθρο 19Α.

ββ) Τρόπος υπολογισμού

Οι UERs θα εκτιμώνται και θα επικυρώνονται σύμφωνα με τις αρχές και τα πρότυπα που προσδιορίζονται στα διεθνή πρότυπα και ιδίως τα πρότυπα ISO 14064, ISO 14065 και ISO 14066.

Οι UERs και οι εκπομπές βάσης πρέπει να παρακολουθούνται, να υποβάλλονται και να επαληθεύονται σύμφωνα με το πρότυπο ISO 14064 και να παρέχουν εξίσου αξιόπιστα αποτελέσματα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 600/2012 της Επιτροπής της 21ης Ιουνίου 2012 και τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 601/2012 της Επιτροπής της 21ης Ιουνίου 2012. Η επαλήθευση των μεθόδων για την εκτίμηση των UERs πρέπει να γίνεται σύμφωνα με το πρότυ-

πο ISO 14064-3 και ο οργανισμός που πραγματοποιεί την επαλήθευση πρέπει να είναι διαπιστευμένος σύμφωνα με το πρότυπο ISO 14065.

ε) «GHG<sub>i</sub>» είναι η ένταση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου του καυσίμου ή της ενεργείας «x» εκφραζόμενη σε  $gCO_{2eq}/MJ$ . Οι προμηθευτές υπολογίζουν την ένταση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου κάθε καυσίμου ή ενεργείας ως εξής:

αα) Η ένταση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου των καυσίμων μη βιολογικής προέλευσης θεωρείται η «σταθμισμένη ένταση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ανά μονάδα κατά τον κύκλο ζωής», ανά είδος καυσίμου τα οποία απαριθμούνται στην τελευταία στήλη του πίνακα του σημείου 5 του μέρους 2 του παρόντος Παραρτήματος.

ββ) Ο ηλεκτρισμός υπολογίζεται όπως περιγράφεται στο σημείο 6 του μέρους 2.

γγ) Ένταση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου των βιοκαυσίμων

Η ένταση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου των βιοκαυσίμων που πληρούν τα κριτήρια αειφορίας της παρ. 1 του άρθρου 32ζ υπολογίζεται σύμφωνα με το άρθρο 32θ. Σε περίπτωση που στοιχεία σχετικά με τις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου κύκλου ζωής από βιοκαύσιμα έχουν αποκτηθεί με βάση συμφωνία ή σχήμα που έχει αποτελέσει το αντικείμενο απόφασης δυνάμει της παρ. 4 του άρθρου 7γ της Οδηγίας 98/70/ΕΚ που καλύπτει την παρ. 2 του άρθρου 32ζ, τα εν λόγω στοιχεία θα χρησιμοποιηθούν και για να καθοριστεί η ένταση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου των βιοκαυσίμων, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 32ζ. Η ένταση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου για τα βιοκαύσιμα που δεν πληρούν τα κριτήρια αειφορίας της παρ. 1 του άρθρου 32ζ είναι ίση προς την ένταση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου των αντίστοιχων ορυκτών καυσίμων που προέρχονται από συμβατικό αργό πετρέλαιο ή φυσικό αέριο.

δδ) Ταυτόχρονη συνεπεξεργασία καυσίμων μη βιολογικής προέλευσης και βιοκαυσίμων

Η ένταση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου βιοκαυσίμων συνεπεξεργασμένων με ορυκτά καύσιμα αντικατοπτρίζει την κατάσταση του βιοκαυσίμου μετά την επεξεργασία.

στ) «AF» είναι οι συντελεστές προσαρμογής για την απόδοση του συστήματος κίνησης:

Επικρατούσα τεχνολογία μετατροπής	Συντελεστής απόδοσης
Κινητήρας εσωτερικής καύσης	1
Συσσωρευτής ηλεκτρικού συστήματος κίνησης	0,4
Ηλεκτρικό σύστημα κίνησης με κυψέλες καυσίμου υδρογόνου	0,4

## Μέρος 2

### Υποβολή εκθέσεων από τους προμηθευτές για καύσιμα πλην βιοκαυσίμων

1. UERs για ορυκτά καύσιμα

Για να είναι επιλέξιμες οι UERs για τους σκοπούς της



παρούσας μεθόδου υποβολής εκθέσεων και υπολογισμού, οι προμηθευτές θα συνυποβάλλουν με την έκθεση της παρ. 2 του άρθρου 19Α τα ακόλουθα:

- α) την ημερομηνία έναρξης του έργου, που πρέπει να είναι μετά την 1η Ιανουαρίου 2011,
- β) τις ετήσιες μειώσεις των εκπομπών σε  $\text{gCO}_{2\text{eq}}$ ,
- γ) τη διάρκεια για την οποία σημειώθηκαν οι δηλωθείσες μειώσεις,
- δ) την πλησιέστερη στον τόπο του έργου πηγή εκπομπής, με προσδιορισμό του γεωγραφικού μήκους και πλάτους μέχρι τέταρτο δεκαδικό ψηφίο,
- ε) τις βασικές ετήσιες εκπομπές πριν από την εγκατάσταση των μέτρων μείωσης και τις ετήσιες εκπομπές μετά την εφαρμογή των μέτρων μείωσης, σε  $\text{gCO}_{2\text{eq}}/\text{MJ}$  παραγόμενης πρώτης ύλης,
- στ) τον άπαξ χρησιμοποιούμενο αριθμό πιστοποιητικού που είναι μοναδικός για την ταυτοποίηση του σχήματος και των διεκδικούμενων μειώσεων των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου,
- ζ) τον άπαξ χρησιμοποιούμενο αριθμό, που είναι μοναδικός για την ταυτοποίηση της μεθόδου υπολογισμού και του σχετικού σχήματος,
- η) όταν το έργο σχετίζεται με εξόρυξη πετρελαίου, τον μέσο ετήσιο λόγο αερίου-πετρελαίου (Gas-Oil Ratio — GOR) σε διάλυμα, τα προηγούμενα έτη και το έτος που αφορούν οι μειώσεις εκπομπών, την πίεση του ταμιευτήρα, το βάθος του φρέατος και τον ρυθμό παραγωγής αργού πετρελαίου.

## 2. Προέλευση

Ως «προέλευση» νοείται η εμπορική επωνυμία της πρώτης ύλης που παρατίθεται στο σημείο 7 του μέρους 2 του παρόντος Παραρτήματος, αλλά μόνο όταν οι προμηθευτές διαθέτουν τις απαραίτητες πληροφορίες εφόσον:

- α) είναι φυσικό πρόσωπο ή επιχείρηση που εισάγει αργό πετρέλαιο από τρίτες χώρες ή παραλαμβάνει αργό πετρέλαιο από άλλο κράτος μέλος με βάση το άρθρο 1 του κανονισμού ΕΚ αριθ. 2964/95 του Συμβουλίου της 20ης Δεκεμβρίου 1995 ή
- β) έχουν συμφωνίες για την ανταλλαγή πληροφοριών με άλλους προμηθευτές.

Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις, η προέλευση αναφέρεται στο αν τα καύσιμα προέρχονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή από τρίτες χώρες.

Οι πληροφορίες που συγκεντρώνονται και υποβάλλονται από τους προμηθευτές σχετικά με την προέλευση των καυσίμων είναι εμπιστευτικές αλλά αυτό δεν εμποδίζει την εκ μέρους της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δημοσίευση γενικών πληροφοριών ή πληροφοριών σε συνοπτική μορφή που δεν περιέχουν λεπτομέρειες που να συνδέονται με μεμονωμένες επιχειρήσεις.

Για τα βιοκαύσιμα ως προέλευση νοείται η οδός παραγωγής βιοκαυσίμου που περιέχεται στο Παράρτημα Β.

Σε περίπτωση που χρησιμοποιούνται πολλές πρώτες ύλες, οι προμηθευτές υποβάλλουν την ποσότητα του τελικού προϊόντος σε μετρικούς τόνους ανά τύπο πρώτης ύλης που παράγεται στην αντίστοιχη εγκατάσταση επεξεργασίας κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς.

## 3. Τόπος αγοράς

Ως «τόπος αγοράς» νοείται η χώρα και ονομασία της εγκατάστασης επεξεργασίας όπου το καύσιμο ή η ενέργεια υποβλήθηκαν στην τελευταία ουσιαστική μεταποίηση που χρησιμοποιείται για να δηλώνεται η προέλευση του καυσίμου ή της ενέργειας, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2454/1993 της Επιτροπής της 2ας Ιουλίου 1993.

## 4. Μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)

Κατά παρέκκλιση, για τους προμηθευτές καυσίμων που είναι ΜΜΕ, η «προέλευση» και ο «τόπος αγοράς» είναι είτε Ευρωπαϊκή Ένωση είτε τρίτες χώρες, ανάλογα με την περίπτωση, ανεξάρτητα από το αν εισάγουν αργό πετρέλαιο ή παρέχουν πετρελαϊκά έλαια και έλαια που λαμβάνονται από ασφαλτούχα ορυκτά.

5. Μέσες προκαθορισμένες τιμές έντασης αερίων θερμοκηπίου κύκλου ζωής για καύσιμα πλην των βιοκαυσίμων και του ηλεκτρισμού για το 2010.

Πηγή πρώτων υλών και επεξεργασία	Καύσιμο που διατέθηκε στην αγορά	Ένταση αερίων θερμοκηπίου κύκλου ζωής ( $\text{gCO}_{2\text{eq}}/\text{MJ}$ )	Σταθμισμένη ένταση αερίων θερμοκηπίου κύκλου ζωής ( $\text{gCO}_{2\text{eq}}/\text{MJ}$ )
Συμβατικό αργό πετρέλαιο	Βενζίνη	93,2	93,3
Υγροποιημένο φυσικό αέριο		94,3	
Υγροποιημένος άνθρακας		172	
Φυσική άσφαλτος		107	
Πισσούχος σχιστόλιθος		131,3	
Συμβατικό αργό πετρέλαιο	Ντίζελ ή πετρέλαιο εσωτερικής καύσης	95	95,1
Υγροποιημένο φυσικό αέριο		94,3	
Υγροποιημένος άνθρακας		172	
Φυσική άσφαλτος		108,5	
Πισσούχος σχιστόλιθος		133,7	

Οποιαδήποτε ορυκτή πηγή	Υγραέριο (LPG) σε κινητήρα ανάφλεξης με σπινθήρα	73,6	73,6
Φυσικό αέριο, μείγμα ΕΕ	Συμπιεσμένο φυσικό αέριο (CNG) σε κινητήρα ανάφλεξης με σπινθήρα	69,3	69,3
Φυσικό αέριο, μείγμα ΕΕ	Υγροποιημένο φυσικό αέριο (LNG) σε κινητήρα ανάφλεξης με σπινθήρα	74,5	74,5
Αντίδραση Sabatier του υδρογόνου από ηλεκτρόλυση ενέργειας από μη βιολογικές ανανεώσιμες πηγές	Συμπιεσμένο συνθετικό μεθάνιο σε κινητήρα ανάφλεξης με σπινθήρα	3,3	3,3
Φυσικό αέριο με τη χρήση ατμοπυρόλυσης	Συμπιεσμένο υδρογόνο σε κυψέλη καυσίμου	104,3	104,3
Ηλεκτρόλυση που λειτουργεί πλήρως από ενέργεια από μη βιολογικές ανανεώσιμες πηγές	Συμπιεσμένο υδρογόνο σε κυψέλη καυσίμου	9,1	9,1
Άνθρακας	Συμπιεσμένο υδρογόνο σε κυψέλη καυσίμου	234,4	234,4
Άνθρακας με δέσμευση και αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα από τις εκπομπές διεργασιών	Συμπιεσμένο υδρογόνο σε κυψέλη καυσίμου	52,7	52,7
Απόβλητα πλαστικά που προέρχονται από ορυκτές πρώτες ύλες	Βενζίνη, ντίζελ ή πετρέλαιο εσωτερικής καύσης	86	86

#### 6. Ηλεκτρισμός

Για την υποβολή στοιχείων από τους προμηθευτές ενέργειας σχετικά με τον ηλεκτρισμό που καταναλώνεται από ηλεκτρικά οχήματα και μοτοσικλέτες, οι προμηθευτές λαμβάνουν την ισχύουσα τιμή έντασης εκπομπών αερίων θερμοκηπίου ( $gCO_{2eq}/MJ$ ) για τον ηλεκτρισμό από την πλέον πρόσφατη έκθεση του Συστήματος Εθνικής Απογραφής (NIR-National Inventory Report) που υποβάλλεται ετησίως βάσει του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 525/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 21ης Μαΐου 2013 και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

#### 7. Εμπορική ονομασία πρώτης ύλης

Χώρα	Εμπορική ονομασία πρώτης ύλης	API	Θείο (% κατά βάρος)
Αμπού Ντάμπι	Al Bunduq	38,5	1,1
Αμπού Ντάμπι	Mubarraz	38,1	0,9
Αμπού Ντάμπι	Murban	40,5	0,8
Αμπού Ντάμπι	Zakum (Lower Zakum/Abu Dhabi Marine)	40,6	1
Αμπού Ντάμπι	Umm Shaif (Abu Dhabi Marine)	37,4	1,5
Αμπού Ντάμπι	Arzanah	44	0
Αμπού Ντάμπι	Abu Al Bu Khoosh	31,6	2
Αμπού Ντάμπι	Murban Bottoms	21,4	ΜΗ ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ (ΜΔ)
Αμπού Ντάμπι	Top Murban	21	ΜΔ
Αμπού Ντάμπι	Upper Zakum	34,4	1,7
Αλγερία	Arzew	44,3	0,1
Αλγερία	Hassi Messaoud	42,8	0,2
Αλγερία	Zarzaitine	43	0,1

Χώρα	Εμπορική ονομασία πρώτης ύλης	API	Θείο (% κατά βάρος)
Αλγερία	Algerian	44	0,1
Αλγερία	Skikda	44,3	0,1
Αλγερία	Saharan Blend	45,5	0,1
Αλγερία	Hassi Ramal	60	0,1
Αλγερία	Algerian Condensate	64,5	ΜΔ
Αλγερία	Algerian Mix	45,6	0,2
Αλγερία	Algerian Condensate (Arzew)	65,8	0
Αλγερία	Algerian Condensate (Bejaia)	65,0	0
Αλγερία	Top Algerian	24,6	ΜΔ
Ανγκόλα	Cabinda	31,7	0,2
Ανγκόλα	Takula	33,7	0,1
Ανγκόλα	Soyo Blend	33,7	0,2
Ανγκόλα	Mandji	29,5	1,3
Ανγκόλα	Malongo (West)	26	ΜΔ
Ανγκόλα	Cavala-1	42,3	ΜΔ
Ανγκόλα	Sulele (South-1)	38,7	ΜΔ
Ανγκόλα	Palanca	40	0,14
Ανγκόλα	Malongo (North)	30	ΜΔ
Ανγκόλα	Malongo (South)	25	ΜΔ
Ανγκόλα	Nemba	38,5	0
Ανγκόλα	Girassol	31,3	ΜΔ
Ανγκόλα	Kuito	20	ΜΔ
Ανγκόλα	Hungo	28,8	ΜΔ
Ανγκόλα	Kissinje	30,5	0,37
Ανγκόλα	Dalia	23,6	1,48
Ανγκόλα	Gimboa	23,7	0,65
Ανγκόλα	Mondo	28,8	0,44
Ανγκόλα	Plutonio	33,2	0,036
Ανγκόλα	Saxi Batuque Blend	33,2	0,36
Ανγκόλα	Xikomba	34,4	0,41
Αργεντινή	Tierra del Fuego	42,4	ΜΔ
Αργεντινή	Santa Cruz	26,9	ΜΔ
Αργεντινή	Escalante	24	0,2
Αργεντινή	Canadon Seco	27	0,2
Αργεντινή	Hidra	51,7	0,05
Αργεντινή	Medanito	34,93	0,48
Αρμενία	Armenian Miscellaneous	ΜΔ	ΜΔ
Αυστραλία	Jabiru	42,3	0,03



Χώρα	Εμπορική ονομασία πρώτης ύλης	API	Θείο (% κατά βάρος)
Αυστραλία	Kooroopa (Jurassic)	42	ΜΔ
Αυστραλία	Talgeberry (Jurassic)	43	ΜΔ
Αυστραλία	Talgeberry (Up Cretaceous)	51	ΜΔ
Αυστραλία	Woodside Condensate	51,8	ΜΔ
Αυστραλία	Saladin-3 (Top Barrow)	49	ΜΔ
Αυστραλία	Harriet	38	ΜΔ
Αυστραλία	Skua-3 (Challis Field)	43	ΜΔ
Αυστραλία	Barrow Island	36,8	0,1
Αυστραλία	Northwest Shelf Condensate	53,1	0
Αυστραλία	Jackson Blend	41,9	0
Αυστραλία	Cooper Basin	45,2	0,02
Αυστραλία	Griffin	55	0,03
Αυστραλία	Buffalo Crude	53	ΜΔ
Αυστραλία	Cossack	48,2	0,04
Αυστραλία	Elang	56,2	ΜΔ
Αυστραλία	Enfield	21,7	0,13
Αυστραλία	Gippsland (Bass Strait)	45,4	0,1
Αζερμπαϊτζάν	Azeri Light	34,8	0,15
Μπαχρέιν	Bahrain Miscellaneous	ΜΔ	ΜΔ
Λευκορωσία	Belarus Miscellaneous	ΜΔ	ΜΔ
Μπενίν	Seme	22,6	0,5
Μπενίν	Benin Miscellaneous	ΜΔ	ΜΔ
Μπελίζ	Belize Light Crude	40	ΜΔ
Μπελίζ	Belize Miscellaneous	ΜΔ	ΜΔ
Βολιβία	Bolivian Condensate	58,8	0,1
Βραζιλία	Garoupa	30,5	0,1
Βραζιλία	Sergipano	25,1	0,4
Βραζιλία	Campos Basin	20	ΜΔ
Βραζιλία	Urucu (Upper Amazon)	42	ΜΔ
Βραζιλία	Marlim	20	ΜΔ
Βραζιλία	Brazil Polvo	19,6	1,14
Βραζιλία	Roncador	28,3	0,58
Βραζιλία	Roncador Heavy	18	ΜΔ
Βραζιλία	Albacora East	19,8	0,52
Μπρουνέι	Seria Light	36,2	0,1
Μπρουνέι	Champion	24,4	0,1
Μπρουνέι	Champion Condensate	65	0,1

Χώρα	Εμπορική ονομασία πρώτης ύλης	API	Θείο (% κατά βάρος)
Μπρουνέι	Brunei LS Blend	32	0,1
Μπρουνέι	Brunei Condensate	65	ΜΔ
Μπρουνέι	Champion Export	23,9	0,12
Καμερούν	Kole Marine Blend	34,9	0,3
Καμερούν	Lokele	21,5	0,5
Καμερούν	Moudi Light	40	ΜΔ
Καμερούν	Moudi Heavy	21,3	ΜΔ
Καμερούν	Ebome	32,1	0,35
Καμερούν	Cameroon Miscellaneous	ΜΔ	ΜΔ
Καναδάς	Peace River Light	41	ΜΔ
Καναδάς	Peace River Medium	33	ΜΔ
Καναδάς	Peace River Heavy	23	ΜΔ
Καναδάς	Manyberries	36,5	ΜΔ
Καναδάς	Rainbow Light and Medium	40,7	ΜΔ
Καναδάς	Pembina	33	ΜΔ
Καναδάς	Bells Hill Lake	32	ΜΔ
Καναδάς	Fosterton Condensate	63	ΜΔ
Καναδάς	Rangeland Condensate	67,3	ΜΔ
Καναδάς	Redwater	35	ΜΔ
Καναδάς	Lloydminster	20,7	2,8
Καναδάς	WainwrightKinsella	23,1	2,3
Καναδάς	Bow River Heavy	26,7	2,4
Καναδάς	Fosterton	21,4	3
Καναδάς	Smiley-Coleville	22,5	2,2
Καναδάς	Midale	29	2,4
Καναδάς	Milk River Pipeline	36	1,4
Καναδάς	Ipl-Mix Sweet	40	0,2
Καναδάς	Ipl-Mix Sour	38	0,5
Καναδάς	Ipl Condensate	55	0,3
Καναδάς	Aurora Light	39,5	0,4
Καναδάς	Aurora Condensate	65	0,3
Καναδάς	Reagan Field	35	0,2
Καναδάς	Synthetic Canada	30,3	1,7
Καναδάς	Cold Lake	13,2	4,1
Καναδάς	Cold Lake Blend	26,9	3
Καναδάς	Canadian Federated	39,4	0,3
Καναδάς	Chauvin	22	2,7

Χώρα	Εμπορική ονομασία πρώτης ύλης	API	Θείο (% κατά βάρος)
Καναδάς	Gcos	23	ΜΔ
Καναδάς	Gulf Alberta L & M	35,1	1
Καναδάς	Light Sour Blend	35	1,2
Καναδάς	Lloyd Blend	22	2,8
Καναδάς	Peace River Condensate	54,9	ΜΔ
Καναδάς	Sarnium Condensate	57,7	ΜΔ
Καναδάς	Saskatchewan Light	32,9	ΜΔ
Καναδάς	Sweet Mixed Blend	38	0,5
Καναδάς	Syncrude	32	0,1
Καναδάς	Rangeland — South L & M	39,5	0,5
Καναδάς	Northblend Nevis	34	ΜΔ
Καναδάς	Canadian Common Condensate	55	ΜΔ
Καναδάς	Canadian Common	39	0,3
Καναδάς	Waterton Condensate	65,1	ΜΔ
Καναδάς	Panuke Condensate	56	ΜΔ
Καναδάς	Federated Light and Medium	39,7	2
Καναδάς	Wabasca	23	ΜΔ
Καναδάς	Hibernia	37,3	0,37
Καναδάς	BC Light	40	ΜΔ
Καναδάς	Boundary	39	ΜΔ
Καναδάς	Albian Heavy	21	ΜΔ
Καναδάς	Koch Alberta	34	ΜΔ
Καναδάς	Terra Nova	32,3	ΜΔ
Καναδάς	Echo Blend	20,6	3,15
Καναδάς	Western Canadian Blend	19,8	3
Καναδάς	Western Canadian Select	20,5	3,33
Καναδάς	White Rose	31,0	0,31
Καναδάς	Access	22	ΜΔ
Καναδάς	Premium Albian Synthetic Heavy	20,9	ΜΔ
Καναδάς	Albian Residuum Blend (ARB)	20,03	2,62
Καναδάς	Christina Lake	20,5	3
Καναδάς	CNRL	34	ΜΔ
Καναδάς	Husky Synthetic Blend	31,91	0,11
Καναδάς	Premium Albian Synthetic (PAS)	35,5	0,04
Καναδάς	Seal Heavy (SH)	19,89	4,54
Καναδάς	Suncor Synthetic A (OSA)	33,61	0,178
Καναδάς	Suncor Synthetic H (OSH)	19,53	3,079



Χώρα	Εμπορική ονομασία πρώτης ύλης	API	Θείο (% κατά βάρος)
Καναδάς	Peace Sour	33	ΜΔ
Καναδάς	Western Canadian Resid	20,7	ΜΔ
Καναδάς	Christina Dilbit Blend	21,0	ΜΔ
Καναδάς	Christina Lake Dilbit	38,08	3,80
Τσαντ	Doba Blend (Early Production)	24,8	0,14
Τσαντ	Doba Blend (Later Production)	20,8	0,17
Χιλή	Chile Miscellaneous	ΜΔ	ΜΔ
Κίνα	Taching (Daqing)	33	0,1
Κίνα	Shengli	24,2	1
Κίνα	Beibu	ΜΔ	ΜΔ
Κίνα	Chengbei	17	ΜΔ
Κίνα	Lufeng	34,4	ΜΔ
Κίνα	Xijiang	28	ΜΔ
Κίνα	Wei Zhou	39,9	ΜΔ
Κίνα	Liu Hua	21	ΜΔ
Κίνα	Boz Hong	17	0,282
Κίνα	Peng Lai	21,8	0,29
Κίνα	Xi Xiang	32,18	0,09
Κολομβία	Onto	35,3	0,5
Κολομβία	Putamayo	35	0,5
Κολομβία	Rio Zulia	40,4	0,3
Κολομβία	Orito	34,9	0,5
Κολομβία	Cano-Limon	30,8	0,5
Κολομβία	Lasmo	30	ΜΔ
Κολομβία	Cano Duya-1	28	ΜΔ
Κολομβία	Corocora-1	31,6	ΜΔ
Κολομβία	Suria Sur-1	32	ΜΔ
Κολομβία	Tunane-1	29	ΜΔ
Κολομβία	Casanare	23	ΜΔ
Κολομβία	Cusiana	44,4	0,2
Κολομβία	Vasconia	27,3	0,6
Κολομβία	Castilla Blend	20,8	1,72
Κολομβία	Cupiaga	43,11	0,082
Κολομβία	South Blend	28,6	0,72
Κονγκό (Μπραζαβίλ)	Emeraude	23,6	0,5
Κονγκό (Μπραζαβίλ)	Djeno Blend	26,9	0,3
Κονγκό (Μπραζαβίλ)	Viodo Marina-1	26,5	ΜΔ

Χώρα	Εμπορική ονομασία πρώτης ύλης	API	Θείο (% κατά βάρος)
Κονγκό (Μπραζαβίλ)	Nkossa	47	0,03
Κονγκό (Κινσάσα)	Muanda	34	0,1
Κονγκό (Κινσάσα)	Congo/Zaire	31,7	0,1
Κονγκό (Κινσάσα)	Coco	30,4	0,15
Ακτή Ελεφαντοστού	Espoir	31,4	0,3
Ακτή Ελεφαντοστού	Lion Cote	41,1	0,101
Δανία	Dan	30,4	0,3
Δανία	Gorm	33,9	0,2
Δανία	Danish North Sea	34,5	0,26
Ντουμπάι	Dubai (Fateh)	31,1	2
Ντουμπάι	Margham Light	50,3	0
Ισημερινός	Oriente	29,2	1
Ισημερινός	Quito	29,5	0,7
Ισημερινός	Santa Elena	35	0,1
Ισημερινός	Limoncoha-1	28	ΜΔ
Ισημερινός	Frontera-1	30,7	ΜΔ
Ισημερινός	Bogi-1	21,2	ΜΔ
Ισημερινός	Napo	19	2
Ισημερινός	Napo Light	19,3	ΜΔ
Αίγυπτος	Belayim	27,5	2,2
Αίγυπτος	El Morgan	29,4	1,7
Αίγυπτος	Rhas Gharib	24,3	3,3
Αίγυπτος	Gulf of Suez Mix	31,9	1,5
Αίγυπτος	Geysum	19,5	ΜΔ
Αίγυπτος	East Gharib (J-1)	37,9	ΜΔ
Αίγυπτος	Mango-1	35,1	ΜΔ
Αίγυπτος	Rhas Budran	25	ΜΔ
Αίγυπτος	Zeit Bay	34,1	0,1
Αίγυπτος	East Zeit Mix	39	0,87
Ισημερινή Γουινέα	Zafiro	30,3	ΜΔ
Ισημερινή Γουινέα	Alba Condensate	55	ΜΔ
Ισημερινή Γουινέα	Ceiba	30,1	0,42
Γκαμπόν	Gamba	31,8	0,1
Γκαμπόν	Mandji	30,5	1,1
Γκαμπόν	Lucina Marine	39,5	0,1
Γκαμπόν	Oguendjo	35	ΜΔ
Γκαμπόν	Rabi-Kouanga	34	0,6

Χώρα	Εμπορική ονομασία πρώτης ύλης	API	Θείο (% κατά βάρος)
Γκαμπόν	T'Catamba	44,3	0,21
Γκαμπόν	Rabi	33,4	0,06
Γκαμπόν	Rabi Blend	34	ΜΔ
Γκαμπόν	Rabi Light	37,7	0,15
Γκαμπόν	Etame Marin	36	ΜΔ
Γκαμπόν	Olende	17,6	1,54
Γκαμπόν	Gabonian Miscellaneous	ΜΔ	ΜΔ
Γεωργία	Georgian Miscellaneous	ΜΔ	ΜΔ
Γκάνα	Bonsu	32	0,1
Γκάνα	Salt Pond	37,4	0,1
Γουατεμάλα	Coban	27,7	ΜΔ
Γουατεμάλα	Rubelsanto	27	ΜΔ
Ινδία	Bombay High	39,4	0,2
Ινδονησία	Minas (Sumatron Light)	34,5	0,1
Ινδονησία	Ardjuna	35,2	0,1
Ινδονησία	Attaka	42,3	0,1
Ινδονησία	Suri	18,4	0,2
Ινδονησία	Sanga Sanga	25,7	0,2
Ινδονησία	Sepinggan	37,9	0,9
Ινδονησία	Walio	34,1	0,7
Ινδονησία	Arimbi	31,8	0,2
Ινδονησία	Poleng	43,2	0,2
Ινδονησία	Handil	32,8	0,1
Ινδονησία	Jatibarang	29	0,1
Ινδονησία	Cinta	33,4	0,1
Ινδονησία	Bekapai	40	0,1
Ινδονησία	Katapa	52	0,1
Ινδονησία	Salawati	38	0,5
Ινδονησία	Duri (Sumatran Heavy)	21,1	0,2
Ινδονησία	Sembakung	37,5	0,1
Ινδονησία	Badak	41,3	0,1
Ινδονησία	Arun Condensate	54,5	ΜΔ
Ινδονησία	Udang	38	0,1
Ινδονησία	Klamono	18,7	1
Ινδονησία	Bunya	31,7	0,1
Ινδονησία	Pamusian	18,1	0,2
Ινδονησία	Kerindigan	21,6	0,3

Χώρα	Εμπορική ονομασία πρώτης ύλης	API	Θείο (% κατά βάρος)
Ινδονησία	Melahin	24,7	0,3
Ινδονησία	Bunyu	31,7	0,1
Ινδονησία	Camar	36,3	ΜΔ
Ινδονησία	Cinta Heavy	27	ΜΔ
Ινδονησία	Lalang	40,4	ΜΔ
Ινδονησία	Kakap	46,6	ΜΔ
Ινδονησία	Sisi-1	40	ΜΔ
Ινδονησία	Giti-1	33,6	ΜΔ
Ινδονησία	Ayu-1	34,3	ΜΔ
Ινδονησία	Bima	22,5	ΜΔ
Ινδονησία	Padang Isle	34,7	ΜΔ
Ινδονησία	Intan	32,8	ΜΔ
Ινδονησία	Sepinggan — Yakin Mixed	31,7	0,1
Ινδονησία	Widuri	32	0,1
Ινδονησία	Belida	45,9	0
Ινδονησία	Senipah	51,9	0,03
Ιράν	Iranian Light	33,8	1,4
Ιράν	Iranian Heavy	31	1,7
Ιράν	Soroosh (Cyrus)	18,1	3,3
Ιράν	Dorrood (Darius)	33,6	2,4
Ιράν	Rostam	35,9	1,55
Ιράν	Salmon (Sassan)	33,9	1,9
Ιράν	Foroozan (Fereidoon)	31,3	2,5
Ιράν	Aboozar (Ardeshir)	26,9	2,5
Ιράν	Sirri	30,9	2,3
Ιράν	Bahrgansar/Nowruz (SIRIP Blend)	27,1	2,5
Ιράν	Bahr/Nowruz	25,0	2,5
Ιράν	Iranian Miscellaneous	ΜΔ	ΜΔ
Ιράκ	Basrah Light (Pers. Gulf)	33,7	2
Ιράκ	Kirkuk (Pers. Gulf)	35,1	1,9
Ιράκ	Mishrif (Pers. Gulf)	28	ΜΔ
Ιράκ	Bai Hasson (Pers. Gulf)	34,1	2,4
Ιράκ	Basrah Medium (Pers. Gulf)	31,1	2,6
Ιράκ	Basrah Heavy (Pers. Gulf)	24,7	3,5
Ιράκ	Kirkuk Blend (Pers. Gulf)	35,1	2
Ιράκ	N. Rumalia (Pers. Gulf)	34,3	2
Ιράκ	Ras el Behar	33	ΜΔ



Χώρα	Εμπορική ονομασία πρώτης ύλης	API	Θείο (% κατά βάρος)
Ιράκ	Basrah Light (Red Sea)	33,7	2
Ιράκ	Kirkuk (Red Sea)	36,1	1,9
Ιράκ	Mishrif (Red Sea)	28	ΜΔ
Ιράκ	Bai Hasson (Red Sea)	34,1	2,4
Ιράκ	Basrah Medium (Red Sea)	31,1	2,6
Ιράκ	Basrah Heavy (Red Sea)	24,7	3,5
Ιράκ	Kirkuk Blend (Red Sea)	34	1,9
Ιράκ	N. Rumalia (Red Sea)	34,3	2
Ιράκ	Ratawi	23,5	4,1
Ιράκ	Basrah Light (Turkey)	33,7	2
Ιράκ	Kirkuk (Turkey)	36,1	1,9
Ιράκ	Mishrif (Turkey)	28	ΜΔ
Ιράκ	Bai Hasson (Turkey)	34,1	2,4
Ιράκ	Basrah Medium (Turkey)	31,1	2,6
Ιράκ	Basrah Heavy (Turkey)	24,7	3,5
Ιράκ	Kirkuk Blend (Turkey)	34	1,9
Ιράκ	N. Rumalia (Turkey)	34,3	2
Ιράκ	FAO Blend	27,7	3,6
Καζακστάν	Kumkol	42,5	0,07
Καζακστάν	CPC Blend	44,2 ΜΔ	0,54
Κουβέιτ	Mina al Ahmadi (Kuwait Export)	31,4	2,5
Κουβέιτ	Magwa (Lower Jurassic)	38	ΜΔ
Κουβέιτ	Burgan (Wafra)	23,3	3,4
Λιβύη	Bu Attifel	43,6	0
Λιβύη	Amna (high pour)	36,1	0,2
Λιβύη	Brega	40,4	0,2
Λιβύη	Sirtica	43,3	0,43
Λιβύη	Zueitina	41,3	0,3
Λιβύη	Bunker Hunt	37,6	0,2
Λιβύη	El Hofra	42,3	0,3
Λιβύη	Dahra	41	0,4
Λιβύη	Sarir	38,3	0,2
Λιβύη	Zueitina Condensate	65	0,1
Λιβύη	El Sharara	42,1	0,07
Μαλαισία	Miri Light	36,3	0,1
Μαλαισία	Tembungo	37,5	ΜΔ
Μαλαισία	Labuan Blend	33,2	0,1

Χώρα	Εμπορική ονομασία πρώτης ύλης	API	Θείο (% κατά βάρος)
Μαλαισία	Tapis	44,3	0,1
Μαλαισία	Tembungo	37,4	0
Μαλαισία	Bintulu	26,5	0,1
Μαλαισία	Bekok	49	ΜΔ
Μαλαισία	Pulai	42,6	ΜΔ
Μαλαισία	Dulang	39	0,037
Μαυριτανία	Chinguetti	28,2	0,51
Μεξικό	Isthmus	32,8	1,5
Μεξικό	Maya	22	3,3
Μεξικό	Olmecca	39	ΜΔ
Μεξικό	Altamira	16	ΜΔ
Μεξικό	Topped Isthmus	26,1	1,72
Κάτω Χώρες	Alba	19,59	ΜΔ
Ουδέτερη ζώνη	Eocene (Wafra)	18,6	4,6
Ουδέτερη ζώνη	Hout	32,8	1,9
Ουδέτερη ζώνη	Khafji	28,5	2,9
Ουδέτερη ζώνη	Burgan (Wafra)	23,3	3,4
Ουδέτερη ζώνη	Ratawi	23,5	4,1
Ουδέτερη ζώνη	Neutral Zone Mix	23,1	ΜΔ
Ουδέτερη ζώνη	Khafji Blend	23,4	3,8
Νιγηρία	Forcados Blend	29,7	0,3
Νιγηρία	Escravos	36,2	0,1
Νιγηρία	Brass River	40,9	0,1
Νιγηρία	Qua Iboe	35,8	0,1
Νιγηρία	Bonny Medium	25,2	0,2
Νιγηρία	Pennington	36,6	0,1
Νιγηρία	Bomu	33	0,2
Νιγηρία	Bonny Light	36,7	0,1
Νιγηρία	Brass Blend	40,9	0,1
Νιγηρία	Gilli Gilli	47,3	ΜΔ
Νιγηρία	Adanga	35,1	ΜΔ
Νιγηρία	Iyak-3	36	ΜΔ
Νιγηρία	Antan	35,2	ΜΔ
Νιγηρία	OSO	47	0,06
Νιγηρία	Ukpokiti	42,3	0,01
Νιγηρία	Yoho	39,6	ΜΔ
Νιγηρία	Okwori	36,9	ΜΔ

Χώρα	Εμπορική ονομασία πρώτης ύλης	API	Θείο (% κατά βάρος)
Νιγηρία	Bonga	28,1	ΜΔ
Νιγηρία	ERHA	31,7	0,21
Νιγηρία	Amenam Blend	39	0,09
Νιγηρία	Akpo	45,17	0,06
Νιγηρία	EA	38	ΜΔ
Νιγηρία	Agbami	47,2	0,044
Νορβηγία	Ekofisk	43,4	0,2
Νορβηγία	Tor	42	0,1
Νορβηγία	Statfjord	38,4	0,3
Νορβηγία	Heidrun	29	ΜΔ
Νορβηγία	Norwegian Forties	37,1	ΜΔ
Νορβηγία	Gullfaks	28,6	0,4
Νορβηγία	Oseberg	32,5	0,2
Νορβηγία	Norne	33,1	0,19
Νορβηγία	Troll	28,3	0,31
Νορβηγία	Draugen	39,6	ΜΔ
Νορβηγία	Sleipner Condensate	62	0,02
Ομάν	Oman Export	36,3	0,8
Παπούασία — Νέα Γουινέα	Kutubu	44	0,04
Περού	Loreto	34	0,3
Περού	Talara	32,7	0,1
Περού	High Cold Test	37,5	ΜΔ
Περού	Bayovar	22,6	ΜΔ
Περού	Low Cold Test	34,3	ΜΔ
Περού	Carmen Central-5	20,7	ΜΔ
Περού	Shiviyacu-23	20,8	ΜΔ
Περού	Mayna	25,7	ΜΔ
Φιλιππίνες	Nido	26,5	ΜΔ
Φιλιππίνες	Philippines Miscellaneous	ΜΔ	ΜΔ
Κατάρ	Dukhan	41,7	1,3
Κατάρ	Qatar Marine	35,3	1,6
Κατάρ	Qatar Land	41,4	ΜΔ
Ras Al Khaimah	Rak Condensate	54,1	ΜΔ
Ras Al Khaimah	Ras Al Khaimah Miscellaneous	ΜΔ	ΜΔ
Ρωσία	Urals	31	2
Ρωσία	Russian Export Blend	32,5	1,4
Ρωσία	M100	17,6	2,02

Χώρα	Εμπορική ονομασία πρώτης ύλης	API	Θείο (% κατά βάρος)
Ρωσία	M100 Heavy	16,67	2,09
Ρωσία	Siberian Light	37,8	0,4
Ρωσία	E4 (Gravenshon)	19,84	1,95
Ρωσία	E4 Heavy	18	2,35
Ρωσία	Purovsky Condensate	64,1	0,01
Ρωσία	Sokol	39,7	0,18
Σαουδική Αραβία	Light (Pers. Gulf)	33,4	1,8
Σαουδική Αραβία	Heavy (Pers. Gulf) (Safaniya)	27,9	2,8
Σαουδική Αραβία	Medium (Pers. Gulf) (Khursaniyah)	30,8	2,4
Σαουδική Αραβία	Extra Light (Pers. Gulf) (Berri)	37,8	1,1
Σαουδική Αραβία	Light (Yanbu)	33,4	1,2
Σαουδική Αραβία	Heavy (Yanbu)	27,9	2,8
Σαουδική Αραβία	Medium (Yanbu)	30,8	2,4
Σαουδική Αραβία	Berri (Yanbu)	37,8	1,1
Σαουδική Αραβία	Medium (Zuluf/Marjan)	31,1	2,5
Σάρζα	Mubarek Σάρζα	37	0,6
Σάρζα	Sharjah Condensate	49,7	0,1
Σιγκαπούρη	Rantau	50,5	0,1
Ισπανία	Amposta Marina North	37	ΜΔ
Ισπανία	Casablanca	34	ΜΔ
Ισπανία	El Dorado	26,6	ΜΔ
Συρία	Syrian Straight	15	ΜΔ
Συρία	Thayyem	35	ΜΔ
Συρία	Omar Blend	38	ΜΔ
Συρία	Omar	36,5	0,1
Συρία	Syrian Light	36	0,6
Συρία	Souedie	24,9	3,8
Ταϊλάνδη	Erawan Condensate	54,1	ΜΔ
Ταϊλάνδη	Sirikit	41	ΜΔ
Ταϊλάνδη	Nang Nuan	30	ΜΔ
Ταϊλάνδη	Bualuang	27	ΜΔ
Ταϊλάνδη	Benchamas	42,4	0,12
Τρινιδάδ και Τομπάγκο	Galeota Mix	32,8	0,3
Τρινιδάδ και Τομπάγκο	Trintopec	24,8	ΜΔ
Τρινιδάδ και Τομπάγκο	Land/Trinmar	23,4	1,2
Τρινιδάδ και Τομπάγκο	Calypso Miscellaneous	30,84	0,59
Τυνησία	Zarzaitine	41,9	0,1



Χώρα	Εμπορική ονομασία πρώτης ύλης	API	Θείο (% κατά βάρος)
Τυνησία	Ashtart	29	1
Τυνησία	El Borma	43,3	0,1
Τυνησία	Ezzaouia-2	41,5	ΜΔ
Τουρκία	Turkish Miscellaneous	ΜΔ	ΜΔ
Ουκρανία	Ukraine Miscellaneous	ΜΔ	ΜΔ
Ηνωμένο Βασίλειο	Auk	37,2	0,5
Ηνωμένο Βασίλειο	Beatrice	38,7	0,05
Ηνωμένο Βασίλειο	Brae	33,6	0,7
Ηνωμένο Βασίλειο	Buchan	33,7	0,8
Ηνωμένο Βασίλειο	Claymore	30,5	1,6
Ηνωμένο Βασίλειο	S.V. (Brent)	36,7	0,3
Ηνωμένο Βασίλειο	Tartan	41,7	0,6
Ηνωμένο Βασίλειο	Tern	35	0,7
Ηνωμένο Βασίλειο	Magnus	39,3	0,3
Ηνωμένο Βασίλειο	Dunlin	34,9	0,4
Ηνωμένο Βασίλειο	Fulmar	40	0,3
Ηνωμένο Βασίλειο	Hutton	30,5	0,7
Ηνωμένο Βασίλειο	N.W. Hutton	36,2	0,3
Ηνωμένο Βασίλειο	Maureen	35,5	0,6
Ηνωμένο Βασίλειο	Murchison	38,8	0,3
Ηνωμένο Βασίλειο	Ninian Blend	35,6	0,4
Ηνωμένο Βασίλειο	Montrose	40,1	0,2
Ηνωμένο Βασίλειο	Beryl	36,5	0,4
Ηνωμένο Βασίλειο	Piper	35,6	0,9
Ηνωμένο Βασίλειο	Forties	36,6	0,3
Ηνωμένο Βασίλειο	Brent Blend	38	0,4
Ηνωμένο Βασίλειο	Flotta	35,7	1,1
Ηνωμένο Βασίλειο	Thistle	37	0,3
Ηνωμένο Βασίλειο	S.V. (Ninian)	38	0,3
Ηνωμένο Βασίλειο	Argyle	38,6	0,2
Ηνωμένο Βασίλειο	Heather	33,8	0,7
Ηνωμένο Βασίλειο	South Birch	38,6	ΜΔ
Ηνωμένο Βασίλειο	Wytch Farm	41,5	ΜΔ
Ηνωμένο Βασίλειο	Cormorant. North	34,9	0,7
Ηνωμένο Βασίλειο	Cormorant. South (Cormorant «Α»)	35,7	0,6
Ηνωμένο Βασίλειο	Alba	19,2	ΜΔ
Ηνωμένο Βασίλειο	Foinhaven	26,3	0,38

Χώρα	Εμπορική ονομασία πρώτης ύλης	API	Θείο (% κατά βάρος)
Ηνωμένο Βασίλειο	Schiehallion	25,8	ΜΔ
Ηνωμένο Βασίλειο	Captain	19,1	0,7
Ηνωμένο Βασίλειο	Harding	20,7	0,59
Αλάσκα (ΗΠΑ)	ANS	ΜΔ	ΜΔ
Κολοράντο (ΗΠΑ)	Niobrara	ΜΔ	ΜΔ
Νέο Μεξικό (ΗΠΑ)	Four Corners	ΜΔ	ΜΔ
Βόρεια Ντακότα (ΗΠΑ)	Bakken	ΜΔ	ΜΔ
Βόρεια Ντακότα (ΗΠΑ)	North Dakota Sweet	ΜΔ	ΜΔ
Τέξας (ΗΠΑ)	WTI	ΜΔ	ΜΔ
Τέξας (ΗΠΑ)	Eagle Ford	ΜΔ	ΜΔ
Γιούτα (ΗΠΑ)	Covenant	ΜΔ	ΜΔ
Ομοσπονδιακή ηπειρωτική υφαλοκρηπίδα (ΗΠΑ)	Beta	ΜΔ	ΜΔ
Ομοσπονδιακή ηπειρωτική υφαλοκρηπίδα (ΗΠΑ)	Carpinteria	ΜΔ	ΜΔ
Ομοσπονδιακή ηπειρωτική υφαλοκρηπίδα (ΗΠΑ)	Dos Cuadras	ΜΔ	ΜΔ
Ομοσπονδιακή ηπειρωτική υφαλοκρηπίδα (ΗΠΑ)	Hondo	ΜΔ	ΜΔ
Ομοσπονδιακή ηπειρωτική υφαλοκρηπίδα (ΗΠΑ)	Hueneme	ΜΔ	ΜΔ
Ομοσπονδιακή ηπειρωτική υφαλοκρηπίδα (ΗΠΑ)	Pescado	ΜΔ	ΜΔ
Ομοσπονδιακή ηπειρωτική υφαλοκρηπίδα (ΗΠΑ)	Point Arguello	ΜΔ	ΜΔ
Ομοσπονδιακή ηπειρωτική υφαλοκρηπίδα (ΗΠΑ)	Point Pedernales	ΜΔ	ΜΔ
Ομοσπονδιακή ηπειρωτική υφαλοκρηπίδα (ΗΠΑ)	Sacate	ΜΔ	ΜΔ
Ομοσπονδιακή ηπειρωτική υφαλοκρηπίδα (ΗΠΑ)	Santa Clara	ΜΔ	ΜΔ
Ομοσπονδιακή ηπειρωτική υφαλοκρηπίδα (ΗΠΑ)	Sockeye	ΜΔ	ΜΔ
Ουζμπεκιστάν	Uzbekistan Miscellaneous	ΜΔ	ΜΔ
Βενεζουέλα	Jobo (Monagas)	12,6	2
Βενεζουέλα	Lama Lamar	36,7	1
Βενεζουέλα	Mariago	27	1,5
Βενεζουέλα	Ruiz	32,4	1,3
Βενεζουέλα	Tucipido	36	0,3
Βενεζουέλα	Venez Lot 17	36,3	0,9
Βενεζουέλα	Mara 16/18	16,5	3,5
Βενεζουέλα	Tia Juana Light	32,1	1,1
Βενεζουέλα	Tia Juana Med 26	24,8	1,6
Βενεζουέλα	Officina	35,1	0,7

Χώρα	Εμπορική ονομασία πρώτης ύλης	API	Θείο (% κατά βάρος)
Βενεζουέλα	Bachaquero	16,8	2,4
Βενεζουέλα	Cento Lago	36,9	1,1
Βενεζουέλα	Lagunillas	17,8	2,2
Βενεζουέλα	La Rosa Medium	25,3	1,7
Βενεζουέλα	San Joaquin	42	0,2
Βενεζουέλα	Lagotreco	29,5	1,3
Βενεζουέλα	Lagocinco	36	1,1
Βενεζουέλα	Boscan	10,1	5,5
Βενεζουέλα	Leona	24,1	1,5
Βενεζουέλα	Barinas	26,2	1,8
Βενεζουέλα	Sylvestre	28,4	1
Βενεζουέλα	Mesa	29,2	1,2
Βενεζουέλα	Ceuta	31,8	1,2
Βενεζουέλα	Lago Medio	31,5	1,2
Βενεζουέλα	Tigre	24,5	ΜΔ
Βενεζουέλα	Anaco Wax	41,5	0,2
Βενεζουέλα	Santa Rosa	49	0,1
Βενεζουέλα	Bombai	19,6	1,6
Βενεζουέλα	Aguasay	41,1	0,3
Βενεζουέλα	Anaco	43,4	0,1
Βενεζουέλα	BCF-Bach/Lag17	16,8	2,4
Βενεζουέλα	BCF-Bach/Lag21	20,4	2,1
Βενεζουέλα	BCF-21,9	21,9	ΜΔ
Βενεζουέλα	BCF-24	23,5	1,9
Βενεζουέλα	BCF-31	31	1,2
Βενεζουέλα	BCF Blend	34	1
Βενεζουέλα	Bolival Coast	23,5	1,8
Βενεζουέλα	Ceuta/Bach 18	18,5	2,3
Βενεζουέλα	Corridor Block	26,9	1,6
Βενεζουέλα	Cretaceous	42	0,4
Βενεζουέλα	Guanipa	30	0,7
Βενεζουέλα	Lago Mix Med.	23,4	1,9
Βενεζουέλα	Larosa/Lagun	23,8	1,8
Βενεζουέλα	Menemoto	19,3	2,2
Βενεζουέλα	Cabimas	20,8	1,8
Βενεζουέλα	BCF-23	23	1,9
Βενεζουέλα	Oficina/Mesa	32,2	0,9

Χώρα	Εμπορική ονομασία πρώτης ύλης	API	Θείο (% κατά βάρος)
Βενεζουέλα	Aile	13,8	2
Βενεζουέλα	Recon (Venez)	34	ΜΔ
Βενεζουέλα	102 Tj (25)	25	1,6
Βενεζουέλα	Tjl Cretaceous	39	0,6
Βενεζουέλα	Tia Juana Pesado (Heavy)	12,1	2,7
Βενεζουέλα	Mesa-Recon	28,4	1,3
Βενεζουέλα	Oritupano	19	2
Βενεζουέλα	Hombre Pintado	29,7	0,3
Βενεζουέλα	Merey	17,4	2,2
Βενεζουέλα	Lago Light	41,2	0,4
Βενεζουέλα	Laguna	11,2	0,3
Βενεζουέλα	Bach/Ceuta Mix	24	1,2
Βενεζουέλα	Bachaquero 13	13	2,7
Βενεζουέλα	Ceuta — 28	28	1,6
Βενεζουέλα	Temblador	23,1	0,8
Βενεζουέλα	Lagomar	32	1,2
Βενεζουέλα	Taparito	17	ΜΔ
Βενεζουέλα	BCF-Heavy	16,7	ΜΔ
Βενεζουέλα	BCF-Medium	22	ΜΔ
Βενεζουέλα	Caripito Blend	17,8	ΜΔ
Βενεζουέλα	Laguna/Ceuta Mix	18,1	ΜΔ
Βενεζουέλα	Morichal	10,6	ΜΔ
Βενεζουέλα	Pedenales	20,1	ΜΔ
Βενεζουέλα	Quiriquire	16,3	ΜΔ
Βενεζουέλα	Tucupita	17	ΜΔ
Βενεζουέλα	Furrial-2 (E. Venezuela)	27	ΜΔ
Βενεζουέλα	Curazao Blend	18	ΜΔ
Βενεζουέλα	Santa Barbara	36,5	ΜΔ
Βενεζουέλα	Cerro Negro	15	ΜΔ
Βενεζουέλα	BCF22	21,1	2,11
Βενεζουέλα	Hamaca	26	1,55
Βενεζουέλα	Zuata 10	15	ΜΔ
Βενεζουέλα	Zuata 20	25	ΜΔ
Βενεζουέλα	Zuata 30	35	ΜΔ
Βενεζουέλα	Monogas	15,9	3,3
Βενεζουέλα	Corocoro	24	ΜΔ
Βενεζουέλα	Petrozuata	19,5	2,69



Χώρα	Εμπορική ονομασία πρώτης ύλης	API	Θείο (% κατά βάρος)
Βενεζουέλα	Morichal 16	16	ΜΔ
Βενεζουέλα	Guafita	28,6	0,73
Βιετνάμ	Bach Ho (White Tiger)	38,6	0
Βιετνάμ	Dai Hung (Big Bear)	36,9	0,1
Βιετνάμ	Rang Dong	37,7	0,5
Βιετνάμ	Ruby	35,6	0,08
Βιετνάμ	Su Tu Den (Black Lion)	36,8	0,05
Υεμένη	North Yemeni Blend	40,5	ΜΔ
Υεμένη	Alif	40,4	0,1
Υεμένη	Maarib Lt.	49	0,2
Υεμένη	Masila Blend	30-31	0,6
Υεμένη	Shabwa Blend	34,6	0,6
Οποιαδήποτε	Πισσούχος σχιστόλιθος	ΜΔ	ΜΔ
Οποιαδήποτε	Σχιστολιθικό πετρέλαιο	ΜΔ	ΜΔ
Οποιαδήποτε	Φυσικό αέριο: παροχή από πηγή	ΜΔ	ΜΔ
Οποιαδήποτε	Φυσικό αέριο: από ΥΦΑ	ΜΔ	ΜΔ
Οποιαδήποτε	Σχιστολιθικό φυσικό αέριο: παροχή από πηγή	ΜΔ	ΜΔ
Οποιαδήποτε	Άνθρακας	ΜΔ	ΜΔ

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ε**

(Παράρτημα ΙΙ της Οδηγίας (ΕΕ) 652/2015)

**ΥΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΒΑΣΙΚΟΥ ΠΡΟΤΥΠΟΥ ΚΑΥΣΙΜΟΥ ΤΩΝ ΟΡΥΚΤΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ**

Μέθοδος υπολογισμού

α) Το βασικό πρότυπο καυσίμου υπολογίζεται με βάση την ενωσιακή μέση κατανάλωση των ορυκτών καυσίμων, συγκεκριμένα της βενζίνης, του ντίζελ, του πετρελαίου εσωτερικής καύσης, του υγραερίου και του συμπιεσμένου φυσικού αερίου, σύμφωνα με τον τύπο:

$$\text{Βασικό πρότυπο καυσίμου} = \frac{\sum_x (\text{GHGi}_x \times \text{MJ}_x)}{\sum_x \text{MJ}_x}$$

Όπου:

«x» είναι τα διαφορετικά καύσιμα και ενέργεια που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 19Α και ορίζονται στον παρακάτω πίνακα,

«GHGi<sub>x</sub>» είναι η ένταση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου των ετησίως πωλούμενων στην αγορά ποσοτήτων καυσίμου ή ενεργείας «x» που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του άρθρου 19Α, που εκφράζεται σε gCO<sub>2eq</sub>/MJ. Χρησιμοποιούνται οι τιμές για τα ορυκτά καύσιμα που παρατίθενται στο σημείο 5 του μέρους 2 του Παραρτήματος Δ, «MJ<sub>x</sub>» είναι η εκφραζόμενη σε megajoule συνολική ενέργεια που παραδόθηκε και μετατράπηκε από τις αναφερόμενες στην έκθεση ποσότητες καυσίμου.

β) Στοιχεία κατανάλωσης

Τα στοιχεία κατανάλωσης που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της τιμής είναι τα ακόλουθα:

Καύσιμο	Κατανάλωση ενέργειας (MJ)	Πηγή
Ντίζελ	7 894 969 × 10 <sup>6</sup>	Έκθεση 2010 των κρατών μελών στην UNFCCC
Μη προοριζόμενο για κίνηση πετρέλαιο εσωτερικής καύσης	240 763 × 10 <sup>6</sup>	
Βενζίνη	3 844 356 × 10 <sup>6</sup>	
Υγραέριο (LPG)	217 563 × 10 <sup>6</sup>	
Συμπιεσμένο φυσικό αέριο (CNG)	51 037 × 10 <sup>6</sup>	

Ένταση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου

Το βασικό πρότυπο καυσίμου για το 2010 είναι: 94,1 gCO<sub>2eq</sub>/MJ











k	B.1								
k	B.m								
l	F.1								
l	F.n								
l	B.1								
l	B.m								
X	F.1								
X	F.n								
X	B.1								
X	B.m								

Συνολική ενέργεια που αναφέρθηκε και μείωση που επιτεύχθηκε

Όγκος (σε ενέργεια) <sup>10</sup>	Ένταση αερίων θερμοκηπίου	Μείωση επί του μέσου όρου του 2010

Σημειώσεις υποδείγματος

Το υπόδειγμα για την υποβολή εκθέσεων των προμηθευτών είναι πανομοιότυπου για την εθνική έκθεση

Τα γκρι τετραγωνίδια δεν χρειάζεται να συμπληρωθούν.

1. Τα στοιχεία ταυτοποίησης του προμηθευτή ορίζονται στο στοιχείο (α) του σημείου 3 του μέρους 1 του Παραρτήματος Δ.

2. Η ποσότητα καυσίμου ορίζεται στο στοιχείο (γ) του σημείου 3 του μέρους 1 του Παραρτήματος Δ.

3. Η πυκνότητα κατά API (American Petroleum Institute) ορίζεται σύμφωνα με τη μέθοδο δοκιμών ASTM D287.

4. Η ένταση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ορίζεται στο στοιχείο (ε) του σημείου 3 του μέρους 1 του Παραρτήματος Δ.

5. Η UER ορίζεται στο στοιχείο (δ) του σημείου 3 του μέρους 1 του Παραρτήματος Δ· οι προδιαγραφές υποβολής εκθέσεων ορίζονται στο σημείο 1 του μέρους 2 του Παραρτήματος Δ.

6. Η ποσότητα ηλεκτρισμού ορίζεται στο σημείο 6 του μέρους 2 του Παραρτήματος Δ.

7. Οι τύποι των καυσίμων και οι αντίστοιχοι κωδικοί ΣΟ ορίζονται στο στοιχείο (β) του σημείου 3 του μέρους 1 του Παραρτήματος Δ.

8. Η προέλευση ορίζεται στα σημεία 2 και 4 του μέρους 2 του Παραρτήματος Δ.

9. Ο τόπος αγοράς ορίζεται στα σημεία 3 και 4 του μέρους 2 του Παραρτήματος Δ.

10. Η συνολική καταναλωθείσα ποσότητα ενέργειας (καύσιμο και ηλεκτρισμός).».

#### Άρθρο 34

##### Τροποποιήσεις του ν. 4495/2017 (Α' 167)

1. Στο τέλος της παρ. 1 του άρθρου 2 του ν. 4495/2017 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ειδικά για την Περιφέρεια Νοτίου Αιγαίου συνιστώνται δύο (2) Περιφερειακές Διευθύνσεις Ελέγχου Δόμησης, ήτοι Περιφερειακή Διεύθυνση «Ελέγχου Δόμησης – Περιφερειακό Παρατηρητήριο Δωδεκανήσων» με έδρα τη Ρόδο και «Περιφερειακή Διεύθυνση Ελέγχου Δόμησης – Περιφερειακό Παρατηρητήριο Κυκλάδων» με έδρα τη Σύρο.»

2. Η περίπτωση αα' της παρ. γ' του άρθρου 4 του ν. 4495/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«αα) μεριμνά για τη συγκρότηση και λειτουργία των αρμόδιων συλλογικών οργάνων, συμβουλίων και επιτροπών σε ζητήματα πολεοδομικού ενδιαφέροντος, του Κεντρικού Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής (ΚΕ.Σ.Α.), του Κεντρικού Συμβουλίου Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.) και της Κεντρικής Επιτροπής Προσβασιμότητας, των Συμβουλίων Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΠΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.) των Περιφερειακών Συμ-

βουλίων Αρχιτεκτονικής (ΠΕ.Σ.Α.) και των Συμβουλίων Αρχιτεκτονικής (Σ.Α.).».

3. Το άρθρο 7 του ν. 4495/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

« Άρθρο 7

Συμβούλια Αρχιτεκτονικής (Σ.Α.)-

Συγκρότηση και αρμοδιότητες

1. Με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης που εκδίδεται μέσα σε έξι (6) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος, συγκροτούνται Συμβούλια Αρχιτεκτονικής (Σ.Α.) σε κάθε περιφερειακή ενότητα, τα οποία είναι αρμόδια για την παροχή σύμφωνης γνώμης επί των αρχιτεκτονικών μελετών στις εξής περιπτώσεις:

α) Για κάθε οικοδομική εργασία (ανέγερση, επισκευή, προσθήκη, κατεδάφιση) σε κτίρια, οικόπεδα ή γήπεδα, που βρίσκονται σε παραδοσιακά τμήματα πόλεων, σε παραδοσιακούς οικισμούς, σε ιστορικούς τόπους, αρχαιολογικούς χώρους, σε περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους.

Η ανωτέρω γνώμη δεν απαιτείται για οικοδομικές εργασίες ή τεχνικά ή άλλα έργα στο εσωτερικό υφιστάμενου κτιρίου, οι οποίες δεν επιφέρουν τροποποιήσεις των όψεων αυτού, όπως επίσης δεν απαιτείται και στις περιπτώσεις κτιρίων ή έργων που είναι αποτέλεσμα πανελληνίου ή διεθνούς αρχιτεκτονικού διαγωνισμού.

β) Για κάθε οικοδομική εργασία σε κτίρια ή χώρους των οποίων έχει ήδη κινηθεί ή ολοκληρωθεί η διαδικασία κήρυξης τους ως διατηρητέων με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, καθώς και σε όμορα με αυτά ή έναντι αυτών κτίρια ή γήπεδα.

γ) Για κάθε άλλη εργασία εφόσον η υπόθεση παραπεμφθεί σε αυτά από τον Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

δ) Για κάθε μελέτη διαμόρφωσης κοινόχρηστων ή αδόμητων χώρων, εκτός από τις περιπτώσεις για τις οποίες διενεργήθηκε πανελλήνιος ή διεθνής αρχιτεκτονικός διαγωνισμός.

ε) Για αρχιτεκτονικές μελέτες που διαφοροποιούνται από τα μορφολογικά στοιχεία και την τυπολογία που επιβάλλεται με ειδικές διατάξεις που έχουν θεσπιστεί ανά περιοχή, προστατευόμενη ή μη.

στ) Για τις άδειες κατεδάφισης κτιρίων που ανεγέρθηκαν πριν το έτος 1955.

ζ) Για την έγκριση της διάσπασης του ενιαίου κτιρίου της περίπτωσης α της παρ. 1 του άρθρου 6 του π.δ. 24/31.5.1985 (Δ' 270), καθώς και αν επιβάλλεται από τις κείμενες διατάξεις η διάσπαση του όγκου του κτιρίου.

η) Για την έγκριση της οικοδόμησης σε μη άρτια οικόπεδα του άρθρου 25 του ν. 1337/1983 (Α' 33).

θ) Για την έγκριση της οικοδόμησης, σύμφωνα με τις διατάξεις για την οικογενειακή στέγη του άρθρου 41 του ν. 1337/1983.

ι) Για κάθε περίπτωση που προβλέπεται από άλλες γενικές ή ειδικές διατάξεις η γνωμοδότηση του Σ.Α..

ια) Για την έκδοση αδειάς νομιμοποίησης αυθαιρέτων οικοδομικών εργασιών ή κατασκευών, του άρθρου 29 του παρόντος, που εμπíπτουν στις ανωτέρω περιπτώσεις.

ιβ) Για κάθε οικοδομική εργασία σε απόσταση μικρότερη των εκατό (100) μέτρων από τη γράμμη παραλίας,

ή με πρόσωπο σε βασικούς κυκλοφοριακούς άξονες (Βασικό-Δευτερεύον-Τριτεύον Εθνικό Οδικό Δίκτυο και Πρωτεύον Επαρχιακό Οδικό Δίκτυο).

ιγ) Για όλα τα κτίρια για τα οποία απαιτείται η έγκριση Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων (Μ.Π.Ε.).

2. Στις νησιωτικές περιοχές αρμοδιότητας του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, τα Συμβούλια Αρχιτεκτονικής, πέραν των ανωτέρω περιπτώσεων, είναι αρμόδια για την έγκριση των αρχιτεκτονικών μελετών για κάθε οικοδομική εργασία, για την οποία απαιτείται έκδοση οικοδομικής άδειας, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 29 του ν. 4495/2017 σε ακίνητα, κείμενα εκτός ορίων οικισμού ή σε οικισμούς κάτω των 2.000 κατοίκων.

3.α) Σε περίπτωση έκθεσης επικινδύνως ετοιμόρροπων κατασκευών σε κτίρια ή γήπεδα που βρίσκονται σε ιστορικά κέντρα πόλεων ή οικισμών, σε παραδοσιακούς οικισμούς, σε ιστορικούς τόπους, σε αρχαιολογικούς χώρους, σε περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους, καθώς και σε κτίρια ή χώρους που έχουν κηρυχθεί διατηρητέοι, σύμφωνα με την παράγραφο 1β, το Συμβούλιο γνωμοδοτεί μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την υποβολή της αίτησης έγκρισης κατεδάφισης.

β) Κατ'εξαίρεση σε περίπτωση έκτακτων συνθηκών ή ανωτέρας βίας, η διαδικασία της αίτησης έγκρισης κατεδάφισης δύναται να καθορίζεται ειδικώς με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

4. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας συντάσσεται τεύχος οδηγίων προς τα μέλη των Συμβουλίων Αρχιτεκτονικής και καθορίζεται κάθε άλλο θέμα σχετικό με τη διαδικασία έκδοσης γνωμοδότησης των Συμβουλίων αυτών.».

4. Η περίπτωση γ' της παρ. 1 του άρθρου 8 του ν. 4495/2017, αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) Δύο αρχιτέκτονες μηχανικούς ήτοι : Έναν (1) αρχιτέκτονα μηχανικό, εκπρόσωπο του Συλλόγου Αρχιτεκτόνων Διπλωματούχων Ανωτάτων Σχολών – Πανελλήνια Ένωση Αρχιτεκτόνων (Σ.Α.Δ.Α.Σ.-Π.Ε.Α.) ο οποίος πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 9, με τον αναπληρωτή του και έναν (1) αρχιτέκτονα μηχανικό, εκπρόσωπο του Τεχνικού Επιμελητηρίου της Ελλάδας (Τ.Ε.Ε.) ο οποίος πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 9, με τον αναπληρωτή του.».

5. Η παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 4495/2017, αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Αν με απόφαση της Διοίκησης διαπιστωθεί ότι δεν υπάρχει ο απαιτούμενος αριθμός υποψήφιων μελών με τα προβλεπόμενα προσόντα, μπορεί να ανανεώνεται η θητεία δύο (2) μελών, ή να επιτρέπεται, σε περίπτωση αδυναμίας συγκρότησης του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής (Σ.Α.), κατ'εξαίρεση, ο ορισμός των ιδίων προσώπων, εφόσον παρεμβάλλεται χρονικό διάστημα τουλάχιστον δύο (2) ετών, από την λήξη της προηγούμενης θητείας τους.».

6. Η παρ. 4 του άρθρου 11 του ν. 4495/2017, αντικαθίσταται ως εξής: «Κατά της απόφασης του Συμβουλίου Αρχιτεκτονικής (Σ.Α.) για τις περιπτώσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 7, ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ασκήσει ενδικοφανή προσφυγή σε αποκλειστική προθεσμία είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση ή κατ' άλλον τρόπο πλήρη γνώση της απόφασης σε αυτόν. Η ενδικο-

φανής προσφυγή κατατίθεται στο Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής (Σ.Α.), το οποίο διαβιβάζει το σχετικό φάκελο στο αρμόδιο για την εκδίκασή της Περιφερειακό Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής (ΠΕ.Σ.Α.). Η απόφαση του ΠΕ.Σ.Α. εκδίδεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δύο (2) μηνών από την περιέλευση της ένστασης σε αυτό.».

7. Η περίπτωση α' της παρ. 2 του άρθρου 12 του ν. 4495/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) αποφασίζει επί των προσφυγών που υποβάλλονται κατά των γνωμοδοτήσεων των Συμβουλίων Αρχιτεκτονικής στις περιπτώσεις της παρ. 1 του άρθρου 7 και του άρθρου 10 του ν. 4067/2012.».

8. Το άρθρο 14 του ν. 4495/2017 τροποποιείται ως εξής:

α) Η περίπτωση β' της παραγράφου 1 και της παραγράφου 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«β) γνωμοδοτεί επί των αρχιτεκτονικών μελετών της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 7, καθώς και των περιπτώσεων του άρθρου 10 του ν. 4067/2012, όταν διαβιβάζονται σε αυτό από τα Συμβούλια Αρχιτεκτονικής ή από τα Περιφερειακά Συμβούλια Αρχιτεκτονικής.».

β) Η περίπτωση β' της παραγράφου 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«β) γνωμοδοτεί σε ειδικές περιπτώσεις και ύστερα από εμπειριστατωμένη αιτιολογία επί των αρχιτεκτονικών μελετών της περίπτωσης ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 7, που διαβιβάζονται σε αυτό από τα Συμβούλια Αρχιτεκτονικής ή από τα Περιφερειακά Συμβούλια Αρχιτεκτονικής.».

γ) Η περίπτωση γ' της παραγράφου 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) γνωμοδοτεί επί των αρχιτεκτονικών μελετών σε όλες τις περιπτώσεις που η χορήγηση της οικοδομικής άδειας ανατίθεται στη Διεύθυνση Αρχιτεκτονικής, Οικοδομικών Κανονισμών και Αδειοδοτήσεων (Δ.Α.Ο.Κ.Α.) του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.».

ε) Στην παράγραφο 1 προστίθεται περίπτωση δ' με το εξής περιεχόμενο:

«δ) για κάθε άλλη περίπτωση που από γενικές ή ειδικές διατάξεις απαιτείται γνωμοδότηση του ΚΕ.Σ.Α..».

9. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 17 του ν. 4495/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«Η Επιτροπή Εξέτασης Προσφυγών Αυθαιρέτων συγκροτείται με Απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη.».

10. Η παρ. 2 του άρθρου 19 του ν. 4495/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η Κεντρική Επιτροπή Προσβασιμότητας αποτελείται από δεκατρία (13) μέλη εκ των οποίων:

α) Τον Δ/ντή της Δ/νσης Ελέγχου Δομημένου Περιβάλλοντος και Εφαρμογής Σχεδιασμού – Παρατηρητήριο του ΥΠΕΝ, ως Πρόεδρο, με τον αναπληρωτή του, Προϊστάμενο Τμήματος της ίδιας Δ/νσης.

β) Έναν (1) υπάλληλο της Δ/νσης Ελέγχου Δομημένου Περιβάλλοντος και Εφαρμογής Σχεδιασμού – Παρατηρητήριο του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, με τον αναπληρωτή του.

γ) Έναν (1) υπάλληλο της Δ/νσης Αρχιτεκτονικής, Οικοδομικών Κανονισμών και Αδειοδοτήσεων του ΥΠΕΝ με τον αναπληρωτή του.

δ) Ένα (1) μέλος του πρώην Γραφείου ΑμεΑ του ΥΠΕΧΩΔΕ με εμπειρία σε θέματα προσβασιμότητας.

ε) Εκπρόσωπο της ΚΕΔΕ με τον αναπληρωτή του.

στ) Εκπρόσωπο του ΤΕΕ με τον αναπληρωτή του.

ζ) Εκπρόσωπο του ΣΑΛΑΣ με τον αναπληρωτή του.

η) Εκπρόσωπο του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών με τον αναπληρωτή του.

θ) Εκπρόσωπο του Υπουργείου Υγείας με τον αναπληρωτή του.

ι) Εκπρόσωπο της Εθνικής Συνομοσπονδίας ατόμων με αναπηρία (ΕΣΑμεΑ) με τον αναπληρωτή του.

κ) Τρία (3) μέλη του κλάδου Μηχανικών με εξειδίκευση σε θέματα Οικοδομικού και Κτιριοδομικού Κανονισμού και Προσβασιμότητας, οριζόμενοι από τον αρμόδιο Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Η Γραμματειακή υποστήριξη παρέχεται από υπάλληλο του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας με τον αναπληρωτή του.».

11. Η παρ. 1 του άρθρου 20 του ν. 4495/2017, αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Σε κάθε περιφερειακή ενότητα συνιστώνται Συμβούλια Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.), τα οποία συγκροτούνται με απόφαση του Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης.».

12. Το άρθρο 21 του ν. 4495/2017 τροποποιείται ως εξής:

α) Η παράγραφος β' αντικαθίσταται ως εξής:

«β) ασκούν τις αρμοδιότητες των Συμβουλίων Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος των άρθρων 3 και 4 της 75724/1151/1983 (Β' 767) κοινής απόφασης των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος, καθώς και κάθε άλλη γνωμοδοτική αρμοδιότητα, η οποία προβλέπεται από τις διατάξεις για την έκδοση αποφάσεων από τον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, σύμφωνα με τα άρθρα 280 και 283 της παρ. 3 του ν. 3852/2010. Γνωμοδοτήσεις που φέρουν πλημμελή ή ελλιπή αιτιολογία παραπέμπονται από το Συντονιστή Αποκεντρωμένης Διοίκησης στο ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.. Θέματα μείζονος σημασίας μπορεί να παραπέμπονται από το (ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.) στο Κεντρικό Συμβούλιο Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων (ΚΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.).».

β) Η παράγραφος γ' αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) διερευνούν τις υποθέσεις τέλεσης των παραβάσεων του άρθρου 46 του παρόντος που διαβιβάζονται από τους ελεγκτές δόμησης και τις υπηρεσίες δόμησης, συντάσσουν πόρισμα και προωθούν το σχετικό φάκελο στο Εποπτικό Συμβούλιο του άρθρου 156 του ν. 4389/2016 (Α' 94) προκειμένου αυτό να εισηγηθεί την επιβολή των κυρώσεων.».

γ) Η παράγραφος δ' αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) γνωμοδοτούν στην περίπτωση της παραγράφου 12 του άρθρου 42 του παρόντος και της παραγράφου 3 του άρθρου 137 του παρόντος καθώς και σε κάθε άλλη περίπτωση που προβλέπεται η γνωμοδότησή τους.».

δ) Προστίθεται περίπτωση ε' ως εξής:

«ε) γνωμοδοτούν για την κατ' εξαίρεση περίφραξη Ξενοδοχείων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο π.δ. 236/18.5./22.6.1984 για τις περιφράξεις γηπέδων μέσα σε ζώνη πλάτους 500 μέτρων από την ακτή.».



13. Στο άρθρο 23 προστίθεται νέα παράγραφος 3 ως εξής:

«3. Τα ΠΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α. είναι αρμόδια και για την εξέταση προσφυγών κατά των πράξεων των παρατηρητήριων, που αφορούν ανακλήσεις δηλώσεων υπαγωγής αυθαιρέτων, κατά τη διάταξη της παραγράφου 10 του άρθρου 107 και στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται διατάξεις της παραγράφου 2 του παρόντος.»

14. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 24 του ν. 4495/2017 η λέξη «επταμελής» αντικαθίσταται από τη λέξη «εννεαμελής».

15. Το άρθρο 25 του ν. 4495/2017 τροποποιείται ως εξής:

α) Η περίπτωση β' αντικαθίσταται ως εξής:

«β) ασκεί τις αρμοδιότητες του Κεντρικού Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος του άρθρου 2 της υπ' αριθμ. 75724/1151/1983 κοινής απόφασης των Υπουργών Προεδρίας της Κυβέρνησης και Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος (Β' 767), δηλαδή γνωμοδοτεί σε θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας για τα οποία απαιτείται γνώμη τεχνικού συμβούλου, καθώς επίσης και σε άλλα θέματα τα οποία παραπέμπονται προς γνωμοδότηση από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, καθώς και κάθε άλλη αρμοδιότητα που ασκούσε το ΚΣΧΟΠ, πριν καταργηθεί.»

β) Η περίπτωση γ' αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) εξετάζει θέματα μείζονος σημασίας τα οποία παραπέμπονται στο Κεντρικό Συμβούλιο Πολεοδομικών Θεμάτων και Αμφισβητήσεων από τα ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α., σύμφωνα με το άρθρο 21 του παρόντος.»

γ) Η περίπτωση ζ' αντικαθίσταται ως εξής:

«ζ) γνωμοδοτεί επί παρεκκλίσεων βιομηχανικών εγκαταστάσεων, σύμφωνα με την παρ. 7 του άρθρου 4 του π.δ. 24/3.5.1985 (Δ' 181), για την Περιφέρεια Αττικής.»

δ) Η περίπτωση η' αντικαθίσταται ως εξής:

«η) γνωμοδοτεί επί παρεκκλίσεων κτιρίων σε εκτός σχεδίου περιοχές για την Περιφέρεια Αττικής, σύμφωνα με το άρθρο 5 παρ. α του π.δ. 24/3.5.1985.»

ε) Καταργείται η παράγραφος θ.

16. Στο άρθρο 26 του ν. 4495/2017 προστίθενται παράγραφοι 3 και 4 ως εξής:

«3. Ειδικά ως προς τα Σ.Α. και τα ΚΕ.Σ.Α. συνεχίζουν να λειτουργούν με τις αρμοδιότητες που τους αποδίδονται με τον παρόντα νόμο.

4. Η αντικατάσταση μέλους ή μελών των Σ.Α., ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α. κατά το ως άνω διάστημα λειτουργίας τους και για κάθε τυχόν παράτασή τους, διενεργείται με απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, με βάση τις ιδιότητες των μελών που προέβλεπαν οι προϊσχύουσες διατάξεις.»

17. Το άρθρο 27 του ν. 4495/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 27

Καταργούμενες διατάξεις Τμήματος Α'

Με την επιφύλαξη του άρθρου 26 και τη συγκρότηση των νέων οργάνων, καταργούνται τα άρθρα 15, 20 έως και 37 του ν. 4030/2011 και η παρ. 7 του άρθρου 26 του ν. 4067/2012.»

18. Το άρθρο 28 του ν. 4495/2017 τροποποιείται ως εξής:

α) Στην περίπτωση β' του άρθρου 28 διαγράφεται η τελευταία φράση «με προϋπολογισμό έργου έως είκοσι πέντε χιλιάδες (25.000,00) ευρώ.»

β) Η περίπτωση γ' αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) «Προέγκριση οικοδομικής άδειας»: Η διοικητική πράξη που χορηγείται για την πιστοποίηση του δικαιώματος έκδοσης οικοδομικής άδειας και την εφαρμογή κατά το χρόνο ισχύος της, των πολεοδομικών διατάξεων και πολεοδομικών μεγεθών της (δόμηση, κάλυψη, ύψος), που ισχύουν κατά το χρόνο έκδοσης της προέγκρισης, εφόσον η οικοδομική άδεια εκδοθεί εντός του χρόνου ισχύος της προέγκρισης και με την επιφύλαξη της εξασφάλισης και υποβολής των απαιτούμενων εγκρίσεων που προβλέπονται στη περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 40, κατά τη διαδικασία έκδοσης οικοδομικής άδειας. Κατ' εξαίρεση, περιπτώσεις που αφορούν τροποποίηση ρυμοτομικών και οικοδομικών γραμμών ή τροποποίηση οικοδομήσιμων χώρων σε κοινόχρηστους, καθώς και περιπτώσεις μεταγενέστερης ένταξης της περιοχής σε καθεστώς προστασίας πολιτιστικής κληρονομίας ή προστασίας της φύσης, η προέγκριση πιστοποιεί το δικαίωμα δόμησης, μόνο κατά το χρόνο έκδοσής της.»

γ) Η περίπτωση δ' αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) «Γνωστοποίηση εκτέλεσης πρόσθετων εργασιών»: Η κατά το χρόνο ισχύος της οικοδομικής άδειας δήλωση του κυρίου του έργου, που συνοδεύεται από τεχνική έκθεση του εξουσιοδοτημένου επιβλέποντος μηχανικού, με την οποία ενημερώνει την οικεία Υ.Δομ. ότι προτίθεται να προβεί σε πρόσθετες εργασίες, που επιτρέπονται από τις πολεοδομικές διατάξεις αλλά εκτελούνται με δική του ευθύνη καθ' υπέρβαση της οικοδομικής άδειας. Για τις πρόσθετες αυτές εργασίες, ο ιδιοκτήτης αναλαμβάνει με δική του ευθύνη την υποχρέωση να υποβάλει αίτηση για έκδοση άδειας αναθεώρησης, εντός τεσσάρων (4) μηνών.»

δ) Η περίπτωση ε' αντικαθίσταται ως εξής:

«ε) «Εγκριση εκτέλεσης εργασιών»: Η διοικητική πράξη που επιτρέπει την εκτέλεση εργασιών της παραγράφου 4 του άρθρου 29, ύστερα από υποβολή τεχνικής έκθεσης και δήλωσης ανάληψης επίβλεψης από αρμόδιο μηχανικό.»

δ) Προστίθεται νέα παράγραφος ι', ως εξής:

«ι) «Άδεια νομιμοποίησης είναι η οικοδομική άδεια ή η έγκριση εργασιών μικρής κλίμακας, που εκδίδεται, μετά την εκτέλεση εργασιών ή κατασκευών ή αλλαγών χρήσης χωρίς την έκδοση της απαιτούμενης διοικητικής πράξης, προκειμένου να νομιμοποιηθούν αυτές, εφόσον είναι σύμφωνες είτε με τις ισχύουσες κατά τον χρόνο έκδοσης της άδειας νομιμοποίησης διατάξεις, είτε με αυτές που ίσχυαν, κατά τον χρόνο εκτέλεσής αυτών.»

19. Το άρθρο 29 του ν. 4495/2017 τροποποιείται ως εξής:

α) Η περίπτωση β' της παραγράφου 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«β) «κατεδάφιση κατασκευών εξαιρούμενων των περιπτώσεων της παραγράφου 4».

β) Η περίπτωση θ' της παραγράφου 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«θ) εργασίες της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, προϋπολογισμού άνω των είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) ευρώ, υπολογιζόμενου σύμφωνα με το Παράρτημα Β' του νόμου 4495/2017, ανά οριζόντια ή κάθετη ιδιοκτησία με την επιφύλαξη των οριζόμενων στο προτελευταίο εδάφιο αυτής.

γ) Οι περιπτώσεις κδ' και κε' της παραγράφου 2 αντικαθίστανται ως εξής:

«κδ) κατασκευή εστιών και φούρνων με τις καπνοδόχους τους, για την εξυπηρέτηση επαγγελματικής χρήσης, εφόσον με τεχνική έκθεση μηχανικού τεκμηριώνεται ότι δεν επηρεάζεται η στατική επάρκεια του φέροντος οργανισμού του κτιρίου,

κε) κατασκευή τζακιών με τις καπνοδόχους τους σε οριζόντιες ιδιοκτησίες με χρήση κατοικίας, εφόσον με τεχνική έκθεση μηχανικού τεκμηριώνεται ότι δεν επηρεάζεται η στατική επάρκεια του φέροντος οργανισμού του κτιρίου.»

δ) Η περίπτωση κθ' της παραγράφου 2 του άρθρου 29 αντικαθίσταται ως εξής:

«κθ) τοποθέτηση κεραιών, πλην κεραιών λήψης ραδιοτηλεοπτικού σήματος, καθώς και κεραιών ραδιοεπικοινωνίας και κινητής τηλεφωνίας.»

ε) Η περίπτωση λα' της παραγράφου 2 του άρθρου 29 αντικαθίσταται ως εξής:

«λα) στέγαστρα και προστεγάσματα των παραγράφων 72 και 79 του άρθρου 2 του ν. 4067/2012, υπό την προϋπόθεση της παρ. 6 ιστ του άρθρου 11 του ν. 4067/2012».

στ) Στην παράγραφο 2 του άρθρου 29 προστίθενται περιπτώσεις λγ', λδ' και λε' ως εξής:

«λγ) πρόχειρες ξύλινες κατασκευές βοηθητικής χρήσης έως 8 τ.μ. και μέγιστου ύψους 2,50 μέτρων, που τοποθετούνται στον ακάλυπτο χώρο.

λδ) Εργασίες εγκατάστασης φ/β συστημάτων, για τις περιπτώσεις που απαιτείται σύμφωνα με ειδικότερες διατάξεις.

λε) Εργασίες εγκατάστασης ανεμογεννητριών, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.»

ζ) Στην παράγραφο 2 του άρθρου 29 πριν το τελευταίο εδάφιο προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Για εργασίες που εμπíπτουν στις περιπτώσεις α', β', γ', δ', ε', στ', ζ', η', ιθ' και λ', της παρούσης παραγράφου, δεν ισχύει το όριο του προϋπολογισμού των είκοσι πέντε χιλιάδων (25.000) ευρώ και για την εκτέλεσή τους απαιτείται έγκριση εργασιών δόμησης μικρής κλίμακας ανεξαρτήτως προϋπολογισμού. Για τις εργασίες των υπόλοιπων περιπτώσεων οι οποίες εκτελούνται είτε συνδυαστικά είτε μεμονωμένα και εφόσον ο συνολικός προϋπολογισμός τους υπερβαίνει τις είκοσι πέντε χιλιάδες ευρώ (25.000) υπολογιζόμενος σύμφωνα με το Παράρτημα Β' του ν. 4495/2017, ανά οριζόντια ή κάθετη ιδιοκτησία απαιτείται η έκδοση οικοδομικής άδειας σύμφωνα με την περίπτωση θ' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου.»

η) Η παράγραφος 3 τροποποιείται ως εξής:

«3. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί να καθορίζονται, να συμπληρώνονται

ή να τροποποιούνται οι εργασίες για τις οποίες απαιτείται η έκδοση πράξης έγκρισης εργασιών δόμησης μικρής κλίμακας και τα δικαιολογητικά για τη χορήγησή της.»

θ) Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 4 οι λέξεις «η αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης» αντικαθίστανται από τις λέξεις «το Τμήμα Ελέγχου Δόμησης –Τοπικό Παρατηρητήριο».

ι) Προστίθεται νέα παράγραφος 5 και οι επόμενες παράγραφοι αναριθμούνται σε 6 και 7 ως εξής:

«5. Σε περίπτωση αυθαίρετης κατασκευής, που τηρεί τις ισχύουσες πολεοδομικές διατάξεις ή αυτές που ίσχυαν κατά το χρόνο κατασκευής της, αυτή είναι δυνατόν να νομιμοποιηθεί ύστερα από έκδοση ή αναθεώρηση ή ενημέρωση της άδειας δόμησης είτε μετά από την έκδοση έγκρισης εργασιών μικρής κλίμακας για τις εργασίες της παραγράφου 2.

Μετά την έκδοση ή αναθεώρηση της παραπάνω οικοδομικής άδειας ή έγκρισης εργασιών μικρής κλίμακας, η κατασκευή παύει να είναι αυθαίρετη και κατεδαφιστέα.»

20. Το άρθρο 30 του ν. 4495/2017 τροποποιείται ως εξής:

α) Στο τέλος της περίπτωσης ιβ' της παραγράφου 1, προστίθεται η φράση:

«και με την προϋπόθεση ότι αποτελούν ανεξάρτητες, μεμονωμένες κατοικίες με αυτοτελή φέροντα οργανισμό.»

β) Στην παράγραφο 1 προστίθεται περίπτωση ικ' ως εξής:

«ικ) Φωτοβολταϊκά συστήματα πάνω σε κτίρια και για ισχύ συστημάτων έως και 100kW.»

21. Το άρθρο 33 του ν. 4495/2017, τροποποιείται ως εξής:

α) Στο τέλος της παραγράφου 1 προστίθεται περίπτωση η' ως εξής:

«η) Το τέλος ανταπόδοσης για κάθε ηλεκτρονική υποβολή για την έκδοση των διοικητικών πράξεων αδειοδότησης.»

β) Η παράγραφος 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζεται το περιεχόμενο και η μορφή των εντύπων των διοικητικών πράξεων που προβλέπονται στο άρθρο 28».

22. Στην παράγραφο 3 του άρθρου 36 του ν. 4495/2017, προστίθεται νέα περίπτωση ια', ως εξής:

«ια) εργασίες των περιπτώσεων της παρ. 2 του άρθρου 29 για τις οποίες απαιτείται έκδοση οικοδομικής άδειας σύμφωνα με τον προϋπολογισμό τους.»

23. Το άρθρο 38 του ν. 4495/2017 τροποποιείται ως εξής:

α) Το πέμπτο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 2 του άρθρου 38 αντικαθίσταται ως εξής: «Ο έλεγχος της υπηρεσίας περιλαμβάνει έλεγχο της πληρότητας των δικαιολογητικών που υποβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 40, του τοπογραφικού, του διαγράμματος κάλυψης καθώς και των αποδεικτικών καταβολής των οφειλόμενων εισφορών και κρατήσεων του έργου υπέρ του Δημοσίου και του ΕΦΚΑ του ιδιοκτήτη για την έκδοση της οικοδομικής άδειας.»

β) Το πέμπτο εδάφιο της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 38 αντικαθίσταται ως εξής: «Ο έλεγχος της υπηρεσίας περιλαμβάνει έλεγχο της πληρότητας των δικαιολογητικών που υποβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 40, του τοπογραφικού, του διαγράμματος κάλυψης καθώς και των αποδεικτικών καταβολής των οφειλόμενων εισφορών και κρατήσεων του έργου υπέρ του Δημοσίου και του ΕΦΚΑ του ιδιοκτήτη για την έκδοση της οικοδομικής άδειας.»

γ) Μετά το τελευταίο εδάφιο της περίπτωσης β' της παραγράφου 2 του άρθρου 38 προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Αιτήσεις για οικοδομικές άδειες των κατηγοριών 1 και 2 που δεν εκδίδονται εντός του χρονικού διαστήματος εννέα (9) μηνών από την ημερομηνία της ηλεκτρονικής υποβολής τους, απορρίπτονται και τίθενται στο αρχείο της υπηρεσίας.»

δ) Στο τέλος της παραγράφου 3 του άρθρου 38 προστίθεται η φράση:

«, καθώς και σε περίπτωση καταγγελίας για τη νομιμότητα της εκδοθείσας έγκρισης Εργασιών μικρής κλίμακας.»

24. Το άρθρο 40 του ν. 4495/2017 τροποποιείται ως εξής:

α) Η περίπτωση β' της παραγράφου 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«β) εγκρίσεις άλλων υπηρεσιών και διοικητικών οργάνων, όπου απαιτούνται.»

β) Στην παράγραφο 5 του άρθρου 40 η λέξη «εισηγείται» αντικαθίσταται με τη λέξη «διαβιβάζει».

γ) Η παράγραφος 7 του άρθρου 40 αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας μπορεί για την εφαρμογή των παραγράφων 5 και 6 να καθορίζονται ειδικότερα θέματα που αφορούν στη διαδικασία, τα δικαιολογητικά και το έντυπο διαβίβασης.»

25. Στην περίπτωση γ' της παρ. 1 του άρθρου 41 του ν. 4495/2017, προστίθεται η φράση «για τις περιπτώσεις που απαιτείται».

26. Το άρθρο 51 του ν. 4495/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

#### «Άρθρο 51

Μετά την έναρξη λειτουργίας των ηλεκτρονικών υπηρεσιών του άρθρου 33 του παρόντος καταργούνται τα άρθρα 1 έως και 8 του ν. 4030/2011, εκτός από την παρ. 6 του άρθρου 2α του ν. 4030/2011. Με τη δημοσίευση του παρόντος καταργείται το άρθρο 4 του ν. 4067/2012, εκτός από τις παραγράφους 2 και 4, οι οποίες καταργούνται μετά την έναρξη λειτουργίας των ηλεκτρονικών υπηρεσιών του άρθρου 33.»

27. Στο άρθρο 79 του ν. 4495/2017, προστίθεται παράγραφος 5 ως εξής:

«5. Μέχρι την έκδοση της υπουργικής απόφασης της παραγράφου 3 του άρθρου 69 αναστέλλεται η εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 71.»

28. Το άρθρο 82 του ν. 4495/2017, τροποποιείται ως εξής:

α) Η περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 82 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Απαγορεύεται και είναι απολύτως άκυρη η μεταβίβαση ή η σύσταση εμπράγματου δικαιώματος σε ακίνητο στο οποίο έχει εκτελεστεί αυθαίρετη κατασκευή κατά την παράγραφο 1α του άρθρου 81, ή έχει εγκατασταθεί αυθαίρετη αλλαγή χρήσης κατά την παράγραφο 1β του άρθρου 81, ή έχει εκτελεστεί πολεοδομική παράβαση των περιπτώσεων β', γ', δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 81. Στην ανωτέρω απαγόρευση εμπίπτον και τα ακίνητα τα οποία εισφέρονται σε εταιρεία».

β) Η περίπτωση ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 82 αντικαθίσταται ως εξής:

«ζ) έχει περατωθεί η διαδικασία καταβολής του ενιαίου ειδικού προστίμου ή έχει καταβληθεί ποσοστό τριάντα τοις εκατό (30%) του ενιαίου ειδικού προστίμου, κατά τις διατάξεις του παρόντος ή τις διατάξεις του ν. 4014/2011 και του ν. 4178/2013.»

γ) Στην παράγραφο 2 του άρθρου 82 προστίθεται εδάφιο θ' ως εξής:

«θ) εμπίπτουν στις περιπτώσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 81 εξαιρουμένων των περιπτώσεων β', γ', δ'».

29. Το άρθρο 83 του ν. 4495/2017, τροποποιείται ως εξής:

α) Η παράγραφος 3 του άρθρου 83 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Η βεβαίωση μηχανικού για τις αυθαίρετες κατασκευές της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 82, για τις οποίες δεν έχει περαιωθεί η διαδικασία εξόφλησης του ενιαίου ειδικού προστίμου του ν. 4014/2011 ή του ν. 4178/2013 ή του παρόντος, περιέχει ρητή αναφορά για την εξόφληση ποσοστού τριάντα τοις εκατό (30%) του ενιαίου ειδικού προστίμου καθώς και για την ανάρτηση στο πληροφοριακό σύστημα όλων των κατά περίπτωση απαιτούμενων δικαιολογητικών κατά τις διατάξεις των ν. 4014/2011, ν. 4178/2013 και του παρόντος, για τις οποίες γίνεται ειδική μνεία σε κάθε δικαιοπραξία. Από τα ανωτέρω δικαιολογητικά εξαιρούνται αυτά που αφορούν στο στατικό έλεγχο των παραβάσεων, τα οποία υποβάλλονται στην προθεσμία του άρθρου 99».

β) Στην παράγραφο 6 του άρθρου 83 προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Πριν τη σύνταξη των συμβολαίων υποβάλλονται ηλεκτρονικά στην αρμόδια για το πληροφοριακό σύστημα αρχή και λαμβάνουν μοναδικό αριθμό, που αφορά στο ακίνητο. Στα συμβόλαια προσαρτάται η βεβαίωση και μνημονεύεται ο μοναδικός αριθμός του ακινήτου.»

γ) Η παράγραφος 8 του άρθρου 83 αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Στα συμβολαιογραφικά έγγραφα που καταρτίζονται μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος και έχουν ως αντικείμενο τη σύσταση ή την τροποποίηση αυτοτελών ιδιοκτησιών, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3741/1929 (Α' 4) και του ν.δ. 1024/1971 (Α' 232), προσαρτώνται αντίγραφα του τοπογραφικού διαγράμματος και του διαγράμματος κάλυψης της οικοδομικής άδειας του κτιρίου, καθώς και των κατόψεων της αυτοτελούς ιδιοκτησίας.

Στις περιπτώσεις αυτοτελών οριζόντιων ή καθέτων ιδιοκτησιών των οποίων η οικοδομική άδεια εκδόθηκε πριν από την έναρξη ισχύος του από 8.9.1983 προεδρικού διατάγματος και για τις οποίες βεβαιώνεται από την



αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης η απώλεια του φακέλου της οικοδομικής άδειας, είναι δυνατή η προσάρτηση αντί των αντιγράφων των σχεδίων του φακέλου της άδειας, αντιγράφων των σχεδίων ως προσαρτήθηκαν στην πράξη σύστασης διηρημένων ιδιοκτησιών, εφ' όσον η πραγματική κατάσταση συμφωνεί με τα σχέδια της σύστασης.»

δ) Η παράγραφος 9 του άρθρου 83 αντικαθίσταται ως εξής:

«9. Στα συμβολαιογραφικά έγγραφα που αφορούν δικαιοπραξίες μεταβίβασης ακινήτων και στα οποία υπάρχουν κατασκευές ή χρήσεις της περίπτωσης ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 82 του παρόντος, εφόσον αυτές δεν απεικονίζονται στα σχέδια της οικοδομικής άδειας ή της άδειας δόμησης, γίνεται ειδική μνεία για τα στοιχεία νομιμότητας των κατασκευών ή των χρήσεων αυτών και επισυνάπτονται, επί ποινή ακυρότητας, αντίγραφα από το πληροφοριακό σύστημα του άρθρου 90 των σχεδίων που τις απεικονίζουν.»

30. Το άρθρο 86 του ν. 4495/2017 τροποποιείται ως εξής:

α) αντικαθίσταται ο αριθμός «99» με τον αριθμό «96».

31. Το άρθρο 88 του ν. 4495/2017 τροποποιείται ως εξής:

α) Η υποπερίπτωση ββ', της περίπτωσης β', της παραγράφου 1, αντικαθίσταται ως εξής:

«ββ) Δεν βρίσκονται εντός προκηπίου, εξαιρούνται οριστικά από την κατεδάφιση και επιτρέπεται η μεταβίβαση και η σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτών. Σε περίπτωση υπέρβασης των ανωτέρω ποσοστών ή αν οι κατασκευές βρίσκονται εντός προκηπίου, η εξαίρεση από την κατεδάφιση ισχύει για το χρόνο που προβλέπεται στους νόμους 3775/2009 και 3843/2010 και επιτρέπεται η μεταβίβαση και η σύσταση εμπράγματος δικαιώματος επ' αυτών. Για την οριστική εξαίρεση από την κατεδάφιση είναι απαραίτητη η δήλωση υπαγωγής στις διατάξεις του άρθρου 96 με την καταβολή παραβόλου ύψους εκατό (100) ευρώ.»

β) Η παράγραφος 2, αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Περίπτωση 2: Αυθαίρετες κατασκευές και αλλαγές χρήσης για τις οποίες δεν έχει ολοκληρωθεί η υπαγωγή στις διατάξεις των νόμων 3843/2010 (Α' 62), 4014/2011 και 4178/2013. Στις αυθαίρετες κατασκευές και αλλαγές χρήσης, για τις οποίες δεν έχει ολοκληρωθεί η υπαγωγή στις διατάξεις διατήρησης, ρύθμισης ή αναστολής επιβολής κυρώσεων των νόμων 3843/2010, 4014/2011 και 4178/2013, δηλαδή δεν έχει καταβληθεί το σύνολο του ενιαίου ειδικού προστίμου και δεν έχουν αναρτηθεί τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και στοιχεία στο πληροφοριακό σύστημα, είναι δυνατή η υπαγωγή τους στις διατάξεις του παρόντος. Στην περίπτωση αυτή, καταβληθέντα ποσά στο πλαίσιο των προηγούμενων νόμων υπαγωγής συμψηφίζονται με το οφειλόμενο ενιαίο πρόστιμο, όπως υπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος. Αν από τον επανυπολογισμό προκύπτει ότι τα ήδη καταβληθέντα υπερβαίνουν το ποσό του προστίμου σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, δεν αναζητούνται. Για τις περιπτώσεις υπαγωγής του ν. 3843/2010, για τις οποίες δεν έχει ολοκληρωθεί η πληρωμή του συνολικού

ποσού προστίμου, το υπολειπόμενο ποσό καταβάλλεται εφ' άπαξ, με χρήση του κωδικού πληρωμής σε τράπεζα που αντιστοιχούσε στην υπαγωγή, εντός έξι (6) μηνών από την έναρξη ισχύος του παρόντος.»

32. Το άρθρο 89 του ν. 4495/2017 τροποποιείται ως εξής:

α) Στην περίπτωση ιδ' της παραγράφου 2 αντικαθίσταται ο αριθμός «116» με τον αριθμό «117».

β) Η περίπτωση ιε' της παραγράφου 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«σε χαρακτηρισμένο επικινδύνως ετοιμόρροπο κτίριο, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 13/22.4.1929 «Περί επικινδύνων οικοδομών (Α' 153), όπως ισχύει.»

33. Το άρθρο 96 του ν. 4495/2017 τροποποιείται ως εξής:

α) Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α', αντικαθίσταται ως εξής:

«ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1:

Αυθαίρετες κατασκευές ή αλλαγές χρήσης, κατοικιών ή μη σε κτίρια με επικρατούσα χρήση κατοικία, που υφίστανται πριν από το έτος 1975.»

β) Η υποπερίπτωση ιβιβ' της περίπτωσης γ' αντικαθίσταται ως εξής:

«ιβιβ) αποθήκη μέγιστης επιφάνειας 15 τ.μ. και μέσου ύψους έως 2,50 μέτρα.»

γ) Στην παράγραφο β' διαγράφεται η φράση:

«Δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την υπαγωγή στην παρούσα κατηγορία, αν στο ακίνητο ή στην αυτοτελή ιδιοκτησία υπάρχουν και άλλες αυθαίρετες κατασκευές ή αλλαγές χρήσεις οι οποίες πραγματοποιήθηκαν ή εγκαταστάθηκαν μετά την 1.1.1983.»

δ) Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης δ' αντικαθίσταται ως εξής:

«ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4:

Υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος και εξαιρούνται οριστικά από την κατεδάφιση, μετά την υπαγωγή, την καταβολή του σχετικού παραβόλου και την καταβολή του ενιαίου ειδικού προστίμου, με την επιφύλαξη εφαρμογής των οριζόμενων στο άρθρο 97, οι εξής αυθαίρετες κατασκευές ή αλλαγές χρήσης.»

ε) Στην τελευταία παράγραφο της κατηγορίας 4 διαγράφεται η φράση:

«Οι ανωτέρω κατασκευές εξαιρούνται οριστικά της κατεδάφισης μετά την συμπλήρωση της ταυτότητας του κτιρίου.»

34. Το άρθρο 98 του ν. 4495/2017 τροποποιείται ως εξής:

α) Η παράγραφος 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Συγκύριοι εξ' αδιαιρέτου σε οριζόντια ή κάθετη ιδιοκτησία, ή σε κτίσμα χωρίς σύσταση οροφωκτησίας εντός σχεδίου πόλεως, ανεξαρτήτως ποσοστού συγκυριότητας, αυθαίρετων κτισμάτων ή νόμιμων κτισμάτων με αυθαίρετες μικρές παραβάσεις ή αυθαίρετες κατασκευές ή αυθαίρετες αλλαγές χρήσης μπορούν να ζητούν την υπαγωγή τους στις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 99 κ.επ. ανεξαρτήτως της σύμφωνης γνώμης των λοιπών εξ' αδιαιρέτου συγκυρίων. Υπόχρεος προς καταβολή του παραβόλου υπαγωγής και των αναλογούντων προστίμων είναι ο δηλών την



αυθαιρεσία συγκύριος, ο οποίος διατηρεί τα εκ του νόμου αναγωγικά του δικαιώματα έναντι των λοιπών συγκυριών. Σε κάθε περίπτωση, οι λοιποί συνιδιοκτήτες μπορούν να αποπληρώνουν τις ορισθείσες δόσεις των αναλογούντων προστίμων αυτοβούλως, σύμφωνα με το ποσοστό συνιδιοκτησίας τους, ύστερα από σχετική έγγραφη ή ηλεκτρονική δήλωσή τους.».

β) Οι περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 5 αντικαθίστανται ως εξής:

α) όταν η αυθαίρετη επέκταση υφίσταται από την ανέγερση-κατασκευή της οικοδομής ή

β) όταν η ίδια αυθαίρετη επέκταση υφίσταται σε όλους τους ορόφους της οικοδομής.».

γ) Η παράγραφος 7 αντικαθίσταται ως εξής:

«7. Μετά την υπαγωγή στις ρυθμίσεις του παρόντος και εφόσον συντρέχουν σωρευτικά και οι δύο προϋποθέσεις με στοιχεία α και β της παραγράφου 5, ο ιδιοκτήτης έχει δικαίωμα να προβαίνει μονομερώς σε συμβολαιογραφική πράξη τροποποίησης της πράξης σύστασης οριζόντιας ιδιοκτησίας, προκειμένου να ενσωματώσει τον υπαγόμενο στις διατάξεις του παρόντος χώρο στην οριζόντια ιδιοκτησία του. Στην περίπτωση αυτή η σύμφωνη γνώμη του συνόλου των συνιδιοκτητών τεκμαίρεται.».

35. Στο τέλος της παραγράφου η' του άρθρου 99 του ν. 4495/2017 προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να καθορίζεται κάθε σχετικό θέμα για την εφαρμογή της παρούσας, όπως το περιεχόμενο για την μελέτη στατικής επάρκειας, τις προϋποθέσεις εκπόνησης αυτής και το χρονοδιάγραμμα για την στατική ενίσχυση του κτιρίου, τις συνέπειες και τους όρους της μη συμμόρφωσης όσον αφορά την στατική επάρκεια των κτιρίων που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος νόμου.».

36. Το άρθρο 100 του ν. 4495/2017 τροποποιείται ως εξής:

β) Στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 100 διαγράφεται το στοιχείο «βββ» και προστίθεται το στοιχείο «εεε».

γ) Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 100 αντικαθίσταται ως εξής: «Στις υπόγειες στάθμες, που αποτελούν αυτοτελή χώρο, καθώς και σε ισόγειους βοηθητικούς χώρους (αποθήκες, χώροι στάθμευσης, κ.λπ.) επιφάνειας έως 50 τ.μ. εφαρμόζεται συντελεστής 0,50.».

δ) Στο δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 9 του άρθρου 100, διαγράφεται η φράση «εντός της προθεσμίας της πρώτης δόσης».

37. Το άρθρο 102 του ν. 4495/2017 τροποποιείται ως εξής:

α) Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 102 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Το ενιαίο ειδικό πρόστιμο υπολογίζεται σύμφωνα με το Παράρτημα Α', και μειώνεται όπου ειδικώς ορίζεται στις διατάξεις του παρόντος. Το πρόστιμο μειώνεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) κατά είκοσι τοις εκατό (20%), αν η αυθαίρετη κατασκευή ή χρήση υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος έως τις 8.10.2018,

β) κατά δέκα τοις εκατό (10%), αν η αυθαίρετη κατασκευή ή χρήση υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος από τις 9.10.2018 έως τις 8.4.2019,

γ) κατά δέκα τοις εκατό (10%) όταν ο αιτών υποβάλει τη μελέτη στατικής επάρκειας.

3. Το ενιαίο ειδικό πρόστιμο αυξάνεται:

α) κατά δέκα τοις εκατό (10%), αν η αυθαίρετη κατασκευή ή χρήση υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος από τις 9.4.2019 έως τις 8.10.2019,

β) κατά είκοσι τοις εκατό (20%), αν η αυθαίρετη κατασκευή ή χρήση υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος μετά τις 9.10.2019,

γ) κατά δέκα τοις εκατό (10%), αν η αυθαίρετη κατασκευή ή χρήση ευρίσκεται σε περιοχές προστασίας για τις οποίες έχουν εκδοθεί και ισχύουν προεδρικά διατάγματα καθορισμού όρων δόμησης.».

38. Η παράγραφος 8 του άρθρου 103 του ν. 4495/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Για τα άτομα των παραγράφων 6 και 7 του παρόντος άρθρου καταβάλλεται παράβολο ποσού πενήντα (50) ευρώ, εφόσον η κύρια κατοικία τους έχει εμβαδόν έως και εκατόν πενήντα (150) τ.μ.».

39. Το άρθρο 106 του ν.4495/2017 τροποποιείται ως εξής:

Στο τέλος του εδαφίου α' της παραγράφου 1 προστίθενται εδάφια αα' και ββ' ως εξής:

αα) Όταν για το ίδιο ακίνητο ή ιδιοκτησία υποβάλλεται ταυτόχρονα υπαγωγή για νομιμοποίηση τμήματος αυτού και διατήρηση του υπολοίπου τμήματος κατά τις διατάξεις του άρθρου 97, η άδεια νομιμοποίησης εκδίδεται εφ' όσον δεν υφίσταται στατική εξάρτηση των δύο τμημάτων. Στην περίπτωση αυτή καταβάλλεται παράβολο για το σύνολο της επιφάνειας του αυθαίρετου και ενιαίο ειδικό πρόστιμο μόνο για την επιφάνεια αυτού που δεν νομιμοποιείται.

ββ) Στην περίπτωση, κατά την οποία για το ίδιο ακίνητο ή ιδιοκτησία υφίσταται στατική εξάρτηση που αποκλείει τη δυνατότητα έκδοσης άδειας νομιμοποίησης:

i) το τμήμα που παραβιάζει τις ισχύουσες πολεοδομικές διατάξεις, δύναται να υπαχθεί στις διατάξεις αναστολής επιβολής κυρώσεων του άρθρου 97 και να διατηρηθεί για το χρονικό διάστημα που προβλέπεται στον παρόντα, μετά την καταβολή του παραβόλου και του ενιαίου ειδικού προστίμου που αντιστοιχεί στην επιφάνειά του, ii) το τμήμα που πληροί τις ισχύουσες πολεοδομικές διατάξεις ή εκείνες που ίσχυαν κατά το χρόνο ανέγερσής του και είναι δυνατόν να νομιμοποιηθεί μετά την απομάκρυνση / καθαίρεση του άνω αναφερόμενου τμήματος (i), δύναται να υπαχθεί στις διατάξεις αναστολής επιβολής κυρώσεων του άρθρου 97 του παρόντος με την καταβολή του παραβόλου που αντιστοιχεί στην επιφάνειά του και του είκοσι τοις εκατό (20%) του ενιαίου ειδικού προστίμου. Για τη μελλοντική δυνατότητα στατικής επάρκειας και αυτοτέλειας του εν λόγω τμήματος, υποβάλλεται συμπληρωματικά τεχνική έκθεση αρμόδιου μηχανικού.

Στην ανωτέρω περίπτωση ββ', ο στατικός έλεγχος της παραγράφου η του άρθρου 99 αφορά στο σύνολο του αυθαίρετου.».

40. Το άρθρο 107 του ν. 4495/2017 τροποποιείται ως ακολούθως:

α) Η παράγραφος 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Ανείσπρακτα βεβαιωθέντα ποσά προστίμων, ανέγερσης και διατήρησης, διαγράφονται μετά την ολοσχερή εξόφληση του ενιαίου ειδικού προστίμου. Για τη διαγραφή των προστίμων ή την ενημέρωση της αρμόδιας φορολογικής αρχής και για την αναστολή είσπραξης τους υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία δόμησης αίτηση του ενδιαφερομένου, η οποία συνοδεύεται από:

α) τη βεβαίωση υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος ή στις διατάξεις των νόμων 4014/2011 και 4178/2013 και εξόφλησης του ενιαίου ειδικού προστίμου,

β) υπεύθυνη δήλωση ότι τα πρόστιμα των οποίων ζητείται η διαγραφή αφορούν το ακίνητο, το οποίο έχει υπαχθεί στις διατάξεις του παρόντος ή σε προγενέστερους νόμους αναστολής επιβολής κυρώσεων αυθαιρέτων.

Η Υπηρεσία Δόμησης εκδίδει πράξη με την οποία ακυρώνει τον οικείο χρηματικό κατάλογο ή την πράξη επιβολής προστίμου και την αποστέλλει με το αντίστοιχο ατομικό Φύλλο Έκπτωσης στην αρμόδια φορολογική αρχή εντός δεκαπέντε (15) ημερών, αν τα πρόστιμα έχουν βεβαιωθεί και φορολογικά, προκειμένου η φορολογική αρχή να διαγράψει κάθε σχετική πράξη (ταμειακή βεβαίωση), που έχει ως νόμιμο έρεισμα το χρηματικό κατάλογο ή την πράξη επιβολής προστίμου. Αντίστοιχα, μετά την υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος, η Υπηρεσία Δόμησης εκδίδει πράξη αναστολής είσπραξης των ήδη βεβαιωθέντων στις αρμόδιες Δ.Ο.Υ. προστίμων και την αποστέλλει στην αρμόδια φορολογική αρχή. Στην εν λόγω πράξη ορίζεται υποχρεωτικά η καταληκτική ημερομηνία αναστολής, σύμφωνα με την αντίστοιχη καταληκτική ημερομηνία εξόφλησης του ενιαίου ειδικού προστίμου στην πράξη υπαγωγής.»

β) Στην παράγραφο 8 του άρθρου 107 του ν. 4495/2017 προστίθεται το εξής εδάφιο: «Με απόφαση του αρμόδιου Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας δύναται να εξειδικεύεται το περιεχόμενο της βεβαίωσης χώρου κύριας χρήσης.»

γ) Προστίθενται νέες παράγραφοι 9 και 10:

«9. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου επιτρέπεται η αλλαγή χρήσης εφόσον η νέα χρήση δεν απαγορεύεται από ειδικότερες διατάξεις που ισχύουν για το συγκεκριμένο ακίνητο ή την περιοχή του ακινήτου. Από την αρμόδια Υ.Δομ. βεβαιώνεται ότι η νέα χρήση δεν απαγορεύεται από ειδικότερες διατάξεις που ισχύουν για το συγκεκριμένο ακίνητο ή την περιοχή του ακινήτου. Τυχόν εργασίες για την αλλαγή της χρήσης στους ανωτέρω χώρους, εφόσον δεν έχουν εξαιρεθεί οριστικά από την κατεδάφιση, δύναται να εκτελεστούν σύμφωνα με την παράγραφο 5β.

10. Η ανάκληση υπαγωγών αυθαιρέτων γίνεται από το αρμόδιο Τοπικό Παρατηρητήριο. Μέχρι τη σύσταση των παρατηρητηρίων, αρμόδιες είναι οι Υ.Δομ.

Προσφυγή κατά των ανακλήσεων υπαγωγών, ασκείται στο ΠΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α. και μέχρι την συγκρότηση και λειτουργία τους από το οικείο ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.»

41. Το άρθρο 110 του ν. 4495/2017 τροποποιείται ως εξής:

α) Η παράγραφος 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στις ρυθμίσεις του παρόντος, ύστερα από σύμφω-

νη γνώμη του ΠΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α. και υπό τις προϋποθέσεις των άρθρων 86 και με την επιφύλαξη του άρθρου 89, υπάγονται και κτίσματα που έχουν ανεγερθεί με άδεια που εκδόθηκε από την αρμόδια αρχή και μεταγενέστερα ανακλήθηκε για οποιοδήποτε λόγο, εκτός αν η ανάκληση οφείλεται σε υποβολή αναληθών στοιχείων ή ανακριβείς αποτυπώσεις της υπάρχουσας κατάστασης κατά την έκδοσή της.

Στην περίπτωση αυτή καταβάλλεται για κάθε ιδιοκτησία το παράβολο της περίπτωσης ι' του άρθρου 99 και δεν καταβάλλεται ενιαίο ειδικό πρόστιμο.»

β) Οι περιπτώσεις α, β, γ, δ, της παραγράφου 3 και το τελευταίο εδάφιο αυτού αντικαθίστανται ως εξής:

«α) η οικοδομική άδεια ή η αναθεώρηση αυτής είχε νόμιμο έρεισμα σε κανονιστικές διατάξεις οι οποίες μεταγενέστερα κρίθηκαν αντίθετες σε υπέρτερης ισχύος κανόνα δικαίου, β) η οικοδομική άδεια ή η αναθεώρησή της εκδόθηκε κατ' εφαρμογή κανόνων δικαίου που εφαρμόζονταν συστηματικά από την αρμόδια Υπηρεσία Δόμησης, και μεταγενέστερα κρίθηκαν ότι δεν ίσχυαν, γ) η οικοδομική άδεια ή η αναθεώρησή της δεν παραβίαζε τις κείμενες κατά το χρόνο έκδοσής της ουσιαστικές διατάξεις ή τις ισχύουσες, και ακυρώθηκε για τυπικούς λόγους, δ) η διαπιστωθείσα πλημμέλεια της οικοδομικής αδείας ή της αναθεώρησής της δύναται να αρθεί με την έκδοση άδειας νομιμοποίησης.

Στις περιπτώσεις αυτές, καταβάλλεται για κάθε ιδιοκτησία το παράβολο της παραγράφου 10 του άρθρου 99 και δεν επιβάλλεται ενιαίο ειδικό πρόστιμο.

Δηλώσεις υπαγωγής, που αφορούν σε οικοδομικές άδειες που εκδόθηκαν από την αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου και ακυρώθηκαν με αμετάκλητη δικαστική απόφαση, εξετάζονται ως προς την συνδρομή των ως άνω προϋποθέσεων από το ΠΕ.ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α.»

42. Το άρθρο 112 του ν. 4495/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 112

Στάσιμοι Οικισμοί

Αυθαίρετες κατασκευές σε κτίρια με αποκλειστική χρήση κατοικία, που ευρίσκονται εντός στάσιμων οικισμών, όπως αυτοί ορίζονται στο άρθρο 21 του ν. 1337/1983, με την προϋπόθεση ότι οι στάσιμοι οικισμοί ευρίσκονται σε απόσταση μεγαλύτερη των 2000 μ. από τη θάλασσα ή από χιονοδρομικά κέντρα και εφόσον οι αυθαίρετες κατασκευές έχουν συντελεσθεί μετά το έτος 1983 και μπορεί να υπαχθούν στις διατάξεις του παρόντος, εξαιρούνται οριστικά από την κατεδάφιση με την καταβολή του αναλογούντος παραβόλου και ενιαίου ειδικού προστίμου, όπως υπολογίζεται με το Παράρτημα Α', μειωμένου κατά τριάντα τοις εκατό (30%). Για την υπαγωγή υποβάλλονται μόνο τα δικαιολογητικά των περιπτώσεων α', β', γ', δ', ε' και ζ' του άρθρου 99 και αποτύπωση των κατόψεων του κτιρίου ή της ιδιοκτησίας. Αν έχει συσταθεί οριζόντια ή κάθετη ιδιοκτησία, για την υπαγωγή τα πιο πάνω στοιχεία υποβάλλονται υποχρεωτικώς ανά διηρημένη ιδιοκτησία.»

43. Το άρθρο 115 του ν. 4495/2017 τροποποιείται ως εξής:

α) Στην παράγραφο 1 του άρθρου 115 προστίθεται περίπτωση γ' ως εξής:

«γ) Αυθαίρετες κατασκευές, αλλαγές χρήσης ή προσθήκες σε κτίρια και εγκαταστάσεις που βρίσκονται σε οικισμούς κατοικιών που έχουν κατασκευαστεί από τον τώως Οργανισμό Εργατικής Κατοικίας (Ο.Ε.Κ.), έχουν παραχωρηθεί οριστικά στους δικαιούχους και οφείλονται στη διαχείρισή τους από τους οριστικούς δικαιούχους.

Για την υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος, απαιτείται η υποβολή από τους δικαιούχους, στους οποίους έχει γίνει η οριστική παραχώρηση, σχετικής αίτησης, τοπογραφικού διαγράμματος, τεχνικής έκθεσης μηχανικού με αναλυτική περιγραφή των αυθαίρετων κατασκευών, αλλαγών χρήσης ή προσθηκών και του οριστικού παραχωρητηρίου ή του νόμιμου τίτλου.»

β) Στην παρ. 3 του άρθρου 115 του ν. 4495/2017 (Α' 167) προστίθεται εδάφιο β' ως εξής:

«β. Για τις αυθαίρετες κατασκευές, αλλαγές χρήσης ή προσθήκες της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 καταβάλλεται εφάπαξ ως ειδικό πρόστιμο το ποσό των πεντακοσίων (500) ευρώ και δεν καταβάλλεται παράβολο.»

44. Το άρθρο 116 του ν. 4495/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

α) Στο εδάφιο α) της παραγράφου 2 αντικαθίσταται ο αριθμός «83» και τίθεται ο αριθμός «99».

β) Στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 αντικαθίσταται η λέξη «τετραμελής» και τίθεται η λέξη «πενταμελής».

45. Το άρθρο 117 του ν. 4495/2017 αντικαθίσταται ως εξής:

α) Το εδάφιο στστ) της παραγράφου 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«στστ. Μελέτη στατικής επάρκειας ή υποβολή τεχνικής έκθεσης εφ' όσον απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 99,».

β) Το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 αντικαθίσταται ως εξής:

«Στις διατάξεις του παρόντος υπάγονται αυθαίρετες κατασκευές ή/και χρήσεις που βρίσκονται μέσα στον όγκο του διατηρητέου κτιρίου ή προσθήκες καθ' ύψος ή κατ' επέκταση σε ποσοστό που αθροιστικά δεν υπερβαίνει το δέκα τοις εκατό (10%) της συνολικής δόμησης αυτού, καθώς και αυθαιρέτων μεμονωμένων κτισμάτων εντός του ακινήτου στο οποίο υφίσταται διατηρητέο κτίριο.»

γ) Η παράγραφος 3 αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Στις διατάξεις του παρόντος υπάγονται αυθαίρετες κατασκευές ή/και χρήσεις σε κτίριο με νόμιμη οικοδομική άδεια στον περιβάλλοντα χώρο διατηρητέου κτιρίου σε επαφή ή/και σε απόσταση από αυτό.

Για την υπαγωγή απαιτείται υποβολή αίτησης στο αρμόδιο Συμβούλιο Αρχιτεκτονικής (Σ.Α.) με συνημμένα τα εξής δικαιολογητικά:»

δ) Η παράγραφος 8 αντικαθίσταται ως εξής:

«8. Σε διατηρητέα κτίρια ή σε κτίρια σε επαφή με αυτά ή και σε ακίνητα που περιλαμβάνουν διατηρητέα κτίρια, δεν επιτρέπεται η υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος, των πρόχειρων κατασκευών.»

46. Στο άρθρο 125 του ν. 4495/2017 προστίθεται παράγραφος 7 ως εξής:

«7. Μέχρι τη συγκρότηση και λειτουργία των ΠΕ.ΣΥ. ΠΟ.Θ.Α. ο έλεγχος των προϋποθέσεων εφαρμογής και

η σύμφωνη γνώμη των περιπτώσεων της παραγράφου 3 του άρθρου 110, εξετάζεται και δίδεται από το οικείο ΣΥ.ΠΟ.Θ.Α. μετά από εισήγηση της αρμόδιας Υ.Δομ.»

### Άρθρο 35

1. Το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 1929/1991 (Α' 19), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το άρθρο 19 του ν. 2081/1992 (Α' 154), την παρ. 6 του άρθρου 14 του ν. 2289/1995 (Α' 27) και το άρθρο 16 του ν. 3335/2005 (Α' 95), αντικαθίσταται ως εξής:

«Στα παραπάνω ακίνητα απαγορεύεται σε ζώνη πλάτους τεσσάρων (4) μέτρων αριστερά και τεσσάρων (4) μέτρων δεξιά από τον άξονα του αγωγού, σε ζώνη πλάτους 0,50 μ. δεξιά και 0,50 μ. αριστερά από τον άξονα του καλωδίου των οπτικών ινών, στις περιπτώσεις διέλευσης του αγωγού με τη μέθοδο της οριζόντιας κατευθυνόμενης διάτρησης και του καλωδίου της καθοδικής προστασίας του αγωγού, καθώς και σε επιφάνεια εξήντα (60) τετραγωνικών μέτρων στο σημείο απόληξης του καλωδίου καθοδικής προστασίας, η οποία απαιτείται για την εγκατάσταση των ανόδων, όπως αυτές (ζώνες και επιφάνεια) εμφανίζονται στα επί μέρους κτηματολογικά διαγράμματα, η κάθε είδους υπόγεια εγκατάσταση, η τοποθέτηση παράλληλα ή κάθετα κάθε είδους σωληνώσεων, οι οποίες απαιτούν εκσκαφή πάνω από 0,50 μ., η ανόρυξη φρεάτων ή τάφρων, η δημιουργία νέων αγροτικών οδών, η φύτευση δένδρων, των οποίων το ριζικό σύστημα εισχωρεί σε βάθος μεγαλύτερο των 0,60 μ., καθώς και η αλλοίωση της μορφολογίας της επιφάνειας του εδάφους με οποιονδήποτε τρόπο.»

2. Το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης δ' της παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 1929/1991, όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε με το άρθρο 19 του ν. 2081/1992, την παρ. 6 του άρθρου 14 του ν. 2289/1995 και το άρθρο 16 του ν. 3335/2005, αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) Στα ακίνητα του εδαφίου β' της παρούσας παραγράφου, είτε αυτά ευρίσκονται εντός είτε εκτός εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως, απαγορεύεται κάθε είδους δόμηση: 1) σε ζώνη πλάτους είκοσι (20) μέτρων αριστερά και είκοσι (20) μέτρων δεξιά από τον άξονα του αγωγού και 2) σε ζώνη πλάτους 0,50 μ. αριστερά και 0,50 μ. δεξιά από τον άξονα του καλωδίου της οπτικής ίνας, σε περίπτωση διέλευσης του αγωγού με τη μέθοδο της οριζόντιας κατευθυνόμενης διάτρησης και του καλωδίου της καθοδικής προστασίας του αγωγού, ως και επιφανείας μέχρι των 60 τ.μ. που προορίζεται για την τοποθέτηση της ανόδου στο σημείο απόληξης του καλωδίου καθοδικής προστασίας.»

3. Η παρ. 2 του άρθρου 166 του ν. 4001/2011 (Α' 179) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Στα ακίνητα της προηγούμενης παραγράφου απαγορεύεται σε ζώνη πλάτους πέντε (5) μέτρων αριστερά και πέντε (5) μέτρων δεξιά από τον άξονα του αγωγού, σε ζώνη πλάτους 0,50 μ. αριστερά και 0,50 μ. δεξιά από τον άξονα του καλωδίου των οπτικών ινών, στις περιπτώσεις διέλευσης του αγωγού με τη μέθοδο της οριζόντιας κατευθυνόμενης διάτρησης και του καλωδίου της καθοδικής προστασίας του αγωγού, καθώς και σε επιφάνεια



εξήντα (60) τετραγωνικών μέτρων στο σημείο απόληξης του καλωδίου καθοδικής προστασίας, η οποία απαιτείται για την εγκατάσταση των ανόδων, όπως αυτές (ζώνες και επιφάνειες) εμφανίζονται στα επί μέρους κτηματολογικά διαγράμματα, η κάθε είδους υπόγεια εγκατάσταση, η τοποθέτηση παράλληλα ή κάθετα ή διαγώνια κάθε είδους σωληνώσεων, οι οποίες απαιτούν εκσκαφή πάνω από 0,50 μ., η ανόρυξη φρεάτων ή τάφρων, η δημιουργία νέων αγροτικών οδών, η φύτευση δένδρων, των οποίων το ριζικό σύστημα εισχωρεί σε βάθος μεγαλύτερο των 0,60 μ., καθώς και η αλλοίωση της μορφολογίας της επιφάνειας του εδάφους με οποιονδήποτε τρόπο.».

4. Η παρ. 1 του άρθρου 167 του ν. 4001/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Στα ακίνητα του άρθρου 166, τα οποία ευρίσκονται εκτός εγκεκριμένου σχεδίου πόλεως, απαγορεύεται κάθε είδους δόμηση: α) σε ζώνη πλάτους είκοσι (20) μέτρων αριστερά και είκοσι (20) μέτρων δεξιά από τον άξονα του αγωγού και β) σε ζώνη πλάτους 0,50 μ. αριστερά και 0,50 μ. δεξιά από τον άξονα του καλωδίου της οπτικής ίνας, σε περίπτωση διέλευσης του αγωγού με τη μέθοδο της οριζόντιας κατευθυνόμενης διάτρησης και του καλωδίου της καθοδικής προστασίας του αγωγού, καθώς και επιφανείας μέχρι των εξήντα (60) τετραγωνικών μέτρων που προορίζεται για την τοποθέτηση της ανόδου στο σημείο απόληξης του καλωδίου καθοδικής προστασίας.».

5. Η παρ. 1 του άρθρου 172 του ν. 4001/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Όποιος δεν συμμορφώνεται με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 166 τιμωρείται με φυλάκιση μέχρι δύο (2) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και όποιος παραβιάζει τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 166 και της παραγράφου 1 του άρθρου 167.».

### Άρθρο 36

Προσαρτάται Παράρτημα και αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του παρόντος νόμου.

### ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΡΜΟΔΙΑ ΑΡΧΗ

1. Ονομασία και διεύθυνση της αρμόδιας αρχής - επίσημη ονομασία και διεύθυνση της προσδιορισθείσας αρμόδιας αρχής.

2. Νομικό καθεστώς της αρμόδιας αρχής - σύντομη περιγραφή του νομικού καθεστώτος της αρμόδιας αρχής.

3. Αρμοδιότητες - σύντομη περιγραφή των νομοθετικών και διοικητικών αρμοδιοτήτων της αρμόδιας αρχής και του ρόλου της για τα συγκεκριμένα θαλάσσια ύδατα.

4. Ιδιότητα του μέλους - όταν η αρμόδια αρχή ενεργεί ως συντονιστικός φορέας για άλλες αρμόδιες αρχές απαιτείται κατάλογος αυτών, καθώς και περίληψη των θεσμικών σχέσεων που έχουν δημιουργηθεί για να εξασφαλιστεί ο συντονισμός.

5. Περιφερειακός συντονισμός - απαιτείται σύνοψη των μηχανισμών που έχουν συσταθεί ώστε να εξασφαλίζεται ο συντονισμός μεταξύ των κρατών μελών τα ύδατα των οποίων καλύπτονται από την παρούσα οδηγία και εμπίπτουν στην ίδια θαλάσσια περιοχή ή υποπεριοχή.

### Άρθρο 37

Μετά το άρθρο 6 του ν. 3889/2010 (Α' 182) προστίθεται άρθρο 6Α ως εξής:

#### «Άρθρο 6Α

1. Με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου του Πράσινου Ταμείου, έπειτα από εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, δύναται, με την επιφύλαξη του πρώτου εδαφίου της παραγράφου 4 του άρθρου 6 και τηρουμένων των δημοσιονομικών στόχων του εκάστοτε ισχύοντος Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος Δημοσιονομικής Στρατηγικής και του εκάστοτε ετήσιου προϋπολογισμού του Πράσινου Ταμείου, να καθορίζεται ποσό από τον ετήσιο προϋπολογισμό του, το οποίο αποδίδεται, ως δημόσιο έσοδο στον Κρατικό Προϋπολογισμό, εγγράφεται σε ειδικό Κωδικό Αριθμό Εσόδου και διατίθεται αποκλειστικά και κατά παρέκκλιση κάθε αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης:

α) στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, για την κάλυψη των πάσης φύσεως δαπανών για ειδικά προγράμματα δασοπροστασίας, έργα, εργασίες, δραστηριότητες και ερευνητικά προγράμματα που εξυπηρετούν τους σκοπούς του Ειδικού Φορέα Δασών της παρ. 5 του άρθρου 8 του ν. 3208/2003 (Α' 303) και τις αποδοχές διανυκτέρευσης στην ύπαιθρο και υπερωριακής εργασίας για την υλοποίηση προγραμμάτων πρόληψης λαθροϋλοτομιών του απασχολούμενου προσωπικού της Γενικής Διεύθυνσης Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος και σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 3889/2010,

β) στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις για την πληρωμή στο προσωπικό των Δασικών Υπηρεσιών που απασχολείται στην υλοποίηση προγραμμάτων πρόληψης λαθροϋλοτομιών πρόσθετων και παρεπόμενων παροχών που προκύπτουν κατά την ως άνω απασχόλησή του για την εξυπηρέτηση των σκοπών του Ειδικού Φορέα Δασών της παρ. 5 του άρθρου 8 του ν. 3208/2003, όπως, ιδίως, αποζημιώσεων για υπερωριακή εργασία, αμοιβών για εργασία κατά τις εξαιρεσιμικές ημέρες και νυχτερινές ώρες, δαπανών μετακίνησης και διανυκτέρευσης στην ύπαιθρο, καθώς και των δαπανών προμήθειας καυσίμων και λοιπών καταναλωτικών δαπανών σχετικών με την υλοποίηση των εν λόγω προγραμμάτων και σύμφωνα με τις προϋποθέσεις της παρ. 3 του άρθρου 6 του ν. 3889/2010.

Τα ανωτέρω ποσά, μετά την εμφάνισή τους στα έσοδα του προϋπολογισμού, εγγράφονται ως πιστώσεις, κατά περίπτωση, στον τακτικό προϋπολογισμό του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας και στον τακτικό προϋπολογισμό των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.

2. Στη διάταξη της παραγράφου 1 συμπεριλαμβάνονται και τα ποσά τα οποία αντιστοιχούν στις αποδοχές διανυκτέρευσης στην ύπαιθρο και υπερωριακής εργασίας για την υλοποίηση προγραμμάτων πρόληψης λαθροϋλοτομιών του απασχολούμενου προσωπικού της Γενικής Διεύθυνσης Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος και των Δασικών Υπηρεσιών των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, που έλαβαν χώρα από την 1η.1.2016, έπειτα από εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Δασών και Δασι-



κού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή των κατά τόπους δασικών υπηρεσιών των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.

3. Στο τέλος κάθε οικονομικού έτους, η Γενική Διεύθυνση Δασών και Δασικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας αποστέλλει απολογιστική έκθεση στο Πράσινο Ταμείο με αντικείμενο τη διάθεση του ποσού της παραγράφου 1 για την εξόφληση των προβλεπομένων σε αυτή δαπανών.»

### **Άρθρο 38**

#### **Αναπροσαρμογή και θέσπιση παραβόλων, τελών και προστίμων**

1. Η περίπτωση β' της παρ. 1 του άρθρου 2Α του ν. 4251/2014 (Α' 80) αντικαθίσταται ως εξής:

«βα) πολίτες τρίτων χωρών που κατέχουν άδεια διαμονής στην ελληνική επικράτεια, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 και ως στελέχη της επένδυσης της παρ. Α' του άρθρου 16 του ν. 4251/2014,

ββ) πολίτες τρίτων χωρών που κατέχουν άδεια διαμονής στην ελληνική επικράτεια, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 17, 19 παράγραφος 7, 61, 64, 98, 114 και 122 του ν. 4251/2014.»

2. Το τρίτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 9 του ν. 4251/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«Στην περίπτωση αυτή επιβάλλεται πρόστιμο ύψους εκατό (100) ευρώ.»

3. Στην παρ. 1 του άρθρου 12 του ν. 4251/2014 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Μαζί με την αίτηση ο εργοδότης καταθέτει αποδεικτικό καταβολής τέλους ύψους διακοσίων (200) ευρώ για κάθε πολίτη τρίτης χώρας που θέλει να απασχολήσει, το οποίο εισπράττεται υπέρ του Δημοσίου και δεν επιστρέφεται.»

4. Η περίπτωση α' της παρ. 3 του άρθρου 13 του ν. 4251/2014, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 7 του ν. 4332/2015, αντικαθίσταται ως εξής:

«Αποδεικτικό καταβολής τέλους ύψους εκατό (100) ευρώ για κάθε πολίτη τρίτης χώρας που θέλει να απασχολήσει, το οποίο εισπράττεται υπέρ του Δημοσίου και δεν επιστρέφεται.»

5. Η παρ. 4 του άρθρου 19Α του ν. 4251/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Για την εξέταση αιτήσεως χορήγησης άδειας διαμονής, σύμφωνα με το παρόν άρθρο δεν καταβάλλεται παράβολο. Εξαιρείται η αίτηση που υποβάλλεται για τη χορήγηση ή ανανέωση άδειας διαμονής, σύμφωνα με την περίπτωση στ' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου ή της παρ. 47 του άρθρου 8 του ν. 4332/2015, η οποία συνοδεύεται από παράβολο ύψους εκατό (100) ευρώ.»

6. Η αίτηση για τη χορήγηση ή ανανέωση άδειας διαμονής επενδυτή του άρθρου 16 του ν. 4251/2014 συνοδεύεται από παράβολο ύψους δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ.

7. Η αίτηση για τη χορήγηση ή ανανέωση άδειας διαμονής της παρ. Α' του άρθρου 20 του ν. 4251/2014 συνοδεύεται από παράβολο ύψους χιλίων (1.000) ευρώ.

8. Η αίτηση για τη χορήγηση ή ανανέωση άδειας διαμονής της παρ. Β' του άρθρου 20 του ν. 4251/2014 συ-

νοδεύεται από παράβολο ύψους δύο χιλιάδων (2.000) ευρώ.

9. Το δεύτερο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 23 του ν. 4251/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«Στους πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι δεν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους εκατό (100) ευρώ και σε περίπτωση υποτροπής ύψους διακοσίων (200) ευρώ.»

10. Στην παρ. 2 του άρθρου 25 του ν. 4251/2014 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι αιτήσεις θεραπείας συνοδεύονται από παράβολο ύψους πενήντα (50) ευρώ.»

11. Η περίπτωση ε' της παρ. 2 του άρθρου 32 του ν. 4251/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«ε. έχουν καταβάλει παράβολο, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 132 του παρόντος νόμου, μόνο αν πρόκειται για διαμονή με σκοπό τις σπουδές.»

12. Η παρ. 2 του άρθρου 132 του ν. 4251/2014 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Δεν υπόκεινται στην καταβολή του ανωτέρω παραβόλου όσοι κατέχουν ήδη άδεια διαμονής αόριστης, δεκαετούς ή πενταετούς διάρκειας του άρθρου 108 και ζητούν να υπαχθούν στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος.

Ειδικά, όσοι υποβάλλουν αίτηση για την απόκτηση άδειας διαμονής δεκαετούς διάρκειας, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 138 καταβάλλουν παράβολο ύψους εννιάκοσίων (900) ευρώ, ενώ για την ανανέωση της εν λόγω άδειας καταβάλλεται κάθε φορά παράβολο ύψους εκατόν πενήντα (150) ευρώ.

Όσοι υποβάλλουν αίτηση για την απόκτηση ή ανανέωση άδειας διαμονής του άρθρου 108 καταβάλλουν παράβολο τριακοσίων (300) ευρώ.»

13. Η αίτηση για τη χορήγηση ή ανανέωση άδειας διαμονής, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 15, 16Α, ως στελέχη της επένδυσης, 17, 19 παράγραφος 7, 33, 34, 35, 37, 61, 62, 64, 72, 73, 90, 98, 114 και 122 του ν. 4251/2014 συνοδεύεται από παράβολο ύψους εκατόν πενήντα (150) ευρώ, αν για λόγους αμοιβαιότητας δεν ορίζεται διαφορετικά.

14. Η αίτηση για την επανέκδοση άδειας διαμονής, όλων των κατηγοριών με εξαίρεση αυτές οι οποίες απαλλάσσονται από την υποχρέωση καταβολής παραβόλου, συνοδεύονται από παράβολο ύψους εκατό (100) ευρώ.

15. Η ισχύς των διατάξεων του παρόντος άρθρου αρχίζει τρεις (3) μήνες από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

### **Άρθρο 39**

#### **Λοιπές διατάξεις του ν. 4251/2014**

1. Στην περίπτωση ε' του άρθρου 6 του ν. 4251/2014 προστίθεται τρίτο εδάφιο ως εξής:

«Τα τέκνα των πολιτών τρίτων χωρών μετά την ενηλικίωσή τους, συνεχίζουν να ασφαρίζονται για υγειονομική περίθαλψη ως έμμεσα μέλη, στον οικείο ασφαλιστικό φορέα του γονέα, σύμφωνα με την ασφαλιστική νομοθεσία για υγειονομική περίθαλψη που ισχύει για τους ημεδαπούς και εφόσον πληρούν τις προϋποθέσεις της μόνιμης και νόμιμης διαμονής στη χώρα.»

**Άρθρο 40****Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4001/2011 και του ν. 4513/2018**

1. Ο ν. 4001/2011 (Α' 179) τροποποιείται ως εξής:

α) Μετά την παράγραφο 7 του άρθρου 77 προστίθεται παράγραφος 8 ως εξής:

«8. Με την Άδεια Διαχείρισης ΑΣΦΑ καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, καθώς και τα αναγκαία μέτρα διασφάλισης της ανεξαρτησίας, του λειτουργικού διαχωρισμού και της αμερόληπτης και μη διακριτικής συμπεριφοράς του κατόχου της άδειας, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις του παρόντος νόμου.»

β) Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 80Γ προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Με την Άδεια Διανομής καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις, καθώς και τα αναγκαία μέτρα διασφάλισης της ανεξαρτησίας, του λειτουργικού διαχωρισμού και της αμερόληπτης και μη διακριτικής συμπεριφοράς του κατόχου της άδειας, σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις του παρόντος νόμου.»

γ) Η παράγραφος 1 του άρθρου 81 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Η Προμήθεια Φυσικού Αερίου σε Τελικούς Πελάτες διενεργείται μόνο από τους κατόχους Άδειας Προμήθειας Φυσικού Αερίου. Δεν απαιτείται Άδεια Προμήθειας για την εισαγωγή, εξαγωγή και πώληση φυσικού αερίου σε Προμηθευτή ή Πελάτη Χονδρικής.

Η ΡΑΕ παρακολουθεί και ελέγχει τον τρόπο άσκησης της δραστηριότητας Προμήθειας Φυσικού Αερίου από Πελάτες Χονδρικής. Στο πλαίσιο αυτό, η ΡΑΕ δύναται να συλλέγει και να αξιολογεί τεχνικά, εμπορικά και άλλα συναφή στοιχεία από τα εμπλεκόμενα στη δραστηριότητα αυτή πρόσωπα. Για λόγους προστασίας ιδίως της ασφάλειας εφοδιασμού και του υγιούς ανταγωνισμού, η ΡΑΕ δύναται να επιβάλλει, με ειδικώς αιτιολογημένη απόφασή της, όρους και προϋποθέσεις στην άσκηση της δραστηριότητας αυτής.»

δ) Το άρθρο 84 καταργείται.

ε) Η περίπτωση γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 90 αντικαθίσταται ως εξής:

«γ) Οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία χορήγησης, τροποποίησης και ανάκλησης των αδειών.»

στ) Στο τέλος της παραγράφου 2 του άρθρου 90 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Τα ανωτέρω κριτήρια εξειδικεύονται με τον Κανονισμό Αδειών της παραγράφου 1.»

2. Ο ν. 4513/2018 (Α' 9) τροποποιείται ως εξής:

α) Η περίπτωση β' της παραγράφου 8 του άρθρου 24 αντικαθίσταται ως εξής:

«β) Οι κάτοχοι αδειών Προμήθειας Φυσικού Αερίου, ΑΣΦΑ, Διαχείρισης ΑΣΦΑ, Διανομής Φυσικού Αερίου και Διαχείρισης Δικτύου Διανομής υποχρεούνται, εντός εννέα (9) μηνών από την έναρξη ισχύος του Κανονισμού Αδειών του άρθρου 90 του ν. 4001/2011, να υποβάλουν στη ΡΑΕ αίτηση τροποποίησης της άδειας που κατέχουν συνοδευόμενη από τα συμπληρωματικά στοιχεία που υποδηλώνουν τη συμμόρφωσή τους με τις διατάξεις του άρθρου 90 του ν. 4001/2011, όπως τροποποιείται

με το παρόν, καθώς και με τις κατ' εξουσιοδότηση αυτού εκδιδόμενες κανονιστικές πράξεις. Σε διαφορετική περίπτωση, η άδειά τους ανακαλείται αυτοδικαίως με απόφαση της ΡΑΕ.»

β) Στο τέλος της περίπτωσης γ' της παραγράφου 8 του άρθρου 24 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Οι αιτούντες, των οποίων η αίτηση εκκρεμεί ενώπιον της ΡΑΕ, υποχρεούνται να επικαιροποιήσουν τα στοιχεία της αίτησης σε συμμόρφωση με τις προαναφερόμενες διατάξεις.»

**Άρθρο 41****Τροποποίηση των παραγράφων 7 και 9 του άρθρου 52 του ν. 4280/2014 (Α' 159)**

1. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 7 του άρθρου 52 του ν. 4280/2014 (Α' 159), μετά τη λέξη «ιεροί ναοί» προστίθεται η φράση «και βοηθητικοί χώροι αυτών» και η φράση «σε δάση, δασικές εκτάσεις και δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 5 του άρθρου 3 του παρόντος νόμου» αντικαθίσταται από τη φράση «σε δάση, δασικές εκτάσεις και δημόσιες εκτάσεις των περιπτώσεων α' και β' της παρ. 5 του άρθρου 3 του ν. 998/1979».

2. Η παρ. 7 του άρθρου 52 του ν. 4280/2014 εφαρμόζεται και για τους ναούς και τους βοηθητικούς χώρους αυτών, μετόχια, ησυχαστήρια, ιερές μονές με τους βοηθητικούς χώρους αυτών, παρεκκλήσια και ιερά προσκυνήματα που βρίσκονται σε προστατευόμενες περιοχές του δικτύου Natura 2000.

3. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 9 του άρθρου 52 του ν. 4280/2014, μετά τη φράση «Έργα που εξυπηρετούν ανάγκες ύδρευσης» προστίθενται οι λέξεις «άρδευσης και αποχέτευσης», μετά τη φράση «όπως δεξαμενές, γεωτρήσεις, υδρομαστεύσεις, δίκτυα αγωγών προσαγωγής» προστίθενται οι λέξεις «κέντρων επεξεργασίας λυμάτων, αγωγών ύδρευσης αποχέτευσης» και η φράση «τις προβλεπόμενες από τη σχετική περί των υδάτων και των αθλητικών εγκαταστάσεων νομοθεσία εγκρίσεις» αντικαθίσταται από τη φράση «τις προβλεπόμενες από τη σχετική περί των υδάτων, λυμάτων και των αθλητικών εγκαταστάσεων νομοθεσία εγκρίσεις».

**Άρθρο 42****Τροποποίηση της παρ. 3 του άρθρου 267 του ν.δ. 86/1969 (Α' 7)**

Το έβδομο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 267 του ν.δ. 86/1969 (Α' 7) τροποποιείται ως εξής:

«Οι προσλαμβανόμενοι από τις κυνηγετικές οργανώσεις φύλακες θήρας πρέπει να είναι κατ' ελάχιστον κατηγορίας ΔΕ και ηλικίας μέχρι και 35 ετών ή στην περίπτωση τριετούς προϋπηρεσίας ως φυλάκων θήρας σε κυνηγετικές οργανώσεις μέχρι και 40 ετών.»

**Άρθρο 43**

1. Στις περιπτώσεις που η προθεσμία της παρ. 1 του άρθρου 15 του ν. 3889/2010 (Α' 182) λήγει από τις 30.5.2018 έως και τις 18.7.2018, η προθεσμία αυτή παρατείνεται από την ημερομηνία λήξης της έως τις 31.7.2018. Η ίδια καταληκτική προθεσμία ισχύει και για τους κατοίκους του εξωτερικού.

2. Η ολοκλήρωση της εξέτασης των αντιρρήσεων από τις οικείες ΕΠ.Ε.Α. της παρ. 3 του άρθρου 18 του ν. 3889/2010 (Α' 182), που αφορούν στους δασικούς χάρτες των οποίων η προθεσμία υποβολής αντιρρήσεων έληξε στις 25.9.2017, δεν μπορεί να υπερβεί τους δώδεκα (12) μήνες από την, κατ' άρθρο 17 του ν. 3889/2010, μερική κύρωσή τους. Εντός της ίδιας ανωτέρω προθεσμίας ολοκληρώνεται η εξέταση των αντιρρήσεων που εκκρεμούν για όλες τις περιοχές στις οποίες έχει κυρωθεί μερικώς ο δασικός χάρτης πριν από την έναρξη ισχύος του ν. 4389/2016 (Α' 94).

3. Η προθεσμία της παρ. 1 του άρθρου 24 του ν. 4519/2018 (Α' 25) που έληξε στις 15.5.2018 παρατείνεται έως τις 16.7.2018.

4. Η προθεσμία υποβολής των αιτήσεων εξαγοράς της παρ. 6 του άρθρου 47 του ν. 998/1979 (Α' 289) παρατείνεται για δύο (2) έτη με καταληκτική ημερομηνία υποβολής την 8η Αυγούστου 2020.

#### Άρθρο 44

1. Στην παρ. 7 άρθρου 3 του ν. 998/1979 (Α' 289) επέρχονται οι εξής τροποποιήσεις:

α) Στο πρώτο εδάφιο, μετά τις λέξεις «δασικές εκτάσεις», προστίθεται η φράση «ή ως εκτάσεις των παραγράφων 5α ή 5β του άρθρου 3».

β) Στο δεύτερο εδάφιο, μετά τις λέξεις «δασική έκταση», προστίθεται η φράση «ή ως έκταση των παραγράφων 5α ή 5β του άρθρου 3».

#### Άρθρο 45

1) Στο άρθρο 26 του ν. 4495/2017 (Α' 167), η παράγραφος 2 τροποποιείται ως εξής και προστίθεται νέα παράγραφος 3:

«2. Μέχρι τη συγκρότηση των συλλογικών οργάνων και επιτροπών των άρθρων 7, 12, 13, 15, 17, 18, 19, 20, 22 και 24, συνεχίζουν να λειτουργούν τα υφιστάμενα κατά το χρόνο δημοσίευσης του παρόντος όργανα και ασκούν τις αρμοδιότητές τους, αυτές που τους είχαν αποδοθεί πριν τη δημοσίευση του παρόντος, καθώς και αυτές που ορίζονται στον παρόντα.

Η θητεία των υφιστάμενων οργάνων, έστω και αν αυτή είχε λήξει κατά την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος, παρατείνεται έως τις 31.12.2018, με δυνατότητα περαιτέρω παράτασης μετά από απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας ή και των κατά περίπτωση συναρμοδίων Υπουργών.

3. Μέχρι τη συγκρότηση των υπηρεσιών του άρθρου 2 του παρόντος, όπου για τη συγκρότηση συμβουλίων απαιτείται συμμετοχή υπαλλήλων των υπηρεσιών αυτών, συμμετέχει υπάλληλος της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή της Περιφέρειας.»

2) Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 33 του ν. 4495/2017, τροποποιείται ως εξής:

«1. Η διαδικασία υποβολής, ελέγχου και έκδοσης των πράξεων εκτέλεσης οικοδομικών εργασιών του άρθρου 28, καθώς και η διαδικασία υποβολής και γνωμοδότησης των συμβουλίων των άρθρων 7, 12, 13, 20, 22, 24 διενεργείται αποκλειστικά ηλεκτρονικά, μέσω ηλεκτρονικής πλατφόρμας, η υλοποίηση της οποίας μπορεί να ανατε-

θεί εν όλω ή εν μέρει σε φορέα που θα καθοριστεί με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας.»

3) Στην παρ. 4 του άρθρου 81 του ν. 4495/2017, προστίθεται νέο εδάφιο ως εξής:

«Τα ανωτέρω εφαρμόζονται αναλόγως και για τις εργασίες του άρθρου 30 του παρόντος νόμου.»

4) Στην παρ. 3 του άρθρου 94 του ν. 4495/2017, η περίπτωση α' τροποποιείται και προστίθεται νέα περίπτωση γ' ως εξής:

«α) Αν ο ιδιοκτήτης, με υπεύθυνη δήλωση στο Τοπικό Παρατηρητήριο, ενημερώσει ότι θα προβεί αυτοβούλως στην κατεδάφιση - αποκατάσταση της αυθαιρεσίας εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από τη λήψη γνώσης της έκθεσης αυτοψίας, το Τοπικό Παρατηρητήριο ενημερώνει το Περιφερειακό Παρατηρητήριο προκειμένου να ορίσει ελεγκτή δόμησης για τη διαπίστωση της κατεδάφισης αποκατάστασης της αυθαιρεσίας και επιβάλλεται πρόστιμο πεντακοσίων (500) ευρώ. Εξαιρούνται πρόχειρες ή προσωρινές κατασκευές, καθώς και λυόμενες κατασκευές, ως αυτές ορίζονται στις παραγράφους 75, 74 και 45 αντίστοιχα του άρθρου 2 του ν. 4067/2012, για τις οποίες η διαδικασία οικειοθελούς κατεδάφισης/ απομάκρυνσης εφαρμόζεται μόνο μία φορά στο ίδιο ακίνητο. Σε περίπτωση υποτροπής επιβάλλονται κανονικά τα πρόστιμα ανέγερσης και διατήρησης.

γ) Τα αναφερόμενα στις άνω παραγράφους α' και β' ισχύουν και για εκθέσεις αυτοψίας που έχουν συνταχθεί μεταξύ 28.7.2011 και την ημερομηνία δημοσίευσης του παρόντος. Οι ιδιοκτήτες οφείλουν να προβούν σε κατεδάφιση μέχρι τις 31.12.2018, μετά από έκδοση έγκρισης εκτέλεσης εργασιών του άρθρου 28 παράγραφος ε'. Οι ιδιοκτήτες που θα προβούν στην κατεδάφιση εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας, ενημερώνουν την αρμόδια ΥΔΟΜ, προκειμένου να προβεί σε αυτοψία για τη διαπίστωση της εν λόγω κατεδάφισης. Μετά τη διαπίστωση εφαρμόζεται η διαδικασία διαγραφής ανείσπρακτων βεβαιωθέντων προστίμων και αναστολής όλων των αναγκαστικών μέτρων εκτέλεσης και ποινικών διώξεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 107 του παρόντος νόμου.»

5) Η παρ. 2 του άρθρου 107 του ν. 4495/2017 τροποποιείται ως εξής:

«2. Αν το ακίνητο ανήκει σε περισσότερους συνιδιοκτήτες και έχει συσταθεί οριζόντια ή κάθετη ιδιοκτησία, μέχρι τις 28.7.2011, για τον υπολογισμό των πολεοδομικών μεγεθών και την έκδοση οικοδομικής άδειας που αναλογούν στα ιδανικά μερίδια κάθε συνιδιοκτήτη, δεν λαμβάνονται υπόψη οι αυθαίρετες κατασκευές που έχουν εκτελεστεί σε άλλη οριζόντια ή κάθετη ιδιοκτησία.»

6) Το άρθρο 23 παρ. δ' του ν. 4067/2012 (Α' 79) τροποποιείται ως εξής:

«δ. Αν προϋφίσταται του β.δ. της 9.8.1955 ή εξαιρέθηκε με τις διατάξεις του ν. 1337/1983 ή εξαιρέθηκε οριστικά, σύμφωνα με διατάξεις ρύθμισης, τακτοποίησης ή αναστολής επιβολής κυρώσεων αυθαιρέτων.»

7) Στο άρθρο 124 του ν. 4495/2017 προστίθεται νέο εδάφιο:



«Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζεται κάθε λεπτομέρεια για την ανάπτυξη, λειτουργία, σύσταση, επικαιροποίηση και τήρηση πληροφοριακού συστήματος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας που αφορά στα πολεοδομικά δεδομένα της χώρας και περιλαμβάνει δημόσια γεωχωρικά και λοιπά δεδομένα του εθνικού πολεοδομικού σχεδιασμού («Ηλεκτρονική Πολεοδομία») και αφορά ιδίως:

1) τη διαδικασία συντήρησης και ενημέρωσης του πληροφοριακού συστήματος,

2) τους συμμετέχοντες φορείς, όρους συμμετοχής και συνεργασίας,

3) τους όρους υποχρεωτικής χρήσης και αξιοποίησης του τομεακού πληροφοριακού συστήματος για τα πολεοδομικά δεδομένα της χώρας,

4) κάθε άλλο ζήτημα που αφορά την πλήρη αξιοποίηση και τη λειτουργία του συστήματος «Ηλεκτρονική Πολεοδομία» και των εφαρμογών του.».

#### **Άρθρο 46**

##### **Τροποποίηση διατάξεων του ν. 2244/1994 (Α' 168)**

Μετά το ένατο εδάφιο της παρ. 4 του άρθρου 3 του ν. 2244/1994, προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Ειδικά για την κατασκευή των κτιρίων των μικρών υδροηλεκτρικών έργων (Μ.ΥΗ.Ε.), ισχύουν οι πιο κάτω όροι και περιορισμοί δόμησης: α) ελάχιστο όριο αρτιότητας 500 τ.μ., β) απόσταση από το όριο του γηπέδου ή κοινόχρηστου χώρου δύομισι μέτρα (2,5 μ.), γ) συντελεστής δόμησης 0,7, δ) ποσοστό κάλυψης 40%, ε) μέγιστο ύψος 9 μέτρα και στ) συντελεστής κατ' όγκον εκμετάλλευσης 5,5.».

#### **Άρθρο 47**

##### **Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4001/2011 (Α' 179)**

1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 63Α του ν. 4001/2011 (Α' 179) αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Μέχρι τις 31.12.2017 το 66% των μετοχών που κατέχει η ΔΕΠΑ Α.Ε. επί του μετοχικού κεφαλαίου του ΔΕΣΦΑ Α.Ε. θα πωληθεί και μεταβιβαστεί μέσω διεθνούς διαγωνιστικής διαδικασίας που θα διενεργήσει το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ Α.Ε.) και το υπόλοιπο 34% θα μεταβιβαστεί στο Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο θα εκπροσωπείται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας.».

2. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 80Β του ν. 4001/2011 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Έργα επέκτασης των υφιστάμενων Δικτύων Διανομής που εκτελούνται από την 1η Απριλίου 2017 από τις ΕΔΑ οι οποίες προκύπτουν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 80Α και είναι Διαχειριστές των Δικτύων Διανομής Αττικής, Θεσσαλονίκης και Θεσσαλίας, βάσει των οικείων αδειών διανομής, ανήκουν στην αποκλειστική κυριότητα αυτών.».

3. α) Στην περίπτωση α' της παρ. 3 του άρθρου 134 του ν. 4001/2011 μετά τη φράση «ή εταιρείας περιορισμένης ευθύνης» προστίθεται η φράση «ή ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας (Ι.Κ.Ε.)».

β) Στην περίπτωση α' της παρ. 5 του άρθρου 134 του ν. 4001/2011 μετά τη φράση «ή εταιρείας περιορισμένης ευθύνης» προστίθεται η φράση «ή ιδιωτικής κεφαλαιουχικής εταιρείας (Ι.Κ.Ε.)».

#### **Άρθρο 48**

##### **Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4042/2012 (Α' 24)**

Στο τέλος της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 44Α του ν. 4042/2012 (Α' 24) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η εγκατάσταση των μεγάλων πράσινων σημείων επιτρέπεται και μέσα στους κοινόχρηστους χώρους της περιοχής της παρ. 8 του άρθρου 3 του από 20.9.1995 προεδρικού διατάγματος της περιοχής του Ελαιώνα (Δ' 1049).».

#### **Άρθρο 49**

##### **Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4152/2013 (Α' 107)**

Το πρώτο εδάφιο της παρ. 11 της υποπαραγράφου 1.2. της παρ. 11 του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α' 107), όπως είχε τροποποιηθεί με το άρθρο 27 του ν. 4342/2015 (Α' 143), το άρθρο 15 (ήδη 20) παρ. 11 του ν. 4425/2016 (Α' 185) και το άρθρο 28 παρ. 4 του ν. 4447/2016 (Α' 241) αντικαθίσταται ως εξής:

«11. Ειδικά και μόνο για τα ημερολογιακά έτη 2015 και 2016 το ετήσιο τέλος που προβλέπεται στην περίπτωση 1, μπορεί να καταβληθεί για το έτος 2015 έως τις 31.12.2016 και για το έτος 2016 έως τις 30.6.2018.»

#### **Άρθρο 50**

##### **Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4203/2013 (Α' 235)**

1. Οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 4 του ν. 4203/2013 (Α' 235) καταργούνται και οι υπόλοιπες παράγραφοι αναριθμούνται αντίστοιχα.

2. Η παρ. 1 του άρθρου 4 του ν. 4203/2013, όπως αναριθμήθηκε με το παρόν, αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας καθορίζονται, κατά παρέκκλιση των λοιπών διατάξεων που αφορούν στην ανάπτυξη αιολικών σταθμών, η αδειοδοτική διαδικασία, στην οποία περιλαμβάνεται και ο τρόπος της υποβολής των σχετικών αιτήσεων, περιβαλλοντικά, χωροταξικά και πολεοδομικά θέματα, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια, για την εγκατάσταση σε γήπεδα, οικόπεδα και κτιριακές εγκαταστάσεις και τη σύνδεση με το δίκτυο διανομής, σταθμών μικρών ανεμογεννητριών εγκατεστημένης ισχύος μικρότερης ή ίσης των 60 kW.».

3. Στην παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 4203/2013, όπως αναριθμήθηκε με το παρόν, διαγράφεται η φράση «ή για την αντιστοίχιση σε κατηγορία τιμολόγησης της παραγόμενης ενέργειας».

#### **Άρθρο 51**

##### **Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4342/2015 (Α' 143)**

Η περίπτωση β' της παρ. 1 του άρθρου 10 του ν. 4342/2015 αντικαθίσταται ως εξής:



«β) Κατηγορία Β': κτίρια γραφείων άνω των δύο χιλιάδων τετραγωνικών μέτρων (2.000 τ.μ.), εμπορικά κτίρια άνω των δύο χιλιάδων τετραγωνικών μέτρων (2.000 τ.μ.), υπόλοιπα κτίρια που στεγάζουν χρήσεις του τριτογενούς τομέα (όπως σχολικά κτίρια, ξενοδοχεία, νοσοκομεία, κ.ά.), βιομηχανικές και βιοτεχνικές εγκαταστάσεις με συνολική εγκατεστημένη ισχύ που δεν υπερβαίνει τα χίλια κιλοβάτ (1.000 kW), καθώς και μεταφορικά μέσα.»

#### **Άρθρο 52**

##### **Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4354/2015 (Α' 176)**

1. Η παρ. 6α του άρθρου 21 του ν. 4354/2015 αντικαθίσταται ως εξής:

«6α) Για τους ελέγχους του άρθρου 3 του ν. 3335/2005 (Α' 95) καταβάλλεται ημερήσια ελεγκτική αποζημίωση, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του παρόντος νόμου, που καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Η ως άνω αποζημίωση καταβάλλεται μέχρι τις 31.12.2018.»

2. Έως την έκδοση της κοινής απόφασης του πρώτου εδαφίου της παρ. 6α του άρθρου 21 του ν. 4354/2015 ισχύουν οι διατάξεις της υπ' αριθμ. ΥΠΕΝ/ΔΕΔΑΚ/523/12/5.1.2018 (Υ.Ο.Δ.Δ. 8) κοινής απόφασης των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομικών «Καθορισμός αμοιβής των μελών που συγκροτούν τα Κλιμάκια Ελέγχου Διακίνησης και Αποθήκευσης Καυσίμων (Κ.Ε.Δ.Α.Κ.) της Ειδικής Γραμματείας Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας».

#### **Άρθρο 53**

##### **Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4414/2016 (Α' 149)**

1. Μετά την παρ. 7 του άρθρου 7 του ν. 4414/2016 (Α' 149) προστίθεται νέα παράγραφος 8 με το ακόλουθο περιεχόμενο και οι επόμενες παράγραφοι αναριθμούνται αντίστοιχα:

«8. Οι κάτοχοι σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που συμμετέχουν στην πρώτη ή και τη δεύτερη ή και την τρίτη ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών του παρόντος άρθρου, η οποία διενεργείται μετά την ημερομηνία που υποβάλλουν την εγγυητική επιστολή στον αρμόδιο Διαχειριστή, σύμφωνα με την υποπαράγραφο Ι.1 της παρ. Ι του άρθρου πρώτου του ν. 4152/2013 (Α' 107) για την αποδοχή της Οριστικής Προσφοράς Σύνδεσης και αφορά στην κατηγορία τεχνολογία των σταθμών τους και οι σταθμοί τους δεν επιλέγονται για ένταξη σε καθεστώς στήριξης με τη μορφή Λειτουργικής Ενίσχυσης, δικαιούνται την επιστροφή της εγγυητικής επιστολής κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματος στον αρμόδιο Διαχειριστή. Οι εν λόγω κάτοχοι σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. μπορούν να ασκήσουν το ανωτέρω δικαίωμα, αποκλειστικά εντός χρονικού διαστήματος δύο (2) μηνών από την οριστική κατακύρωση του αποτελέσματος της ανταγωνιστικής διαδικασίας υποβολής προσφορών. Οι κοινές ανταγωνιστικές διαδικασίες δεν λαμβάνονται υπόψη κατά τον

υπολογισμό του αριθμού των ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών, που πρέπει να διενεργηθούν για να επιστραφεί η εγγυητική επιστολή για τους σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α., που δικαιούνται να συμμετάσχουν τόσο στις ειδικές κατά τεχνολογία, όσο και στις κοινές ανταγωνιστικές διαδικασίες υποβολής προσφορών.

Με την επιστροφή της εγγυητικής επιστολής παύουν να ισχύουν αυτοδικαίως η Άδεια Παραγωγής, η Απόφαση Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων, η Άδεια Εγκατάστασης και γενικότερα όλες οι άδειες και εγκρίσεις που έχουν χορηγηθεί για τον εν λόγω σταθμό.»

2.α) Στην παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 4414/2016 προστίθεται εδάφιο ως εξής :

«Η Σ.Ε.Σ.Τ. που συνάπτει η Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. Α.Ε. ως Διαχειριστής των Μ.Δ.Ν. με τους κατόχους σταθμών της παραγράφου 10 του άρθρου 8 που έχουν συνάψει σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης ή Σύμβαση Πώλησης Ηλεκτρικής Ενέργειας, σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 3468/2006 (Α' 129), ή αντίστοιχη σύμβαση αγοραπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας προ του ν. 3468/2006 για τους σταθμούς που συνεχίζουν να λειτουργούν μετά την ημερομηνία λήξης των συμβάσεων αυτών ισχύει για ένα (1) έτος και δύναται να ανανεώνεται έως έξι (6) φορές, εφόσον ισχύουν όλες οι απαιτούμενες κατά την κείμενη νομοθεσία άδειες και εγκρίσεις και τηρούνται οι ειδικοί όροι και προϋποθέσεις που περιγράφονται σε αυτήν.»

β) Στην παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 4414/2016 προστίθεται εδάφιο με το εξής περιεχόμενο:

«Η Σ.Ε.Δ.Π.-Μ.Δ.Ν. που συνάπτει η Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. Α.Ε. ως Διαχειριστής των Μ.Δ.Ν. με τους κατόχους σταθμών της παραγράφου 10 του άρθρου 8 που έχουν συνάψει σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης ή Σύμβαση Πώλησης Ηλεκτρικής Ενέργειας, σύμφωνα με το άρθρο 12 του ν. 3468/2006 (Α' 129) ή αντίστοιχη σύμβαση αγοραπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας προ του ν. 3468/2006 για τους σταθμούς που συνεχίζουν να λειτουργούν μετά την ημερομηνία λήξης των συμβάσεων αυτών, ισχύει για ένα (1) έτος και δύναται να ανανεώνεται έως έξι (6) φορές, εφόσον ισχύουν όλες οι απαιτούμενες κατά την κείμενη νομοθεσία άδειες και εγκρίσεις και τηρούνται οι ειδικοί όροι και προϋποθέσεις που περιγράφονται σε αυτήν.»

#### **Άρθρο 54**

##### **Θέματα προσωπικού Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.)**

1. Στο πρώτο εδάφιο της παρ. 5 του άρθρου 149 του ν. 4495/2017 (Α' 167) η φράση «έως και τις 31.12.2018» αντικαθίσταται από τη φράση «έως και τις 30.6.2019».

2. Για την αποτελεσματική ανταπόκρισή της στις απαιτήσεις του ρυθμιστικού της έργου, την κάλυψη των αναγκών που προκύπτουν από τη διεξαγωγή των ανταγωνιστικών διαδικασιών υποβολής προσφορών και την αξιολόγηση των αιτήσεων που υποβάλλονται στο πλαίσιο αυτών, η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (Ρ.Α.Ε.) δύναται, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής και ειδικής διάταξης, να συνάψει τριάντα πέντε (35) συμβάσεις έργου ή εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, με ημερομηνία λήξης αυτών στις 30.6.2019. Η πρόσληψη γίνεται από

τον Πρόεδρο της Ρ.Α.Ε.. Για το προσλαμβανόμενο προσωπικό με συμβάσεις εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου εφαρμόζονται οι διατάξεις του τρίτου άρθρου του ν. 4402/2016 (Α' 121) με την εξαίρεση του πρώτου εδαφίου. Η παροχή υπηρεσιών από το προσλαμβανόμενο προσωπικό της παραγράφου αυτής δεν γεννά οποιοδήποτε δικαίωμα αποζημίωσης ή άλλη αξίωση ή προνόμιο μετά τη λήξη των συμβάσεων αυτών. Σε περίπτωση πρόωρης λήξης των ως άνω συμβάσεων, αυτές μπορούν να αντικαθίστανται με νέες με ημερομηνία λήξης στις 30.6.2019. Οι δαπάνες που προκαλούνται από την εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου αυτής βαρύνουν αποκλειστικά τον προϋπολογισμό της Ρ.Α.Ε..

#### Άρθρο 55

##### Τροποποίηση διατάξεων του ν. 4512/2018 (Α' 5)

1. Το τελευταίο εδάφιο της παρ. 10.1. του άρθρου 14 του ν. 4512/2018 (Α' 5) αντικαθίσταται ως εξής:

«Στους υπηρετούντες στη Διεύθυνση δικηγόρους με έμμισθη εντολή ανατίθενται αρμοδιότητες, ανάλογα με τις εκάστοτε ανάγκες του Φορέα, με απόφαση του Δ.Σ., ύστερα από εισήγηση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης.».

2. Μετά το τρίτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 4512/2018 προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Αν από την ένταξη του προσωπικού του προηγούμενου εδαφίου σε μισθολογικά κλιμάκια προκύπτει μείωση των αποδοχών που λάμβαναν την 1.1.2018 με βάση την παρ. 10 του άρθρου 9 του ν. 4354/2015, το ποσό της μείωσης καταβάλλεται ως προσωπική διαφορά, εφαρμοζόμενων, κατά τα λοιπά, των διατάξεων των παραγράφων 1, 3 και 4 του άρθρου 27 του ίδιου νόμου.».

3. Στην παρ. 10 του άρθρου 37 του ν. 4512/2018 προστίθεται δεύτερο εδάφιο ως εξής:

«Μέχρι τη σύσταση των υπηρεσιακών και πειθαρχικών συμβουλίων, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, οι υπάλληλοι του Φορέα υπάγονται στα υπηρεσιακά και πειθαρχικά συμβούλια του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.».

4. Στο άρθρο 37 του ν. 4512/2018 προστίθεται παράγραφος 14, ως εξής:

«14. Ειδικά για το έτος 2018 για την αναθεώρηση του εγκεκριμένου ετήσιου προϋπολογισμού του Ν.Π.Δ.Δ. «Ελληνικό Κτηματολόγιο» δεν απαιτείται έγκριση από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, εφόσον:

α) Η σε απολογιστική βάση εσωτερική μηνιαία, τριμηνιαία ή ετήσια αναδιαμόρφωση των αριθμητικών ποσών που περιγράφονται στους επιμέρους λογαριασμούς εσόδων και εξόδων του ετήσιου εγκεκριμένου προϋπολογισμού του, δεν επιφέρει αρνητική απόκλιση στο εγκεκριμένο ετήσιο δημοσιονομικό αποτέλεσμα «ΙΣΟΖΥΓΙΟ», του προϋπολογισμού του.

β) Επέρχεται ισόποση μεταβολή εσόδων και εξόδων του εγκεκριμένου προϋπολογισμού του Φορέα, προερχόμενη από επιχορηγήσεις για την υλοποίηση συγχρηματοδοτούμενων ή μη έργων ή από οποιοδήποτε άλλο λόγο.».

#### Άρθρο 56

##### Ρύθμιση θεμάτων ανανέωσης αδειών λειτουργίας αιολικών σταθμών

1. Με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, που εκδίδεται εντός τριών (3) μηνών από τη θέση σε ισχύ του παρόντος, καθορίζεται, κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις του άρθρου 18 της υπ' αριθμ. Δ6/Φ1/οικ.13310/18.6.2007 απόφασης του Υπουργού Ανάπτυξης (Β' 1153), η διαδικασία ανανέωσης της άδειας λειτουργίας αιολικού σταθμού, οι όροι, οι προϋποθέσεις, τα δικαιολογητικά και ο τρόπος υποβολής τους, η μεθοδολογία καθορισμού της διάρκειας ισχύος της ανανέωσης, οι περιπτώσεις μείωσης της εγκατεστημένης ισχύος του αιολικού σταθμού κατά την ανανέωση, καθώς και κάθε άλλο σχετικό θέμα. Κατά το χρόνο ισχύος της ανανεωμένης άδειας λειτουργίας ο δικαιούχος δεν απαλλάσσεται από την υποχρέωση έκδοσης ή ανανέωσης των άλλων αδειών που απαιτούνται για τη συνέχιση της λειτουργίας του σταθμού.

2. Η άδεια λειτουργίας αιολικών σταθμών που λήγει πριν από την έκδοση της απόφασης της παραγράφου 1 παρατείνεται αυτοδίκαια από τη λήξη της μέχρι δύο (2) μήνες από την έκδοση της ως άνω απόφασης.

3. Η Σύμβαση Πώλησης Ηλεκτρικής Ενέργειας του άρθρου 12 του ν. 3468/2006 (Α' 129) ή η αντίστοιχη σύμβαση αγοραπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας που έχει συναφθεί προ του ν. 3468/2006 για αιολικό σταθμό εγκατεστημένο σε Μη Διασυνδεδεμένο Νησί, του οποίου η άδεια λειτουργίας παρατείνεται, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, παραμένει σε ισχύ μέχρι τη σύναψη Σύμβασης Λειτουργικής Ενίσχυσης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 4414/2016 (Α' 149) και στο τρίτο εδάφιο της παρ. 2 του άρθρου 11 του ν. 4414/2016. Η παραγόμενη από το σταθμό αυτόν και απορροφώμενη από το Δίκτυο ηλεκτρική ενέργεια αποζημιώνεται ανά μήνα με βάση την εκάστοτε μέση μηνιαία Οριακή Τιμή του Διασυνδεδεμένου Συστήματος, σύμφωνα με την παρ. 10 του άρθρου 8 του ν. 4414/2016. Ο κάτοχος αιολικού σταθμού σε Μη Διασυνδεδεμένο Νησί υποχρεούται να υποβάλει αίτηση στη Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. Α.Ε. για σύναψη της Σύμβασης Λειτουργικής Ενίσχυσης του πρώτου εδαφίου εντός ενός (1) μηνός από τη θέση σε ισχύ του παρόντος.

4. Η παράταση της άδειας λειτουργίας της παραγράφου 2 για αιολικό σταθμό εγκατεστημένο στο Διασυνδεδεμένο Σύστημα δεν συνεπάγεται παράταση της Σύμβασης Πώλησης Ηλεκτρικής Ενέργειας του άρθρου 12 του ν. 3468/2006 ή της αντίστοιχης σύμβασης αγοραπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας που έχει συναφθεί προ του ν. 3468/2006 και ο κάτοχος του αιολικού σταθμού αποζημιώνεται σύμφωνα με την παρ. 19 του άρθρου 3 του ν. 4414/2016.

5. Ειδικά η άδεια λειτουργίας αιολικού σταθμού που εμπίπτει στην υποπαράγραφο ΙΓ.4 της παρ. ΙΓ' του άρθρου πρώτου του ν. 4254/2014 (Α' 85) δεν παρατείνεται αυτοδίκαια και ανανεώνεται σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στην απόφαση της παραγράφου 1 του παρόντος.

**Άρθρο 57****Ρύθμιση θεμάτων παραλαβής σμύριδας Νάξου**

1. Η προς παραλαβή ανά έτος ποσότητα και ποιότητα σμύριδας Νάξου, καθώς και το εργατικό δικαίωμα εξορύξεως και μεταφοράς που καταβάλλεται στους συμριδωρούχους της Νάξου κατά στατήρα σμύριδας, που παραλαμβάνεται από το Δημόσιο, καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομικών που εκδίδεται εντός του πρώτου τριμήνου εκάστου έτους, και πάντως όχι μετά το πρώτο εξάμηνο, καταργούμενης κάθε άλλης αντίθετης διάταξης από την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου.

2. Κατά παρέκκλιση κάθε κείμενης διάταξης είναι νόμιμη και κανονική η ανάληψη υποχρέωσης και η πληρωμή, εντός του οικονομικού έτους 2018, της δαπάνης ύψους τριακοσίων είκοσι δύο χιλιάδων εκατόν εξήντα δύο ευρώ και εβδομήντα έξι λεπτών (322.162,76), που αντιστοιχεί στο ανεκτέλεστο τμήμα ΧΕΠ οικονομικού έτους 2016, που εκδόθηκε για την πληρωμή του συμριδωρατικού δικαιώματος για τις εξορυχθείσες ποσότητες σμύριδας μέχρι τις 31.12.2016, όπως καθορίστηκαν δυνάμει του π.δ. 130/2016 και των συναφών υπουργικών αποφάσεων, και των αντίστοιχων ασφαλιστικών εισφορών, που καταβάλλονται δυνάμει του άρθρου 96 του Κανονισμού Ασφάλισης ΙΚΑ (υ.α. 55575/1965, Β' 816), το οποίο δεν καταβλήθηκε στους δικαιούχους και στο ΙΚΑ μέχρι τη λήξη του και επεστράφη από την υπόλογο.

**Άρθρο 58****Αξιοποίηση χώρου στάθμευσης του κτηρίου του Οργανισμού Μεγάλου Μουσικής Αθηνών**

Οι δύο κατώτερες στάθμες του υπόγειου σταθμού αυτοκινήτων του κτηρίου του Οργανισμού Μεγάλου Μουσικής Αθηνών (ΟΜΜΑ), χρησιμοποιούνται ως χώροι στάθμευσης δημοσίας χρήσεως, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 455/1976 (Α' 169), κατά παρέκκλιση των διατάξεων του ν. 960/1979 (Α' 194) και των κατ'εξουσιοδότηση αυτού εκδοθέντων κανονιστικών πράξεων. Η πρώτη υπόγεια στάθμη του υπόγειου σταθμού αυτοκινήτων του προηγούμενου εδαφίου, χρησιμοποιείται αποκλειστικώς ως χώρος στάθμευσης ιδιωτικής χρήσης, για τις ανάγκες στάθμευσης του προσωπικού και των εν γένει συνεργαζόμενων με τον ΟΜΜΑ.

**Άρθρο 59****Τροποποίηση διατάξεων των νόμων 4178/2013 (Α' 174) και 2831/2000 (Α' 140)**

α) Η προθεσμία του δεύτερου εδαφίου της παρ. 3 του άρθρου 51 του ν. 4178/2013 (Α' 174) παρατείνεται μέχρι τις 8.8.2021 και μπορεί να παρατείνεται περαιτέρω, για περιοχές ρυθμιζόμενες από Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο, με κοινή απόφαση των Υπουργών Περιβάλλοντος και Ενέργειας και Οικονομίας και Ανάπτυξης.

β) Μετά το τέταρτο εδάφιο της παρ. 3 του άρθρου 51 του ν. 4178/2013 (Α' 174) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η επέκταση των εγκαταστάσεων πραγματοποιείται μέσα στο γήπεδο όπου λειτουργεί η εγκατάσταση ή σε όμορό του, ανεξαρτήτως του χρόνου κτήσης του όμορου γηπέδου.»

γ) Στην παρ. 6 του άρθρου 26 του ν. 2831/2000 (Α' 140) προστίθεται εδάφιο ως εξής:

«Η επέκταση των εγκαταστάσεων πραγματοποιείται μέσα στο γήπεδο όπου λειτουργεί η εγκατάσταση ή σε όμορό του, ανεξαρτήτως του χρόνου κτήσης του όμορου γηπέδου.»

**Άρθρο 60**

1. Το πρώτο εδάφιο της παρ. 1 του άρθρου 151 του ν. 4495/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Για την επίτευξη υψηλότερης διείσδυσης ενέργειας από σταθμούς παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας (ΑΠΕ) σε ηλεκτρικά συστήματα Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών (ΜΔΝ) με ταυτόχρονη διασφάλιση της κάλυψης της ζήτησης και της ασφαλούς λειτουργίας τους κατά τον πλέον οικονομικό τρόπο και με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από εισήγηση του Διαχειριστή ΜΔΝ και γνώμη της Ρ.Α.Ε., μπορούν να υλοποιηθούν σε τρία (3) ηλεκτρικά συστήματα ΜΔΝ και να ενταχθούν σε καθεστώς Λειτουργικής Ενίσχυσης μετά από ανταγωνιστική διαδικασία υποβολής προσφορών τρία (3) Ειδικά Πιλοτικά Έργα, ένα σε κάθε ηλεκτρικό σύστημα ΜΔΝ.»

2. Κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, χορηγούνται προσφορές σύνδεσης στο Δίκτυο ή το Σύστημα σε σταθμούς από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που πρόκειται να λειτουργήσουν από Ενεργειακές Κοινότητες του ν. 4513/2018 (Α' 9) και σε σταθμούς από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. οι οποίοι εμπίπτουν στις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 14Α του ν. 3468/2006 (Α' 129) στις παρακάτω περιπτώσεις:

α) σε περιοχές που το δίκτυο έχει χαρακτηριστεί ως κορεσμένο με βάση την υπ' αριθμ. 699/2012 απόφαση της Ρ.Α.Ε., από την έναρξη ισχύος του παρόντος και μέχρι την έκδοση απόφασης άρσης κορεσμού, για συνολική ισχύ μέχρι τριάντα (30) MW και

β) στην περιοχή της Εύβοιας, όπου το δίκτυο έχει χαρακτηριστεί ως κορεσμένο με βάση τις υπ' αριθμ. 136/2006 και 96/2007 αποφάσεις της Ρ.Α.Ε., από την έναρξη ισχύος του παρόντος και μέχρι την έκδοση απόφασης άρσης κορεσμού, για συνολική ισχύ μέχρι δέκα (10) MW.

**Άρθρο 61**

Οι κάτοχοι σταθμών παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. που έχουν συνάψει ή θα συνάψουν Σύμβαση Λειτουργικής Ενίσχυσης Διαφορικής Προσαύξησης (Σ.Ε.Δ.Π.) πριν την έκδοση της απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας της παρ. 5 του άρθρου 5 του ν. 4414/2016, με την οποία ορίζεται ο Φορέας Σωρευτικής Εκπροσώπησης Τελευταίου Καταφυγίου (Φο.Σ.Ε.Τε.Κ.) αποζημιώνονται για την ενέργεια που παράγουν οι σταθμοί τους και απορροφάται από το Διασυνδεδεμένο Δίκτυο ή/και το Διασυνδεδεμένο Σύστημα αναδρομικά από την ημερομηνία ενεργοποίησης της σύνδεσής τους και μέχρι και τον τρίτο μήνα εκκαθάρισης μετά το μήνα έκδοσης της ανωτέρω απόφασης και όχι πέραν της 31.12.2018, χωρίς να απαιτείται, κατά το ανωτέρω μεταβατικό διάστημα, η εγγραφή τους στο Μητρώο Συμμετεχόντων που τηρείται από τον Λειτουργό της Αγοράς ή η σύναψη Σύμβασης Εκπροσώπησης



με Φορέα Σωρευτικής Εκπροσώπησης (Φο.Σ.Ε.). Η ως άνω αποζημίωση υπολογίζεται για κάθε μήνα εκκαθάρισης ως το γινόμενο της ενέργειας που παρήγαγε ο κάθε σταθμός και απορροφήθηκε από το Διασυνδεδεμένο Δίκτυο ή/και το Διασυνδεδεμένο Σύστημα κατά το μήνα εκκαθάρισης με το ενενήντα τοις εκατό (90%) της Τ.Α. που διέπει τη Σ.Ε.Δ.Π. που έχει συνάψει κάθε σταθμός. Η οριστική εκκαθάριση, τιμολόγηση και διακανονισμών των συναλλαγών των ανωτέρω σταθμών για το ανωτέρω μεταβατικό διάστημα θα πραγματοποιηθεί εντός δύο (2) μηνών από την παρέλευση του μεταβατικού διαστήματος, βάσει του κανονιστικού πλαισίου για τη συμμετοχή των ανωτέρω σταθμών στην αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα και με τις σχετικές διατάξεις των Κωδίκων Διαχείρισης Συστήματος και Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας. Οι κάτοχοι των ανωτέρω σταθμών δεν λαμβάνουν κανενός άλλου είδους αποζημίωση για την ενέργεια που παράγουν οι σταθμοί τους και απορροφάται από το Διασυνδεδεμένο Δίκτυο ή/και το Διασυνδεδεμένο Σύστημα κατά το μεταβατικό διάστημα.

#### Άρθρο 62

1. Η παρ. 6 του άρθρου 8 του ν. 4414/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«6. Στην περίπτωση διασύνδεσης ενός ηλεκτρικού συστήματος Μ.Δ.Ν. με το Διασυνδεδεμένο Σύστημα και το Διασυνδεδεμένο Δίκτυο και την ένταξή του σε αυτό, η Λ.Α.Γ.Η.Ε. Α.Ε. υποκαθιστά εκ του νόμου, από την 1η ημέρα του επόμενου μήνα από αυτόν που πραγματοποιήθηκε η διασύνδεση, τη Δ.Ε.Δ.Δ.Η.Ε. Α.Ε., ως συμβαλλομένη στις Συμβάσεις Πώλησης Ηλεκτρικής αγοραπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας προ του ν. 3468/2006 (Α' 129), ή στις Συμβάσεις Λειτουργικής Ενίσχυσης των σταθμών Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. του εν λόγω διασυνδεδεμένου ηλεκτρικού συστήματος και υπεισέρχεται στα σχετικά συμβατικά δικαιώματα και υποχρεώσεις, χωρίς περαιτέρω παράταση της χρονικής διάρκειας ισχύος της σύμβασης. Με την ένταξη ενός ηλεκτρικού συστήματος Μ.Δ.Ν. στο Διασυνδεδεμένο Σύστημα και στο Διασυνδεδεμένο Δίκτυο παύουν να ισχύουν οι διατάξεις του Κώδικα Μ.Δ.Ν. και ισχύουν και εφαρμόζονται οι διατάξεις των Κωδίκων του ΕΣΜΗΕ. Ειδικά για συμβάσεις πώλησης αιολικών σταθμών στα Μ.Δ.Ν. που έχουν συναφθεί βάσει της υπ' αριθμ. Δ6/Φ1/οικ.1725 (Β' 148/6.2.2007) υπουργικής απόφασης δεν ισχύει η παράγραφος 4 του άρθρου 6 αυτών.

Η κατά τα ανωτέρω ολοκλήρωση της διασύνδεσης ηλεκτρικού συστήματος Μ.Δ.Ν. με το Διασυνδεδεμένο Σύστημα και το Διασυνδεδεμένο Δίκτυο και η ένταξή του σε αυτό καθορίζεται με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, μετά από σχετική επιστολή του Διαχειριστή του Διασυνδεδεμένου Συστήματος, η οποία και προσδιορίζει τη δήλη ημέρα συντέλεσης της διασύνδεσης και κάθε άλλο θέμα που αφορά στις Συμβάσεις Πώλησης Ηλεκτρικής Ενέργειας του άρθρου 12 του ν. 3468/2006 (Α' 129) ή τις συμβάσεις αγοραπωλησίας ηλεκτρικής ενέργειας προ του ν. 3468/2006 (Α' 129) ή τις Συμβάσεις Λειτουργικής Ενίσχυσης των σταθμών Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. του διασυνδεδεμένου ηλεκτρικού συστήματος.

Η Ρ.Α.Ε. δύναται με απόφασή της, μετά από εισήγηση του Διαχειριστή του Διασυνδεδεμένου Συστήματος και του Διαχειριστή Μ.Δ.Ν., να ρυθμίζει, για τη μεταβατική περίοδο από την ηλεκτρίση της διασύνδεσης του ηλεκτρικού συστήματος Μ.Δ.Ν. με το Διασυνδεδεμένο Σύστημα και το Διασυνδεδεμένο Δίκτυο μέχρι και την έκδοση της παραπάνω απόφασης του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας, θέματα σχετικά με τη λειτουργία και τη διαχείριση της Αγοράς του Διασυνδεδεμένου Συστήματος και του Ηλεκτρικού Συστήματος Μ.Δ.Ν., καθώς και θέματα που αφορούν τις σχετικές χρεοπιστώσεις των Συμμετεχόντων.»

2. Στην παρ. 2 του άρθρου 143B του ν. 4001/2011, η φράση «για τις Μονάδες Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. του άρθρου 143 του ν. 4001/2011 το αλγεβρικό άθροισμα των πιστώσεων και χρεώσεων της μονάδας που προέρχονται από πώληση ηλεκτρικής ενέργειας και προκύπτουν ως αποτέλεσμα της εφαρμογής της Συμβάσεως Πώλησης ως Ηλεκτρικής Ενέργειας μεταξύ της ΛΑΓΗΕ Α.Ε. και του Παραγωγού» αντικαθίσταται ως εξής: «για τις Μονάδες Α.Π.Ε. και Σ.Η.Θ.Υ.Α. του άρθρου 143 του ν. 4001/2011 το αλγεβρικό άθροισμα των πιστώσεων και χρεώσεων της μονάδας που προέρχονται από πώληση ηλεκτρικής ενέργειας και προκύπτουν ως αποτέλεσμα της εφαρμογής της Συμβάσεως Πώλησης Ηλεκτρικής Ενέργειας ή της Συμβάσεως Λειτουργικής Ενίσχυσης μεταξύ της ΛΑΓΗΕ Α.Ε. και του Παραγωγού».

#### Άρθρο 63

1. Στο όγδοο εδάφιο της περίπτωσης β' της παρ. 2 του άρθρου 52 του ν. 4512/2018 (Α' 5), η φράση «εξετάζονται ύστερα από εισήγηση της κατά τόπον αρμόδιας Επιθεώρησης του Σ.Ε.Π.Δ.Ε.Μ.,» αντικαθίσταται με το ορθό «εξετάζονται ύστερα από εισήγηση του κατά τόπον αρμόδιου Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.»

2. Στην παρ. 3 του άρθρου 59 του ν. 4512/2018, η φράση «των εντολών του Προϊσταμένου του αρμόδιου Σώματος Επιθεώρησης» αντικαθίσταται με το ορθό «των εντολών του Προϊσταμένου του αρμόδιου Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων» και η φράση «με αιτιολογημένη απόφαση του Προϊσταμένου του αρμόδιου Σώματος Επιθεώρησης» αντικαθίσταται με το ορθό «με αιτιολογημένη απόφαση του Προϊσταμένου του αρμόδιου Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων».

3. Στην παρ. 4 του άρθρου 59 του ν. 4512/2018, η φράση «μπορεί ο Προϊστάμενος του αρμόδιου Σώματος Επιθεώρησης» αντικαθίσταται από το ορθό «μπορεί ο Προϊστάμενος του αρμόδιου Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων».

4. Στην παρ. 4 του άρθρου 59 του ν. 4512/2018, η φράση «Κατ' εξαίρεση, αποκλειστικά στην περίπτωση παραβάσεων χαμηλής σοβαρότητας που δεν έχουν τελεστεί καθ' υποτροπή (συντελεστής  $\epsilon = 1$ )» αντικαθίσταται με την ορθή «Κατ' εξαίρεση, αποκλειστικά στην περίπτωση παραβάσεων χαμηλής σοβαρότητας (συντελεστής  $\sigma = 1$ ) που δεν έχουν τελεστεί καθ' υποτροπή (συντελεστής  $\epsilon = 1$ )».



5. Στην παρ. 5 του άρθρου 59 του ν. 4512/2018, η φράση «Ο Προϊστάμενος του αρμόδιου Σώματος Επιθεώρησης» αντικαθίσταται από το ορθό «Ο Προϊστάμενος του αρμόδιου Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων».

6. Στην παρ. 6 του άρθρου 59 του ν. 4512/2018, η φράση «με απόφαση του Προϊστάμενου του αρμόδιου Σώματος Επιθεώρησης» αντικαθίσταται με το ορθό «με απόφαση του Προϊστάμενου του αρμόδιου Τμήματος Επιθεώρησης».

7. Στο εδάφιο α' της παρ. 8 του άρθρου 59 του ν. 4512/2018, διαγράφεται η φράση «υπέρ των αρμόδιων Σωμάτων Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας».

8. Στο εδάφιο β' της παρ. 8 του άρθρου 59 του ν. 4512/2018 η φράση «αφαιρουμένων των πιστώσεων υπέρ του αρμόδιου Σώματος Επιθεώρησης της Ειδικής Γραμματείας του Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας ως ανωτέρω» αντικαθίσταται ως εξής: «αφαιρουμένων των πιστώσεων που προβλέπονται στην παρ. 3Α του άρθρου 30 του ν. 1650/1986, όπως η παράγραφος αυτή προστέθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 51 του ν. 4409/2016».

9. Στην παρ. 1 του άρθρου 64 του ν. 4512/2018, όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 του άρθρου 122 του ν. 4514/2018 (Α' 14), προστίθεται εδάφιο στο τέλος ως εξής:

«Ειδικά για την εφαρμογή της παραγράφου 3 του άρθρου 58 του παρόντος, τα τοπογραφικά σχεδιαγράμματα υποβάλλονται στο αρμόδιο Τμήμα Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας μέχρι τις 30 Ιουνίου του επομένου έτους, ενώ η υποχρέωση υποβολής δεν ισχύει στην περίπτωση υποβολής των δηλώσεων απραξίας της παρ. 4 του άρθρου 118 του ν.δ. 210/1973.»

10. Η παρ. 9 του άρθρου 64 του ν. 4512/2018 αντικαθίσταται ως εξής:

«9. Η παρ. 1 του άρθρου 167 του ν.δ. 210/1973 αντικαθίσταται ως εξής:

«1. Κάθε παράβαση από τον εκμεταλλευτή των διατάξεων του Κανονισμού Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών, των εντολών του Προϊστάμενου του αρμόδιου Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας Σώματος Επιθεωρητών και Ελεγκτών του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, των κατ'εφαρμογή των άρθρων 31, 32 και 61 τεθέντων όρων, καθώς και των άρθρων 158, 160 και 163 ανεξάρτητα από άλλες αστικές, διοικητικές ή ποινικές συνέπειες, τιμωρείται σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 59 του ν. 4512/2018.».

11. Η περίπτωση δ' της παρ. 1 του άρθρου 65 του ν. 4512/2018 τροποποιείται ως εξής:

«δ. Η διαδικασία υπολογισμού του ποσού της προβλεπόμενης, στα άρθρα 55 και 64 της παραγράφου 2, εγγυητικής επιστολής, καθώς και κάθε λεπτομέρεια σχετικά με τη διαδικασία κατάθεσης, ανανέωσης και κατάπτωσης αυτής.»

12. Στην περίπτωση γ' της παρ. 4 του άρθρου 58 του ν. 4442/2016 (Α' 230), όπως προστέθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 66 του ν. 4512/2018, η φράση «σύμφωνη

γνώμη του οικείου Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων του Σώματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων» αντικαθίσταται με το ορθό «σύμφωνη γνώμη του οικείου Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας Σώματος Επιθεώρησης και Ελεγκτών».

13. Στην περίπτωση γ' της παρ. 3 του άρθρου 59 του ν. 4442/2016 (Α' 230), όπως προστέθηκε με την παρ. 3 του άρθρου 66 του ν. 4512/2018, η φράση «σύμφωνη γνώμη του οικείου Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων του Σώματος Επιθεώρησης Περιβάλλοντος, Δόμησης, Ενέργειας και Μεταλλείων» αντικαθίσταται με το ορθό «σύμφωνη γνώμη του οικείου Τμήματος Επιθεώρησης Μεταλλείων της Ειδικής Γραμματείας Σώματος Επιθεώρησης και Ελεγκτών».

14. Το πέμπτο εδάφιο της παρ. 8 του άρθρου 68 του ν. 4512/2018 καταργείται.

15. Για τις εκτάσεις δασικού χαρακτήρα όμορες σε λατομεία αδρανών υλικών, τα οποία υπήχθησαν στο άρθρο 7 του ν. 2837/2000 (Α' 178) και για τις οποίες σωρευτικά: α) διενεργήθηκε εκμετάλλευση σε αυτές εκτός της νόμιμα μισθωμένης έκτασης,

β) εμπεριέχονται σε εγκεκριμένα χρονοδιαγράμματα αποκατάστασης και τοπογραφικά διαγράμματα που απεικονίζουν τη διενέργεια εκμετάλλευσης τόσο εντός της μισθωμένης έκτασης όσο και εκτός αυτής και

γ) έγινε αποκατάσταση με μορφολογικά και βλαστητικά χαρακτηριστικά, αντίστοιχα της πραγματοποιηθείσας αποκατάστασης στη νομίμως μισθωμένη έκταση του όμορου λατομείου και η οποία αποκατάσταση βεβαιώνεται με την επιστροφή ποσού που αντιστοιχεί σε ποσοστό τουλάχιστον 80% της κατατεθείσας για το σκοπό αυτόν εγγυητικής επιστολής, ανακαλούνται αυτοδικαίως πρωτόκολλα διοικητικής αποβολής, αποφάσεις κήρυξης αναδάσωσης, διοικητικές ποινές προστίμων ή ειδικής αποζημίωσης και κάθε άλλη πράξη που προβλέπεται από τη δασική νομοθεσία για την προστασία των δασικού χαρακτήρα εκτάσεων, οι οποίες έχουν εκδοθεί μετά την έγκριση της ειδικής μελέτης αποκατάστασης που προβλέπεται στην υπ' αριθμ. 4437/2001 κοινή υπουργική απόφαση (Β' 244).».

#### Άρθρο 64

1. Στην παρ. β' του άρθρου 77 του ν. 4512/2018 (Α' 5) η φράση «η παράγραφος 3 αντικαθίσταται ως εξής:» αντικαθίσταται με τη φράση: «η παράγραφος 2 αντικαθίσταται ως εξής:».

2. Στην παρ. β' του άρθρου 79 του ν. 4512/2018 η φράση «η παρ. αντικαθίσταται» αντικαθίσταται με τη φράση: «η παρ. 3 αντικαθίσταται ως εξής:».

3. Στην παρ. 2 του άρθρου 93 του ν. 4512/2018 η φράση «Το άρθρο 16 του ν. 4425/2016 αναριθμείται σε άρθρο 2,» αντικαθίσταται με τη φράση «Το άρθρο 16 του ν. 4425/2016 αναριθμείται σε άρθρο 21,».

4. Στο άρθρο 117B του ν. 4001/2011, όπως προστέθηκε με το άρθρο 96 του ν. 4512/2018, προστίθεται παράγραφος 11 ως ακολούθως και αναριθμούνται οι υφιστάμενες παράγραφοι 11 και 12 σε 12 και 13 αντίστοιχα:

«11. Για όσο χρονικό διάστημα η «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» διενεργεί τον Ημερήσιο Ενεργειακό Προγραμματισμό και τρεις (3) τουλάχιστον μήνες πριν την έναρξη κάθε έτους, η «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» και η θυγατρική της, ο Φορέας Εκκαθάρισης, ως ορίζεται στο ν. 4425/2016, υποβάλλουν στη Ρ.Α.Ε. προς έγκριση προϋπολογισμούς λειτουργικών δαπανών που αφορούν κυρίως τη λειτουργία, εκκαθάριση και διακανονισμό του Ημερήσιου Ενεργειακού Προγραμματισμού (ΗΕΠ), καθώς και το σχεδιασμό, ανάπτυξη και θέση σε λειτουργία των αγορών του ν. 4425/2016 πλέον αποσβέσεων και ενός ευλόγου κέρδους επί των απασχολούμενων κεφαλαίων, με ανάλυση και τεκμηρίωση των σχετικών οικονομικών στοιχείων. Η Ρ.Α.Ε., με απόφασή της, η οποία εκδίδεται ένα (1) μήνα πριν την έναρξη κάθε έτους και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εγκρίνει τους ανωτέρω προϋπολογισμούς, εφόσον τα σχετικά οικονομικά στοιχεία είναι εύλογα και αντανακλούν το κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών και δαπανών, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κώδικα Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας, στον οποίο ορίζεται και ο τρόπος ανάκτησής τους και ο επιμερισμός ανάμεσα στις ανωτέρω εταιρείες.»

5. Η παρ. 1 του άρθρου 117Ε του ν. 4001/2011 (Α' 179), όπως προστέθηκε με το άρθρο 96 του ν. 4512/2018, αντικαθίσταται ως ακολούθως:

«1. Υφιστάμενες, κατά την ημερομηνία ολοκλήρωσης της απόσχισης, σύμφωνα με τα άρθρα 117Α και 117Β, έννομες σχέσεις της ΛΑΓΗΕ Α.Ε. με τρίτους που σχετίζονται με το μεταβιβαζόμενο κλάδο, μεταβιβάζονται από και δια της αποσχίσεως στην εταιρεία «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» και διέπονται από τις διατάξεις στις οποίες υπαγόταν κατά το χρόνο της απόσχισης η ΛΑΓΗΕ Α.Ε., ιδίως του παρόντος νόμου και του ν. 4425/2016, με την επιφύλαξη των περιπτώσεων δ' και ε' της παραγράφου 5 και της παραγράφου 6 του άρθρου 117Β του παρόντος.»

6. Η παρ. 3 του άρθρου 117Ε του ν. 4001/2011, όπως προστέθηκε με το άρθρο 96 του ν. 4512/2018, τροποποιείται ως εξής:

«3. Η ΛΑΓΗΕ Α.Ε. οφείλει, εντός ενός (1) μηνός από την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου, να καταρτίσει και υποβάλει στη Ρ.Α.Ε.: (α) τον Κώδικα Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας με τις τροποποιήσεις που απαιτούνται για την εφαρμογή του από την Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε. από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της απόσχισης, β) τον Κώδικα του Διαχειριστή ΑΠΕ και Εγγυήσεων Προέλευσης και γ) τον Κώδικα Συναλλαγών Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας. Η Ρ.Α.Ε., με απόφασή της, εκδίδει, πριν από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της απόσχισης, τους ανωτέρω Κώδικες Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας και Διαχειριστή ΑΠΕ και Εγγυήσεων Προέλευσης κατά τη διαδικασία του άρθρου 120 του ίδιου νόμου και τον Κώδικα Συναλλαγών Δημοπρασιών Προθεσμιακών Προϊόντων Ηλεκτρικής Ενέργειας, κατά τη διαδικασία του άρθρου 140 του ν. 4389/2016, ως ισχύουν.»

7. Στο άρθρο 117Ε του ν. 4001/2011 προστίθεται παράγραφος 4 ως ακολούθως και αναριθμούνται οι υφιστάμενες παράγραφοι 4 και 5 σε 5 και 6 ως εξής:

«4. Η ΛΑΓΗΕ Α.Ε. υποβάλει στη Ρ.Α.Ε. προς έγκριση τους προϋπολογισμούς λειτουργικών δαπανών που αφορούν κυρίως τη λειτουργία, εκκαθάριση και διακανονισμό του Ημερήσιου Ενεργειακού Προγραμματισμού (ΗΕΠ), καθώς και το σχεδιασμό, ανάπτυξη και θέση σε λειτουργία των αγορών του ν. 4425/2016, πλέον αποσβέσεων και ενός ευλόγου κέρδους επί των απασχολούμενων κεφαλαίων, με ανάλυση και τεκμηρίωση των σχετικών οικονομικών στοιχείων, της «Ελληνικό Χρηματιστήριο Ενέργειας Α.Ε.» και της θυγατρικής της, του Φορέα Εκκαθάρισης, ως ορίζεται στο ν. 4425/2016, για το χρονικό διάστημα από την καταχώρηση της σύστασής των εταιρειών στο Γ.Ε.ΜΗ. έως και την 31η Δεκεμβρίου 2018. Η Ρ.Α.Ε., με απόφασή της, η οποία δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εγκρίνει τους ανωτέρω προϋπολογισμούς, εφόσον τα σχετικά οικονομικά στοιχεία είναι εύλογα και αντανακλούν το κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών και δαπανών, σύμφωνα με τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κώδικα Συναλλαγών Ηλεκτρικής Ενέργειας, στον οποίο ορίζεται και ο τρόπος ανάκτησής τους και ο επιμερισμός ανάμεσα στις ανωτέρω εταιρείες.»

8. Ο τίτλος του άρθρου 18 του ν. 4425/2016, όπως αναριθμήθηκε και τροποποιήθηκε με το άρθρο 90 του ν. 4512/2018, τροποποιείται ως εξής:

«Κατάρτιση και τροποποίηση των κανονισμών και κωδικών των αγορών ηλεκτρικής ενέργειας.»

9. Η παρ. 6 του άρθρου 18 του ν. 4425/2016, όπως αναριθμήθηκε και τροποποιήθηκε με το άρθρο 90 του ν. 4512/2018, τροποποιείται ως εξής:

«6. Για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής λειτουργίας των Αγορών Ηλεκτρικής Ενέργειας, δύναται, με απόφαση της Ρ.Α.Ε., να καθορίζεται για τους Συμμετέχοντες, ανά χαρτοφυλάκιο προμήθειας, ένα ανώτατο ποσοστό συναλλαγών επί Ενεργειακών Χρηματοπιστωτικών Μέσων, διακανονιζόμενων με φυσική παράδοση της ενέργειας ή/και επί άλλων ενεργειακών παραγώγων ή/ και επί ενεργειακών προϊόντων χονδρικής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 1227/2011 με υποχρέωση φυσικής παράδοσης, που έχουν συναφθεί εντός της Ενεργειακής Χρηματοπιστωτικής Αγοράς ή διμερών εκτός αυτής, τα οποία μπορούν να δηλώνονται στο σύστημα συναλλαγών της Αγοράς Επόμενης Ημέρας, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κανονισμό του Χρηματιστηρίου Ενέργειας.»

#### Άρθρο 65

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 4 της ΠΥΣ 33/2006 (Α' 280), όπως αυτή ισχύει σήμερα, προστίθεται περίπτωση κη' που έχει ως εξής:

«κη) Όσοι διορίζονται απευθείας σε διευθυντικούς βαθμούς σε νομικά πρόσωπα του Κεφαλαίου Β' του ν. 3429/2005 (Α' 314).»

2. Στο τέλος της παρ. 2 του άρθρου 28 του ν. 4354/2015 (Α' 176) προστίθεται το εξής εδάφιο:

«Εξαιρούνται, επίσης, της ρύθμισης της παραγράφου 1 όσοι, κατ' εφαρμογή της περίπτωσης ια' της παρ. 2 του άρθρου 14 του ν. 2190/1994 (Α' 28), προσλαμβάνονται σε νομικά πρόσωπα του Κεφαλαίου Β' του ν. 3429/2005 (Α' 314) που δραστηριοποιούνται στον τομέα της ενέργειας και σε θέση διοίκησής τους, για την οποία απαι-

τείται προηγούμενη συναίνεση, έγκριση ή πρόταση του στρατηγικού επενδυτή».

#### Άρθρο 66

1. α) Στην παρ. 2 του άρθρου 2 του ν. 3704/1957 (Α' 98) διαγράφονται οι λέξεις: «ως και τα της συνθέσεως του Συμβουλίου αυτού».

β) Στο τέλος του άρθρου 2 του ν. 3704/1957 προστίθεται παράγραφος 3, ως εξής:

«3.α) Το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) του ΑΟΣΑΚ αποτελείται από εννέα (9) μέλη με τους αναπληρωτές τους και η σύνθεσή του, στην οποία αναφέρεται η παράγραφος 8 της κυρούμενης πράξης, καθορίζεται ως εξής:

αα) δύο (2) υπάλληλοι του Τμήματος Αγροτικής Ανάπτυξης και Ελέγχων Νομού Κορινθίας, της Διεύθυνσης Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών Πελοποννήσου, Δυτικής Ελλάδας και Ιονίου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, οι οποίοι προτείνονται από τον Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων,

ββ) ένας (1) υπάλληλος του Τμήματος Περιβάλλοντος και Υδροοικονομίας της Περιφερειακής Ενότητας Κορινθίας, ο οποίος προτείνεται από τον Περιφερειάρχη,

γγ) ένας (1) υπάλληλος της Διεύθυνσης Δασών Κορινθίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Πελοποννήσου-Δυτικής Ελλάδας-Ιονίου,

δδ) πέντε (5) αιρετά μέλη, ως εκπρόσωποι των καλλιεργητών της περιοχής δικαιοδοσίας του ΑΟΣΑΚ, από τους οποίους δύο (2) από την περιοχή Βόχας (Δήμου Βέλου Βόχας) και από ένας (1) από τις περιοχές Κιάτου (Δήμου Σικυωνίων), Κορίνθου (Δήμος Κορίνθου) και Στυμφαλίας Νεμέας (Δήμου Νεμέας και Δ.Ε. Αλέας του Δήμου Άργους).

β) Του Συμβουλίου προεδρεύει ο κατά βαθμόν ανώτερος υπάλληλος και μεταξύ ισόβαθμων ο αρχαιότερος. Τα μέλη του Δ.Σ. ορίζονται με ισάριθμους αναπληρωτές.

γ) Ο ορισμός των μελών του Δ.Σ. του ΑΟΣΑΚ γίνεται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Τα αιρετά μέλη του Δ.Σ., κατά το χρόνο έναρξης ισχύος της παρούσας διάταξης, διατηρούν τη θέση τους μέχρι τη λήξη της θητείας τους.»

2.α) Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 17 του ν.δ. 3881/1958 (Α' 181), αντικαθίστανται ως εξής:

«3. Οι ΓΟΕΒ διοικούνται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) το οποίο συγκροτείται από δύο (2) αιρετά και πέντε (5) μη αιρετά μέλη, με τους αναπληρωτές τους. Ως μη αιρετά μέλη των Δ.Σ. των ΓΟΕΒ ορίζονται:

α) ένας υπάλληλος, κατά προτίμηση κλάδου ΠΕ Γεωπονικού, από τη Διεύθυνση Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, όπου εδρεύει ο ΓΟΕΒ, ως πρόεδρος, μετά από πρόταση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Σε περίπτωση αδυναμίας ορισμού υπαλλήλου του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ορίζεται υπάλληλος της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, όπου εδρεύει ο ΓΟΕΒ, μετά από πρόταση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης,

β) δύο (2) υπάλληλοι της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, όπου εδρεύει ο ΓΟΕΒ, κατά προτίμηση κλάδου ΠΕ Διοικη-

τικού-Οικονομικού, μετά από πρόταση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης,

γ) δύο (2) υπάλληλοι της Περιφέρειας, όπου εδρεύει ο ΓΟΕΒ, κατά προτίμηση κλάδων ΠΕ Γεωπονικού και ΠΕ Μηχανικών, μετά από πρόταση του Περιφερειάρχη.

Σε περίπτωση αδυναμίας ορισμού υπαλλήλων από τις υπηρεσίες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ορίζονται υπάλληλοι των ίδιων κλάδων από την οικεία Περιφέρεια, μετά από πρόταση του Περιφερειάρχη.

Οι ιδιότητες των μη αιρετών μελών του Δ.Σ. στην ανωτέρω συγκρότηση μπορούν να τροποποιούνται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Τα αιρετά μέλη είναι εκπρόσωποι των ΤΟΕΒ και ορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 44 του από 13.9.1959 βασιλικό διάταγμα (Α' 243). Έως την εκλογή των αιρετών μελών η διοίκηση ασκείται νόμιμα από τους μη αιρετούς και οι αποφάσεις λαμβάνονται από την πλειοψηφία των παρόντων μελών. Η θητεία του Δ.Σ. είναι τετραετής. Ο ορισμός των μελών του Δ.Σ. των ΓΟΕΒ γίνεται με απόφαση του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία εκδίδεται πριν τη λήξη της θητείας του απερχόμενου Δ.Σ.. Τα ορισμένα, κατά το χρόνο έναρξης ισχύος της παρούσας διάταξης, μέλη των Δ.Σ. των ΓΟΕΒ διατηρούν τη θέση τους μέχρι τη λήξη της θητείας τους.

4. Επιτρέπεται η απόσπαση υπαλλήλων της Περιφέρειας σε ΓΟΕΒ εποπτείας της, με απόφαση του Περιφερειάρχη, μετά από πρόταση της αρμόδιας για τους ΟΕΒ υπηρεσίας της Περιφέρειας και γνώμη του αρμόδιου υπηρεσιακού συμβουλίου, για χρονικό διάστημα μέχρι τέσσερα (4) έτη, με δυνατότητα ανανέωσης για μια τετραετία.»

β) Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 23 του ν.δ. 3881/1958 αντικαθίστανται ως εξής:

«3. Τα Περιφερειακά Γνωμοδοτικά Συμβούλια Εγγειοβελτιωτικών Έργων (ΠΓΣΕΕ) της παραγράφου 2 του άρθρου 3 είναι πενταμελή, λειτουργούν σε επίπεδο Περιφερειών, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, τις κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότησή του και την υπ' αριθμ. 3252/99092/22.9.2017 απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων (Β' 3452) και συγκροτούνται από:

α) τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης που είναι αρμόδια για τα θέματα εγγείων βελτιώσεων στην οικεία Περιφέρεια, ως πρόεδρο,

β) δύο (2) προϊστάμενους Διευθύνσεων ή Τμημάτων της οικείας Περιφέρειας, κλάδων ΠΕ Γεωπονικού και ΠΕ Μηχανικών,

γ) δύο (2) υπαλλήλους, κατηγορίας ΠΕ ή ΤΕ, της αρμόδιας για τα θέματα εγγείων βελτιώσεων υπηρεσίας της οικείας Περιφέρειας, μετά από πρόταση του προϊσταμένου της υπηρεσίας.

Οι ιδιότητες των μελών των ΠΓΣΕΕ στην ανωτέρω συγκρότηση μπορούν να τροποποιούνται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων.

Τα μέλη των ΠΓΣΕΕ ορίζονται με τους αναπληρωτές τους. Χρέη γραμματέα των ΠΓΣΕΕ εκτελούν υπάλληλοι των οικείων Περιφερειών.



4. Ο ορισμός των μελών των ΠΓΣΕΕ γίνεται με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη.»

3. Στο άρθρο 2 του από 16.8.1959 βασιλικού διατάγματος (Α' 183) προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής:

«6. Οι ΟΕΒ, όταν υποβάλλονται αιτήσεις προς αυτούς, οφείλουν να αποφαίνονται μέσα σε προθεσμία πενήντα (50) ημερών. Σε περίπτωση αντικειμενικής αδυναμίας, ο ΟΕΒ οφείλει, πέντε (5) τουλάχιστον ημέρες πριν από την εκπνοή της προθεσμίας, να γνωστοποιήσει εγγράφως στον αιτούντα τους λόγους της καθυστέρησης με ειδική αιτιολογία.»

4.α) Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 3 του από 13.9.1959 βασιλικού διατάγματος (Α' 243) αντικαθίστανται ως εξής:

«3. Τα κεφάλαια του Οργανισμού κατατίθενται σε τράπεζα ή τράπεζες της επιλογής του. Η επιλογή γίνεται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου (ΔΣ) του Οργανισμού, η οποία, στην περίπτωση των ΤΟΕΒ, εγκρίνεται από τη Γενική Συνέλευση (ΓΣ) αυτών. Κάθε οφειλή προς τον Οργανισμό (μελών του ή άλλων προσώπων), ποσού άνω των πεντακοσίων (500) ευρώ, είτε κατατίθεται σε πίστωση τηρούμενου από αυτόν λογαριασμού είτε εξοφλείται με πιστωτική ή χρεωστική κάρτα. Για τα ποσά αυτά εκδίδονται από τον Οργανισμό αποδείξεις ταμειακής είσπραξης, για φορολογική ή άλλη νόμιμη χρήση.

4. Όλες οι πληρωμές του Οργανισμού για ποσά άνω των πεντακοσίων (500) ευρώ γίνονται μέσω τραπεζών ή μέσω των υπηρεσιών που παρέχονται από αυτές ή με επιταγή που εκδίδεται σε βάρος του λογαριασμού που διατηρεί ο Οργανισμός σε τράπεζα της επιλογής του. Όταν οι πληρωμές αφορούν σε συναλλαγή του Οργανισμού με επιτηδεύματα για την προμήθεια υλικών ή και την λήψη υπηρεσιών, το όριο των πεντακοσίων (500) ευρώ αφορά στην, κατά εκδιδόμενο παραστατικό, συνολική αξία της συναλλαγής, συμπεριλαμβανομένου του Φ.Π.Α.. Οι επιταγές είναι έγκυρες όταν υπογράφονται από τον πρόεδρο του Δ.Σ. και τον ταμία του Οργανισμού.»

β) Το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 1 του άρθρου 16 του από 13.9.1959 βασιλικού διατάγματος αντικαθίσταται ως εξής:

«Σε περίπτωση που το Περιφερειακό ΓΣΕΕ απορρίψει την αίτηση, κρίνοντας ότι δεν ενδείκνυται η σύσταση του ΤΟΕΒ, οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να προσφύγουν μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την απόρριψη της αίτησης στον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ο οποίος αποφασίζει οριστικά μέσα σε τριάντα (30) ημέρες από την άσκηση της προσφυγής, για την έναρξη ή μη της διαδικασίας σύστασης ΤΟΕΒ.»

γ) Η παράγραφος 3 του άρθρου 30 του από 13.9.1959 βασιλικού διατάγματος αντικαθίσταται ως εξής:

«3. Το αποθεματικό κεφάλαιο κατατίθεται σε τράπεζα επιλογής του Οργανισμού με απόφαση του Δ.Σ. του και χρησιμοποιείται για την κάλυψη ζημιών του ΤΟΕΒ. Το αποθεματικό κεφάλαιο μπορεί να χρησιμοποιείται και σε έκτακτες περιπτώσεις για έξοδα κατασκευής ή συμπλήρωσης ή συντήρησης ή λειτουργίας των έργων. Για την αναγκαιότητα και σκοπιμότητα χρησιμοποίησης του αποθεματικού κεφαλαίου αποφασίζει ο Περιφερειάρχης της Περιφέρειας όπου έχει την έδρα του ο Οργανισμός.»

δ) Η παράγραφος 2 του άρθρου 50 του από 13.9.1959 βασιλικού διατάγματος αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Οι ΤΟΕΒ μπορεί να υποβάλλουν ένσταση κατά απόφασης των ΓΟΕΒ, ενώπιον του οικείου Περιφερειάρχη μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την κοινοποίηση της απόφασης σε αυτούς. Αν η ένσταση απορριφθεί, μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την κοινοποίηση της απορριπτικής απόφασης σε αυτόν, ο ΤΟΕΒ μπορεί να προσφύγει κατά της απόφασης του Περιφερειάρχη στον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ο οποίος αποφαιίνεται οριστικά.»

5. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 3 του ν. 1277/1972 (Α' 213) αντικαθίστανται ως εξής:

«2. Κάθε Τοπικός Οργανισμός Εγγείων Βελτιώσεων (ΤΟΕΒ) συντάσσει εγκαίρως κάθε έτος τεχνική έκθεση με προϋπολογισμό των απαιτούμενων δαπανών συντήρησης των έργων αρμοδιότητάς του, με βάση τις πραγματικές ανάγκες. Η τεχνική έκθεση υποβάλλεται για έγκριση στην οικεία Περιφέρεια, η οποία την επιστρέφει στον Οργανισμό, με τις τυχόν τροποποιήσεις, μέσα σε είκοσι (20) ημέρες. Αν παρέλθει άπρακτη η ανωτέρω προθεσμία των είκοσι (20) ημερών τεκμαίρεται η έγκριση της Περιφέρειας. Ο Οργανισμός, λαμβάνοντας υπόψη την ως άνω εγκεκριμένη τεχνική έκθεση και τον προϋπολογισμό των δαπανών συντήρησης, συντάσσει τον προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων της χρήσεως και συγκαλεί την τακτική Γενική Συνέλευση (ΓΣ) για την έγκρισή του. Αν ο ΤΟΕΒ είναι μέλος Γενικού Οργανισμού Εγγείων Βελτιώσεων (ΓΟΕΒ) και αδυνατεί να συντάξει την τεχνική έκθεση, αυτή μπορεί να συνταχθεί από τον ΓΟΕΒ, και ακολουθείται η ανωτέρω διαδικασία έγκρισης.

3. Η Γ.Σ. του ΤΟΕΒ αποφασίζει την επιβολή των εισφορών και ψηφίζει τον προϋπολογισμό της χρήσεως, βάσει των προβλεπόμενων ετήσιων δαπανών και έχοντας υπόψη και τις δαπάνες συντήρησης της παραγράφου 2. Ο προϋπολογισμός της χρήσεως υποβάλλεται στην οικεία Περιφέρεια για έγκριση. Αν ο ΤΟΕΒ παραλείψει ή αρνηθεί να εγγράψει στον προϋπολογισμό ή να καταβάλει τις παραπάνω δαπάνες συντήρησης, η οικεία Περιφέρεια μπορεί με απόφασή της, μετά από γνωμοδότηση του οικείου Περιφερειακού Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Εγχειροβελτιωτικών Έργων, να επιβάλει την αναγκαστική εγγραφή στον προϋπολογισμό των απαραίτητων κατά την κρίση της δαπανών συντήρησης ή την έγκριση ή την καταβολή ή την αύξηση των ήδη εγγραφέντων, καθορίζοντας και τον τρόπο κάλυψής τους. Κατά της ως άνω απόφασης της Περιφέρειας, ο Οργανισμός μπορεί να υποβάλει ένσταση μέσα σε προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών από την έκδοσή της, ενώπιον του Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ο οποίος αποφαιίνεται οριστικά μέσα σε τριάντα (30) ημέρες.»

6. Το άρθρο 2 του ν. 414/1976 (Α' 212) τροποποιείται ως εξής:

α) Η περίπτωση δ' της παραγράφου 2 αντικαθίσταται ως εξής:

«δ) οι δαπάνες που αφορούν στην πρόληψη ή αποκατάσταση ζημιών σε έργα Α' και Β' τάξης, οι οποίες προέρχονται από πλημμύρες ή άλλες αιτίες που συνιστούν ανωτέρα βία, κατά το μέρος που δεν μπορούν να καλυφθούν από τους ωφελούμενους.»



β) Τα δύο τελευταία εδάφια της παραγράφου 2 καταργούνται και μετά την παράγραφο 2 προστίθεται παράγραφος 2α ως εξής:

«2.α. Οι δαπάνες της παραγράφου 2 καταβάλλονται ως εξής:

α) οι δαπάνες των περιπτώσεων α', β' και γ', για έργα μη περατωμένα και μέχρι την περάτωσή τους, βαρύνουν το χρηματοδοτούμενο, από τον προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων έργο, εντασσόμενες στις δαπάνες κατασκευής αυτού.

β) Οι δαπάνες των περιπτώσεων α', β' και γ', για έργα περατωμένα και μη ενταγμένα στον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων καταβάλλονται σε βάρος του προϋπολογισμού αυτού, με εγγραφή σε αυτόν ειδικού κονδυλίου.

γ) Οι δαπάνες της περίπτωσης δ', για έργα μη περατωμένα και μέχρι την περάτωσή τους, βαρύνουν το χρηματοδοτούμενο, από τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων έργο, εντασσόμενες στις δαπάνες κατασκευής αυτού.

δ) Οι δαπάνες της περίπτωσης δ', για έργα περατωμένα και μη ενταγμένα στον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων καταβάλλονται είτε από τον Τακτικό Προϋπολογισμό είτε σε βάρος του Προϋπολογισμού Δημοσίων Επενδύσεων, με εγγραφή σε αυτόν κονδυλίου αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών εγγειοβελτιωτικών έργων.».

γ) Η περίπτωση α' της παραγράφου 4 αντικαθίσταται ως εξής:

«α) Η διάθεση των αναγκαίων πιστώσεων και η έγκριση πραγματοποίησης των δαπανών που βαρύνουν τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων σύμφωνα με την παράγραφο 1 και τις περιπτώσεις α', β' και γ' της παραγράφου 2α ενεργείται, κατά περίπτωση, με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ή των Υπουργών Οικονομίας και Ανάπτυξης και Υποδομών και Μεταφορών ή με κοινές αποφάσεις όλων αυτών, μετά από σύμφωνη γνώμη του Κεντρικού Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Εγγειοβελτιωτικών Έργων ή του Συμβουλίου Δημοσίων Έργων, αντίστοιχα. Η διάθεση των αναγκαίων πιστώσεων και η έγκριση πραγματοποίησης των δαπανών που βαρύνουν τον Προϋπολογισμό Δημοσίων Επενδύσεων σύμφωνα με την περίπτωση δ' της παραγράφου 2α ενεργείται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων μετά από υποβολή από την Περιφέρεια, εγκεκριμένης από αυτήν μελέτης και σύμφωνη γνώμη του Κεντρικού Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Εγγειοβελτιωτικών Έργων.».

δ) Η παράγραφος 5 αντικαθίσταται ως εξής:

«5. Κρατικές πιστώσεις, οι οποίες διατίθενται για την αντιμετώπιση των δαπανών της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 και της παραγράφου 2 του άρθρου αυτού, μπορεί να μεταβιβάζονται προς τους Οργανισμούς Εγγείων Βελτιώσεων, με τη μορφή επιχορήγησης. Η μεταβίβαση των πιστώσεων ενεργείται με απόφαση του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, μετά από σύμφωνη γνώμη του Κεντρικού Γνωμοδοτικού Συμβουλίου Εγγειοβελτιωτικών Έργων. Μετά το τέλος

των εργασιών συντάσσεται απολογισμός που υποβάλλεται στην αρμόδια υπηρεσία της Περιφέρειας για έλεγχο και κοινοποιείται στη Διεύθυνση Εγγείων Βελτιώσεων και Εδαφοϋδατικών Πόρων του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Η εκτέλεση των σχετικών εργασιών, η προμήθεια κάθε είδους υλικού και εξοπλισμού και η πρόσληψη του αναγκαίου προσωπικού σε βάρος των ανωτέρω πιστώσεων, πραγματοποιούνται από τους ίδιους τους Οργανισμούς, σύμφωνα με τις ισχύουσες για αυτούς διατάξεις.».

7.α. Το άρθρο 61 του ν. 2538/1997 (Α' 242) αντικαθίσταται ως εξής:

#### «Άρθρο 61

Βεβαίωση και είσπραξη οφειλών υπέρ των Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων

1. Οι υπόχρεοι για την καταβολή των δαπανών της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν.δ. 1277/1972 (Α' 213) (πάγιες εισφορές, αρδευτικά τέλη και λοιπά δικαιώματα), υπέρ των Γενικών και Τοπικών Οργανισμών Εγγείων Βελτιώσεων (ΓΟΕΒ και ΤΟΕΒ), του Αρδευτικού Οργανισμού Στυμφαλίας-Ασωπού Κορινθίας (ΑΟΣΑΚ), των Προσωρινών Διοικουσών Επιτροπών (ΠΔΕ) και των Τοπικών Επιτροπών Αρδεύσεων (ΤΕΑ), υποχρεούνται να υποβάλλουν στον οικείο Οργανισμό, στην περιοχή δικαιοδοσίας του οποίου βρίσκονται τα ακίνητα ιδιοκτησίας τους που επωφελούνται από τα εγγειοβελτιωτικά έργα, δήλωση των στοιχείων επικοινωνίας και του αριθμού φορολογικού μητρώου τους (Α.Φ.Μ.), μέσα σε δώδεκα (12) μήνες από την έναρξη ισχύος της παρούσας διάταξης. Αν η χρήση του ακινήτου έχει παραχωρηθεί με οποιονδήποτε τρόπο από τον ιδιοκτήτη του σε άλλο πρόσωπο και έχει συμφωνηθεί η καταβολή των οφειλών να γίνεται από το πρόσωπο αυτό, ιδιοκτήτης και παραχωρησιούχος υποβάλλουν κοινή δήλωση, που υπογράφεται και από τους δύο και περιλαμβάνει τα στοιχεία επικοινωνίας τους και τους Α.Φ.Μ. τους. Ο οικείος Οργανισμός δημοσιεύει με οποιονδήποτε πρόσφορο τρόπο πρόσκληση για την υποβολή των δηλώσεων. Αν μεταβληθεί οποιοδήποτε από τα ανωτέρω στοιχεία, οι υπόχρεοι οφείλουν να υποβάλουν νέα δήλωση με τα επικαιροποιημένα στοιχεία μέσα σε δύο (2) μήνες από τη μεταβολή.

2. Με βάση τις ετήσιες οφειλές της παρ. 1 του άρθρου 3 του ν.δ. 1277/1972 οι Οργανισμοί της παραγράφου 1 καταρτίζουν πίνακα των υπόχρεων για την καταβολή των οφειλών, που δημοσιεύεται με ανάρτηση στα γραφεία τους και στον οικείο τόπο δημοσίευσης του Δήμου ή της Δημοτικής ή Τοπικής Κοινότητας όπου έχουν την έδρα τους. Κατά του πίνακα οφειλών επιτρέπεται η άσκηση ένστασης μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από τη δημοσίευσή του, ενώπιον του Διοικητικού Συμβουλίου (ΔΣ) του Οργανισμού. Οι ενστάσεις εξετάζονται υποχρεωτικά μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής τους. Μετά την έκδοση απόφασης επί των ενστάσεων ο πίνακας οφειλών καθίσταται οριστικός μετά τη θεώρησή του από την οικεία Περιφέρεια.

3. Οι υπόχρεοι καταβάλουν τις οφειλές τους στους οικείους Οργανισμούς της παραγράφου 1 μέσα σε ένα (1) μήνα από την οριστικοποίηση του πίνακα σύμφωνα με την παράγραφο 2. Μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από τη λήξη της προθεσμίας αυτής οι Οργανισμοί αποστέλλουν με κάθε πρόσφορο μέσο ειδοποίηση προς τους υπερήμερους οφειλέτες σχετικά με το ύψος των οφειλών τους. Με την ίδια ειδοποίηση, τους ενημερώνουν για τη διαδικασία είσπραξης σύμφωνα με τις παραγράφους 4 και 5 και για τη δυνατότητα επιβολής αναγκαστικών μέτρων και κυρώσεων σύμφωνα με το άρθρο 8 του από 13.9.1959 βασιλικού διατάγματος (Α' 243) και το άρθρο 40 του ν.δ. 3881/1958 (Α' 181).

4. Μετά την παρέλευση τριών (3) μηνών από την κατά την παράγραφο 2 οριστικοποίηση του πίνακα και το αργότερο μέσα σε είκοσι τέσσερις (24) μήνες, οι οικείοι Οργανισμοί της παραγράφου 1 καταρτίζουν πίνακα με το σύνολο των υπερήμερων οφειλετών με τις αντίστοιχες ετήσιες οφειλές τους και τον αποστέλλουν στις οικείες Δημόσιες Οικονομικές Υπηρεσίες (ΔΟΥ) για είσπραξη, εφαρμοζομένων των διατάξεων περί εισπράξεως των δημοσίων εσόδων. Η βεβαίωση των οφειλών συντελείται με την εγγραφή των υπόχρεων στον ανωτέρω πίνακα, χωρίς να απαιτείται η σύνταξη χρηματικού καταλόγου από τον οικείο Οργανισμό. Οι ΔΟΥ προβαίνουν στην είσπραξη των οφειλών και αποδίδουν στους δικαιούχους Οργανισμούς τα εισπραττόμενα ποσά. Όταν παρέλθουν τρεις (3) μήνες από την ειδοποίηση των υπόχρεων από τις ΔΟΥ, η οποία πρέπει να κοινοποιείται και στους δικαιούχους Οργανισμούς, οι Οργανισμοί προβαίνουν στην επιβολή αναγκαστικών μέτρων και κυρώσεων σύμφωνα με το άρθρο 8 του από 13.9.1959 βασιλικού διατάγματος και το άρθρο 40 του ν.δ. 3881/1958.

5.α) Οι Οργανισμοί μπορούν, με απόφαση του Δ.Σ. μετά από έγκριση της Γενικής Συνέλευσης στην περίπτωση των ΤΟΕΒ, και με απόφαση του Δ.Σ. των ΓΟΕΒ ή του ΑΟΣΑΚ, να ρυθμίζουν την καταβολή βεβαιωμένων οφειλών σε δόσεις, με τους ίδιους όρους και προϋποθέσεις για όλα τα μέλη τους. Η διάρκεια καταβολής των δόσεων δεν μπορεί να υπερβαίνει τους τριάντα έξι (36) μήνες και ο χρόνος καταβολής σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το χρόνο παραγραφής των οφειλών κατά την παρ. 4 του άρθρου 4 του ν.δ. 1277/1972. Τα μέλη τα οποία δεν τηρούν τους όρους της ρύθμισης καταβολής βεβαιωμένων οφειλών για διάστημα μεγαλύτερο των δύο (2) μηνών απεντάσσονται από τη διαδικασία ρύθμισης. Το ανωτέρω διάστημα μπορεί να παρατείνεται για τέσσερις (4) μήνες ακόμα σε περιπτώσεις ανωτέρας βίας, με απόφαση του Δ.Σ. του Οργανισμού και έγκριση από την οικεία Περιφέρεια, μετά από αίτημα του μέλους.

Οι Οργανισμοί καταρτίζουν πίνακα με το σύνολο των οφειλών των οφειλετών που έχουν απενταχθεί από τη διαδικασία ρύθμισης καταβολής βεβαιωμένων οφειλών, τον οποίο αποστέλλουν μέσα σε δύο (2) μήνες στις οικείες ΔΟΥ για είσπραξη, σύμφωνα με την παράγραφο 4.

β) Οι διατάξεις της περίπτωσης α' της παρούσας παραγράφου εφαρμόζονται αναλόγως και για τις οφειλές των μελών του Ν.Π.Δ.Δ. «Οργανισμός Κωπαϊδίας», ο

οποίος καταργήθηκε με το άρθρο 13 του ν. 4250/2014 (Α' 74) και έχει τεθεί σε εκκαθάριση με το άρθρο 61 του ν. 4305/2014 (Α' 237). Όπου στις διατάξεις της περίπτωσης α' ορίζεται αρμοδιότητα Οργανισμού ή Δ.Σ. αυτού, εννοείται, για τον «Οργανισμό Κωπαϊδίας», ο ορισθείς εκκαθαριστής.

6. Οι υπερήμεροι, κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας διάταξης, οφειλέτες των Οργανισμών της παραγράφου 1, οφείλουν να εξοφλήσουν τις ληξιπρόθεσμες οφειλές τους προς αυτούς ή να προβούν σε ρύθμιση της καταβολής αυτών σε δόσεις, σύμφωνα με την παράγραφο 5, μέσα σε δώδεκα (12) μήνες από την έναρξη ισχύος της παρούσας διάταξης. Μετά την παρέλευση του διαστήματος αυτού, οι οικείοι Οργανισμοί καταρτίζουν πίνακα με το σύνολο των οφειλών των υπερήμερων οφειλετών, τον οποίο αποστέλλουν μέσα σε δύο (2) μήνες στις οικείες ΔΟΥ για είσπραξη, σύμφωνα με την παράγραφο 4.

7. Στους υπόχρεους, που δεν υποβάλλουν τη δήλωση της παραγράφου 1 μέσα στην προθεσμία που ορίζεται, επιβάλλεται χρηματικό πρόστιμο ίσο με τις πάγιες εισφορές που οφείλουν για το αντίστοιχο διάστημα καθυστέρησης υποβολής της δήλωσης. Στους υπόχρεους που υποβάλλουν ανακριβή δήλωση επιβάλλεται χρηματικό πρόστιμο ίσο με τις πάγιες εισφορές που αντιστοιχούν στο διάστημα από την υποβολή της ανακριβούς δήλωσης μέχρι τη διόρθωσή της. Τα ανωτέρω πρόστιμα, τα οποία αποτελούν έσοδα του οικείου Οργανισμού, επιβάλλονται με απόφαση του Δ.Σ. του.».

β) Η παρ. 2 του άρθρου 64 του ν. 2538/1997 αντικαθίσταται ως εξής:

«2. Η κατά την παρ. 4 του άρθρου 4 του ν.δ. 1277/1972 παραγραφή αναστέλλεται για το χρονικό διάστημα από την κατά τις παραγράφους 4, 5 και 6 του άρθρου 61 αποστολή των πινάκων των υπόχρεων στις οικείες ΔΟΥ, για είσπραξη των οφειλών, μέχρι την τυχόν επιστροφή των οφειλών ως ανείσπρακτων στους δικαιούχους Οργανισμούς. Ο χρόνος της αναστολής δεν μπορεί να υπερβεί την πενταετία.».

8. Η υποπερίπτωση ββ' της περίπτωσης α' της παρ. 2 του άρθρου 46 του ν. 4456/2017 (Α' 24) αντικαθίσταται ως εξής:

«ββ) Η Περιφέρεια ελέγχει τη νομιμότητα του αιτήματος και το διαβιβάζει, μέσα σε έναν (1) μήνα από την παραλαβή του, στον Συντονιστή της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης για την τελική έγκριση.».

9. Καταργείται από την έναρξη ισχύος του παρόντος άρθρου το άρθρο 20α του ν.δ. 3881/1958, όπως αυτό προστέθηκε με το άρθρο 16 του ν. 3399/2005 (Α' 255), καθώς και κάθε άλλη διάταξη, γενική ή ειδική, η οποία έρχεται σε αντίθεση ή ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα του παρόντος άρθρου.

#### **Άρθρο 67** **Έναρξη ισχύος**

Η ισχύς του νόμου αυτού αρχίζει από τη δημοσίευσή του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις του.

Παραγγέλλομε τη δημοσίευση του παρόντος στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και την εκτέλεσή του ως νόμου του Κράτους.

Αθήνα, 11 Ιουνίου 2018

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας

**ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ Β. ΠΑΥΛΟΠΟΥΛΟΣ**

Οι Υπουργοί

Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης  
και Υπουργός Οικονομίας  
και Ανάπτυξης

**ΙΩΑΝΝΗΣ ΔΡΑΓΑΣΑΚΗΣ**

Εσωτερικών

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΚΟΥΡΛΕΤΗΣ**

Αναπληρωτής Υπουργός  
Οικονομίας και Ανάπτυξης

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΧΑΡΙΤΣΗΣ**

Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης  
και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

**ΕΥΤΥΧΙΑ ΑΧΤΣΙΟΓΛΟΥ**

Οικονομικών

**ΕΥΚΛΕΙΔΗΣ ΤΣΑΚΑΛΩΤΟΣ**

Αναπληρωτής Υπουργός  
Οικονομικών

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΧΟΥΛΙΑΡΑΚΗΣ**

Υφυπουργός  
Οικονομικών

**ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΑΠΑΝΑΤΣΙΟΥ**

Υγείας

**ΑΝΔΡΕΑΣ ΞΑΝΘΟΣ**

Διοικητικής Ανασυγκρότησης

**ΟΛΓΑ ΓΕΡΟΒΑΣΙΛΗ**

Περιβάλλοντος και Ενέργειας

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΘΑΚΗΣ**

Αναπληρωτής Υπουργός  
Περιβάλλοντος και Ενέργειας

**ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ**

Υποδομών και Μεταφορών

**ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΠΙΡΤΖΗΣ**

Μεταναστευτικής Πολιτικής

**ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΒΙΤΣΑΣ**

Ναυτιλίας  
και Νησιωτικής Πολιτικής

**ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΚΟΥΡΟΥΜΠΛΗΣ**

Αγροτικής Ανάπτυξης  
και Τροφίμων

**ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ**

Θεωρήθηκε και τέθηκε η Μεγάλη Σφραγίδα του Κράτους

Αθήνα, 11 Ιουνίου 2018

Ο επί της Δικαιοσύνης Υπουργός

**ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΟΝΤΟΝΗΣ**







## ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α' 131 και π.δ. 29/2018/Α' 58).

### 1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

- Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο **www.et.gr**.

- Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

#### • Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:

A. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.

B. Κατ' εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

- Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (**www.et.gr**). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

### 2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

<b>Ταχυδρομική Διεύθυνση:</b> Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα	Ιστότοπος: <b>www.et.gr</b>
<b>ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ:</b> 210 5279000 - fax: 210 5279054	Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: <b>helpdesk.et@et.gr</b>
<b>ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ</b>	Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: <b>webmaster.et@et.gr</b>
<b>Πωλήσεις - Συνδρομές:</b> (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180)	Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: <b>grammateia@et.gr</b>
<b>Πληροφορίες:</b> (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000)	
<b>Παραλαβή Δημ. Ύλης:</b> (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)	
<b>Ωράριο για το κοινό:</b> Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30	

**Πείτε μας τη γνώμη σας,**

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

